

J

E

I

R

วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย

Journal of Educational Innovation and Research

ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 : กันยายน - ธันวาคม 2565

Vol. 6 No. 3 : September - December 2022

ISSN: 2730-1672 (Online)

วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย

Journal of Educational Innovation and Research

ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 : กันยายน – ธันวาคม 2565

Vol. 6 No. 3 : September – December 2022

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพ ในการพัฒนาศักยภาพผลงานทางวิชาการในลักษณะบทความทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการ และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
2. เพื่อให้บริการทางสังคมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ

นโยบายการตีพิมพ์

วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยวารสารมุ่งเน้นบทความทางด้านการศึกษา นวัตกรรมการศึกษา ศิลปศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กระบวนการพิจารณาบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ

วารสารมีกระบวนการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนตีพิมพ์ โดยบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2-3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) ทั้งนี้บทความจากผู้นิพนธ์ภายในจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร ส่วนบทความจากผู้นิพนธ์ภายนอกจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน หรือนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสารที่มีความเชี่ยวชาญในสาขา และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์

เจ้าของ

สถาบันเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษาและการวิจัยแห่งสุวรรณภูมิ (สนว.)

J

E

I

R

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.ภูมิภควัชร จั ภูมิพงศ์คชศร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

กองบรรณาธิการ

Prof. Dr. Shulan Zhao

ศ.ดร. จ้านงค์ อติวัฒนสิทธิ์

รศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ

รศ.ดร. ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงคล

รศ.ดร. ภารดี อนันต์นาวิ

ผศ.ดร.สมชาย ดำเนิน

ผศ.ดร. ญาณกร ไร่ประยูร

ผศ.ดร. สาโรจน์ เผ่าวงศากุล

ผศ.ดร. โยตะ ชัยวรมันกุล

ผศ.ดร. ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร

ผศ.ดร. พรศักดิ์ สุจริตรักษ์

ผศ.ดร. เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม

ผศ.ดร. สถาพร พฤษตมิกุล

ผศ.ดร. พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์

ผศ. ณัฐนันท์ ทองทรัพย์

Dr. Chai Ching Tan

ดร. ลำพอง กลมกุล

ดร. สุขสรรพ ศุภเศรษฐ์สุเสรี

ดร. นวพล แก้วสุวรรณ

ดร. เพิ่มทรัพย์ เวชสุกรรม

ดร. ลีกร บำรุงกิจ

International Collaborations Office,

Yunnan Academy Social Sciences, China

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

มหาวิทยาลัยราชธานี

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Rajamangala University of Technology

Rattanakosin, Thailand

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บริษัท ตรวจสอบภายในธรรมนิติ จำกัด

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กองบรรณาธิการ

ดร. มิตาภาณี พุ่มกล่อม
ดร. ประเมศร์ กลิ่นหอม
อาจารย์จุฑาณิดาภักดิ์ แสงทอง
Dr.Bilal Khalid

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
King Mongkut's Institute of Technology
Ladkrabang – Bangkok, Thailand

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ณัฐมน นานโพธิ์ศรี
กฤษฎพล มั่งคั่งธรรม

สมโภช บินศรี

สถาบันรัชต์ภาคย์
สถาบันเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษาและการ
วิจัยแห่งสุวรรณภูมิ
สถาบันเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษาและการ
วิจัยแห่งสุวรรณภูมิ

สำนักงานกองบรรณาธิการ

สถาบันเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษาและการวิจัยแห่งสุวรรณภูมิ (สนว.)
เลขที่ 22/2 ม.5 ต.หนองปรือ อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี 20140
โทร: 038-198600; 094-9615665

บทบรรณาธิการ

วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย (Journal of Educational Innovation and Research) โดย สถาบันเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษา และการวิจัยแห่งสุวรรณภูมิ (สนว.) วารสารได้รับคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการ อ้างอิงวารสารไทย (TCI) ในกลุ่มที่ 1 โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ถึง วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ซึ่งปัจจุบันระบบการศึกษาในยุค 4.0 กำลังเผชิญกับความท้าทายด้าน “นวัตกรรมการเรียนรู้ยุคใหม่” ที่เกิดจากการ เปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมของการเรียนรู้ ซึ่งเน้น การสร้างนักวิจัยพันธุ์ใหม่ เพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีสมรรถนะและคุณภาพสูงใน การผลิตนวัตกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการผลิตและการบริหารจัดการ ที่ จะต้องใช้องค์ความรู้ในการขับเคลื่อนมากยิ่งขึ้น ทางวารสารจึงจำเป็นต้องเร่ง ปรับบทบาทของตนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแหล่งรวมความ รู้และจินตนาการที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ และเน้นการวิจัยที่มุ่งเป้าให้เป็นศูนย์ บ่มเพาะและผลิตสำหรับงานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

สำหรับฉบับนี้ ได้รับความสนใจจากคณาจารย์ นักวิชาการ และ นักศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และได้รับการพิจารณาจากกอง บรรณาธิการให้เผยแพร่ได้ จำนวนความ 24 บทความ กองบรรณาธิการขอ นำเสนอบทความที่น่าสนใจ ดังนี้

การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมใน สถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ โดย ภรกรก สายชล บทความนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษา การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 (2) เพื่อศึกษาการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา และ (3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการ ใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 292 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร โดย เรวัต วามะลุน บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนอนุบาลยโสธร จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI Modified

รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล โดย อธิยา ผ่องพิทยา บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล 2) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณนี้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย บุคคลของบริษัทจำนวน 400 คน ที่ทำงานอยู่กับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เครื่องมือของการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามชนิดที่ผู้ตอบกรอกข้อความเองจำนวนหนึ่ง ข้อมูลที่เก็บได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา และโมเดลสมการโครงสร้างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ข้อมูลที่ต้องการได้มาจากเอกสารต่างๆ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้รู้เรื่องมี 8 ท่าน ผู้รู้เรื่องเหล่านี้ซึ่งเป็นผู้บริหารของบริษัททั้งหมดถูกคัดเลือกโดยจงใจ เครื่องมือที่ใช้ คือ แนวในการสัมภาษณ์ซึ่งโครงสร้างข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์โดยการแปลความเชิงวิเคราะห์

สมรรถนะของผู้บริหารที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ ของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดย กิตติกานต์ ศรียา และกนิษฐา แยมโพธิ์ใช้ บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และสมรรถนะของผู้บริหาร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการ

ศึกษาเอกชน 3) ศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประเภทวิชาการและประเภททั่วไป จำนวน 134 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการปฏิบัติราชการอยู่ในภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) สมรรถนะของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการไม่แตกต่างกัน 4) สมรรถนะของผู้บริหาร ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติ ที่ระดับ .01

กองบรรณาธิการขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทความให้เป็นไปตามมาตรฐาน เพื่อการพัฒนาวารสารเข้าสู่การรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) ต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิภควัธจ์ ภูมิพงศ์คชศร
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย

- 608 ละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการ
สื่อสารแบบกลุ่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดี
ของคนทำงานออฟฟิศ
กุลกนิษฐ์ ทองเงา
- 637 อิทธิพลทางสังคมที่มีผลต่อความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน
ของผู้ประกอบการธุรกิจ ผ่านสมาร์ทโฟน ในเขตกรุงเทพและ
ปริมณฑล
พิทยุช ญาณพิทักษ์
- 654 ผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุพปัจจัย
ต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และ
วิสาหกิจเริ่มต้นไทย
ณภัทร ดีมาก
- 666 รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด
(มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล
อิริยา ผ่องพิทยา
- 683 การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019:
กรณีศึกษา วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
นพศักดิ์ นาคเสนา, ยุทธพงษ์ ต้นประดู่, สาวิตร์ พงศ์วัชร,
วินทร์ลภัส ชินวุฒิกุลกาญจน์
- 698 การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกตามแนวทางพระพุทธศาสนา
พระอธิการเฉลิม ใจเย็น
- 713 นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหา
อาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7
ประสงค์ น้ำสมบูรณ์
- 729 The Combination of Traditional Vocal Music Teaching and
Vocal Mooc in Art Colleges and Departments in Hunan
Province, China
Pengpeng Li, Sarana Photchanachan

สารบัญ

- 742 Research on Piano Classroom Management of Teachers in Guangxi, China
Dong Lin, Manoch Prompanyo
- 752 Digital inheritance: Protection and Management of Hunan Kunqu opera in China
Bin Wang, Sarana Photchanachan
- 762 Music Education Guideline of Government–Paid Teaching Students, China
Xiaohong Zhang, Manoch Prompanyo
- 774 Hunan Intangible Cultural Heritage Drama Project protection and Management
Wenjun Wang, Tananrat Amarinrat
- 789 Management Mechanism for Safeguarding of Musical Intangible Cultural Heritage in Heretors in Hunan, China
Xiaomang Liao, Sarana Photchanachan
- 798 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร
เรวัต วามะลูน
- 809 การบริหารจัดการที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
พีระพงษ์ วรรณทรัพย์
- 823 Operation Management of Chinese Dance Application
Xia Li, Wasin Phromphithakkul
- 836 Management Strategies for Dance Teachers in Universities: Central China
Ren Huiting, Wasin Phromphithakkul

สารบัญ

- 849 การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาประจำบคิริขันธ
กริชนาฏ สมพงษ์, สมใจ สืบเสาะ
- 865 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิต
ในจังหวัดปทุมธานี
ณัฐญา ธรรมสมพงษ์, สมใจ สืบเสาะ
- 880 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบคิริขันธ
นันทิยา ยิ้มรักษา
- 892 การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรม
ในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาประจำบคิริขันธ
ภรณก สายชล
- 905 สมรรถนะของผู้บริหารที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ
ของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน
กิตติกานต์ ศรียา, กนิษฐา แยมโพธิ์ใช้
- 921 การเรียนรู้เชิงรุก: แนวทางการเรียนการสอนที่เป็นเลิศใน
ศตวรรษที่ 21
ภริมา วิธิตาสถิตยกุล, ชนินันท์ แยมขวัญยืน

บทความวิชาการ

- 624 สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบ
สหกรณ์ ในยุคความปกติถัดไป
กฤษฎา ฉิมพลีวัฒน

ละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของพนักงานออฟฟิศ

Cross-Media Drama Radio Programs with Participation of Interaction in Group Communication via Online Social Media for Enhancing Good Health Care of Office Workers

กุลกนิษฐ์ ทองเงา

Kullkanit Thongngao

คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, Thailand.

E-mail: kullkanit_t@rmutt.ac.th

Received July 9, 2022; Revised July 21, 2022; Accepted July 26, 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบการผลิตข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ 2) วิเคราะห์หาคุณภาพละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของพนักงานออฟฟิศ 3) เปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมก่อนและหลังรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น และ 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือบุคคลทำงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ด้วยการคำนวณจากสูตร ทาโร ยามาเน่ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการผลิตข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด คุณภาพการผลิตละครวิทยุมีคุณภาพระดับมากที่สุด การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้และพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพ พบว่าค่าเฉลี่ยต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังฟังสูงกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการทดสอบความรู้ก่อนการรับฟังมีคะแนนเฉลี่ย 5.84 หลังรับฟังมีคะแนนเฉลี่ย 9.97 จำแนกตามข้อคำถาม พบว่าหลังรับฟังมีจำนวนคนที่ตอบถูกเพิ่มขึ้นทุกข้อคำถาม ผลการทดสอบระดับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพก่อนและหลังการรับฟัง พบว่า พฤติกรรมก่อนการรับฟังโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

หลังการรับฟังโดยรวมอยู่ระดับ ดีมาก และความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้นในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คำสำคัญ: ละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วม; การปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่ม; สื่อสังคมออนไลน์; สุขภาพที่ดีของพนักงานออฟฟิศ

Abstract

The objectives of this research were to 1) develop the production process of Cross–Media Drama Radio Programs with Participation of Interaction in Group Communication via Online Social Media 2) analyze the quality of Cross–Media Drama Radio Programs with Participation of Interaction in Group Communication via Online Social Media for Enhancing Good Health Care of Office Workers 3) compare knowledge and behavior before and after listening to developed cross–media drama radio programs and 4) study the satisfaction of office workers. The participants in this study were 400 Bangkok office workers. They were selected using a simple random sampling method based on Taro Yamane's formula. The data were analyzed using mean, standard deviation, and t–statistics.

The results showed that the production process of Cross–Media Drama Radio Programs with Participation of Interaction in Group Communication was highly appropriate. The results of the overall cross–media drama radio program production quality assessment were at the highest level. A comparative analysis of knowledge and behaviors towards health care found that the mean health care after listening was significantly higher than before listening to the drama radio at the .05 level. The results of the knowledge test before listening were 5.84, and the results after listening were 9.97. When classified by the question, it was found that after listening to the drama radio, the number of people who answered all questions correctly increased. The results of the health care behavior test before and after listening to drama radio revealed that before the overall listening was at a moderate level and after the overall listening was at a high level. Overall satisfaction with the improvement of the drama radio was at the highest level.

Keywords: Cross–Media Drama Radio Programs with Participation; Interaction in Group Communication; Social Media; Good Health Care of Office Workers

บทนำ

ปัจจุบันการทำงานมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคนวัยแรงงานเป็นกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ที่สุดของโครงสร้างประชากรไทย เป็นกลุ่มคนที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นกลุ่มประชากรที่ภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญไม่เพียงในการพัฒนาศักยภาพแต่รวมถึงคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย เมื่อพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560– 2564) ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ให้คนทำงานในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข ในขณะเดียวกันคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of work life) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานปัจจุบัน เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญ เป็นต้นทุนทางสังคมที่มีคุณค่า ในปัจจุบันคนส่วนใหญ่ต้องเข้าสู่ระบบการทำงาน ต้องทำงานเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้และตอบสนองความต้องการพื้นฐาน เมื่อคนต้องทำงานในที่ทำงานเป็นส่วนใหญ่ จึงควรมีสถานะที่เหมาะสม ทำให้เกิดความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้สึกมั่นคงทั้งสุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางอารมณ์ สุขภาวะทางจิตวิญญาณ และสุขภาวะทางสังคม (Labor Welfare Division, 2004)

ทั้งนี้ สุขภาวะของคนทำงานปัจจุบัน ทั้งที่ทำงานในออฟฟิศ หรือทำงานในภาคอุตสาหกรรมพบว่า นอกจากคนทำงานเหล่านั้นจะต้องเผชิญภัยกับโรค และการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องกับการทำงานแล้วยังมีปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานอีกจำนวนมาก เช่น อุบัติเหตุจากการเดินทาง โรคติดต่อทางเดินอาหาร เอดส์ โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และหลอดเลือด โรคที่มีผลสืบเนื่องมาจากการสูบบุหรี่ และยังมีโรคออฟฟิศซินโดรม (Office Syndrome) ที่กำลังเป็นภัยคุกคามอย่างหนัก เป็นต้น นอกจากนี้คนทำงานยังประสบภาวะที่กดดัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ทำให้มีความเครียดสูง ยังคงต้องได้รับการดูแลปรับปรุงให้มีคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นต่อไป

Piyawat Srisawasnuhap (2019) กล่าวว่า เนื่องจากรูปแบบการทำงานในปัจจุบันอยู่ในพื้นที่จำกัด การนั่งในรถ, นั่งบนโต๊ะทำงาน และ ผูกติดอยู่กับจอคอมพิวเตอร์เป็นเวลานาน ๆ ทำให้เกิดกลุ่มอาการ "ออฟฟิศซินโดรม" ผู้ป่วยที่เข้าได้กับกลุ่มอาการนี้ในประเทศไทยพบเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55 เป็น ร้อยละ 60 แต่ในประเทศพัฒนาพบมากถึงร้อยละ 80 และมักพบในช่วงอายุวัยทำงานคือ 16 – 44 ปี

หลายองค์กรทั้งในและต่างประเทศได้ตื่นตัวในการดูแลสร้างเสริมสุขภาพแนวใหม่ คือ แนวทางที่มองสุขภาพในเชิงบวก ประกอบด้วยความสุข ทั้งทางกาย ทางใจ และทางสังคม แนวทางที่มุ่งสร้างสุขภาพให้ดีขึ้น แทนการรอให้เจ็บป่วยเสียหายแล้วถึงรักษาซ่อมแซม เป็นแนวทางที่สามารถลดการพึ่งพิงยา หน่วยงานต่าง ๆ จึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง เกี่ยวกับสุขภาพ สร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และเอื้อต่อการมีสุขภาพดี ร่วมสร้างวัฒนธรรมของการดำเนินชีวิตที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และร่วมกันสร้างสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข (Kunnatee Phumsanguan, 2014)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจในการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนวัยทำงาน โดยให้ความสนใจด้านการผลิตละครเนื่องจากละครนั้นสามารถให้ได้ทั้งความบันเทิง กระตุ้นเร้าความคิด ให้การศึกษา สอนบทเรียนได้ รูปแบบการผลิตสื่อละครที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ ละครเวที ละครโทรทัศน์ ละครวิทยุ โดยการผลิตละครวิทยุเป็นการลงทุนที่ใช้ต้นทุนต่ำที่สุด สามารถเข้าถึงผู้คนได้ทุกที่

(Anywhere) ทุกเวลา (Anytime) ไม่แพ้สื่ออื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การผลิตสื่อในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้เข้าถึงและตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้รับสารให้มากที่สุด เนื่องจากพฤติกรรมในการบริโภคสื่อมีความแตกต่างและเปลี่ยนไปจากเดิม

Sharver, D. & Shaver, A. (cited in Sakulsri Srisarakham, 2018:197) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการบริหารสื่อในมิติของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Adoption) ที่หลากหลายรูปแบบและเผยแพร่หลายช่องทางตามความต้องการของผู้รับสาร ในขณะเดียวกันต้องมีมิติของการหลอมรวมสื่อและเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภค เฉพาะกลุ่ม (Niche Audience) โดยนำลักษณะเฉพาะของสื่อใหม่ที่เป็นข้อดี ในเรื่องการสร้างเนื้อหาตามรูปแบบเทคโนโลยี ความเร็ว การปฏิสัมพันธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายมาช่วยพัฒนารูปแบบเนื้อหาและกระบวนการผลิตให้บูรณาการมากขึ้น

Nikom Chaikhunpol et al. (2017): 184 ได้ศึกษาแนวคิดรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารของชวี่เออร์ และมิซันชุก (Schwier and Misanshuk) โดยการปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์รวมถึงในสื่อใหม่ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ การปฏิสัมพันธ์แบบผิวเผิน (Reactive) แบบมีบทบาทแลกเปลี่ยน (Proactive) และแบบมีส่วนร่วมและตัดสินใจ (Mutual) สอดคล้องกับ แนวคิดของโคโนลและฟิลล์ (Conole and Fill) กล่าวว่า รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์รวมถึงในสื่อใหม่ มี 5 รูปแบบ คือ แบบให้ข้อมูล (Narrative Media) แบบโต้ตอบ (Interactive Media) แบบแลกเปลี่ยน (Communicative Media) แบบปรับเปลี่ยน (Adaptive Media) และแบบร่วมสร้าง (Productive Media) ทั้งนี้ ผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารผ่านสื่อหรือมีปฏิสัมพันธ์แบบการมีส่วนร่วมและตัดสินใจในการควบคุมโครงสร้างและเนื้อหาจากสื่อในการใช้งานหรือเรียนรู้สูงเท่าไรก็จะยิ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความเข้าใจตลอดจนเพิ่มความคงทนในความสนใจและการเรียนรู้สูงเช่นกัน

จากแนวคิดและหลักการการผลิตสื่อในยุคดิจิทัล จึงนำมาเป็นแนวทางพัฒนาละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนทำงานออฟฟิศ เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพพื้นฐาน เช่น การนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ที่ถูกต้อง การเลือกรับประทานอาหารว่างระหว่างมือ วิธีการจัดการกับความเครียด เป็นต้น โดยออกแบบสร้างสรรค์ความรู้ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นละครเพื่อนำให้คนทำงานหันมาตระหนักและใส่ใจการดูแลสุขภาพที่ดี เป็นรูปแบบการผลิตสื่อที่ทำให้เกิดการสื่อสารสองทางระหว่างผู้รับสารและผู้ผลิต ตั้งแต่การสร้างปฏิสัมพันธ์ด้วยการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สื่อ ร่วมกันแบ่งปันข้อมูลเนื้อหาและเผยแพร่โดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมร่วมและการผลักดันประเด็นตามเป้าหมายของการพัฒนาสื่อที่ผลิตขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์

2. เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคณาจารย์ออฟฟิศ
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมก่อนและหลังรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น

สมมุติฐานการวิจัย

1. กระบวนการผลิตข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ละครวิทยุที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในการให้ความรู้และส่งเสริมพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพที่ดีของคณาจารย์ออฟฟิศในระดับมาก
3. ละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ผู้รับฟังมีความรู้และพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังดีกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ
4. ค่าเฉลี่ยความรู้ต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังละครวิทยุสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ร้อยละ 80 (8 คะแนน)
5. ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังละครวิทยุอยู่ในระดับมากขึ้นไป (3.50 ขึ้นไป)
6. ผู้รับฟังมีความพึงพอใจต่อละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในระดับมาก

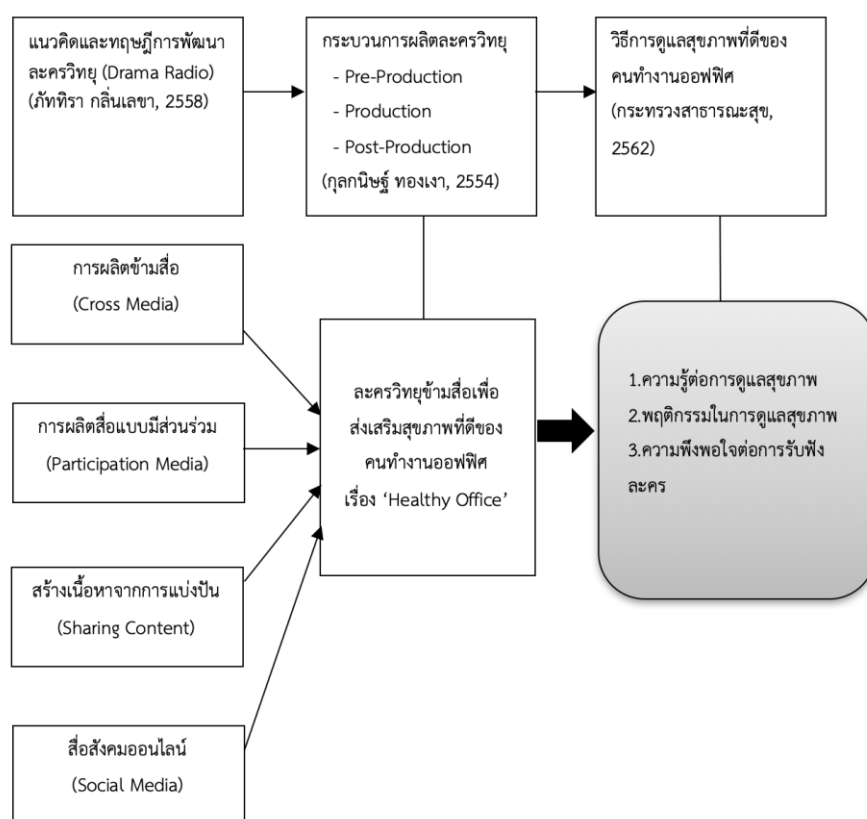
การทบทวนวรรณกรรม

1. ละครวิทยุ Worawut Thadbantom and Worasiri Watkhamlam (2014) ได้ให้คำนิยามของละครวิทยุไว้ว่า เป็นศิลปะการแสดงรูปแบบหนึ่งที่ใช้ “เสียง” เป็นสื่อในการนำเสนอเรื่องราวพฤติกรรมและอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ ได้แก่ เสียงบรรยาย เสียงสนทนา เสียงดนตรี และเสียงประกอบอื่น ๆ ถ่ายทอดผ่านสื่อวิทยุทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้ายคลึงตามไปตามจินตนาการของตนจากเสียงที่ได้ยิน
2. การเล่าเรื่องข้ามสื่อ คือเทคนิคการเล่าเรื่องที่ใช้ประโยชน์จากการแบ่งเรื่องออกเป็นส่วนย่อย ๆ และผลิตเรื่องราวส่วนย่อย ๆ นั้น นำเสนอผ่านช่องทางสื่อที่แตกต่างกัน โดยที่เรื่องทั้งหมดนั้นต่างก็มีส่วนที่เป็นเนื้อหาสมบูรณ์ในตัวเองหรือไม่ก็ได้ และเรื่องต่าง ๆ สามารถนำมารวมกันเป็นเรื่องเดียวกันได้โดยผ่านประสบการณ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ของผู้ชมหรือผู้ใช้งานสื่อ (Tham Chuasathapanasiri, 2015)
3. กระบวนการแบ่งปันความรู้ Negar Monazam Tabrizi and Sharon Morgan (2014) กล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการแบ่งปันความรู้ ประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 1 Initiation ขั้นตอนจุดเริ่มต้นของการแบ่งปันความรู้ วิเคราะห์ความต้องการ (Demand analysis) จับคู่ (Matching) และตัดสินใจเข้าร่วม

กระบวนการแบ่งปันความรู้หรือโม (Feasibility analysis) ขั้นตอนที่ 2 Requirements เลือกวิธีการแบ่งปันความรู้ที่เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 Implementation ขั้นตอนเตรียมความรู้ที่จำเป็นและถ่ายทอดความรู้ และขั้นตอนที่ 4 Follow up ช่วงติดตามผล ประเมินประเด็นที่เกี่ยวข้องในระหว่างขั้นตอนการแบ่งปันความรู้ทั้งแหล่งความรู้และผู้รับความรู้

4. สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) กลุ่มไลน์ (Line Group) จุดประสงค์คือสร้างเพื่อเชิญเพื่อนที่สนใจเรื่องราวเดียวกันเข้ามาไว้ในกลุ่ม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือพูดคุยกันในกลุ่ม มีข้อดีคือสามารถให้สมาชิกแนะนำคนภายนอกที่เราไม่รู้จักเข้ามาได้ และสามารถเกิดการบอกต่ออย่างไม่มีที่สิ้นสุด ประโยชน์ของกลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือ Social Network ก่อตั้งเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2547 โดย มาร์ก ซัคเคอร์เบิร์ก และเพื่อนร่วมห้องในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมนโลพาร์ก รัฐแคลิฟอร์เนีย ปัจจุบันมีผู้ให้บริการถึง 70 ภาษา การทำงานของเฟซบุ๊ก (Facebook) จะอนุญาตให้ผู้ที่ให้บริการเข้าสมัครลงทะเบียนเป็นสมาชิก เพื่อสร้างพื้นที่ส่วนตัว แนะนำตัวเอง ติดต่อสื่อสารกับเพื่อน สามารถเผยแพร่ได้ทั้งข้อความ ภาพ เสียง และวิดีโอ (Startup Now, 2019)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตในการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

1.1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญประเมินกระบวนการผลิตข้ามสื่อ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผลิตสื่อใหม่ ด้านสื่อสารมวลชน ด้านการศึกษา จำนวน 10 คน และผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านวิทยุกระจายเสียง มีประสบการณ์มาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 5 คน

1.1.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ มัลติมีเดีย ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านการผลิตสื่อ ด้านการสอนหรือการผลิตสื่อใหม่มีประสบการณ์มาอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 10 คน นักวิชาการที่เป็นบุคลากรด้านสุขภาพมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 5 คน และบุคคลทั่วไปที่เป็นวัยทำงานคละอาชีพ จำนวน 5 คน

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มบุคคลทำงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มบุคคลทำงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มทดลองเพื่อหาคุณภาพของการพัฒนาละครวิทยุโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) จำนวน 50 คน โดยมีกระบวนการแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ครั้งที่ 1 ทำการทดลอง จำนวน 10 คน เพื่อทดสอบคุณภาพเบื้องต้นโดยการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ทดลองในขั้นตอนต่อไป

ครั้งที่ 2 ทำการทดลอง จำนวน 40 คน โดยการเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปก่อนและหลังการได้รับฟังละครวิทยุ เพื่อนำไปใช้ทดลองในขั้นตอนต่อไป

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มบุคคลทำงานออฟฟิศในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มทดลองเพื่อศึกษาความรู้และพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพที่ดีของคนทำงานออฟฟิศ ใช้สำหรับเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมก่อนและหลังการรับฟังและความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 400 คน โดยใช้การคำนวณจากสูตร ทาโรยามาเน่ (Taro Yamane)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมกระบวนการผลิตข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน

2. แบบการมีส่วนร่วมกำหนดโครงสร้างเนื้อหาและแนวทางนำเข้าสู่กระบวนการผลิตละครวิทยุ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและบุคคลวัยทำงานคละอาชีพ

3. แบบประเมินคุณภาพของบทละคร ได้แก่ ด้านขอบเขตเนื้อหา การเขียนบท การใช้ภาษาของตัวละคร ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมให้ครอบคลุมความรู้ในการดูแลสุขภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

4. แบบประเมินคุณภาพของละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านเสียงพูดสนทนา และด้านเสียงดนตรี โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

5. แบบทดสอบก่อนการรับฟังและหลังการรับฟังละครวิทยุต่อการดูแลสุขภาพของคนที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ แบบวัดระดับความรู้ จำนวน 10 ข้อ แบบวัดระดับพฤติกรรม จำนวน 15 ข้อ

6. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านเสียง และดนตรีประกอบ และด้านประโยชน์ จำนวน 15 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำละครวิทยุข้ามสื่อที่พัฒนาขึ้นไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพจำนวน 50 คน

2. เมื่อละครวิทยุผ่านการตรวจความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ และการหาคุณภาพเรียบร้อยแล้ว นำไปใช้กับกลุ่มทดลองเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบถึงผลการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการรับฟัง และศึกษาความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุข้ามสื่อ จำนวน 400 คน

ครั้งที่ 1 ทำการวัดความรู้และพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ (Pretest) กับกลุ่มทดลอง จากนั้นให้กลุ่มทดลองรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น โดยสามารถรับฟังได้หลายช่องทาง เช่น วิทยุ อินเทอร์เน็ต และซีดี หลังจากรับฟังแล้วทำการวัดความรู้ (Posttest) และวัดความพึงพอใจ (ในการทดลอง ครั้งที่ 1 ให้กลุ่มทดลองบอกช่องทางในการติดต่อกลับ เช่น อีเมล ไลน์ ฯลฯ เพื่อผู้วิจัยส่งละครวิทยุและแบบทดสอบพฤติกรรมไปให้อีกครั้ง โดยเว้นระยะ 1 เดือนหลังจากรับฟังครั้งแรก)

ครั้งที่ 2 ให้กลุ่มทดลองรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น โดยสามารถรับฟังได้ตามช่องทางที่กลุ่มทดลองแต่ละคนได้ให้ไว้ใน การทดลองครั้งที่ 1 หลังจากรับฟังละครวิทยุแล้ว ทำการวัดพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ (โดยข้อมูลจากแบบวัดพฤติกรรมจะส่งกลับมาให้ผู้วิจัยโดยอัตโนมัติ)

3. วิเคราะห์ผล สรุปผล และอภิปรายผล

4. จัดพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำไปถ่ายทอดและเผยแพร่ผลงานวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัย

1. ผลประเมินความเหมาะสมกระบวนการผลิตข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทั้ง 3 ขั้นตอน โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, $S.D. = 0.42$) ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์โครงสร้างและเนื้อหา ได้ผลิตละครวิทยุเรื่อง Healthy Office จำนวน 5 ตอน ความยาวของละครตอนละ 3 นาที ได้แก่ ตอนที่ 1 3 วิธี สร้างสุขภาพในที่ทำงาน ตอนที่ 2 ทานผลไม้หลังอาหารอย่างไรให้ถูกต้อง ตอนที่ 3 รู้ทัน พฤติกรรม Phubbing ตอนที่ 4 ไรด์สมาร์ทโฟนเฟซ และตอนที่ 5 อาหารกล่องโฟม เสี่ยงมะเร็ง 6 เท่า

ด้านผลการประเมินบทละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82, S.D. = 0.13$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านขอบเขตเนื้อหา และด้านการประเมินการใช้ภาษาของตัวละครอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดทุกข้อคำถาม

2. ผลการประเมินคุณภาพละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนทำงานออฟฟิศ พบว่า ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79, S.D. = 0.07$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า คุณภาพด้านเนื้อหา และคุณภาพด้านเสียงพูดสนทนา มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อคำถาม ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้และพฤติกรรมจากกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน ด้วยการทดสอบ t-test พบว่าผู้ตอบแบบทดสอบมีค่าเฉลี่ยความรู้และพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังฟังสูงกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การประเมินความพึงพอใจต่อละครวิทยุ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมก่อนและหลังรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานก่อนและหลังการรับฟัง

ละครวิทยุ					
ความรู้	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อน	400	5.84	1.21	67.742	.000
หลัง	400	9.97	0.18		
ผลต่าง		4.13	-		

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ของกลุ่มตัวอย่างก่อนรับฟัง ได้คะแนนเฉลี่ย 5.84 คะแนน ($\bar{X} = 5.84, S.D. = 1.21$) และหลังการรับฟังละครวิทยุ ได้คะแนนเฉลี่ย 9.97 คะแนน ($\bar{X} = 9.97, S.D. = 0.18$) ด้วยการทดสอบ t-test พบว่าคะแนนระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังรับฟังละครวิทยุมากกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานก่อนและหลังการรับฟัง

ละครวิทยุ					
พฤติกรรม	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อน	400	3.06	0.29	68.160	.000
หลัง	400	4.43	0.25		
ผลต่าง		1.37			

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานก่อนและหลังการรับฟังละครวิทยุ พบว่า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพก่อนการรับฟังละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X} = 3.06$, $S.D. = 0.29$) หลังการรับฟังละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.43$, $S.D. = 0.25$) ด้วยการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังรับฟังละครวิทยุดีกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังละครวิทยุกับคะแนนเกณฑ์ร้อยละ 80 (8 คะแนน)

ความรู้	N	M	SD	t	Sig.
หลัง	400	9.97	.18	213.575	.000

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้หลังการรับฟังละครวิทยุกับเกณฑ์มาตรฐานร้อยละ 80 ด้วยการทดสอบ t-test พบว่าผู้ตอบแบบทดสอบมีค่าเฉลี่ยความรู้ต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังละครวิทยุสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ร้อยละ 80 (8 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังละครวิทยุกับค่าเฉลี่ยระดับมาก (3.50 ขึ้นไป)

พฤติกรรม	N	M	SD	t	Sig.
หลัง	400	4.43	.25	70.395	.000

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังละครวิทยุ ด้วยการทดสอบ t-test พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังละครวิทยุสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับมาก (3.50 ขึ้นไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานอยู่ในระดับมากขึ้นไป

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, $S.D. = 0.55$) โดยมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยมากที่สุดในด้านประโยชน์ ($\bar{X} = 4.74$, $S.D. = 0.47$) รองลงมาคือด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.61$, $S.D. = 0.55$) และด้านเสียงและดนตรีประกอบ ($\bar{X} = 4.54$, $S.D. = 0.63$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนทำงานออฟฟิศ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การพัฒนากระบวนการผลิตข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือ Mpsc Model แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนที่ 1 การปฏิสัมพันธ์แบบมี

ส่วนร่วมในการสื่อสารแบบกลุ่มให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ ขั้นตอนที่ 2 การปฏิสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมในการสื่อสารแบบกลุ่มเพื่อสร้างเนื้อหาจากการแบ่งปัน และขั้นตอนที่ 3 การผลิตข้ามสื่อแบบปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มเพื่อร่วมสร้าง โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ขั้นตอน กล่าวโดยสรุป เริ่มจากกำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์ศึกษาข้อมูลแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดโครงสร้างร่วมกันแบบกลุ่มผ่านแอปพลิเคชันไลน์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Patthira Klinlakha (2015) กล่าวว่า สิ่งสำคัญในการผลิตรายการละครวิทยุต้องเริ่มจาก กำหนดวัตถุประสงค์หรือนโยบายในภาพรวมของการผลิตละครวิทยุ ให้รู้แนวทางว่าเป็นไปเพื่อมุ่งหวังในเรื่องใด กลุ่มเป้าหมายคือใคร และควรมีระยะเวลาในการออกอากาศเท่าใดอย่างไร เพื่อให้การดำเนินการผลิตละครวิทยุเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากการปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่ม สมาชิกเลือกหัวข้อผลิตละครวิทยุเรื่อง Healthy Office จำนวน 5 ตอน คือ 1. 3 วิธี สร้างสุขภาพในที่ทำงาน 2. ทานผลไม้หลังอาหารอย่างไรให้ถูกต้อง 3. รู้ทันพฤติกรรม Phubbing 4. โรคสมาร์ทโฟนเฟซ และ 5. อาหารกล่องโฟม เสี่ยงมะเร็ง 6. เทา

ผลสรุปจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าควรเปิดช่องทางให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการร่วมแบ่งปันสร้างสรรค์เนื้อหาจากประสบการณ์ จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว หรือจากสิ่งที่เขาพึงพอใจที่อยากให้คนอื่นรับรู้ และปรับกระบวนการผลิตละครวิทยุ เช่น การอัปโหลดผลงานผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อเพิ่มฐานคนฟังรุ่นใหม่ และต้องเข้าใจถึงช่องทางของไลฟ์สไตล์ของคนยุคนี้ ดังแนวคิดของ Tham Chueasathapanasiri (2015) ที่กล่าวถึง การเล่าเรื่องข้ามสื่อจะทำให้เห็นถึงความสามารถในการเชื่อมโยงเรื่องราวให้ต่อเนื่อง กระจายเรื่องนั้น ๆ ออกไปสู่ช่องทางหรือแพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับการสื่อสารในยุคปัจจุบัน เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้ละครวิทยุสามารถปรับตัวเข้าถึงไลฟ์สไตล์ของผู้ฟังได้อย่างทั่วถึง

2. ละครวิทยุที่พัฒนาขึ้นตามกระบวนการ Mpsc Model ทั้ง 5 ตอน พบว่ามีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียด คุณภาพด้านเนื้อหา และคุณภาพด้านเสียงพูดสนทนา มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อคำถาม และการหาคุณภาพจากกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน พบว่าผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้และพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานของผู้ตอบแบบทดสอบหลังฟังสูงกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับ หนึ่งในนั้นคือด้านประโยชน์ ในหัวข้อท่านมีความคิดที่จะนำความรู้ในการดูแลสุขภาพจากการรับฟังละครวิทยุ Healthy Office ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ละครวิทยุที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในการให้ความรู้และส่งเสริมพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพที่ดีของคนทำงานออฟฟิศในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Niklas (2013) ทำงานวิจัยเรื่องกลไกการเล่าเรื่องข้ามสื่อ โดยได้เสนอองค์ประกอบไว้ทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเชิญชวนให้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยมีการเกริ่นแนะนำเรื่องราว รวมถึงแนะนำตัว และแนะนำผู้เกี่ยวข้องให้ทราบโดยทั่วกัน นอกจากนี้การมีปฏิสัมพันธ์ยังรวมถึงการเปิดรับคำวิจารณ์ในเรื่องราว และกิจกรรมที่จัดขึ้นด้วย 2) เตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา ควรมีตัวเลือกให้ผู้ใช้งานในการเลือกเรื่องราว เนื้อหาเพิ่มเติม เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานได้แก้ไข

เรื่องราวได้อย่างอิสระ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น 3) การประเมินผลขั้นสุดท้าย ภายหลังจากได้เนื้อหาที่รวบรวมและแก้ไขแล้ว ด้วยกระบวนการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จึงส่งผลให้ละครวิทยุมีประสิทธิภาพพร้อมสมบูรณ์ เหมาะสมกับการนำไปทดลองขั้นตอนต่อไป

3. การศึกษาเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมก่อนและหลังรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนการรับฟัง มีคะแนนเฉลี่ย 5.84 และหลังการรับฟัง คะแนนเพิ่มขึ้น คะแนนเฉลี่ย 9.97 คะแนน ด้วยการทดสอบ t-test พบว่าคะแนนระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานก่อนฟังและหลังการรับฟังละครวิทยุ พบว่า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพก่อนการรับฟังละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมดูแลสุขภาพหลังการรับฟังละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้วยการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมดูแลสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผู้รับฟังมีความรู้และพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังดีกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Songrit Thongmeekwan and Sakuntala Sae-Tiao (2018) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการป้องกันและการรับรู้ความเสี่ยงต่อการเกิดกลุ่มอาการคอมพิวเตอร์ซินโดรมของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมป้องกันการเกิดกลุ่มอาการคอมพิวเตอร์ซินโดรมโดยรวม อยู่ในระดับสูง

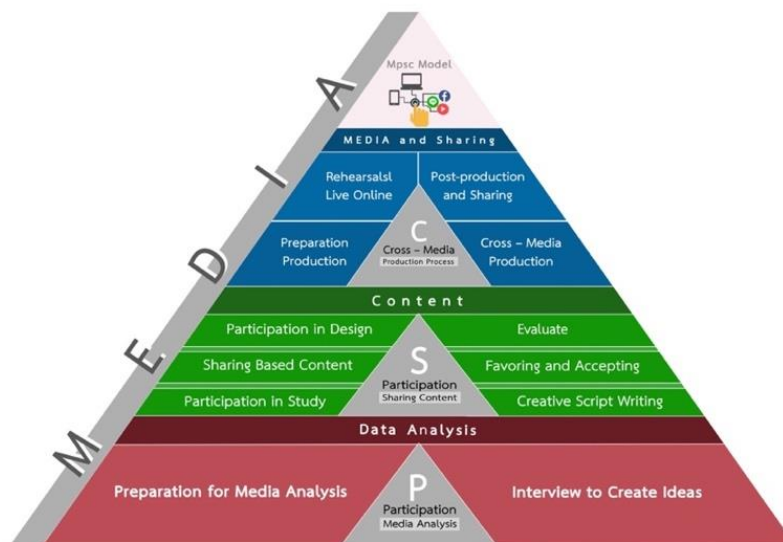
นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การทดสอบระดับความรู้หลังการรับฟัง ร้อยละ 80 (8 คะแนน) ซึ่งพบว่าผลทดสอบเป็นไปตามเกณฑ์ สอดคล้องกับสมมุติฐานวิจัย ส่วนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ หลังการรับฟังละครวิทยุอยู่ในระดับมากขึ้นไป (3.50 ขึ้นไป) เห็นได้ว่าการที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และพฤติกรรมภายหลังการรับฟังละครวิทยุดีกว่าก่อนรับฟังละครวิทยุเป็นเพราะกระบวนการพัฒนาละครวิทยุข้ามสื่อมีการออกแบบบทละครที่ผ่านขั้นตอน Mpsc Model ที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์การมีส่วนร่วมและการสร้างเนื้อหาจากการแบ่งปันจากประสบการณ์จริง และด้วยเนื้อหาทางด้านสุขภาพเรื่องออฟฟิศซินโดรมเป็นเรื่องราวที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และเข้าถึงวิถีชีวิตของคนทำงานออฟฟิศในปัจจุบัน

4. การศึกษาความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น จากผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.63 โดยมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยมากที่สุดในด้านประโยชน์ รองลงมาคือด้านเนื้อหาและด้านเสียงและดนตรีประกอบ ตามลำดับ ซึ่งมีระดับความพึงพอใจสูงกว่าสมมุติฐานที่ว่า ผู้รับฟังมีความพึงพอใจต่อละครวิทยุในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการกระบวนการวิจัยที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และแบ่งปันเนื้อหา ออกแบบองค์ประกอบของเนื้อหาในละครวิทยุ ตามแนวทาง MPSC Model เมื่อนำละครวิทยุข้ามสื่อที่พัฒนาขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจึงทำให้ผลการประเมินเป็นที่น่าพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่างเกิดความสนใจและพอใจต่อละครวิทยุ ในด้านประโยชน์ของการรับฟังละครวิทยุ Healthy Office ส่งผลให้ได้ตระหนักและได้ทบทวน

การดำเนินชีวิตประจำวันของตนเอง มีความคิดที่จะนำความรู้ในการดูแลสุขภาพจากการรับฟังละครวิทยุ Healthy Office ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการนำเสนอข่าวสารสุขภาพผ่านทางละครวิทยุ มีความน่าสนใจกว่าการรับฟังข้อมูลโดยการบอกเล่าจากดำเนินรายการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nattha Todsaporn (2013) ได้ศึกษาเรื่องการผลิตรายการละครวิทยุเพื่อสะท้อนชีวิตวัยทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการนำไปสู่การผลิตรายการละครวิทยุเพื่อสะท้อนชีวิตวัยทำงาน รายการ Working Diary ในรูปแบบของรายการละครวิทยุ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ฟังตัวอย่างมีความพึงพอใจที่มีต่อภาพรวมของรายการละคร โดยให้เหตุผลว่า มีความคิดสร้างสรรค์ในการประยุกต์รูปแบบและการนำเสนอรายการให้สอดคล้องเหมาะสมกับยุคสมัย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาและบูรณาการกระบวนการผลิตสื่อแบบดั้งเดิมให้เป็นกระบวนการผลิตข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Mpsc Model ได้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ

ภาพที่ 2 Mpsc Model

ขั้นตอนที่ 1 การปฏิสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมในการสื่อสารแบบกลุ่มให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ (Participation : Media Analysis) ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์สื่อ (Preparation for Media Analysis) ขั้นตอนสัมภาษณ์เพื่อสร้างความคิด (Interview to Create Ideas) ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) เป็นการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อกำหนดโครงสร้างและแนวทางการผลิตสื่อด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ มัลติมีเดีย นักวิชาการที่เป็นบุคลากรด้านสุขภาพ

และบุคคลทั่วไปที่เป็นวิทยากรงานศิลปะ ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ผ่านกลุ่มไลน์ มีการตั้งคำถามในประเด็นต่าง ๆ ตอบคำถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นขั้นตอนที่ได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากการปฏิสัมพันธ์ร่วมกันภายในกลุ่ม เพื่อกำหนดโครงสร้างของการทำงานทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมในการสื่อสารแบบกลุ่มเพื่อสร้างเนื้อหาจากการแบ่งปัน (Participation : Sharing Content) ประกอบด้วย ขั้นตอนการมีส่วนร่วมศึกษาข้อมูล (Participation in Study) ขั้นตอนสร้างเนื้อหาจากการแบ่งปัน (Sharing Based Content) ขั้นมีส่วนร่วมในการออกแบบ (Participation in Design) ขั้นสร้างสรรค์บทละคร (Creative Script Writing) ขั้นชื่นชอบและยอมรับ (Favoring and Accepting) ขั้นประเมินผล (Evaluate) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มมีส่วนร่วมสร้างเนื้อหา (Content) ผ่านกลุ่มไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) เช่น ทุกคนสามารถเลือกหัวข้อเกี่ยวกับสุขภาพที่สนใจ บอกเล่าประสบการณ์การดูแลสุขภาพหรือประสบการณ์ที่ไม่ถูกสุขลักษณะระหว่างการทำงาน ได้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม ร่วมกันออกแบบเนื้อหาให้สมบูรณ์พร้อมนำไปสู่กระบวนการผลิต

ขั้นตอนที่ 3 การผลิตข้ามสื่อแบบปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มเพื่อร่วมสร้าง (Cross – Media Production Process) ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมความพร้อมก่อนการผลิต (Preparation Production) ขั้นตอนการซ้อมสดออนไลน์ (Rehearsal Live Online) ขั้นตอนการผลิตข้ามสื่อ (Cross – Media Production) ขั้นหลังการผลิตและเผยแพร่ (Post-production and Sharing) เป็นขั้นตอนบูรณาการเทคโนโลยีผลิตสื่อผสมผสานระหว่างสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ และเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มมีส่วนร่วมเข้าชมระหว่างการซักซ้อม สามารถส่งข้อความคอมเมนต์ ปรับแต่ง เพิ่มเติมบท และเนื้อหาได้ผ่านกลุ่มไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) ที่ตั้งไว้ ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อ จากนั้นนำสื่อเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ

สรุป

1. ผลการหาคุณภาพละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนทำงานออฟฟิศ โดยผลการประเมินคุณภาพการผลิตละครวิทยุโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้และพฤติกรรม ด้วยการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้และพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังฟังสูงกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การประเมินความพึงพอใจต่อละครวิทยุ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ด้านประโยชน์ ในหัวข้อท่านมีความคิดที่จะนำความรู้ในการดูแลสุขภาพจากการรับฟังละครวิทยุ Healthy Office ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รองลงมาคือด้านเนื้อหาที่มีความกระชับ และชัดเจนในการนำเสนอตั้งแต่ต้นจนจบ

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมก่อนและหลังรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น

2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ คะแนนเต็ม 10 คะแนน พบว่า ก่อนการรับฟังละครวิทยุ กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ย 5.84 คะแนน และหลังการรับฟังละครวิทยุ กลุ่มตัวอย่างได้คะแนน

เฉลี่ย 9.97 คะแนน ด้วยการทดสอบ t-test พบว่าคะแนนระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังรับฟังละครวิทยุมากกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานก่อนและหลังการรับฟังละครวิทยุ พบว่า พฤติกรรมดูแลสุขภาพก่อนการรับฟังละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมดูแลสุขภาพหลังการรับฟังละครวิทยุโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้วยการทดสอบ t-test พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมดูแลสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังรับฟังละครวิทยุดีกว่าก่อนการรับฟังละครวิทยุ

2.3 การทดสอบระดับความรู้ก่อนและหลังการรับฟังละครวิทยุ พบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ร้อยละ 80 (8 คะแนน)

2.4 การทดสอบระดับพฤติกรรมดูแลสุขภาพก่อนและหลังการรับฟังละครวิทยุ พบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมต่อการดูแลสุขภาพในการทำงานหลังการรับฟังละครวิทยุอยู่ในระดับมากขึ้นไป (3.50 ขึ้นไป)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการรับฟังละครวิทยุที่พัฒนาขึ้น พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กลุ่มทดลองให้ความพึงพอใจด้านประโยชน์ ในหัวข้อ การรับฟังละครวิทยุ Healthy Office ส่งผลให้ท่านได้ตระหนักและได้ทบทวนการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองมากที่สุด

การพัฒนาละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ตามแนวทาง Mpsc Model ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและทดลองด้วยการสร้างและผลิตเนื้อหาตามรูปแบบเทคโนโลยีบูรณาการโดยคำนึงถึงการออกแบบการปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารผู้รับสารและช่องทางการใช้สื่อ โดยกระบวนการที่ศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้พัฒนารายการในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไปได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาละครวิทยุข้ามสื่อแบบมีส่วนร่วมด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของคนทำงานออฟฟิศ ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจมีการนำแนวทาง Mpsc Model ไปทดลองพัฒนาผลิตสื่อประเภทอื่น ๆ หรือการเปลี่ยนประเด็นเนื้อหาในด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากด้านสุขภาพ การเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการเปลี่ยนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในกระบวนการสื่อสาร เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวทางการผลิตข้ามสื่อ เพื่อพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารในยุคเทคโนโลยีให้เข้าถึงผู้รับสารอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

References

- Kunnatee Poomsanguan. (2014). Health and health promotion, and the important role of nurses. *Army Nurse Journal*, 15(2), 10–14.
- Labor Welfare Division. (2004). *Quality of Work Life*. Labor brochure.
- Nattha Thosaporn. (2013). *The production of a radio drama program that reflects the life of people in the working ages*. Faculty of Information and Communication Technology Silpakorn University.
- Negar Monazam Tabrizi and Sharon Morgan. (2014). Models for Describing Knowledge Sharing Practices in the Healthcare Industry: Example of Experience Knowledge Sharing. *International Journal of Management and Applied Research*, 1(2), 48–67.
- Nikhom Chaikhunpol, Santad Thongrin and Wittayatorn Tokaew. (2017). Development of a communication interaction model for cultural tourism in Chiang Mai Province through mobile communication tools. *Human Sciences Faculty of Humanities Chiang Mai University*, 18(2), 176–212.
- Niklas Odén. (2013). *Mechanisms within cross media stories, An analytical framework combining cross media phenomena with storytelling elements*. Department of informatics, Cross Media Interaction Design, UMEA University.
- Pattira Klinlakha. (2015). *Handbook for the production of entertainment radio dramas in an imaginary world*. Faculty of Communication Arts, Hat Yai University.
- Piyawat Srisawatnuphap. *Office syndrome*. Retrieved January 23, 2022, from <https://www.sikarin.com/content/detail/11>
- Sakulsri Srisarakham. (2018). Developing content innovation through cross-media storytelling strategies for television programs. *Bachelor of Business Communications Journal*, 12(1), 193–225.
- Songrit Thongmeekwan and Sakuntala Sae-Tiao. (2018). Preventive Behaviors and Perceived Risk of Computer Syndrome among Support Personnel. *Journal of Nursing Siam University*, 19(37), 69–83.
- Startup Now.(2019). Facebook Group Change the target audience into brand lovers 2019. [Online]. Retrieved January 23, 2022, from <https://www.startupnow.in.th/facebook-group/>
- Tham Chuasathapanasiri. (2015). Transmedia: story-telling. *Journal of Communication Arts and Innovation, National Institute of Development Administration*, 2(1), 59–88.
- Worawut Thadbantorn and Worasiri Watkhamlam. (2014). A study of the creative drama radio script process of Kantana Group. *Siam Communication Review*, 13(14), 55–66.

สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์ ในยุคความปกติถัดไป

White Cooperative with Good governance for making the confidence in Cooperative
System in Next Normal Era

กฤษฎา ฉิมพลีวัฒน์

Kritsada Chimpleewat

วิทยาลัยชุมชนระนอง

Ranong Community College, Thailand

E-mail: somjitosoth2556@gmail.com

Received October 16, 2021; Revised December 22, 2021; Accepted January 1, 2022

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ ผลการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับ สหกรณ์
ธรรมาภิบาล และนโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล เป็นการนำเสนอถึงจุดเริ่มต้นของการจัดตั้ง
สหกรณ์ ความหมายและความสำคัญของธรรมาภิบาลที่มีต่อการบริหารจัดการสหกรณ์ ผลการทบทวน
พบว่า สหกรณ์ หมายถึง องค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่เป็น
เจ้าของร่วมกันและควบคุมตามหลักประชาธิปไตยเพื่อสนองความต้องการและความจำเป็นรวมทั้ง
ความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในขณะที่ธรรมาภิบาลหมายถึง การบริหารกิจการ
บ้านเมืองและสังคมที่ดีถูกบัญญัติขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1989 และได้ถูกนำเข้ามาใช้ในประเทศไทยในช่วงปี
พ.ศ. 2540 ส่วนสหกรณ์สีขาวเป็นนโยบายที่เน้นการนำเอาหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้โดยเชื่อมกับการ
ดำเนินงานในสหกรณ์โดยมีสมาชิกในสหกรณ์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ขับเคลื่อน ซึ่งเป็
การนำหลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องมาสร้างความเข้มแข็งและความซื่อสัตย์ให้แก่องค์กรภาครัฐ โดยเฉพาะ
ในสถานการณ์ที่การตรวจสอบขาดประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติด
เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) และนอกจากการบริหารที่ดีแล้ว การดำเนินกิจการสหกรณ์ตาม
นโยบายสหกรณ์สีขาวจะช่วยสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพใน
ยุคความปกติถัดไป

คำสำคัญ: สหกรณ์; สหกรณ์สีขาว; ธรรมาภิบาล; ความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์

Abstract

The objective of this academic paper was to present the results of a conceptual review of cooperative governance and white cooperatives policy with good governance. It presented the beginnings of cooperative establishment, its meaning, and the importance of good governance in the management of cooperatives. The results of the review found that a cooperative was an organization in which individuals voluntarily join together to run jointly owned and democratically controlled enterprises to meet their common economic, social, and cultural needs, needs, and hopes. Whereas good governance referred to the administration of civil and social affairs, which was first enacted in 1989 and was launched in Thailand in 1997. White cooperatives were policies that emphasize good governance in connection with cooperative operations, driven by cooperative members, staff, and related personnel. In this regard, the relevant good governance principles were applied to strengthen and integrity of government organizations, especially in situations where audits were ineffective due to the impact of the Covid-19 epidemic. In addition to good management, cooperative affairs according to the white cooperative policy could effectively build the image and confidence in the cooperative system in the next normal.

Keywords: Cooperative; White cooperative; A good governance; Confidential in the cooperative system

บทนำ

“ธรรมาภิบาล” เป็นหลักการบริหารการปกครองที่มุ่งประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประเทศชาติโดยยึดหลักเหตุผลและความเป็นธรรม โดยที่ธรรมาภิบาลเป็นทั้งหลักการ (principles) และแนวทาง (guidelines) (พิรพล ไทยทอง, 2560) สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดแผนงานเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในสหกรณ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มมาตรการในกระบวนการทำงานของสหกรณ์ การเสริมสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานของภาคีรัฐ เป็นการเสริมสร้างและตระหนักรู้ การสร้างความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเพื่อให้มีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต โดยการใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์กรเป็นแกนหลัก อีกทั้งจากผลการวิจัยของ จารุวรรณ สุขุมลพพงษ์ (2556) พบว่า ในแต่ละปีนั้น พ่อค้าและนักธุรกิจกว่าร้อยละ 80 สูญเสียเงินให้กับการทุจริตเป็นจำนวนเงินที่สูงถึงเกือบ 3 แสนล้านบาท ในขณะที่ผลการวิจัยยังพบว่า ปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในเกือบทุกภาคส่วนของสังคม สอดคล้องกับ นิวัติไชย เกษมมงคล (2564) กล่าวว่า องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International หรือ TI) ได้ประกาศคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต หรือ CPI (Corruption Perceptions Index :CPI) ประจำปี 2020 โดยคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2563 พบว่าจากแหล่งข้อมูลทั้ง 9 แหล่ง ประเทศไทยได้คะแนนลดลง

1 แห่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรต่าง ๆ ยังขาดการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้อย่างจริงจังเพื่อที่จะส่งกระตุ้นให้ข้าราชการมีการทำงานที่ดีขึ้น โปร่งใสขึ้น และสามารถตรวจสอบได้ (มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ, 2563)

ปัจจุบัน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมให้สหกรณ์มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นการบริหารจัดการด้วยการนำหลักธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด และจริงจัง ซึ่งจะทำให้สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้การดำเนินการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์มีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเพื่อให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็งตามนโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และเมื่อสหกรณ์นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินกิจการ ย่อมก่อให้เกิดความเข้มแข็ง มั่นคง และมีผลประกอบการที่สามารถส่งต่อประโยชน์ยังสมาชิก ทำให้เกิดความเชื่อถือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงต้องสร้างบรรทัดฐานในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลให้กับสหกรณ์เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยในปี 2560 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ทบทวนหลัก “ธรรมาภิบาล ในสหกรณ์” จากเดิมมีจำนวน 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็น 9 หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการมอบอำนาจ หลักนิติธรรม และหลักความเสมอภาค ซึ่งเป็นการพัฒนาการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลที่เข้มข้นขึ้น รวมถึงปรับกระบวนการสร้างธรรมาภิบาลและวิธีการประเมินธรรมาภิบาลในสหกรณ์ขึ้นใหม่ ภายใต้โครงการสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล อันเป็นเป้าหมายในการพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเจริญอย่างยั่งยืน กิจการสหกรณ์มีความมั่นคง สร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาให้เกิดขึ้นในระบบสหกรณ์สืบต่อไป (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2561)

การดำเนินงานด้วยหลักสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลจึงเป็นกระบวนการหนึ่งเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นเตือนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาลภาครัฐใหม่มาปรับใช้ ในกระบวนการทำงาน เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้กับสหกรณ์และสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคคลภายนอก ในยุคความปกติถัดไป การดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องทบทวนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ และธรรมาภิบาล ดังรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

เกษม วัฒนชัย (2546) กล่าวว่า “ธรรมาภิบาล” ตรงกับภาษาอังกฤษ คือ “Good governance” ถูกบัญญัติขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1989 และได้ถูกนำเข้ามาใช้ในประเทศไทยในช่วงปีที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 โดยที่ประเทศไทยในช่วงเวลานั้นระบบเศรษฐกิจได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤติดังกล่าว จนต้องรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ IMF (International Monetary Fund) โดยที่รัฐบาลไทยในขณะนั้นได้ให้คำมั่นสัญญา กับ IMF ว่าจะต้องสร้าง Good governance ขึ้นในการบริหาร

จัดการในภาครัฐดังที่กำหนดไว้ในหนังสือแสดงเจตจำนงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับ IMF (มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ 2563) ธรรมชาติของ หรือ Good governance จึงเป็นหลักคิดสำหรับการบริการจัดการที่ดีเพื่อเป็นหลักประกันว่าองค์กรจะไม่มีกรณีการฉ้อราษฎร์บังหลวงและไม่ด้อยประสิทธิภาพธรรมาภิบาล นอกจากนี้ยังมีคำที่เกี่ยวข้องอีก 1 คำ นั่นคือคำว่า “ธรรมรัฐ” ซึ่ง ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ (2549) กล่าวว่า หมายถึง การบริหารกิจการของบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม เคารพสิทธิของผู้นพลเมืองอย่างเสมอกัน มีระบบตัวแทนประชาชนที่สะท้อนความคิดของผู้นได้โดยตรง มีรัฐบาลที่ไม่ถืออำนาจเป็นธรรม

ประเทศไทยนำเอาแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ได้กำหนดเรื่องธรรมาภิบาลในสังคมไทยให้เป็น 1 ใน 4 ของหัวข้อหลัก ๆ และให้คำจำกัดความ “ธรรมาภิบาล” ว่าหมายถึง “กฎเกณฑ์การปกครองบำรุงรักษาสังคมบ้านเมืองที่ดี” ซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึงการบริหารจัดการสังคมที่ดีในทุก ๆ ด้านและในทุกระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์การและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการองค์การของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริการราชการ ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์การอิสระ องค์การภาคเอกชน ชุมชน และสมาคมเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคล ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลไทยได้บัญญัติความหมายที่เป็นทางการของคำว่า “Good Governance” ว่าหมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2542 โดยทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติ ซึ่งตามระเบียบฉบับนี้ได้ระบุถึงหลักการสำคัญของธรรมาภิบาลไว้ 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญและถูกนำมาใช้กับองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในที่สุดรวมถึงการนำมาใช้กับการบริหารกิจการของสหกรณ์ด้วยเช่นกัน

พีรพล ไทยทอง (2560) กล่าวว่า ปัจจุบันประชาชนในสังคมเริ่มให้ความสนใจตระหนักถึงความสำคัญของธรรมาภิบาล เพราะเชื่อว่าหากประเทศไทยมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาชนแล้ว จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและเกิดความเป็นธรรมขึ้นในสังคม รวมไปถึงเศรษฐกิจและการเมือง ดังนั้น ธรรมาภิบาลจึงเป็นมิติของกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหารงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นไปที่บทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐ จัดบริการให้มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการ สนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น มีการบริหารงานอย่างโปร่งใส คือ การตรวจสอบได้และอธิบายได้ทุกขั้นตอนต้องมีผู้รับผิดชอบ (ไชยวัฒน์ คำชู, 2545)

การจัดตั้งสหกรณ์

สหกรณ์เป็นภาษาสันสกฤต มีการอธิบายความหมายของนักสหกรณ์ไทยและต่างประเทศโดยที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization หรือ ILO) กำหนดสถานะของสหกรณ์เป็นทั้งองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคม “สหกรณ์เป็นสมาคมของบุคคลที่รวมกันเข้าด้วยความสมัครเพื่อบรรลุจุดหมายร่วมกัน โดยการก่อตั้งองค์การธุรกิจที่ควบคุมแบบประชาธิปไตย ร่วมกันออกทุนที่ต้องการอย่างเที่ยงธรรมและยอมรับการมีส่วนร่วมอย่างยุติธรรม ในการเสี่ยงภัยและผลประโยชน์ของการดำเนินงานที่สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง” ความหมายของสหกรณ์นอกจากการอธิบายดังกล่าวแล้ว พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 4 ได้กำหนดให้สหกรณ์หมายความว่า “คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้”

กล่าวโดยสรุป “สหกรณ์” คือ "องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามหลักประชาธิปไตยเพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม" (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว, 2560)

สหกรณ์ได้ถูกจัดตั้งครั้งแรกในต่างประเทศและได้มีพัฒนาการต่อเนื่องในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยถือกำเนิดจากประเทศในแถบยุโรป และในประเทศไทยนั้น ในสมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณ พ.ศ. 2457 ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น สาเหตุเนื่องมาจากว่าประเทศไทยในช่วงเวลานั้นเริ่มมีการค้าขายกับชาวต่างประเทศมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพได้เปลี่ยนมาเป็นระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า ดังนั้น ความต้องการเงินทุนในการขยายปริมาณการผลิตส่งผลให้ต้องกู้ยืมเงินจากนายทุนและทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ซึ่งภาครัฐเล็งเห็นว่าเป็นการ เกิดหนี้สินพอกพูน จึงมีการจัดตั้งส่วนราชการสหกรณ์ขึ้น โดยมีพระราชวรวงศ์เธอหมื่นพิทยาลงกรณ์ พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทยนำรูปแบบสหกรณ์โรฟไฟเซนจากประเทศเยอรมันมาเป็นต้นแบบในการดำเนินงาน เพราะเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจเกษตรกรไทยในขณะนั้น อีกทั้งการดำเนินการสหกรณ์ในรูปแบบดังกล่าวได้รับความสำเร็จมาแล้วทั้งในประเทศอินเดียและพม่า จึงทรงได้ทดลองจัดตั้งสหกรณ์แห่งแรกคือ “สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” โดยดำเนินการที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก ซึ่งสามารถช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรให้บรรเทาเบาบางลงได้ (นพคุณ เดชะผล, 2558) และในเวลาต่อมาจึงได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องและเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2471 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 เป็นพระราชบัญญัติสหกรณ์ฉบับแรกที่ส่งเสริมให้สหกรณ์รวมกลุ่มกันก่อตั้งชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัดสินใช้ก็ได้เกิดขึ้นโดยการรวมกลุ่มกันของสหกรณ์ท้องถิ่น ได้จดทะเบียนเป็นประเภทชุมชนสหกรณ์ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2511 มีพระบรมราชโองการประกาศพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 มีผลทำให้สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัดสินใช้ยกเลิกไปและให้มีการก่อตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยขึ้นแทนโดยผลแห่ง

กฎหมายสหกรณ์ฉบับนั้นพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งใช้บังคับในปัจจุบัน กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ และกองทุนพัฒนาสหกรณ์และในวันที่ 9 ตุลาคม 2527 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดให้วันที่ 26 กุมภาพันธ์ ของทุกปี เป็น “วันสหกรณ์แห่งชาติ ” ซึ่งในปัจจุบันได้มีการออกกฎกระทรวงประเภทของสหกรณ์ที่รับจดทะเบียนไว้ 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ปัญหาการทุจริตภายในสหกรณ์

เนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินงานของสหกรณ์มีการดำเนินงานอย่างกว้างขวาง จึงอาจทำให้มีการตรวจสอบที่ยุ่งยากมากขึ้น กอปรกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น กระบวนการทางบัญชีมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน จนในบางครั้งทำให้เกิดการปรับแต่งตัวเลขทางบัญชีให้มีความบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริงจนเกิดสร้างความเสียหายต่อระบบการดำเนินงานได้ (ศจิรัตน์ เมธิ์สุภาพ, 2563) จนทำให้เกิดปัญหาและเป็นช่องว่างที่สามารถทำให้เกิดการทุจริต นอกรีตได้ เช่น กรณีสหกรณ์คลองจั่นที่มีการทุจริตภายในองค์กร จนเกิดเป็นคดีมีข้อพิพาทอันเป็นคดีขึ้นสู่ศาลปกครองและศาลอาญาในหลายกรณีอันเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโดยทุจริต มีข้อขัดแย้งกฎหมาย ทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอกและสหกรณ์

ในคดีอาญามีเลขดำที่ อ.3339/2559 ระบุว่า เมื่อระหว่างเดือนมกราคม ปี 2551 วันใดไม่ปรากฏชัด ถึงเดือนธันวาคม 2555 วันใดไม่ปรากฏชัด ต่อเนื่องกันทั้งเวลากลางวันและกลางคืน วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยทั้งสิบเอ็ดขอร่วมกันหลอกลวงผู้อื่น หรือ ประชาชน ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้ แจ้งแก่ประชาชน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นขั้นตอน ในลักษณะแบ่งหน้าที่กันทำ และร่วมมือเห็นการกระทำผิดต่าง ๆ ร่วมกัน โดยเจตนาทุจริต เพื่อแสวงหาประโยชน์ ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองและผู้อื่น โดยจำเลยทั้งสิบเอ็ดกับพวกได้บังอาจร่วมกันจัดทำสัญญากู้ยืมเงิน ระหว่าง สหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด (ผู้ให้กู้) กับ สมาชิกสมทบ (ผู้กู้) ซึ่งเป็นนิติบุคคลหรือคณะบุคคลที่ไม่ได้ถือหุ้นในสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด จำนวน 28 ราย รวมเป็นจำนวนเงินตามสัญญากู้ยืมเงิน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 11,858,440,000 บาท โดยไม่ได้มีการกู้ยืมเงินกันจริง และร่วมกันทำการบันทึกรายการทางการเงิน อันเป็นเท็จ

ในการบันทึกรายการรับชำระหนี้เงินกู้ยืมเงินและดอกเบี้ยรับจากลูกหนี้เงินกู้ยืมพิเศษ สมาชิกสมทบ โดยไม่มีการรับชำระหนี้เงินกู้ยืมและดอกเบี้ยรับจากลูกหนี้เงินกู้ยืมพิเศษสมาชิก สมทบจริง และบันทึกจ่ายเงินให้แก่ลูกหนี้เงินกู้ยืมพิเศษ โดยไม่มีการจ่ายเงินที่กู้ยืมออกจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด จริง ร่วมกันจัดทำใบสำคัญรับชำระเงินลูกหนี้ที่ตรงจ่ายให้แก่จำเลยที่ 1 อันเป็นเท็จ และร่วมกันจัดทำใบสำคัญจ่ายเงินตรงจ่ายจำเลยที่ 1 อันเป็นเท็จ ร่วมกันทำการบันทึกรายการเกี่ยวกับการจ่ายเงินสดให้ลูกหนี้เงินกู้ยืมพิเศษ ทั้งที่ไม่มีการกู้ยืมเงินและการจ่ายเงินจริง โดยการทำสัญญากู้ยืม

เงินเท็จดังกล่าวข้างต้น เพื่อปกปิดการทุจริต หรือการเบิกจ่ายเงินตรงจ่ายที่ไม่ถูกต้องตามข้อบังคับระเบียบของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด หรือนำมาปรับโครงสร้างหนี้ และเพื่อตกแต่งบัญชีของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด ให้ปรากฏเป็นเท็จว่า สหกรณ์เครดิตยูเนียน คลองจั่น จำกัด มีผลการประกอบกิจการ ที่มีผลกำไรสุทธิ โดยทำให้ปรากฏในงบการเงินและงบดุลของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด โดยนางบงก้าไรสุทธิไปแสดงในรายงานประจำปี 2552 ถึง 2555 ซึ่งข้อเท็จจริงพบว่าการดำเนินการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด มีผลประกอบการขาดทุนสุทธิเป็นจำนวนมากตลอดมา

เหตุเกิดที่แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร, แขวง/เขตใดไม่ปรากฏชัดกรุงเทพมหานครและตำบล/อำเภอ/จังหวัดใดไม่ปรากฏชัด ในประเทศไทย เกี่ยวพันกัน ขอให้ลงโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341, 343 ให้จำเลยทั้งสิบเอ็ดร่วมกันหรือแทนกัน คืนเงินให้แก่ผู้เสียหายแต่ละรายรวมจำนวน 2,254 ราย และรายละเอียดมูลค่าเจ็ดพันหนึ่งร้อยห้าสิบบาทหกสิบสองสตางค์ (ระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งศาลอาญา, 2559)

เป็นคำฟ้องอันเกิดจากการตรวจสอบสหกรณ์เมื่อมีผู้ร้องเรียนว่ามีการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการของสหกรณ์ จนมีการนำคดีขึ้นสู่ศาลอาญา เป็นปัญหาอันเกิดจากการทุจริต คอร์รัปชันในการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้มีการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 เพื่อมีการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่และการดำเนินการของสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาและป้องกันการกระทำที่เป็นการทุจริต คอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ที่ประพฤติมิชอบให้ได้มากที่สุด

ธรรมาภิบาลภาครัฐใหม่

ธรรมาภิบาลภาครัฐใหม่ หรือ New Public Governance มีที่มาจาก คำว่า “Good Governance” หรือการกำกับดูแลกิจการที่ดีเช่นกัน หมายถึง การบริหารจัดการบ้านเมือง สังคม องค์กร สถาบัน หรือธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty) ความเปิดเผยโปร่งใส (Transparency) ความรับผิดชอบและรับรองที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ความชอบธรรม ยุติธรรม (Fairness) ความมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ (Quality and Efficiency) และการมีมาตรฐาน คุณธรรม จริยธรรมเป็นการทั่วไป (General Ethical and Moral Standard) เป็นหลักที่มีคุณค่าและสำคัญมาก จึงควรที่จะนำมาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ธุรกิจ สังคม สาธารณสุข การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เพื่อนำพาให้สังคมไทย ธุรกิจไทย โดยรวมมีความเข้มแข็งมั่นคงและ เจริญก้าวหน้า สำหรับธุรกิจนั้นหลักธรรมาภิบาล คือ หัวใจในการดำเนินธุรกิจที่มีผลต่อทุกฝ่ายให้ได้รับ ผลประโยชน์ที่ยุติธรรม ตั้งแต่ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น เจ้าหน้าที่ ลูกจ้างรวมถึงสังคมและประเทศชาติ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2561)

นอกจากนี้ Stephen P. Osborne ได้มองว่า ในแวดวงวิชาการมีการศึกษาเกี่ยวกับ “NPG” เป็นกระบวนทัศน์ใหม่ล่าสุดของสาขารัฐประศาสนศาสตร์ ที่ได้มีการศึกษากันในวงกว้าง การจำแนก

แนวทางการศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้ของนักวิชาการต่าง ๆ ออกเป็น 5 แนวทาง แนวทางที่ 1 ธรรมนูญการเมืองและสังคม (Socio-Political Governance) แนวคิดนี้เป็นเรื่องของความสัมพันธ์เชิงสถาบันภายในสังคมซึ่งมีความจำเพื่อที่จะเข้าใจในเรื่องของการกำหนดและการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งรัฐบาลไม่ได้เป็นศูนย์กลางและมีความชอบธรรมเพียงฝ่ายเดียวในการกำหนดนโยบายอีกต่อไปแต่ต้องขึ้นอยู่กับตัวแสดงอื่น ๆ ด้วย แนวทางที่สอง ธรรมนูญนโยบายสาธารณะ (Public Policy Governance) แนวคิดนี้เป็นเรื่องที่ทำให้ความสนใจไปที่วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำที่มีบทบาททางด้านนโยบาย กับเครือข่ายต่าง ๆ ในการสรรค์สร้างและมีอิทธิพลต่อการกำหนดกระบวนการนโยบายสาธารณะ แนวทางที่สาม ธรรมนูญการบริหาร (Administrative Governance) แนวคิดนี้เป็นเรื่องที่ทำให้ความสนใจไปที่การประยุกต์ใช้เครื่องมือทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนของรัฐบาลสมัยใหม่ แนวทางที่สี่ ธรรมนูญสัญญา (Contract governance) แนวคิดนี้เป็นเรื่องที่ทำให้ความสนใจไปที่ความสัมพันธ์เชิงสัญญาในการจัดบริการสาธารณะโดยที่ภาครัฐมีบทบาทน้อยลง โดยที่ธรรมนูญแบบนี้ภาครัฐต้องรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะโดยสาธารณะควบคุมได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แนวทางสุดท้าย คือ ธรรมนูญเครือข่าย (Network governance) โดยแนวคิดนี้มุ่งเน้นแนวคิดเครือข่ายระหว่างองค์การและการจัดการตนเอง ซึ่งแนวคิดนี้มีความหมายตรงข้ามกับธรรมนูญนโยบายสาธารณะเพราะเป็นการเน้นที่เครือข่ายในการนโยบายไปปฏิบัติและการจัดบริการสาธารณะ (ปกรณ ศิริประกอบ, 2562)

การสร้างธรรมนูญในสหกรณ์

การสร้างธรรมนูญในสหกรณ์ เกิดขึ้นด้วยความร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภาคสหกรณ์ภาครัฐ และภาคสังคม เพื่อก่อให้เกิดการบริหารกิจการของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างซื่อสัตย์ โปร่งใส มีความรับผิดชอบ สร้างการมีส่วนร่วม และมีการใช้กระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล คุ่มค่า และประหยัด เป็นผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมั่นคง ส่งผลให้สหกรณ์เป็นที่เชื่อถือและยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะศรัทธาจากสมาชิกของสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2561) การใช้หลักธรรมนูญเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินงานสหกรณ์เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม จึงเป็นบ่อเกิดของการใช้หลักธรรมในการดำเนินงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากบุคคลภายนอกและรวมถึงสมาชิกของสหกรณ์เอง จึงทำให้การสร้างธรรมนูญในสหกรณ์คือการสร้างสหกรณ์สีขาวด้วยหลักธรรมนูญนั่นเอง โดยที่ “สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมนูญ” ก็คือ การนำเอาหลักธรรมนูญเข้ามาใช้โดยเชื่อมกับการดำเนินงานในสหกรณ์โดยมีสมาชิกในสหกรณ์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ขับเคลื่อน เป็นการนำหลักธรรมนูญที่เกี่ยวข้องมาสร้างความเข้มแข็งและความซื่อสัตย์ให้แก่องค์กรภาครัฐ และช่วยกระตุ้นให้เกิดความเป็นธรรม โดยที่สีขาวหมายถึงความบริสุทธิ์ยุติธรรมและความซื่อสัตย์โปร่งใส โดยในการดำเนินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมนูญจะมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (สหกรณ์ออมทรัพย์สาธิตสุโขทัยจังหวัดมุกดาหาร จำกัด, 2561)

1) หลักประสิทธิผล เป็นการมุ่งเน้นไปที่การประเมินถึงวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์และการปฏิบัติงาน เช่น การบริหารทรัพยากรบุคคล (สมาชิก กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์) รวมทั้งการประเมินการจัดการด้านสารสนเทศ

2) หลักประสิทธิภาพ เป็นการประเมินเกี่ยวกับการบริหารจัดการและดำเนินการภารกิจของสหกรณ์ด้วยความคุ้มค่า

3) หลักการตอบสนอง เป็นการประเมินจากความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ การนำนวัตกรรมมาพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการ รวมทั้งประเมินจากการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน

4) หลักการรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการประเมินตัวชี้วัดและเป้าหมายขององค์กรสู่ระดับบุคคลและประเมินถึงการบริหารจัดการด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน รวมทั้งประเมินเกี่ยวกับระบบการติดตามการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบต่อสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5) หลักความโปร่งใส เป็นการประเมินระบบควบคุมภายในสหกรณ์และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

6) หลักการมีส่วนร่วม เป็นการประเมินถึง การรับฟังและบริหารจัดการข้อคิดเห็นของสมาชิก การเปิดโอกาสให้สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในการบริหารงานและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ รวมถึง การประเมินถึงกลไกการสนับสนุนและเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมของสมาชิก

7) หลักการมอบอำนาจ เป็นการประเมินการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานและกลไกสนับสนุนการบริหารงานตามหลักการมอบอำนาจ

8) หลักนิติธรรม เป็นการประเมินเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินการของสหกรณ์ รวมทั้ง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างบริสุทธิ์ยุติธรรม

9) หลักความเสมอภาค เป็นการประเมินจากการสร้างกลไกด้านความเสมอภาคและจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานกำกับดูแลการทำงานด้านความเสมอภาค

การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการดำเนินการของนโยบายสหกรณ์สีชาวนั้น จะมีเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินเพื่อให้แต่ละหลักที่มีทั้ง 9 หลักนั้นมีเกณฑ์การพิจารณาโดยแบ่งเป็นข้อ ๆ รวมจำนวน 37 ข้อ ซึ่งถือว่าเป็นระดับการพิจารณาแต่ละข้อ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (ระดับ 1-5) รายละเอียดดังแผนภาพที่ 2 เพื่อการพิจารณาการผ่านเกณฑ์การเป็นสหกรณ์สีชาวน้ำหนักตัวชี้วัดในแต่ละข้อ สหกรณ์ที่จะเป็นสหกรณ์สีขาว ต้องผ่านการประเมินในแต่ละหลักธรรมาภิบาล ร้อยละ 80 และทุกหลักธรรมาภิบาลรวมกันแล้วได้ร้อยละ 85 ขึ้นไปในปีแรก พ.ศ. 2560 จะทำการประเมินเพื่อบ่งบอกถึงควมมีธรรมาภิบาลและวัตถุประสงค์ความเป็นสหกรณ์ (เป็นคนดี) โดยทำการประเมิน จำนวน 4 หลัก ประกอบด้วย

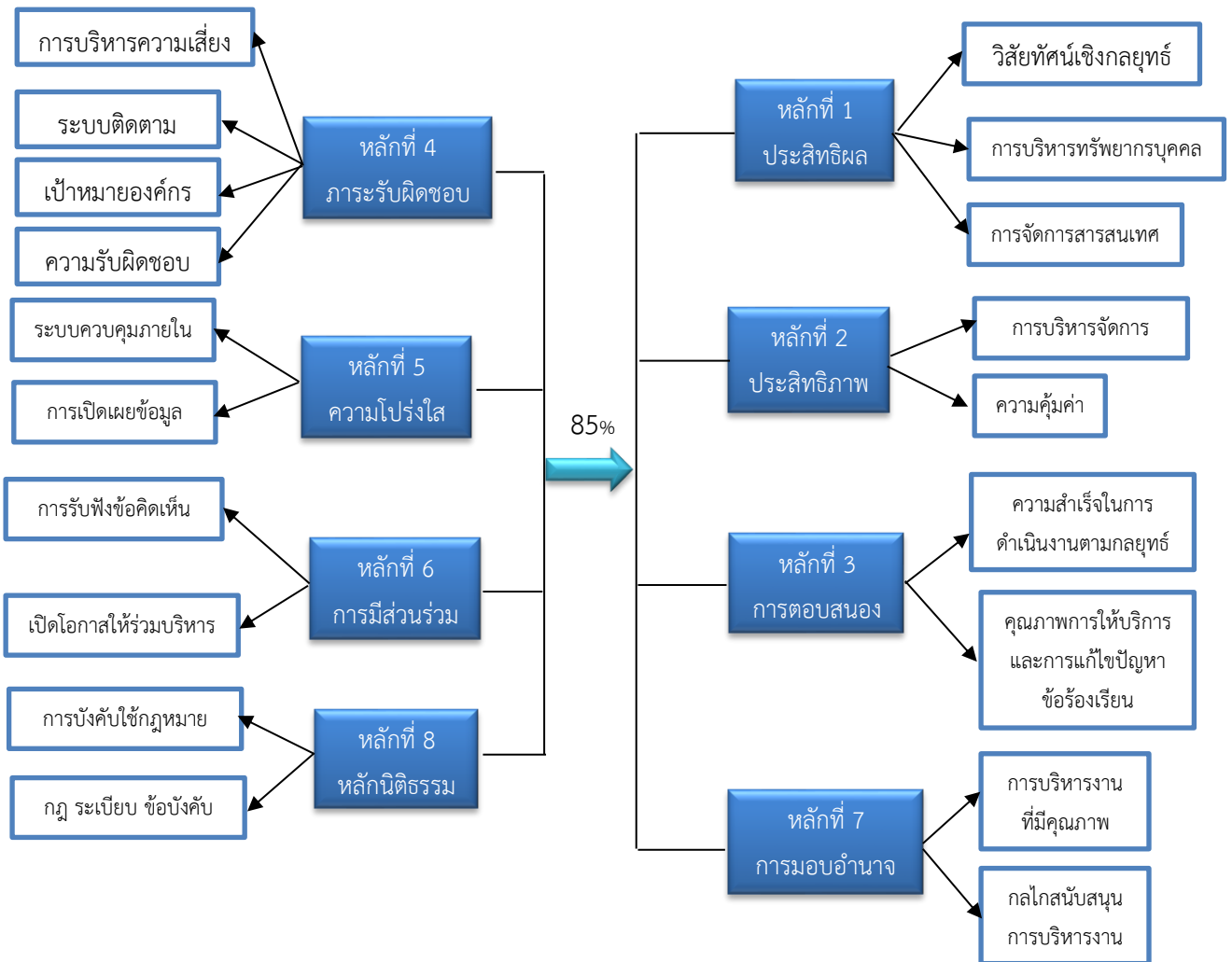
(1) หลักที่ 4 หลักการรับผิดชอบต่อสังคม

(2) หลักที่ 5 หลักความโปร่งใส

(3) หลักที่ 6 หลักการมีส่วนร่วม

(4) หลักที่ 8 หลักนิติธรรม

หลังจากนั้นในปี ที่ 2 จะนำเอาผลการประเมินของสหกรณ์ที่ผ่านการประเมินปีแรก มาทำการประเมินให้ครบทั้ง 9 หลัก เพื่อบ่งบอกถึงความสามารถในการบริหารจัดการ (เป็นคนดี และ คนเก่ง) (สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดมุกดาหาร จำกัด, 2561) ซึ่งหลักเกณฑ์สหกรณ์สีขาวด้วยหลักธรรมาภิบาลทั้ง 9 ผู้เขียนสรุปนำเสนอเป็นแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 สรุปเกณฑ์การประเมินสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล

การสร้างเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์กับนโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลในยุค Next Normal

หลักการในการสร้างความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์กับนโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาลนั้นสามารถดำเนินการได้โดย มุ่งเน้นไปที่หลักการดำเนินงานในกระบวนการทำงานทุกขั้นตอนภายในและภายนอกสหกรณ์ และยังควรมีการกระตุ้นเตือนให้สมาชิกสหกรณ์และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับ

สหกรณ์ได้เห็นถึงคุณค่าของการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส และยุติธรรมที่มีต่อองค์กร และสร้างคุณค่าภายในองค์กรด้วยการรวมกลุ่มกันต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบ เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงผลกระทบในอีกด้านที่จะสร้างความเสียหายต่อส่วนรวมและองค์กร โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานในทุกภาคส่วนของสังคม และอาจจะมีการแสวงหาโอกาสในการทุจริตจากการบริหารองค์กรในสถานการณ์ดังกล่าว และในกรณีดังกล่าวนี้ มานะ นิมิตรมงคล (2564) กล่าวว่า วิกฤติโควิดที่เกิดขึ้น หลายหน่วยงานของรัฐยังไม่เข้าใจว่าอุปกรณ์บางประเภทต้องมีการจัดซื้อกันอย่างใด หรือราคากลางและคุณภาพของอุปกรณ์นั้นต้องเป็นเช่นไร ประกอบกับในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานราชการต้องทำงานที่บ้าน หรือ Work From Home ทำให้ศักยภาพในการตรวจสอบธรรมาภิบาลของหน่วยงานมีคุณภาพต่ำมาก การดูแลตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบในกรมและกระทรวงนั้น ๆ ลดกลไกการตรวจสอบลง ปัจจัยนี้เปรียบเสมือนเป็นการกระตุ้นให้เกิดการทุจริตได้โดยง่าย

การสร้างหลักการที่ดีที่มีความเป็นรูปธรรมและสามารถทำให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจน จะช่วยให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์มีความตระหนักถึงความถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล และตามนโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยหลักธรรมาภิบาลได้ด้วยตนเอง และจะส่งผลให้เกิดการเข้าร่วมโครงการจากความต้องการของตนเอง มากกว่าถูกเชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการตามนโยบาย เช่นนี้จะทำให้องค์กรของดำเนินไปได้อย่างถูกต้อง โปร่งใสและยุติธรรมเกิดผลดีต่อองค์กรรวมถึงเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยหลักการสร้างความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์กับนโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยหลักธรรมาภิบาลนั้นสามารถที่จะเริ่มจากบุคลากรในระดับสูงโดยการปฏิบัติเพื่อให้เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน และถ่ายทอดลงมาถึงบุคลากรในระดับล่างอย่างเป็นรูปธรรม เพราะเมื่อผู้นำของสหกรณ์ หน่วยงานภาครัฐมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน หลักการตามแผนงานสหกรณ์สีขาวด้วยหลักธรรมาภิบาลจึงจะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม และจะสามารถเผยแพร่ไปสู่บุคลากรระดับปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการดำเนินการดังกล่าวควรอยู่บนพื้นฐานของหลักการและแนวคิดของการสร้างแรงจูงใจที่มากกว่าการสร้างแรงกดดันให้ปฏิบัติตาม เพราะจะช่วยให้เกิดผู้ปฏิบัติเกิดการหนักในคุณค่าของหลักธรรมาภิบาลและนำไปใช้ในการทำงานต่อไปอย่างเป็นเรื่องปกติ และจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความโปร่งใสในการบริหารจัดการสหกรณ์ในต่อไปอย่างยั่งยืนในที่สุด

สรุป

สหกรณ์ หมายถึง องค์การของกลุ่มบุคคลซึ่งรวมตัวกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่เป็นเจ้าของร่วมกันและควบคุมตามหลักประชาธิปไตยเพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในขณะที่ธรรมาภิบาลภาครัฐใหม่ หมายถึง การกำกับดูแลกิจการที่ดี ได้แก่ การบริหารจัดการบ้านเมือง สังคม องค์กร สถาบัน หรือธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความเปิดเผยโปร่งใส มีความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งมีความชอบธรรม ยุติธรรม

มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และมีมาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นการทั่วไป นโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล ก็คือ การนำเอาหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้โดยเชื่อมโยงกับการดำเนินงานในสหกรณ์ โดยมีสมาชิกในสหกรณ์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ขับเคลื่อน เป็นการนำหลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้องมาสร้างความเข้มแข็งและความซื่อสัตย์ให้แก่องค์กรภาครัฐ และช่วยกระตุ้นให้เกิดความเป็นธรรม โดยที่การดำเนินงานสหกรณ์ตามนโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล จะมีหลักเกณฑ์ในการประเมิน 9 หลักเกณฑ์ และจะทำการประเมินแบบต่อเนื่องโดยในปีแรกจะทำการประเมินหลักเกณฑ์ที่ 4, 5, 6, และหลักเกณฑ์ที่ 8 และหากผ่านเกณฑ์ร้อยละ 85 ในปีต่อมาจะทำการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่เหลือ ได้แก่ หลักเกณฑ์ที่ 1, 2, 3 และหลักเกณฑ์ที่ 7

การดำเนินงานตามนโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยหลักธรรมาภิบาล สามารถช่วยลดปัญหาการกระทำการทุจริตและการฉ้อโกงภายในองค์กรสหกรณ์ โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งส่งผลกระทบให้การตรวจสอบต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐขาดความรัดกุม การดำเนินการยึดหลักธรรมาภิบาลจะช่วยสร้างความตระหนักในการป้องกันการเกิดปัญหาอันเกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้หน่วยงานเกิดความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ได้ในที่สุด และแนวคิดตามนโยบายสหกรณ์สีขาวด้วยหลักธรรมาภิบาลนั้น นอกจากจะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่สหกรณ์ รวมไปถึงการสร้าง ความยั่งยืนให้แก่สหกรณ์แล้ว ยังสามารถช่วยให้เกิดการปรับตัวในยุคความปกติถาวรที่อาจจะต้องมีการเตรียมพร้อมรับมือกับสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2561). *คำแนะนำสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์นอกภาคการเกษตร กองพัฒนาสหกรณ์ด้านการเงินและร้านค้า กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จารุวรรณ สุขุมลพพงษ์. (2556). *แนวโน้มคอร์รัปชันในประเทศไทย* (รายงานการวิจัย). สำนักกฎหมายสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. (2549). *อาวุธมีชีวิต? : แนวคิดเชิงวิพากษ์ว่าด้วยความรุนแรง*. กรุงเทพฯ: ฟาเดียวก้น.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). *ธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: น้ำฝน.
- ณัฐ วิมลพิรพัฒนา. (2556). *แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานองค์กรกระบวนการยุติธรรม: ศึกษากรณีกรมสอบสวนคดีพิเศษ* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.

- นพคุณ เดชะพล. (2558). *การศึกษา ความพึงพอใจของสมาชิกต่อคุณภาพการให้บริการ ของสหกรณ์ การเกษตรปฎิรูปที่ดินหนองกอก จำกัด* (สารนิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิวัติไชย เกษมมงคล. (2564). *ดัชนีรับรู้ทุกข์จิตปี 63 ไทยอยู่อันดับ 104 ของโลก*. สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.infoquest.co.th/2021/62561>
- ปกรณ์ ศิริประกอบ. (2562). *3 พาราไดม์ทางรัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิด ทฤษฎี และการนำไปใช้จริง*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรพล ไทยทอง. (2560). ธรรมชาติกับการบริหารงานภาครัฐยุคใหม่ไทยแลนด์ 4.0. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 607–615.
- มนต์ชัย ช่วยประสม และคณะ. (2563). หลักธรรมาภิบาลของพนักงานต่อการปฏิบัติงานในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*, 2(2), 29–54.
- มานะ นิมิตมงคล. (2564). *ห่วงปัญหาคอร์รัปชันช่วงโควิด จุดอ่อนปกปิดข้อมูลตรวจสอบ*. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.dailynews.co.th/articles/415175/>
- ระบบสืบค้นคำพิพากษาและคำสั่งศาลอาญา. (2559). *คดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.3339/2559*. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2564, จาก <https://decision.coj.go.th/decision/court/>
- ศศิรัตน์ เมธิสุวภาพ. (2563). คุณค่าของนิสิตวิทยาศาสตร์ในทศวรรษของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่รายงาน ต่อสภาวิชาชีพบัญชี. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(109), 186–201.
- สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย. (2564). *The 'Next Normal' in workplaces*. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2564, จาก <http://www.pmat.or.th/20712/content1/?contentid=38141>
- สหกรณ์ออมทรัพย์สาธารณสุขจังหวัดมุกดาหาร จำกัด. (2561). *สหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล*. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2564, จาก https://www.mukcoop.com/Doc/sahakorn_white.pdf
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี. (2562). *งานส่งเสริมและพัฒนา การสร้างธรรมาภิบาลในสหกรณ์ โครงการสหกรณ์สีขาวด้วยธรรมาภิบาล*. กาญจนบุรี: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว. (2560). *ความหมายของสหกรณ์*. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2564, จาก <https://web.cpd.go.th/sakaeo/index.php/abot1/2017-06-16-03-40-24>
- OBEC SuffECON SEP4SDGs. (2020). *ประวัติสหกรณ์*. สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2564, จาก <https://suffecon.com>
- Osborne, S. P. (2010). Introduction: *The (New) Public Governance: A Suitable Case for Treatment? In The New Public Governance? : Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance*. Stephen P. Osborne (ed.). London: Routledge.
- Rhodes. R.A.W. (1996). The New Governance: Governing without Government. *Political Studies*, 44, 652–667.

**อิทธิพลทางสังคมที่มีผลต่อความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน
ของผู้ประกอบธุรกิจ ผ่านสมาร์ทโฟน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**
Social Influences Affecting on Purchase Intentions of a Business Software
Operated through a Smartphone Operation System
in Bangkok Metropolitan Region

พิทยุช ญาณพิทักษ์

Pittayush Yanpitak

หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Doctor of Business Administration Program in Management, Faculty of Business Administration,

Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: te_pit@hotmail.com

Received December 4, 2021; Revised August 13, 2022; Accepted August 16, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของอิทธิพลทางสังคม ต่อความคาดหวัง ต่อประสิทธิภาพ ต่อความไว้วางใจ ต่อความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานของผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้ผ่านสมาร์ทโฟน ระเบียบวิธีวิจัย ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 6 ราย ข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ประกอบธุรกิจ ที่ใช้โปรแกรมการใช้งานผ่านสมาร์ทโฟน จำนวน 400 ราย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (nonprobability sampling) วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (judgmental sampling) เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ (SEM)

ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลทางสังคมส่งผลกระทบทางบวกต่อความคาดหวัง ต่อประสิทธิภาพ และมีผลกระทบทางตรงต่อความไว้วางใจ แต่มีผลกระทบทางตรง ต่อความตั้งใจซื้อในระดับต่ำอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวกกับความไว้วางใจและความตั้งใจซื้อ และความไว้วางใจมีผลกระทบทางบวกต่อความตั้งใจซื้อในระดับต่ำอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เนื่องจากว่าในสถานการณ์โรคระบาดที่อยู่ในเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย การติดต่อกับผู้ประกอบการเป็นไปได้ยากและมีอุปสรรคมาก จึงเป็นเงื่อนไขของการเก็บข้อมูล

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ การวิจัยครั้งนี้ได้นำเอาตัวแปรสำหรับการวิจัยทางด้านธุรกิจและเทคโนโลยีมา 3 ตัวแปรหลัก ตัวแปรที่หนึ่ง คือ อิทธิพลทางสังคม (Social Influence) ตัวแปรที่สอง คือ ความ

คาดหวังต่อประสิทธิภาพ (Performance Expectancy) และ ตัวแปรที่สาม คือ ความไว้วางใจ (trust) ตัวแปรทั้งสามมาจากการทบทวนวรรณกรรมและวารสารวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการทำงานและพัฒนาธุรกิจต่อไป

คำสำคัญ: อิทธิพลทางสังคม; ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ; ความไว้วางใจ; ความตั้งใจซื้อ

Abstract

The purpose of this study was to examine the impact of social influence on performance expectations, trust and purchase intent among entrepreneurs using smartphone applications. Qualitative data were obtained from in-depth interviews with six key informants. Quantitative data were collected from a questionnaire of 400 entrepreneurs using the smartphone program through nonprobability sampling and judgmental sampling. The structural equation model (SEM) was analyzed with package software.

The results showed that social influence positively affected expectations, performance, and trust, but was no statistically significant direct impact on purchase intention at a low level. Performance expectations had a positive impact on trust and purchase intention. Trust had a statistically insignificant positive effect on purchase intent at low levels.

Due to the COVID-19 outbreak situation during the research period, contact with entrepreneurs was difficult and there were many obstacles as conditions for data collection.

In the academic recommendations, this research used three key parameters for research in business and technology: social influence, performance expectations, and trust. All three variables were derived from literature reviews and related academic journals for interested parties to study in order to increase work efficiency and further business development.

Keywords: Social influence; Performance Expectancy; Trust; Purchase Intention

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบัน เศรษฐกิจบนสมาร์ตโฟน เติบโตอย่างรวดเร็วและสร้างผลิตภัณฑ์ดิจิทัลที่มีความหลากหลายให้กับผู้ประกอบการมากขึ้น สมาร์ตโฟน มีมากกว่าความสามารถในการรับสายหรือโทรออก แต่มาพร้อมกับความสามารถในการคำนวณขั้นสูงและตัวเลือกการเชื่อมต่อที่มีให้ผ่านโปรแกรมการใช้งาน โปรแกรมการใช้งานซอฟต์แวร์ (Application Software) หรือซอฟต์แวร์ประยุกต์นั้นเริ่มแพร่หลายมากยิ่งขึ้น เนื่องจากซอฟต์แวร์ที่สามารถทำงานได้หลายแพลตฟอร์ม หรือที่เราเรียกกันว่า ซอฟต์แวร์ข้ามแพลตฟอร์ม

(Cross-Platform Software) นั้น กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นนั่นเอง ซึ่งบางโปรแกรมที่ถูกนำมาใช้โดยบุคคลและองค์กรต่าง ๆ จากทั่วโลก จำเป็นที่จะต้องนำไปด้วยในทุก ๆ ที่เพื่อที่จะนำมาใช้ได้ตลอดเวลา ซึ่งในเวลาต่อมา วิวัฒนาการของซอฟต์แวร์แบบดั้งเดิม (Traditional Software) ก็ได้กลายมาเป็นโปรแกรมการใช้งาน เพื่อที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (The University of Scranton, 2020)

ด้วยความสามารถของสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตนี้เอง จึงมีการนำมาใช้ในแวดวงผู้ประกอบการอย่างรวดเร็ว ซึ่งเรียกได้ว่า แทบจะทุกธุรกิจ ผู้บริหารต้องมีสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตติดตัว แต่ในทางตรงกันข้ามกับยุคที่เทคโนโลยีพัฒนาไปอย่างรวดเร็วนี้ โปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟนที่สนับสนุนในธุรกิจต่าง ๆ บางโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟนเมื่อใช้งานบางฟังก์ชันก็สามารถใช้งานบนเครื่องได้ทันที แต่อีกบางฟังก์ชันก็ต้องการเชื่อมต่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่หากว่าการเชื่อมต่อนั้นเกิดขัดข้องก็จะทำให้เกิดปัญหาในการใช้งานโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟน เนื่องด้วยปัจจุบันได้มีการนำระบบปฏิบัติการ ทั้งแอนดรอยด์ และ iOS มาใช้ในการสร้างโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟนเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการใช้ผู้ประกอบการและเพื่อเป็นการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ ผู้พัฒนาจึงได้คิดริเริ่มที่จะพัฒนาโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต โดยเน้นไปที่ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ และ iOS ผ่าน App Inventor เพราะเปิดกว้างสำหรับคนที่ต้องการพัฒนาโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟน และมีผู้ประกอบการใช้เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (Provazza, 2019)

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีการพึ่งพาเทคโนโลยีในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านธุรกิจ ความบันเทิง หรือเพื่อประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวัน และมีโปรแกรมช่วยทำงานและอำนวยความสะดวกมากมายเกิดขึ้น เพื่อความคล่องตัวในการใช้งาน ผู้พัฒนาจึงได้นำโปรแกรมเหล่านั้นเข้ามารวมกับสมาร์ทโฟน เป็นโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟน แต่ด้วยเนื่องจากโปรแกรมการใช้งานหลากหลาย ผู้ประกอบการต้องซื้อเพื่อนำมาใช้ ทำให้มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้อโปรแกรมการใช้งานก็แตกต่างกันไป ในยุคปัจจุบัน หลังจากมีสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) บริษัทเอกชนและหน่วยงานของรัฐได้เริ่ม Work From Home (WFH) รวมถึงเริ่มทำ Social Distancing หรือการเว้นระยะห่างในการใช้ชีวิตภายในสังคม เพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสหรืออยู่ร่วมกับคนหมู่มาก ตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรคของรัฐบาล ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องมีตัวช่วยที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งถ้าหากผู้ประกอบการโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟน ผู้พัฒนาหรือผู้สนใจจะเริ่มต้นพัฒนาได้ทราบถึงเหตุผลแรงจูงใจ และปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ผู้ทำงานหรือผู้ประกอบการตัดสินใจซื้อโปรแกรมการใช้งานที่ใช้ทำงานผ่านสมาร์ทโฟน ก็จะทำให้ผู้พัฒนานั้นสามารถวางแผนในการทำการตลาด หรือพัฒนาโปรแกรมการใช้งานให้ตรงต่อความต้องการของผู้ประกอบการได้ โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟน มักคำนึงถึงคุณลักษณะ ทางเทคโนโลยี ความต้องการของผู้ประกอบการ ความไว้วางใจ

และอิทธิพลทางสังคม ซึ่งทั้งหมดมีผลต่อทัศนคติและความตั้งใจที่จะใช้เทคโนโลยีใหม่ (Kim, Chung & Lee, 2011; Lu, 2014)

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นไปที่การเลือกซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ ที่ใช้สมาร์ทโฟน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอการตรวจสอบลักษณะตัวแปร 3 ประการ ที่เป็นผลกระทบต่อความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ทำงานที่ใช้เพื่อทำธุรกรรมระหว่างธุรกิจด้วยกัน หรือแบบ B2B (Business-to-Business) หรือใช้งานเพื่อผลลัพธ์ที่ทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ คือ การรับรู้ประโยชน์ ความไว้วางใจ และอิทธิพลทางสังคม (Engstrom & Salehi-Sangari, 2007)

การอธิบายกระบวนการทางจิตวิทยาของผู้ประกอบธุรกิจและผู้ทำงานในการซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟน เพื่อลดความเสี่ยงและความไม่แน่นอนในการซื้อโปรแกรมการใช้งาน โดยที่กระบวนการพิจารณานั้นมาจากหลายปัจจัย ผู้วิจัยเล็งเห็นถึง สภาพปัจจุบันที่มีการเว้นระยะห่างทางสังคม อิทธิพลทางสังคมยังมีอิทธิพลในการเลือกซื้ออยู่เช่นอดีตหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น โดยทั่วไปผู้ประกอบธุรกิจจะเริ่มต้นด้วยการใช้โปรแกรมการใช้งาน จะมีรุ่นทดลองใช้ฟรี ก่อนเพื่อทำความคุ้นเคยกับเนื้อหา และฟังก์ชันการใช้งาน จากประสบการณ์ครั้งแรก จากการใช้รุ่นทดลองหรือรุ่นฟรี โดยจะพิจารณาว่า จะซื้อรุ่นที่ต้องชำระเงินหรือไม่ ส่งผลถึงแนวคิดการจัดการกลยุทธ์ทางธุรกิจดิจิทัลสำหรับผู้ให้บริการทางด้านเนื้อหา (Oestreicher-singer & Zalmanson, 2013) และส่งผลต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อความตั้งใจของผู้ประกอบธุรกิจในการซื้อโปรแกรมการใช้งานนั้นเป็นข้อพิจารณา ที่สำคัญสำหรับผู้เผยแพร่โฆษณา และนักการตลาด (Camilleri, 2018)

ปัจจุบัน ตลาดโปรแกรมการใช้งานมีมากมายและมีตัวเลือกที่หลากหลาย และยังมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่สูง ใครก็สามารถเข้ามาในตลาดได้ การที่ผู้ผลิตรายใหม่จะนำสินค้าของตนเองขึ้นมาแข่งขันนั้นมีความเป็นไปได้สูง แต่ผู้ผลิตสินค้าจำเป็นต้องรู้ว่าผู้ประกอบการ-ธุรกิจนั้นมีมุมมองต่อการเลือกซื้อสินค้าของตนที่เป็นโปรแกรมการใช้งานนั้นในทิศทางใด และมีปัจจัยใดบ้าง ไม่เช่นนั้นจะทำให้ผู้พัฒนาสูญเสียเงินทุนจากการวิจัยและพัฒนาสินค้าหรือโปรแกรมการใช้งานอย่างเสียเปล่า ถ้าพัฒนาออกมาแล้วไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจ หรือมีสิ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่พึงประสงค์จะซื้อใช้ แม้ในช่วงสถานการณ์ของโรคระบาด COVID-19 จะทำให้ผู้ประกอบการที่ซื้อโปรแกรมไปใช้งานเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนเพื่อการประกอบธุรกิจในช่วงสถานการณ์ดังกล่าว แต่ในช่วงที่มีความไม่ชัดเจนสูงเช่นนี้ผู้ประกอบการก็อาจมีแนวโน้มที่จะประหยัดค่าใช้จ่ายในโปรแกรมการใช้งานไปด้วยปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถคาดเดาได้ ทั้งจาก เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (Donthu & Gustafsson, 2020)

การใช้โปรแกรมการใช้งานในการช่วยเหลือผู้ประกอบการบนสมาร์ทโฟน ยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน ก็นำเสนอความท้าทายสำหรับผู้ประกอบธุรกิจจะมองว่าปลอดภัย เชื่อถือได้ และใช้งานง่าย ปัญหาทางธุรกิจทั่วไป คือ โปรแกรมการใช้งานรายย่อยจำนวนมากยังไม่ได้ใช้กลยุทธ์จะตอบสนองความคาดหวังของผู้ประกอบธุรกิจ โดยใช้โปรแกรมการใช้งานเหล่านั้นบนสมาร์ทโฟน (ACCLR Business Information, 2020)

ปัญหาทางธุรกิจเฉพาะ คือ ไม่มีข้อมูลเฉพาะอธิบายขอบเขตที่คาดหวังประสิทธิภาพ ความไว้วางใจ และอิทธิพลทางสังคม อาจส่งผลต่อความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน ของธุรกิจ (Pavaloaia, 2013; Venkatesh, Morris, Davis, & Davis, 2003) จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำทฤษฎีทางการตลาดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์เพื่อที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบ ผ่านมุมมองของปัจจัยภายนอก เพื่อรับรู้ถึงความคาดหวังของผู้ประกอบธุรกิจ และนำมาปรับใช้ในแผนการตลาดได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

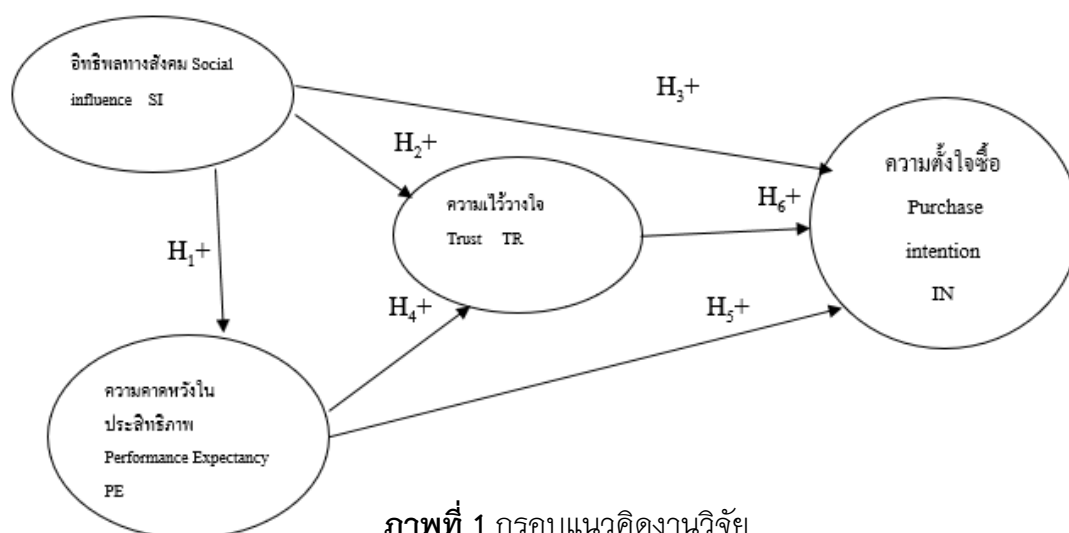
เพื่อศึกษาผลกระทบของ อิทธิพลทางสังคม ต่อ ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ ต่อ ความไว้วางใจ ต่อความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ตโฟน

สมมุติฐานของการวิจัย

ใช้เป็นทฤษฎีพื้นฐานในงานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมุติฐานได้ 6 สมมุติฐานดังนี้

1. H_1 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ
2. H_2 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจ
3. H_3 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ตโฟน
4. H_4 ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจ
5. H_5 ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ตโฟน
6. H_6 ความไว้วางใจ มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ตโฟน

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงแบบ Mix Methodology (Creswell, 2003) ที่ผสมทั้งวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งจากผู้ประกอบการและผู้ประกอบธุรกิจ โดยข้อมูลเชิงปริมาณถูกวิเคราะห์ก่อน จากนั้นนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาผสมผสานเพื่ออธิบาย ในการพิสูจน์และตรวจสอบผลลัพธ์เชิงปริมาณและการค้นหา แบบจำลองนี้ถูกประเมินโดยใช้ชุดข้อมูลเชิงปริมาณ และขั้นตอนการวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบจำลองขั้นสุดท้ายที่อธิบายปรากฏการณ์เด่นที่สุดของข้อมูลที่รวบรวมได้ดีที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ไม่ทราบจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่แน่นอนจึงใช้วิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Cochran (อ้างถึงใน อีรุณี เอละกุล, 2543) ใช้ในกรณีที่ ไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน แต่ทราบว่า มีจำนวนมาก และต้องการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ซึ่งกล่าวไว้ว่า อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

โดย

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

ถ้าระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ .05 มีค่า $Z = 1.96$ และหากระดับความเชื่อมั่น 99% หรือระดับนัยสำคัญ .01 มีค่า $Z = 2.58$

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5% และสัดส่วนของลักษณะประชากรที่สนใจเท่ากับ 0.5 ของประชากรที่ต้องการเท่ากับ

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

$$n = \frac{1.96^2}{4(0.05)^2}$$

$$n = 384.16$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง = 384 ตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (nonprobability sampling) วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive หรือ Judgmental Sampling)

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสิ่งสำคัญของการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสม เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรให้มากที่สุด ดังนั้นการแจกแบบสอบถามจึงจำเป็นต้องใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด เพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากผู้ประกอบธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจงานโปรแกรมการใช้งานเพื่อประกอบธุรกิจ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบชุดของสมมติฐานเพื่อทำความเข้าใจและศึกษาผลกระทบระหว่างการสร้างแบบจำลอง ดังนั้นวิธีการเชิงปริมาณได้รับเลือกให้เป็นแนวทางหลัก โดยเสริมด้วยเชิงคุณภาพ สำหรับการศึกษานี้เพื่อตรวจสอบและศึกษารูปแบบการวิจัยที่น่าเสนอ ระบุว่าอะไรคือปัจจัยที่มีผลกระทบ ต่อตัวแปร ต่อการทำตัดสินใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน จากมุมมองของคนทำงานและผู้ประกอบการ

การวิจัยในปัจจุบันพยายามที่จะเข้าใจและระบุปัจจัยที่เป็นอุปสรรคหรือกระตุ้นให้ผู้ทำงานหรือผู้ประกอบธุรกิจซื้อโปรแกรมการใช้งาน การวิจัยคือการวิเคราะห์เชิงลึกว่าปัจจัยเหล่านี้คืออะไรและอย่างไร พวกเขาส่งผลกระทบอย่างไรจากมุมมองของประชาชนและผู้ประกอบธุรกิจ ด้วยเหตุผลดังกล่าวการเลือกวิธีการวิจัยแบบผสมผสานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพได้รับเลือกให้เหมาะสมที่สุดสำหรับการบรรลุเป้าหมายของการวิจัยนี้ โดยสรุปการวิจัยในปัจจุบันเป็นเชิงปริมาณและตามด้วยด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพ ติดตามโดยใช้กลุ่มโฟกัสและ ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้เข้าใจมากขึ้นและเติมช่องว่างของการศึกษาเชิงปริมาณ

ที่มาของแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อมูล 2 ประเภท คือข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

1.ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือข้อมูลที่เกิดขึ้นจากข้อมูลสนามโดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยไม่ได้คัดเลือก หรือหยิบยืมมาจากข้อมูลที่บุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่นได้จัดเก็บรวบรวมไว้ก่อน

2.ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของเอกสารต่าง ๆ ที่มีบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้เก็บรวบรวมไว้แล้วเช่นข้อมูลสถิติรายงานการวิเคราะห์ผลงานวิจัยหรือตำราทางวิชาการต่าง ๆ

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจหรือทำงานที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์แบบ In-dept Interview คือ ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง(The Unstructured Interview) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการตอบและแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็นส่วนข้อมูลทั่วไปที่เป็นลักษณะของหน่วยวิเคราะห์ และส่วนที่เป็นเนื้อหาความคิดเห็นของตัวบุคคล

เทคนิคการวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้นำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เรียบเรียง และสรุปผลการสัมภาษณ์

ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์โดยนำเสนอข้อมูลทางสถิติ 2 ส่วนคือ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง

สถิติพรรณนา นำเสนอจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การตรวจสอบโดยองค์ประกอบเชิงสำรวจ งานวิจัยนี้ได้นำตัวแปรที่เป็นตัวแปรของการยอมรับในการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาให้เป็นตัวแปรทางงานวิจัย (Construct) ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารและการตลาด ในส่วนนี้ไ้ไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยวิธีการ Confirmatory Factor Analysis : CFA เพื่อให้แนวคิดทางการยอมรับเทคโนโลยี สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการทำวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมหรือ นักการตลาด หรือผู้บริหารองค์กรต่อไป

สถิติอ้างอิง นำเสนอรายละเอียดทั้งหมดของส่วนตัวแบบจำลองการวัดค่าตัวแปรด้วย Confirmatory Factor Analysis : CFA พร้อมทั้งส่วนตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างที่เป็น Structural Equation Modeling: SEM นิยามเชิงปฏิบัติติการ หรือ การสร้างมาตรวัดตัวแปร (Operational Definition/ Measure)

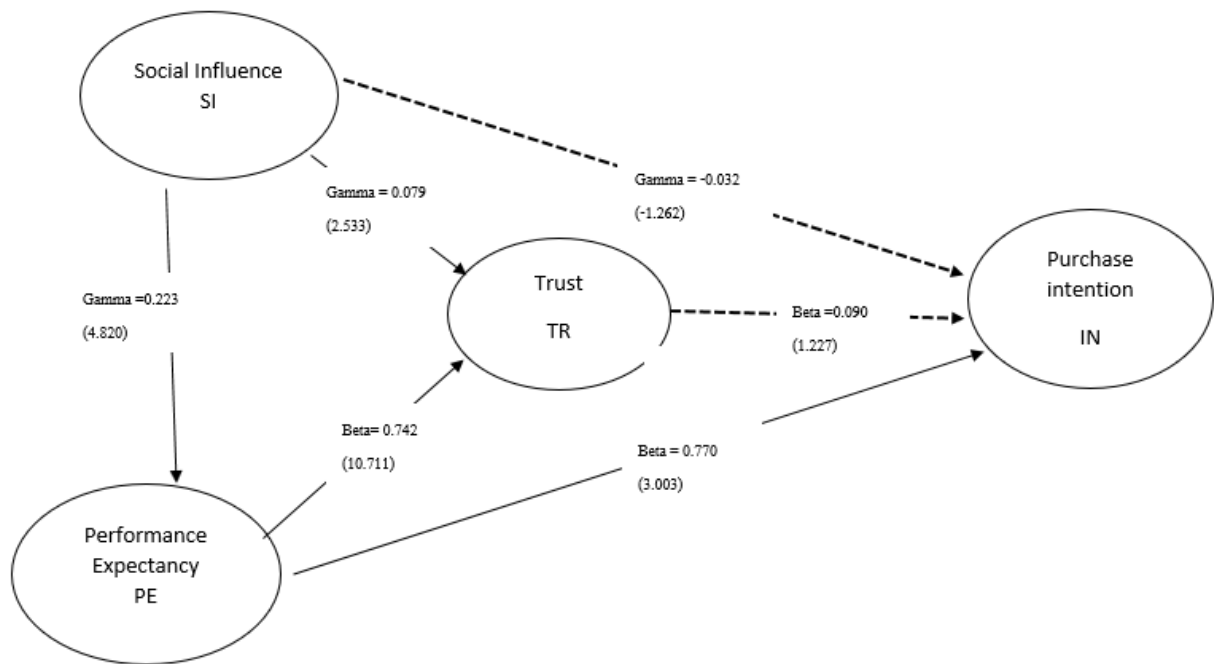
ขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดตัวแปรของงานวิจัยเรื่อง อิทธิพลทางสังคมที่มีผลต่อความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ทโฟน ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล นี้ประกอบด้วยตัวแปรหลัก ๆ ดังนี้ อิทธิพลทางสังคม Social Influence ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ (Performance Expectancy) ความไว้วางใจ (Trust) และ ความตั้งใจซื้อ (Purchase intention)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการวิจัยเชิงแบบ Mix Methodology (Creswell, 2003) ที่ผสมทั้ง วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในลักษณะการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากประชากรในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 400 ชุด โดยเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ 6 คน

ผลการวิจัย

ภาพที่ 2 สัมประสิทธิ์เส้นทางเชิงสาเหตุ (Causal Influence) พร้อมค่า t-statistics ที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างที่จำลองผลกระทบทั้งของตัวแปรภายนอก (Exogenous Variable) และตัวแปรภายใน (Endogenous Variable) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างของตัวแปรภายใน (Inner Model) ของ ผลกระทบของอิทธิพลทางสังคมต่อความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานของผู้ประกอบธุรกิจ ที่ใช้ผ่านสมาร์ทโฟน ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์พบว่า ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่นักวิจัยได้เก็บรวบรวมมาจากภาคสนามมีค่า Chi-square/df ผลวิเคราะห์ที่ได้เท่ากับ 0.776 ค่า P-value ผลวิเคราะห์ที่ได้เท่ากับ 0.90189 ค่า RMSEA ผลวิเคราะห์ที่ได้เท่ากับ 0.000 ค่า CFI ผลวิเคราะห์ที่ได้เท่ากับ 1.000 ค่า GFI ผลวิเคราะห์ที่ได้เท่ากับ 0.989 ค่า AGFI ผลวิเคราะห์ที่ได้เท่ากับ 0.964

จากเกณฑ์การพิจารณาและค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	Path Coefficients	t-statistics	ผลทดสอบ สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ	0.223	4.820	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 2 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจ	0.079	2.533	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 3 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อ	-0.032	-1.262	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 4 ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจ	0.742	10.711	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 5 ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ตโฟน	0.770	3.003	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 6 ความไว้วางใจ มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานสำหรับสมาร์ตโฟน	0.090	1.227	ไม่สนับสนุน

จากตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาค่าสถิติสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุควบคู่กับการพิจารณาค่า t-statistics พบว่า จากผลการวิเคราะห์มีเพียง 2 สมมติฐานเท่านั้นที่สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ไม่เพียงพอ คือ สมมติฐานที่ 3 และ สมมติฐานที่ 6 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุควบคู่กับการพิจารณาค่า t-statistics พบว่า สนับสนุนสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 4 สมมติฐาน ทั้งนี้เพราะค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุของสมมติฐานเหล่านี้ค่า t-statistics มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 1.96 ทุกเส้นทางสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) พบว่า เส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปร อิทธิพลทางสังคมส่งผลกระทบไปยัง ตัวแปรความคาดหวังต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่า สัมประสิทธิ์เส้นทาง $\Gamma = 0.223$ และมีค่า $t\text{-statistics} = 4.820$ จากค่าสถิติ ที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ตัวแปร อิทธิพลทางสังคม

มีผลกระทบทางบวกต่อตัวแปร ความคาดหวังในประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องแนวหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานทางวิชาการที่ได้ทบทวนไว้ (Holden and Overmier, 2015; Pachler, Seipold and Bachmair, 2012)

สมมติฐานที่ 2 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจ จากการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปร อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบ ไปยังตัวแปร ความไว้วางใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง $\Gamma = 0.079$ และมีค่า $t\text{-statistics} = 2.533$ จากค่าสถิติ ที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ตัวแปร อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจ ซึ่งสอดคล้องแนวหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานทางวิชาการที่ได้ทบทวนไว้ในบทที่ 2 (Yong et al., 2018) การเผยแพร่แบบปากต่อปาก ส่งผลถึงความไว้วางใจ (Fatmawati & Fauzan, 2021)

สมมติฐานที่ 3 อิทธิพลทางสังคม มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน จากการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปร อิทธิพลทางสังคม กระทบไปยัง ตัวแปร ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน ในระดับที่ต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการ แนวคิดและ ทฤษฎีและผลงานทางวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 (Venkatesh et al., 2003; Kim & Srivastava, 2007; Lim et al., 2006)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ไป ศึกษาเพิ่มเติม เพื่อหาเหตุผล ทั้งสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญ จาก การค้นคว้าเอกสารผลงานวิชาการ และ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จากผู้ประกอบธุรกิจงานจริง ผลปรากฏออกมาได้ดังต่อไปนี้ (Tahir Ahmad Wani and Saiyed Wajid Ali Jamia Millia Islamia, New Delhi, India, 2016) ได้ผลสรุปว่า ร้านค้าหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เติบโตมากขึ้นในปัจจุบันมีความชัดเจน น่าเชื่อถือ และมีการอธิบายรายละเอียดมากพอทำให้ผู้ประกอบการได้ตัดสินใจด้วยตนเอง และ ด้วยเหตุผลที่ว่าราคาสินค้านั้นไม่ได้แพงมาก จนต้องถามความเห็นหรือฟังใครก่อนจึงมาซื้อ (Viju Raghupathi and Joshua Fogel, 2015) ได้สรุปไว้ว่า ในแง่ของพฤติกรรมจริงในการซื้อผลิตภัณฑ์ที่โฆษณาบน Facebook หรือ แพลตฟอร์มอื่น พบว่าทัศนคติและบรรทัดฐานทางสังคมขาดความสำคัญ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการซื้อ ในขณะที่มีเพียงความตั้งใจที่เพิ่มขึ้นเท่านั้นที่มีความเกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมการซื้อที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความตั้งใจซื้อมักเกิดจาก การตัดสินใจด้วยตนเอง จากข้อมูลที่ได้เอง (Danisa et al. 2017)

สรุปว่า แม้ความเห็นจากคนใกล้ชิดจะส่งผลเป็นบวกต่อความตั้งใจซื้อแต่เมื่อมาความเห็นจากวิธีต่าง ๆ ในแพลตฟอร์มกลับทำให้ การตัดสินใจสุดท้าย อยู่ตรงจุดนั้นมากกว่า เชื่อกลุ่มอ้างอิงจากผู้วิจัยได้ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบธุรกิจจริง ตามเหตุผลข้างต้น ได้ความเห็นว่าเป็นไปได้ยาก หลายคนที่อยู่สถานการณ์ที่ต้องทำงานที่บ้าน จาก ภาวะโรคระบาด การที่จะพบปะเพื่อนฝูง เป็นไปได้ยาก หลายคนอยู่ห่างจากครอบครัว บางอย่างต้องตัดสินใจซื้อในทันที การเข้าสังคมเพื่อสอบถามนั้นยากขึ้น ต้องผ่านการแชท หรือโทรศัพท์ ไม่ได้มาเจอหน้าพูดคุยกันปากต่อปาก เหมือนดังเดิม และด้วยการอินเทอร์เน็ตที่ดีขึ้น และข้อมูลข่าวสารที่มีอย่างแพร่หลายมากขึ้น ทำให้สามารถตัดสินใจด้วยตนเองด้วยความมั่นใจได้โดย

ไม่ต้องคล้อยตามใคร ตามกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสำรวจมาส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการเจ้าของคนเดียว พวกเขามีอำนาจการตัดสินใจและตั้งใจด้วยตัวคนเดียวสูง

สมมติฐานที่ 4 ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจจากการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปร ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบ ไปยังตัวแปร ความไว้วางใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่า สัมประสิทธิ์เส้นทาง $\text{Beta} = 0.742$ และมีค่า $t\text{-statistics} = 10.711$ จากค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ตัวแปร ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจ ซึ่งสอดคล้องแนวหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานทางวิชาการที่ได้ทบทวนไว้ (Venkatesh, et al., 2003; Turban, et al., 2000; Suh & Han, 2003)

สมมติฐานที่ 5 ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน จากการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปร ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบ ไปยังตัวแปร ความไว้วางใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่า สัมประสิทธิ์เส้นทาง $\text{Beta} = 0.770$ และมีค่า $t\text{-statistics} = 3.003$ จากค่าสถิติ ที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ตัวแปร ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ มีผลกระทบทางบวก กับ ความไว้วางใจ ซึ่งสอดคล้องแนวหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานทางวิชาการที่ได้ทบทวนไว้ในบทที่ 2 (Venkatesh et al., 2012; Shrafat Ali Sair, 2018)

สมมติฐานที่ 6 ความไว้วางใจ มีผลกระทบทางบวก กับ ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน จากการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปร ความไว้วางใจ กระทบไปยัง ตัวแปร ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งาน ในระดับที่ต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการ แนวคิดและ ทฤษฎีและผลงานทางวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 (Gu et al., 2009; Chen et al., 2010; Yoon, 2002)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ไปศึกษาเพิ่มเติม เพื่อหาเหตุผลทั้งสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญ จากการค้นคว้าเอกสาร ผลงานวิชาการ และสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์จากผู้ประกอบการธุรกิจงานจริง ผลปรากฏออกมาได้ ดังต่อไปนี้

Zainudin et al. (2020) ค้นพบว่า ไม่มีนัยสำคัญระหว่างความสัมพันธ์ของความไว้วางใจกับความตั้งใจซื้อใน Commerce ระบุว่าความตั้งใจซื้อจะเกิดขึ้นได้ สินค้าและบริการนั้นต้องตรงตามความคาดหวัง แต่และความต้องการก่อน หลังจากนั้นถึงจะเชื่อมั่นเมื่อได้ความพึงพอใจกลับมาแม้สินค้าและบริการใหม่ ๆ เข้ามา การที่ทำให้เขาตั้งใจซื้ออยู่ที่เขาซื้อไปแล้วได้อะไรกลับมา เพราะ สินค้าและบริการใหม่ ๆ นั้นความเชื่อมั่นจะน้อยแต่ ถ้าตอบสนองความต้องการได้ ก็จะทำให้เกิดความตั้งใจซื้อ และความเชื่อมั่น ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจย้ายแบรนด์ได้ยากถ้าเขาเคยใช้มาแล้ว ผู้คนจะเกิดความมั่นใจถ้าสินค้านั้นตรงความต้องการ (Danisa, et al. 2017; Aristio et al., 2019) ระบุว่าความไว้วางใจส่งผลกระทบที่เป็นลบต่อความตั้งใจซื้อ บางครั้ง รีวิวที่ออกมาตามแพลตฟอร์มต่างก็ถูกจ้างมา Sukrat et al. (2015) ระบุว่า ความไว้วางใจจากแพลตฟอร์มเฟสบุ๊ค ไม่ได้ส่งผลต่อความตั้งใจในการซื้อข้าวออแกนิก Lukmanjaya (2013) ระบุว่า ไม่มีผลกระทบจากความ

ไว้วางใจใน แพลตฟอร์ม Kaskuser Ffpunj โดยที่ความไว้วางใจนั้นส่งผลกระทบเป็นบวกต่อความตั้งใจในการค้นหาข้อมูลเท่านั้น แต่ไม่ได้ ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากสังคมในที่นั้น ๆ ตัวแพลตฟอร์มที่ระบุ ไม่ทำให้ เชื่อมั่นได้แต่แรก

จากที่ผู้วิจัยได้ไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบธุรกิจจริง ตามเหตุผลข้างต้น ได้ความเห็นว่าเป็นยุคปัจจุบัน สถานการณ์ที่ ต้องทำงานที่บ้าน จาก ภาวะโรคระบาด การที่จะประกอบธุรกิจในสถานการณ์นี้ได้ นั้น ต้องมีความรวดเร็ว และอำนวยความสะดวกให้มากที่สุด และโปรแกรมการใช้งานก็ออกมาหลายแบรนด์ แข่งขันกันด้วยระบบที่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ผู้ผลิตพัฒนาหลายคนยังไม่มีชื่อเสียงมากมายแต่ พัฒนาโปรแกรมที่ยอดเยียมออกมา และตอบสนองความต้องการได้ โดยที่ความเชื่อมั่นนั้น ต้องใช้เวลาสร้างกันนาน อาจไม่ทันเวลา และเมื่อแลกกับความไว้วางใจที่สูง ราคาของโปรแกรมก็จะสูงขึ้นด้วย ผู้ประกอบธุรกิจมักเลือกใช้ ราคาถูกแต่ใช้แล้วตอบสนองต่อความต้องการ ช่วยในการทำงานบรรลุผลก่อนหลาย ๆ ครั้งที่ตัวแพลตฟอร์มไม่ได้ให้ข้อมูลที่สร้างความเชื่อมั่นได้ครบถ้วน ก็ต้องมาดูกันที่ราคา และการใช้งานเป็นหลักโดยทดลองใช้ฟรีก่อนค่อยซื้อ

อธิบายความโดยสรุปได้ว่าความตั้งใจซื้อนั้นต้องเริ่มต้นจากอิทธิพลทางสังคม ที่มีการรับรู้ข้อมูลจากคนใกล้ชิดจากสังคมจากข่าวสาร ทำให้รับรู้ถึงการมีอยู่ของโปรแกรมการใช้งาน และเมื่อรับรู้ทำให้เกิดความคาดหวังว่าตัวโปรแกรมการใช้งานนั้นจะส่งผลที่ดีต่อการทำงาน และนำไปสู่ความตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานนั้น

จากการอธิบายโดยรูปที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้นประมวลเป็นเนื้อหาหลัก ๆ สำคัญได้ดังนี้

เมื่อผู้ประกอบการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากคนใกล้ชิด จากสังคมออนไลน์ จาก การโฆษณาผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งผู้ประกอบการนั้นได้รับข้อมูลมาอย่างคร่าว ๆ ไม่ได้ลงลึกละเอียดเพราะสถานการณ์โรคระบาดที่มีอยู่ในช่วงดำเนินการวิจัย ทำให้ผู้ประกอบการติดต่อกับคนใกล้ชิดได้ยากและคนใกล้ชิด ก็ได้ให้ข้อมูลอย่างคร่าว ๆ จากการพูดคุยหรือแนะนำเนื่องจากอยู่ห่างกัน ในช่วง work from home ผู้ประกอบการจึงประเมินประโยชน์ที่ควรจะได้รับจากโปรแกรมการใช้งานด้วยตนเองเป็นส่วนมาก และเมื่อประเมินได้เห็นว่าโปรแกรมการใช้งานนั้นเหมาะสมกับที่จะนำมาใช้ให้ธุรกิจนั้นมีผลผลิตมากขึ้น ได้จึงเกิดความตั้งใจซื้อ โปรแกรมการใช้งานนั้น ๆ

องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย

จากผลการวิจัยได้เห็นว่า พลังของแบรนด์นั้นมีความสำคัญลดลง มีผู้พัฒนาโปรแกรมการใช้งานรายใหม่เข้ามาและง่ายขึ้น ผู้ประกอบธุรกิจ ก็ยึดติดกับความไว้วางใจลดลง ด้วยปัจจัยที่มากกระทบ โดยเฉพาะ สินค้า ดิจิทัลที่ราคาไม่สูง และจับต้องไม่ได้ การยึดติดกับแบรนด์นั้นไม่ใช่สิ่งสำคัญอีกต่อไป จึงเป็นจุดที่ให้ผู้พัฒนาโปรแกรมการใช้งานรายใหม่ใช้เป็นช่องทางในการเข้าสู่ตลาดได้ ซึ่ง การวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยยังสนับสนุนทุกสมมติฐานที่ตั้งไว้ยังไม่เพียงพอด้วยสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และงานวิจัยนี้ทำในช่วงสภาวะโรคระบาดที่ทำให้การใช้ชีวิตและแนวคิดอาจจะเปลี่ยนแปลงไปจึงขอเสนอแนะว่าเมื่อ

เหตุการณ์โรคระบาดคลี่คลายลงและอาจจะมีแนวคิดใหม่นอกเหนือจากปัจจุบัน และผู้พัฒนาโปรแกรมเพื่อจัดจำหน่ายควรปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ในการวิเคราะห์ข้อดี ข้อด้อย โอกาส และอุปสรรค เพื่อเป็นข้อเสนอแนะให้กับผู้ประกอบการและผู้พัฒนาโปรแกรม สามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อดี

1. เป็นธุรกิจที่ทำได้ไม่ยากสำหรับผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านคอมพิวเตอร์
2. ใช้เงินลงทุนไม่มากนัก
3. มีโรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์และพัฒนาโปรแกรมการใช้งานเป็นแหล่งเรียนรู้จำนวนมาก
4. ให้ผลตอบแทนอยู่ในเกณฑ์ดี
5. หาบุคลากรได้ไม่ยากนัก

ข้อด้อย

1. วิทยาการด้านคอมพิวเตอร์และโปรแกรมการใช้งานมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบกิจการจำเป็นต้องติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถให้บริการแก่ลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. อุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ล้าสมัยเร็ว ต้องซื้อหรืออัปเดตเครื่องบ่อยๆ ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย
3. พนักงานฝีมือดีหายาก เข้าออกบ่อย

โอกาส

1. การใช้สมาร์ทโฟนมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ
2. เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ใช้ส่วนใหญ่ตามไม่ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญ
3. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จากสภาวะ Covid-19 ผู้ประกอบกิจการไม่นิยมจ้างโปรแกรมเมอร์ประจำ แต่จะใช้วิธีใช้บริการจากผู้ให้บริการด้านคอมพิวเตอร์ และนิยมใช้บริการจากผู้ให้บริการขนาดเล็กเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย

อุปสรรค

1. ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จากสภาวะโรคระบาด ทำให้กำลังซื้อลดลง
2. มีผู้ประกอบการโปรแกรมการใช้งาน รายใหม่เกิดขึ้นจำนวนมาก
3. ผู้ประกอบกิจการบางรายไม่ซื่อสัตย์ ปล่อยให้ผู้ใช้บริการมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ให้บริการและโปรแกรมการใช้งานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
4. ผู้ใช้ประกอบธุรกิจที่ตั้งใจซื้อโปรแกรมการใช้งานขาดความเชื่อถือผู้พัฒนาโปรแกรมหรือองค์กรขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิทธิพลทางสังคมส่งผลกระทบต่อความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ ผู้พัฒนาควรให้ข้อมูลถึงประโยชน์ที่จะได้จากการใช้โปรแกรมการใช้งานผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการได้รับรู้หรือแลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้อื่นได้

2. จากผลการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างการวิจัยพบว่า ตัวแปรความคาดหวังต่อประสิทธิภาพส่งผลทางบวกไปยังความไว้วางใจ และต่อตัวแปรความตั้งใจซื้อ หากผู้พัฒนาโปรแกรมเพื่อจัดจำหน่ายต้องการให้ผู้ประกอบการเกิดความตั้งใจซื้อควรสร้างความรับรู้ถึงประโยชน์ให้เหมาะสมกับความคาดหวังของผู้ประกอบธุรกิจ ในช่วงเวลาที่หลาย ๆ ธุรกิจกำลังปรับเปลี่ยนอย่างกระตือรือร้น โปรแกรมการใช้งานเองก็ต้องมีการปรับตัวอย่างรวดเร็วให้สามารถแข่งขันกับโปรแกรมการใช้งานคู่แข่งทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้น สิ่งสำคัญอยู่ที่ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบธุรกิจและการทำให้โปรแกรมการใช้งานเป็นที่รู้จักถึงแม้จะเป็นช่วงที่มีความต้องการและเป็นช่วงเติบโตของธุรกิจโปรแกรมการใช้งาน และธุรกิจดิจิทัลอาจจะยังได้รับผลกระทบค่อนข้างน้อยเทียบกับธุรกิจอื่น ๆ ผู้พัฒนาและจัดจำหน่ายก็ต้องติดตามความเคลื่อนไหวของตลาด เพราะหลังจากเหตุการณ์โรคระบาด covid -19 ปัจจุบันต่าง ๆ อาจจะเปลี่ยนแปลงไป ผู้ให้บริการรายเล็กหรือรายใหม่ที่มีโมเดลธุรกิจที่ตอบโจทย์ผู้ประกอบการสามารถเห็นโอกาสใหม่จากโลกที่เปลี่ยนไปอาจจะกลายมาเป็นผู้นำตลาดได้

ข้อเสนอแนะทางด้านการวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเอาตัวแปรสำหรับการวิจัยทางด้านธุรกิจและเทคโนโลยี มา 3 ตัวแปรหลักโดยได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Exploratory Factor Analysis: EFA and Confirmatory Factor Analysis : CFA) ของตัวแปรหลักทั้ง 3 ตัวแปร ตัวแปรที่ หนึ่งคือ อิทธิพลทางสังคม (Social Influence) ตัวแปรที่สองคือ ความคาดหวังต่อประสิทธิภาพ (Performance expectancy) สำหรับตัวแปรที่สามคือ ความไว้วางใจ (Trust) ตัวแปรทั้งสามมาจากการทบทวนวรรณกรรมและวารสารวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและพัฒนาธุรกิจต่อไป

เงื่อนไขการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้มีการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการที่ซื้อโปรแกรมการใช้งานจริงและผู้ที่ใช้โปรแกรมการใช้งานในการประกอบธุรกิจ เพื่อนำความคิดเห็นและมุมมองต่าง ๆ ที่ได้มาเป็นตัวนำร่องในการสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัยก่อนจะมีการทบทวนวรรณกรรมที่เป็นเรื่องของหลักการ ทฤษฎี แนวคิด และบทความจากวารสารทางวิชาการมาสนับสนุนตัวแปรต่าง ๆ พร้อมทั้งการใช้ข้อมูลจากแหล่ง ทฤษฎีที่กล่าวถึงมาเป็นลำดับสำคัญก่อน-หลังในเรื่องการจัดลำดับเชิง

เหตุเชิงผลของตัวแปรในแบบจำลองการออกแบบแนวคิดการวิจัย แต่หลังจากได้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณในภาคสนามด้วยแบบสอบถามครบตามจำนวนที่ต้องการมาวิเคราะห์แล้วไม่ได้มีการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในภาคสนามอีกครั้งทุกคน เพื่อให้เป็นการยืนยันผลการสัมภาษณ์ครั้งแรก ไปสัมภาษณ์ได้แค่บางส่วน การที่ไม่ได้กลับไปสัมภาษณ์ทุกคนหลังการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากว่าในสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 ที่อยู่ในเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย การติดต่อกับผู้ประกอบการเป็นไปได้ยากและมีอุปสรรคมาก จึงเป็นเงื่อนไขของการเก็บข้อมูล และ งานวิจัยนี้ทำเพียงในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และ ปริมณฑล ซึ่งด้วยสถานการณ์โรคระบาด ทำให้ผู้ดำเนินการวิจัย ไม่สามารถออกนอก พื้นที่ได้อย่างที่ควรเป็น

เอกสารอ้างอิง

- ธีรฤทธิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. อุดมพรราชธานี: สถาบันราชภัฏอุดมพรราชธานี.
- Aristio, A.P., Supardi, S., Hendrawan, R.A. and Hidayat, A.A. (2019). Analysis on Purchase Intention of Indonesian Backpacker in Accommodation Booking through Online Travel Agent. *Procedia Computer Science*, 161, 885–893.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. 3rd Edition. New York: John Wiley & Sons.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Danisa, T. C. E., et al. (2017). The Effect of Electronic Word of Mouth, Trust, Perceived Risk, and Site Quality on Transactions using E-Commerce. *International Conference “Sustainable Development Goals 2030 Challenges and Its Solutions*, 1, 191–208.
- Fatmawati, I. & Fauzan, N. (2021). Building Customer Trust through Corporate Social Responsibility: The Effects of Corporate Reputation and Word of Mouth. *Journal of Asian Finance Economics and Business*, 8(3), 0793–0805.
- Gu, J.C., Lee, S.C., & Suh, Y.H. (2009) Determinants of behavioral intention to mobile banking . *Expert Systems with Applications*, 36(9), 11605–11616.
- Holden, J.M. & Overmier, J.B. (2015). Choice behavior under differential outcomes: Sample stimulus control versus expectancy control. *Learning and Motivation*, 51, 50–61.
- Kim, M.J., Chung, N. & Lee, C. (2011). The effect of perceived trust on electronic commerce: Shopping online for tourism products and services in South Korea. *Tourism Management*, 32, 256–265.
- Lu, J. (2014). Are personal innovativeness and social influence critical to continue with mobile commerce?. *Internet Research*, 24(2), 134–159.

- Lukmanjaya, A. (2013). Explanatory Study: The Impact of Trust In Kaskus on Kaskusers Purchase Intention. *Journal Ilmiah Mahasiswa Universitas Surabaya*, 2(2), 6–7.
- Pachler, N., Seipold, J. and Bachmair, B. (2014). *Mobile learning: strategies for planning and implementing learning with mobile devices in secondary school contexts*. Marilyn Leask: Norbert Pachler.
- Pävälöaia, V.D. (2013). Methodology approaches regarding classic versus mobile enterprise application development. *Informatica Economical*, 17(2), 59.
- Singer, G., & Zalmanson, L. (2013). Content or Community? A Digital Business Strategy for Content Providers in the Social Age. *MIS Quarterly*, 37(2), 591–616.
- Suh, B. & Han, I. (2003). The Impact of Customer Trust and Perception of Security Control on the Acceptance of Electronic Commerce. *International Journal of Electronic Commerce*, 7, 135–161.
- Sukrat, S., Papasratorn, B. & Chongsuphajaisiddhi, V. (2015). Impact of Customer Trust on Purchase Intention in Organic Rice through Facebook: A Pilot Study. *The 10th International Conference on e-Business (iNCEB2015)*, 1–11.
- Turban, et al. (2008). *Electronic Commerce: A Managerial Perspective*. New York: John Wiley & Sons.
- Venkatesh, et al. (2012). Consumer Acceptance and Use of Information Technology: Extending the Unified Theory of Acceptance and Use of Technology. *MIS Quarterly*, 36(1), 157–178.
- Venkatesh, et al. (2003). User Acceptance of Information Technology: Toward a Unified View. *MIS Quarterly*, 27(3), 425–478.
- Yong Liu, et al. (2019). How Social Support Motivates Trust and Purchase Intentions in Mobile Social Commerce. *Review of Business Management*, 21(4), 839–860.
- Yoon, S. J. (2002). The Antecedents and Consequences of Trust in Online–Purchase Decisions. *Journal of Interactive Marketing*, 16(2), 47–63.
- Zainudin, et al. (2020). The Influence of Trust on The Intention to Perform electronic Word–of–Mouth (eWOM) and Purchase Intention Among S–Commerce Users. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 10(10), 1114–1130.

**ผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุพปัจจัย
ต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย**
**The Impact of Applied Technology and Antecedents on Small–Medium Business
and Startup Performance**

ณภัทร ดีมาก

Napath Deemark

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: napath.oh@hotmail.co.th

Received December 4, 2021; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 16, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ประการแรกเพื่อศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทยสำหรับการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์มานำเสนอ ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 ราย ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ประกอบธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น จำนวน 400 ราย เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อมุมมองด้านสถาบันและเครือข่ายทางธุรกิจ ส่วนมุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ สำหรับตัวแปรคั่นกลาง ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ เครือข่ายทางธุรกิจและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยโดยตามวัตถุประสงค์ พบว่า เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ตัวแปรตามวัตถุประสงค์ตัวสุดท้ายที่มีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ เครือข่ายทางธุรกิจเป็นตัวแปรที่มีผลทางบวกสูงสุดในทางตรงต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ ถือว่าเป็นข้อค้นพบที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

ในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาธุรกิจให้มีผลประกอบการที่น่าพอใจ สามารถต่อยอด ขยายกิจการ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในอนาคต

คำสำคัญ : วิสาหกิจเริ่มต้น; เครือข่ายทางธุรกิจ; การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the impact of resource-based view perspectives on institutional-based view perspectives on a business network and the applied technology 2) to study the impact of institutional-based view perspectives on Business Network applied technology 3) to study the impact of the business network on the applied technology and the Performance of Small Medium Businesses and Thai Startup 4) finally, to study the impact of contemporary applied technology on the Performance of Small Medium Businesses and Thai Startup. To obtain complete information, qualitative data were collected using in-depth interviews with five key informants and quantitative data were collected from questionnaires from 400 small-medium businesses, and startups. The structural equation model (SEM) was analyzed with packaged software.

The results showed that the resource-based view perspectives had a positive effect on the institutional-based view business network. Meanwhile, the institutional-based view perspectives had a positive effect on the business network. The interstitial variable consisted of two: business network and applied technology. According to the objectives, the business network had a positive effect on the applied technology and the Performance of Small and Medium Businesses and Thai Startup. The last objective variable that had a positive effect on small, medium, and startup enterprise performances was the applied technology.

The significant finding of the research result indicated that business networks were directly the crucial variables that had the most positive influences on the performances of small, medium, and startup enterprises. Therefore, the research results were considered useful findings for small-medium business entrepreneur development to achieve satisfactory performance and to expand the business to be more competitive in the future.

Keywords: Startup Enterprises; Business Network; Application of Contemporary Technology

บทนำ

ในประเทศที่พัฒนาแล้ว องค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญที่จะสร้างผู้ประกอบการใหม่ สร้างสินค้าใหม่ สร้างนวัตกรรมใหม่ ในอดีต การพึ่งพาเงินลงทุนและวัตถุดิบจากภายนอกประเทศในลักษณะการรับจ้างผลิต สามารถทำรายได้ เข้าประเทศ แต่ต้นทุนต่าง ๆ ก็มีสูงขึ้นทำให้ไทยไม่มีความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (small medium business and startup) ที่ถือเป็น นักรบเศรษฐกิจแนวใหม่ที่จะมาช่วยขับเคลื่อนประเทศให้เกิดการพัฒนาทันต่อนานา ๆ ประเทศ หากจะกล่าวถึงธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น อาจจะคุ้นเคยและได้ยินมากระยะหนึ่งแล้ว เพราะในประเทศไทย กล่าวกันในช่วงกว้างตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 (สำนักพิมพ์ปีงโก, 2561) โดยภาพรวมธุรกิจ ขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น คือ กิจการที่สร้างขึ้นเพื่อค้นหาโมเดลธุรกิจ (business model) ที่ทำซ้ำได้ (repeatable) ขยายตัวได้ (scalable) (Blank อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยศิลปากร, โครงการพัฒนา ธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่, 2560) หรืออีกความหมาย คือ กิจการที่มุ่งมั่นจะสร้างผลิตภัณฑ์ หรือบริหารใหม่ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลง (Ries อ้างถึงใน สำนักพิมพ์ปีงโก, 2561) ยังสามารถให้นิยามได้ว่า เป็นกิจการกลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ ในการเติบโตอย่างก้าวกระโดด ผู้ประกอบการ กลุ่มนี้ สามารถประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อมาสร้างธุรกิจให้เติบโตอย่างรวดเร็ว จึงเป็นกิจการแห่งอนาคตที่จะเป็นอีกหนึ่งกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย (เกศรา มัญชุศรี, 2560) สำหรับในประเทศไทย เริ่มมีธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ใน รุ่นแรก ๆ เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. 2554 ยกตัวอย่างเช่น วงใน (Wongnai) ที่เริ่มต้นจากการเป็นเว็บไซต์รีวิว ร้านอาหารมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 แต่เมื่อมาถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาเป็นแอปพลิเคชันที่เป็นแพลตฟอร์ม ขนาดใหญ่สำหรับการค้นหาร้านอาหารได้สะดวกมากขึ้น มีผู้ใช้งานกว่า 2.2 ล้านคน มีข้อมูลร้านอาหาร มากกว่า 2 แสนร้านค้า และมีรีวิวมากกว่า 4 ล้านชิ้น ธุรกิจมีรายได้หลักมาจากค่าโฆษณา รวมถึงการขาย ดิลจากร้านอาหาร (daily deal) (เกศรา มัญชุศรี, 2560) หรือปัญหาแท็กซี่ไม่ยอมรับผู้โดยสาร เป็นโอกาส ทางธุรกิจของวิสาหกิจเริ่มต้น (startup) ชื่อ Grab Taxi ที่ก่อตั้งโดยชาวมาเลเซีย เข้ามาทำตลาดสร้างธุรกิจ จากแอปพลิเคชันการเรียกแท็กซี่ จนประสบความสำเร็จ โดยมีส่วนแบ่งการตลาดเป็นอันดับ 1 ทุก ๆ 5 วินาที จะมีการเรียกแท็กซี่ผ่าน Grab Taxi และในปัจจุบัน Grab Taxi มีมูลค่าประเมิน 2 พันล้านเหรียญ สหรัฐฯ ภายในเวลาเพียง 14 เดือน (ศศิรินทร์ สายะสนธิ, 2560)

จะเห็นได้ว่า ในยุคที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น ทำให้หลายธุรกิจต้องมีการปรับตัวหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดในยุคปัจจุบันได้ นอกจากนี้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมยังเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญที่ทำให้เกิดแนวคิดการทำธุรกิจรูปแบบ ใหม่ หรือที่เรียกกันว่า ธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น คือ ธุรกิจที่เกิดจากการมองเห็น โอกาสหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนส่วนมากแล้วหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Solution) ใหม่ ๆ ให้กับลูกค้า โดยการสร้างโมเดลธุรกิจที่มีเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเข้ามาเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการที่

แตกต่างจากเดิม โดยธุรกิจจะต้องสามารถทำซ้ำและขยายตัวเติบโตได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาอันสั้น อีกทั้งยังสร้างกำไรและเพิ่มจำนวนผู้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง (สุพเนตร แสนเสนา, ธิดาทิพย์ บุตรแสง และกุลยา พัฒนากุล, 2560)

ปัจจุบัน องค์การใหญ่ในประเทศไทยเริ่มหันมาให้ความสนใจในธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น มากขึ้น หรือในบางองค์การมีความต้องการที่จะสร้างธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ขึ้นมาเอง โดยการพัฒนา Solution ใหม่ ๆ หรือเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ภายในองค์การให้สามารถแข่งขันได้ เนื่องจากองค์การใหญ่ที่เกิดความตื่นตัวกับยุค Digital Disruption และมองว่า ธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น เป็นหนึ่งในฟันเฟืองสำคัญที่จะเข้ามาหา ขับเคลื่อนองค์การ หรือช่วยหาธุรกิจใหม่ที่มีศักยภาพ (new s-curve business) ได้ อีกทั้ง ยังเพื่อตอบโจทย์ พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว (สมโภชน์ จันทรสมบุรณ์, 2562)

ประเทศไทยมีเพียงไม่กี่รายที่สามารถพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้ ท่ามกลางการแข่งขันที่ รุนแรง และกระแสนิยมที่คนไทยเริ่มหันมาสนใจทำธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น มาก ขึ้นแต่อย่างไรก็ตาม การที่จะเกิดเป็นธุรกิจ Startup ได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ หลายปัจจัย ที่สนับสนุนต่อการดำเนินธุรกิจด้วย ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้าน เครือข่าย หรือแม้กระทั่งปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสม ที่ใช้ในกิจการ ประกอบด้วย การวางแผนการจัด องค์การขึ้น และการควบคุมให้ธุรกิจ มีการดำเนินงานอย่างคล่องตัวมากขึ้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ มีความสำคัญต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (Small Medium business and Startup performance–SMS) เป็นอย่างมาก (จิราภรณ์ บุญยั้ง, 2559)

ปัจจุบันหลายภาคส่วนสนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสโลก แต่จากสถิติของ สำนักงานส่งเสริม-วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กลับพบว่า ผู้ประกอบการดังกล่าวที่ประสบ-ความสำเร็จมีจำนวนไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ (ศศิรินทร์ สายะสนธิ, 2560) จากปัญหาดังกล่าวนี้นำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ร่วมสมัย และบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย เพื่อ พิจารณาถึงปัจจัยในแต่ละด้านที่จะนำผู้ประกอบการธุรกิจไปสู่ผลประกอบการที่ดีได้

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงนำมาสู่การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วม สมัย และบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย เพื่อได้ ข้อมูลที่สำคัญและเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของมุมมองด้านฐานทรัพยากรต่อมุมมองด้านสถาบัน เครือข่ายทางธุรกิจ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

2. เพื่อศึกษาผลกระทบของมุมมองด้านสถาบันต่อเครือข่ายทางธุรกิจและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

3. เพื่อศึกษาผลกระทบของเครือข่ายทางธุรกิจต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

4. เพื่อศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

สมมุติฐานของการวิจัย

H1 : มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อมุมมองด้านสถาบัน

H2 : มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ

H3 : มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

H4 : มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ

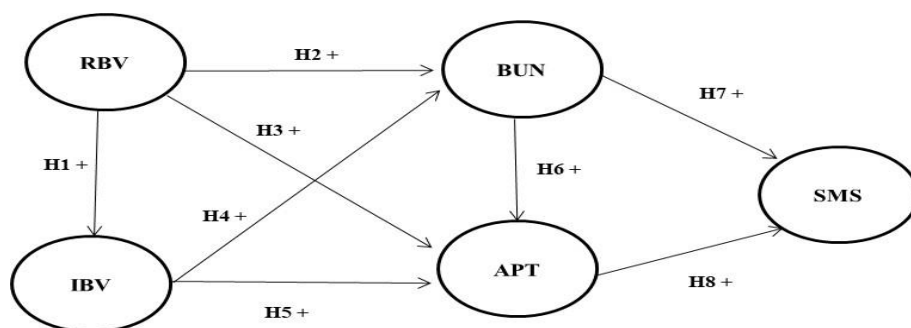
H5 : มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

H6 : เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

H7 : เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

H 8 : การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ขอบเขตงานวิจัย

ในการศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งไม่ทราบจำนวน จึงใช้วิธีคำนวณ ด้วยสูตรทางสถิติของ Cochran

2. ขอบเขตด้านตัวแปร มีดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ มุมมองด้านฐานทรัพยากร (Resourc-Based View: RBV) มุมมองด้านสถาบัน (Institutional-Based View: IBV) ตัวแปรต้นกลาง (Mediator Variables) คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย (Applied Technology: APT) และเครือข่ายทางธุรกิจ (Business Network: BUN) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (Small Medium Business and Startup Performance: SMS)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 ถึง เดือนธันวาคม 2564

การทบทวนวรรณกรรม

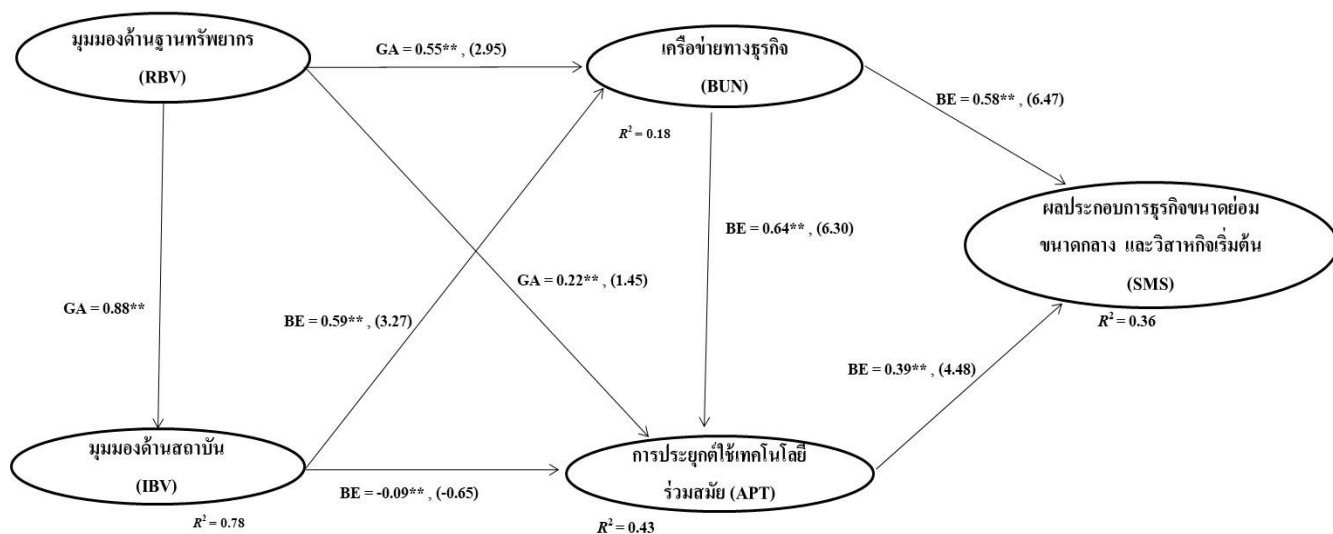
วิสาหกิจเริ่มต้น (Sutton, 2000) เป็นรูปแบบของธุรกิจหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการมองเห็นปัญหาและโอกาสทางธุรกิจ แล้วธุรกิจสามารถออกแบบโมเดลทางธุรกิจเพื่อมาแก้ไขปัญหา โดยจะเป็นวิธีการการแก้ไขปัญหาที่ใหม่ และแตกต่างไปจากเดิม ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย อีกทั้งธุรกิจต้องสามารถสร้างผลตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตามเป้าหมายของธุรกิจ เช่น สามารถสร้างยอดขายหรือกำไรได้เพิ่มขึ้น หรือการมีจำนวนผู้ใช้งานมากขึ้น เป็นต้น โดยจุดกำเนิดเริ่มมาจากการพัฒนาธุรกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง (Small and Medium Business) ขึ้นมาเป็นวิสาหกิจเริ่มต้น อีกทั้งองค์การที่มีการบริหารจัดการโดยกลุ่มคนรุ่นใหม่ มีความพร้อมที่จะท้าทาย ต่อกับสิ่งใหม่ ๆ แม้ว่าจะมีทรัพยากรอย่างจำกัด และมีความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นมากมายในยุคที่มีการเติบโตของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และผันผวนอย่างมาก โดย (Drnovsek, Wincent, and Cardon, 2010) อธิบายมุมมองว่าเป็นการทำธุรกิจที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นประยุกต์กระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเติบโตทางธุรกิจ อีกทั้งเชื่อมโยงกับความเชื่อในการสร้างสรรค์ให้เกิดประสิทธิภาพ และสร้างแนวคิดหรือวิธีการทำงานที่ผู้ประกอบการมีต่อตัวเอง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นปัจจัยหลายด้านในการขับเคลื่อนธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นมุมมองด้านฐานทรัพยากร มีนักวิจัยได้ให้แนวคิดในเรื่องนี้หลายท่าน โดยเฉพาะ งานวิจัยของ Barney (1986); Rumelt (1984) และ Wernerfelt (1984) ซึ่งให้เห็นถึงทรัพยากรที่มีคุณลักษณะพิเศษ (unique resources) ส่งผลต่อผลประกอบการที่สูงกว่าสินทรัพย์ที่มองไม่เห็น (invisible assets) ได้แก่ เทคโนโลยีความเชื่อถือจากผู้บริโภค ภาพลักษณ์ของตราสินค้าและการควบคุมการจำหน่าย วัฒนธรรมองค์การ และทักษะ โดยกล่าวว่าสินทรัพย์ที่มองเห็น (visible assets) มีความจำเป็นในการทำธุรกิจ แต่สินทรัพย์ที่มองไม่เห็น มีความจำเป็นมากกว่าต่อความสำเร็จที่ได้เปรียบสินทรัพย์ที่มองไม่เห็น จัดว่าเป็นทรัพยากรแท้จริงที่มีอำนาจต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันอีกปัจจัย คือ มุมมองด้านสถาบัน ที่มีเหตุปัจจัยในการขับเคลื่อนองค์การเป็นอีกหนึ่งประการสำคัญของการบริหารกลยุทธ์ เพราะมุมมองนี้ เกี่ยวข้องกับมิติต่าง ๆ ขององค์การ (North,

1990; Williamson, 1985) ที่เป็นพื้นฐานของกลยุทธ์ (Peng, Wang, & Jiang, 2008) รวมถึงเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขององค์การที่มีผลต่อผลประกอบการองค์การ ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมองค์การ วิธีคิด วิธีการแก้ไขปัญหา สำหรับการสนับสนุนการตัดสินใจการวางแผนหรือการแก้ปัญหาเชิงธุรกิจที่รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ อีกทั้งการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจเป็นถือว่าเป็นเครื่องมืออีกรูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่ม หรือองค์การ หลายองค์การที่ต่างมีทรัพยากรของตนเอง มีเป้าหมาย มีวิธีการทำงาน และมีกลุ่มเป้าหมายของตนเอง บุคคล กลุ่มหรือองค์การเหล่านี้ ได้เข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลานานพอสมควร แม้อาจจะไม่ได้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอก็ตาม แต่ก็จะมีรากฐานเอาไว้เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาก็สามารถติดต่อไปได้ (งามเนตร จริ่งสูงเนิน, 2538) เป็นระบบที่สมาชิกโยงใยกัน แต่ละฝ่ายต้องมีความเท่าเทียมกันมีอิสระต่อกัน สามารถยืนหยัดอยู่ด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้พื้นฐานความเคารพ เชื่อถือ เอื้ออาทร มากกว่าการออกคำสั่งบังคับบัญชา (สมใจ โลหะพุนตระกูล, 2539) ควรต้องเป็นรูปแบบทางสังคมที่เปิดโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์การเพื่อแลกเปลี่ยนการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทำงานร่วมกัน เครือข่ายยังประกอบด้วยองค์การจำนวนหนึ่งซึ่งมีอาณาเขตแน่นอนหรือไม่ก็ได้ แต่มีฐานะเท่าเทียมกัน (นฤมล นิราทร, 2543) สามารถขับเคลื่อนธุรกิจได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพสูงสุด และความคล่องตัวสูงสุด และประการสุดท้ายการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยถือเป็นหัวใจหลักอีกประการในการศึกษาครั้งนี้ เพราะด้วยปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อคนไทยมากขึ้นอย่างรวดเร็วในหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการค้าในชีวิต เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การค้าพาณิชย์ รวมไปถึงการศึกษา และการสาธารณสุข ส่งผลให้ปริมาณผู้ใช้เทคโนโลยีมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจากพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของคนที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้เกิดธุรกิจบนอินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลาย รวมถึงช่องทางการชำระเงินที่เปลี่ยนแปลงไป จากอดีตที่มีเพียงเงินสด หรือเช็คที่ใช้ในการซื้อสินค้าหรือบริการเท่านั้น หากแต่ปัจจุบันผู้คนสามารถทำธุรกรรมผ่านช่องทางเทคโนโลยีได้หลากหลายช่องทาง รวมถึงอนาคต มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลในการปรับเปลี่ยนการใช้เทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาวะเศรษฐกิจโลกมากยิ่งขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการใช้งานอย่างต่อเนื่องก็เป็นอีกปัจจัยที่นำไปสู่การเป็นธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (ฐานเศรษฐกิจ, 2563) สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการปฏิรูปประเทศเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จึงได้เกิดแนวคิดนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยในรูปแบบวิสาหกิจเริ่มต้น ที่มุ่งเน้นให้เกิดการใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐภาคเอกชน เพื่อผลักดันเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งส่งเสริมให้ประเทศก้าวเข้าสู่การยกระดับศักยภาพการแข่งขันของ ภาคธุรกิจ รวมถึงสร้างความมั่นคงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้ยั่งยืน (เสาวลักษณ์ พิสิษฐ์ไพบูลย์, 2559) ซึ่งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการใช้งานอย่างต่อเนื่องก็เป็นอีกปัจจัยที่นำไปสู่การเป็นธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (Small Medium Business and Startup)

ระเบียบวิธีวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณส่วนแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นก็มีทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ มีข้อมูลในภาคสนามที่ทำการเก็บรวบรวมในพื้นที่เป้าหมาย ข้อมูลทุติยภูมิคือหลักการแนวคิดทฤษฎีซึ่งได้ทบทวนวรรณกรรมจากตำรา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น (Small Medium Business and Startup) ด้วยวิธีการคำนวณ ใช้สูตรทางสถิติของ Cochran (Cochran, 1977 อ้างใน อีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) เป็นจำนวน 384 ราย เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล จึงเก็บข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 400 ราย สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling – SEM) มีการวิเคราะห์ Path Analysis โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

ภาพที่ 2 ผลกระทบทางตรง ผลกระทบทางอ้อม และผลกระทบรวมของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยและบุพปัจจัยต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

ตัวแบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 524.82 องศาอิสระ (df) มีค่าเท่ากับ 480 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.09 ค่าความน่าจะเป็น (p value) มีค่าเท่ากับ 0.07706

ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.937 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.897 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.999 และค่าดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.015 แสดงว่าตัวแบบจำลองสมการโครงสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 1 ตารางสรุปผลการทดลองสมมติฐาน

สมมติฐาน		ผลการทดสอบ สมมติฐาน
H1	มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อมุมมองด้านสถาบัน	สนับสนุน
H2	มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน
H3	มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย	สมมติฐานที่ตั้งไว้ ไม่สนับสนุน
H4	มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน
H5	มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย	สมมติฐานที่ตั้งไว้ ไม่สนับสนุน
H6	เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน
H7	เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน
H8	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น	สมมติฐานที่ตั้งไว้ สนับสนุน

จากตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง อิทธิพลเชิงสาเหตุควบคู่กับการพิจารณาค่า t – statistics พบว่าผลการวิเคราะห์มีสมมติฐานจำนวน 6 สมมติฐาน สนับสนุนกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ

- มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อมุมมองด้านสถาบัน
- มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ
- มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อเครือข่ายทางธุรกิจ
- เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย
- เครือข่ายทางธุรกิจมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

เริ่มต้น

- การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยมีผลทางบวกต่อผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

และไม่สนับสนุนกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ จำนวน 2 สมมติฐาน คือ

- มุมมองด้านฐานทรัพยากรมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย
- มุมมองด้านสถาบันมีผลทางบวกต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า

1. จากผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง พบว่า ตัวแปรมุมมองด้านฐานทรัพยากรส่งผลต่อมุมมองด้านสถาบันสูงมาก ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นต้องการพัฒนา มุมมองด้านสถาบันให้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ปรับเปลี่ยนแนวทางดำเนินธุรกิจให้สามารถแข่งขันได้
2. จากการวิเคราะห์ พบว่า เครือข่ายทางธุรกิจส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยในระดับปานกลาง ดังนั้น เครือข่ายธุรกิจมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะสามารถส่งผลให้กับผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี
3. จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ผลประกอบการธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นมาจากปัจจัยของเครือข่ายทางธุรกิจและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย แต่ตัวที่มีอิทธิพลสูงสุดคือเครือข่ายทางธุรกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบการต้องสร้างเครือข่ายทางธุรกิจให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย และบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย นักวิจัยที่สนใจศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการของวิสาหกิจเริ่มต้นไทย ทำให้ผลประกอบการที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง อาจนำตัวแบบนี้ไปใช้ในปัจจัยอื่นที่ใกล้เคียงเพิ่มเติมก็ได้ เช่น ปัจจัยทางจิตวิทยา มีผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น หรือในอีกมุมมอง อาจจะนำไปศึกษาในปัจจัยด้านการเมืองผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น รวมถึงบริบทปัจจัยด้านวัฒนธรรมมีผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษา ผลกระทบของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย และบุพปัจจัยต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นไทย นักวิจัยที่สนใจศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการของวิสาหกิจเริ่มต้นไทย ทำให้ผลประกอบการที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง อาจนำตัวแบบนี้ไปใช้ในปัจจัยอื่นที่ใกล้เคียงเพิ่มเติมก็ได้ เช่น ปัจจัยทางจิตวิทยา มีผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้นหรือในอีกมุมมองอาจจะนำไปศึกษาในปัจจัยด้าน

การเมื่อผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจเริ่มต้น รวมถึง
บริบทปัจจัยด้านวัฒนธรรมมีผลทางบวกต่อผลประกอบการของธุรกิจขนาดย่อม ขนาดกลาง และวิสาหกิจ
เริ่มต้น

เอกสารอ้างอิง

- เกศรา มัญชุศรี. (2560). *SET your startup business guide*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- งามเนตร จริ่งสูงเนิน. (2538). *องค์กรชุมชนเครือข่ายเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ:
กรณีศึกษาขององค์กรชุมชนเครือข่ายลุ่มน้ำแม่ราก-แม่เลา ตำบล-ป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัด
เชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิราภรณ์ บุญยั้ง. (2559). การบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด.
วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, 11(1), 136–148.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2563). *สสว. เผย SMEs ยกเลิกกิจการเพิ่ม 3.56% สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2564*, จาก
<https://www.thansettakij.com/business/418419>
- ธีรวุฒิ เอละกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบัน
ราชภัฏอุบลราชธานี.
- นฤมล นิราทร. (2543). *การสร้างเครือข่ายการทำงาน: ข้อควรพิจารณาบางประการ*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. *โครงการพัฒนาธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่*. (2560). *สตาร์ทอัพ คืออะไร*. ค้นเมื่อ 20
มกราคม 2562, จาก <http://www.startup.su.ac.th/?p=84>
- ศศิรินทร์ สายะสนธิ. (2560). *ทำไม Startup ในไทยไม่ค่อยประสบความสำเร็จ?* สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน
2564, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/760159>
- สมใจ โลหะพุนตระกูล. (2539). *จส. 100: สำนักทางสังคมของคนชั้นกลางในเมือง* (วิทยานิพนธ์สังคม
วิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมโภชน์ จันทรสมบูรณ์. (2562). *เมื่อองค์กรใหญ่ร่วมมือกับสตาร์ทอัพสร้างนวัตกรรมใหม่*. สืบค้นเมื่อ 25
พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.disruptignite.com/blog/corporate-x-startup>
- สำนักพิมพ์ปิงโก. (2561). *สตาร์ทอัพคืออะไร? ต่างจาก SME หรือเปล่า? และสำคัญต่อชีวิตเราอย่างไร*.
สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน, 2563, จาก <https://bingobook.co/business/startup/>
- สุพเนตร แสนเสนา, ธิดาทิพย์ บุตรแสง, กุลยา พัฒนากุล. (2560). *ปัจจัยแห่งความสำเร็จของธุรกิจ*.
สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2560, จาก http://sc2.kku.ac.th/stat/statweb/images/Eventpic/60/Seminar/01_1_Startup.pdf

- เสาวลักษณ์ พิธิษฐไพฑูริย์. (2559). *ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0*. ค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/33499%-ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่%ไทยแลนด์%204.0.html>
- Barney, J. B. (1986). Strategic factor markets: Expectations, luck, and business strategy. *Management Science*, 32, 1231–1241.
- Dmrovsek, M., Wincent, J., & Cardon, M. S. (2010). Entrepreneurial self-efficacy and business start-up: Developing a multi-dimensional definition. *International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research*, 16(4), 329–348.
- North, D. C. (1990). *Institutions, institutional change, and economic performance*. New York: Cambridge University Press.
- Peng, M. W., Wang, D. Y. L., & Jiang, Y. (2008). An institution-based view of international business strategy: A focus on emerging economies. *Journal of International Business Studies*, 39(5), 920–936.
- Rumelt, R. P. (1984). Towards a strategic theory of the firm. *Competitive Strategic Management*, 26, 556–570.
- Sutton, S. M. (2000). The role of process in a software start-up. *IEEE Software*, 17(4), 33–39.
- Wernerfelt, B. (1984). A resource-based view of the firm. *Strategic Management Journal*, 5(2), 171–180.
- Williamson, O. E. (1985). *The economic institutions of capitalism: Firms, markets, relational contracting*. New York: Free Press.

รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล

Acceptability Patterns of The Organizational Administration of the TOT Public Company Limited to Accommodate The Emerging Digital Economy

อิริยา พ่งพิทยา

Airiya Pongpittaya

หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Doctor of Business Administration Program in Business Administration, Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: kmutnb1aue@gmail.com

Received December 14, 2021; Revised August 13, 2022; Accepted August 16, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล 2) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณนี้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย บุคคลของบริษัทจำนวน 400 คน ที่ทำงานอยู่กับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เครื่องมือของการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดที่ผู้ตอบกรอกข้อความเองจำนวนหนึ่ง ข้อมูลที่เก็บได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา และโมเดลสมการโครงสร้างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ข้อมูลที่ต้องการได้มาจากเอกสารต่างๆ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้รู้เรื่องมี 8 ท่าน ผู้รู้เรื่องเหล่านี้ซึ่งเป็นผู้บริหารของบริษัททั้งหมดถูกคัดเลือกโดยจงใจ เครื่องมือที่ใช้ คือ แนวในการสัมภาษณ์ซึ่งโครงสร้างข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์โดยการแปลความเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าสถิติขององค์ประกอบของรูปแบบการยอมรับของการบริหารองค์การสิ่งแวดล้อมภายใน สิ่งแวดล้อมภายนอก ปัจจัยเงื่อนไขที่สนับสนุนและปัจจัยการยอมรับมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าสถิติมีความสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินทุกค่า 2)หลังจากที่ได้ตรวจสอบขนาดของความสัมพันธ์โดยตรงและมีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การมากที่สุดได้แก่ปัจจัยเงื่อนไขที่สนับสนุนตามมาด้วยปัจจัยภายใน นอกจากนั้นยังพบว่าปัจจัยภายในมีอิทธิพลทางอ้อมต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การโดยผ่านทางปัจจัยเงื่อนไขที่สนับสนุนโดยมีระดับนัยสำคัญเชิงสถิติที่

0.001 กล่าวโดยรวมรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลได้รับอิทธิพลของปัจจัยทั้งหมดเท่ากับ 0.779 โดยมีระดับนัยสำคัญเชิงสถิติที่ 0.001 ในประการสุดท้ายพบว่าข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์เจาะลึกกับผู้รู้เรื่องมี 8 ท่าน มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ค้นพบที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณอย่างมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการยอมรับ; การบริหารองค์การ; การขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล

Abstract

The objectives of this research were: (1) To analyze the components of the acceptability patterns of the organizational administration of TOT Public Company Limited; and (2) To determine the causal relationships of the components influencing the acceptability patterns of the organizational administration of the TOT Public Company Limited to accommodate the emerging digital economy. The research was mixed methodology (quantitative and qualitative research). With respect to the quantitative research, the sample comprised 400 private employees working for TOT Public Company Limited. The research instrument was a set of self-administered questionnaires. The collected data were analyzed by descriptive statistics and Structural Equation Modeling (SEM). In regard to the qualitative research, the required qualitative data were obtained from documents, participant observations, and in-depth interviews with 8 key informants. The key informants, the executives of the company, were obtained by purposive sampling method for the in-depth interview. The research instrument was a semi-structured interview guide; all the qualitative data derived from all sources were analyzed by dint of analytical interpretation.

The research findings revealed as follows: (1) The statistical values of the components of the acceptability patterns of the organizational administration (internal environment, external environment, supporting condition factors, and acceptability factors) were consistent with the empirical data and the evaluation criteria; (2) After examining the magnitude of direct influence and influence on the acceptance patterns of the organizational administration, the most favorable factors were supporting condition factors followed by internal factors. In addition, it was found that internal factors had a statistically significant indirect influence on the acceptance patterns of organizational administration through supporting conditional factors at 0.001 level. Overall, the acceptability patterns of organizational administration to accommodate the emerging digital economy was influenced by all factors of 0.779

with a statistical significance of 0.001. Finally, the information obtained through in-depth interviews with the 8 key formants was most consistent with the findings from the quantitative research.

Keywords: Acceptability Patterns; Organizational Administration; Emerging Digital Economy

บทนำ

ปัจจุบันการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้นำเอาเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาช่วยในการบริหารงาน รวมถึงนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลซึ่งเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลใช้ในการผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศ และภาคธุรกิจ บนฐานของเทคโนโลยีดิจิทัล ด้วยการยกระดับระบบเศรษฐกิจพื้นฐานเดิมที่ประกอบด้วยภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน และการใช้ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ รวมทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ เชื่อมโยงทุกอย่างเข้าหากัน เพื่อแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ เช่น ปัญหาการผลิตสินค้าทางการเกษตรเกินความต้องการและไม่ตรงกับความต้องการตลาด ภาวะต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน การคุกคามของบริษัทข้ามชาติในภาคธุรกิจการเงินนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงภาคการค้าและการส่งออกที่ถดถอยลง เพื่อเพิ่มมูลค่า ลดต้นทุน และแข่งกับเวลาได้ ทั้งนี้ นโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลได้มุ่งเน้นการพัฒนาใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนา Hard Infrastructure การสร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีความเสถียรทั้งการเชื่อมต่อในประเทศ และต่างประเทศ การจัดเตรียมศูนย์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เต็มโดยอย่างต่อเนื่อง 2) การพัฒนา Soft Infrastructure เพื่อสร้างระบบการทำธุรกรรมออนไลน์ต่าง ๆ ให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้งานอย่างปลอดภัย มีระบบการยืนยันผู้ใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้รู้ตัวตนที่แท้จริง รวมถึงต้องสร้างระบบและกระบวนการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่กฎหมายรองรับ 3) การพัฒนา Service Infrastructure หรือการสร้างแพลตฟอร์มสำหรับการทำธุรกรรมและสร้างธุรกิจของประเทศ 4) การส่งเสริม Digital Economy ด้วยการพัฒนาให้เกิดนักธุรกิจใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือไอที (วิทัศน์ ศรีสุวรรณเกศ, 2561) ซึ่งเป็นเครื่องมือผู้ประกอบการหน้าใหม่ที่ไม่มีเงินลงทุน แต่มีความคิดดี ๆ ในการสร้างธุรกิจจะมีโอกาสระดมทุนในโลกออนไลน์มากขึ้น โดยภาครัฐอาจจัดตั้งหน่วยงานพี่เลี้ยงขึ้นมาเพื่อดูแลช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาการจัดการเครื่องมือหรือระบบต่าง ๆ ที่สามารถเข้าไปศึกษาและใช้งานแบบออนไลน์ได้ หรือแม้แต่การจัดให้มีการฝึกอบรม การใช้งานให้กับผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและมีความสนใจ เป็นต้น 5) การพัฒนา Digital Society การพัฒนา Digital Society หรือการสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงเครือข่ายและข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ต 6) การพัฒนา Digital Knowledge หรือการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดเก็บข้อมูลแบบดิจิทัล เพื่อนำไปถ่ายทอดหรือพัฒนาต่อเนื่อง จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันที่ 18 กันยายน 2557 “ส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัล ให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลก และสามารถแข่งขันในโลกร่วมสมัยใหม่ได้ ซึ่งหมายรวมถึงการผลิตและการค้าผลิตภัณฑ์ดิจิทัล โดยตรงและการใช้ดิจิทัลรองรับการ

ให้บริการของภาคธุรกิจ การเงิน และธุรกิจ บริการอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคสื่อสารและบันเทิง ตลอดจนการใช้ดิจิทัล รองรับการผลิตสินค้า อุตสาหกรรมและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์” รัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้มีการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจ และวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศโดยมุ่งที่จะพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจสามารถแข่งขันก้าวทันเวทีโลกได้ ทั้งด้านการผลิต การค้าและนวัตกรรม ประกอบกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม การขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมภายใต้โมเดล “ไทยแลนด์ 4.0” เริ่มจากสร้างความเข้มแข็งจากภายใน คือ พัฒนาเทคโนโลยีด้านไอที เพื่อก้าวสู่ภาคเศรษฐกิจดิจิทัล สร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการชุมชน และเครือข่ายในทุกภาคส่วนของประเทศ เมื่อโครงสร้างเศรษฐกิจดิจิทัลและสังคมภายในประเทศเข้มแข็ง สิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันคือการเชื่อมโยงและส่งเสริมในรูปแบบภูมิภาคของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เพื่อให้ทุกหมู่บ้านเข้าถึงการบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และได้ใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารอย่างทั่วถึง การศึกษาเรียนรู้ การสาธารณสุข การเกษตร สร้างอาชีพ สร้างรายได้ในชุมชน ตลอดจนเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของภาครัฐ ด้านออนไลน์ได้อย่างทั่วถึงสร้างโอกาสและความเท่าเทียม อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน (แผนแม่บทความรับผิดชอบต่อองค์กรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (ทีโอทีจำกัด (มหาชน), 2560)

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีวิสัยทัศน์ในการผลักดันการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่ประเทศไทย 4.0 และมียุทธศาสตร์ทั้งสิ้น 6 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการให้บริการแก่ประชาชนภาครัฐ และภาคเอกชนในรูปแบบดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ 6 สร้างและส่งเสริมความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน ส่งเสริม พัฒนา และดำเนินกิจการเกี่ยวกับดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม การอุดมศึกษา การสถิติ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มาตรา 21/2 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีส่วนราชการ ดังนี้ 1) สำนักงานรัฐมนตรี 2) สำนักงานปลัดกระทรวง 3) กรมอุดมศึกษา 4) สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ 5) สำนักงานสถิติแห่งชาติ นอกจากนี้ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมยังมีหน่วยงาน องค์การมหาชนและรัฐวิสาหกิจในสังกัดอีก 5 แห่งประกอบด้วย 1) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) 2) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) 3) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด 4) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล 5) สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (ทีโอทีจำกัด (มหาชน) (2559)

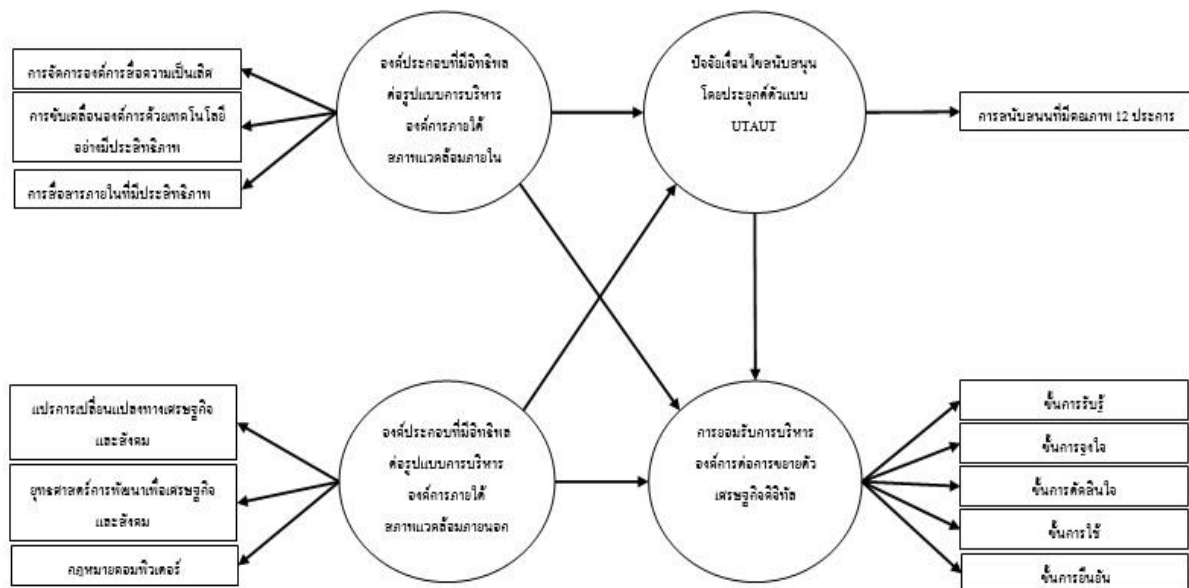
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เป็นองค์กรโทรคมนาคมภาครัฐที่ให้บริการด้านสื่อสารโทรคมนาคมในการพัฒนาประเทศ และดำเนินงานในการสนับสนุนและรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่กันอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับการตระหนักถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยมีจิตสำนึกว่า ธุรกิจและสังคมควรอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล จะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ทีโอที มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อความยั่งยืน (ICT Sustainability Development) เพื่อให้เกิดองค์การต้นแบบด้าน ICT ที่ตระหนักถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังเห็นได้จากรางวัลแห่งความสำเร็จ MEF CE 2.0 Service Certification ที่เป็นการการันตีคุณภาพโครงข่ายบรอดแบนด์ระดับสากล คือ Metro Ethernet Forum (MEF) กลุ่มพันธมิตรอุตสาหกรรมด้านสื่อสารและโทรคมนาคมทั่วโลก ปัจจุบันมีสมาชิกมากกว่า 220 องค์กร จัดตั้งขึ้นเพื่อผลักดันให้เกิดการใช้งานโครงข่าย Carrier Ethernet หรือ Metro LAN และการให้บริการต่างๆ เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน และรางวัลรัฐวิสาหกิจดีเด่น 2561 รางวัลนวัตกรรมดีเด่น ผลงาน“อุปกรณ์ขยายสายใยแก้วนำแสงส่วนปลายทางรองรับบริการบรอดแบนด์” ผลงานวิจัยพัฒนาโดยสถาบันนวัตกรรมทีโอทีและในปี 2560 บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)ได้รับมอบหมายจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้เป็นผู้ดำเนินการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุม 24,700 หมู่บ้าน ตามโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งแสดงถึงความเชื่อมั่นของรัฐบาลต่อบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษารูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริหารองค์การบนฐานการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อนำรูปแบบดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์การต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ โดยสามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดตามผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้ ดังภาพที่ 1. ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร คือ กลุ่มปฏิบัติการด้านเทคนิค กลุ่มงานขาย บริการ และการตลาด และกลุ่มงานสนับสนุน ของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) จำนวน 12,819 คน (รายงานประจำปี 2560 บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยใช้การทดสอบสมมติฐาน และการวิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยแบบจำลองโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) ด้วยวิธี PLS-SEM คือ กลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวน 100–200 ตัวอย่าง (Ringle et al., 2015; Hair et al. 2011; Sarstedt et al., 2014) ดังนั้น เพื่อให้มีจำนวนตัวอย่างเป็นอุปสรรคในการคำนวณค่าสถิติต่างๆ (Henseler et al., 2016) จึงใช้ 400 ตัวอย่าง มากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) นำเสนอได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

หน่วยงาน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มปฏิบัติการด้านเทคนิค	5,081	159
กลุ่มงานขาย บริการ และการตลาด	3,811	119
กลุ่มงานสนับสนุน	3,927	122
ผลรวม	12,819	400 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน เพื่อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผู้วิจัยจึงทำการเลือกเฉพาะข้อคำถามที่เป็นไปตามเกณฑ์ คือ $IOC \geq .50$ เพื่อแสดงว่าข้อคำถามในแบบสอบถามมีความสอดคล้องของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและมีความเหมาะสม การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 30 ราย ก่อนนำมาเก็บรวบรวมข้อมูลจริงโดยมีค่าความเชื่อมั่นค่า α ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่น (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

1.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอ กับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดหาผู้ช่วยเก็บข้อมูล จำนวน 5 คน โดยผู้ช่วยเก็บข้อมูลทุกคนสามารถปฏิบัติได้ตามแนวทางเดียวกัน จากนั้นทำการชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจถึงวัตถุประสงค์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 400 ฉบับแล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องของข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมประมวลผลข้อมูลสำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยแจกแจง ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง (Sample Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) และค่าความแปรปรวน (Variance) การหาความเชื่อมั่นของกลุ่มปัจจัยโดยใช้วิธี Cronbach's alpha การวิเคราะห์สัมพันธระหว่างตัวแปร เป็นการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักต์โมเมนต์ (Pearson's Produce Moment Correlation Coefficient) เพื่อแสดงระดับความสัมพันธ์ และได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากร คือ การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive random sampling) ได้แก่ 1) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักทรัพยากรบุคคล สายงานพัฒนาองค์กร หรือตัวแทน 2) ผู้ช่วย

กรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักที่ปรึกษาและสัญญา หรือตัวแทน 3) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่ หรือตัวแทน 4) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักขายภาคเอกชน หรือตัวแทน 5) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักขายภาครัฐ หรือตัวแทน 6) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักขายและบริการลูกค้านครหลวง หรือตัวแทน 7) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักขายและบริการลูกค้าภาคตะวันออก หรือตัวแทน 8) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักโครงข่ายบรอดแบนด์และโทรศัพท์ประจำที่ หรือตัวแทน 9) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักปรับเปลี่ยนองค์กรดิจิทัล หรือตัวแทน และ 10) ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักพัฒนาและปฏิบัติการสื่อสารไร้สายหรือตัวแทน โดยรวมมีจำนวน 10 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถนำมาใช้สนับสนุนและประกอบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ ในการศึกษาวิจัยให้ชัดเจนขึ้น โดยประเด็นในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วางกรอบไว้มีลักษณะเป็นเค้าโครง (Outline) หัวข้อการสนทนาที่มีความยืดหยุ่น (Flexible) เป็นคำถามคร่าวๆ เพื่อเป็นแนวในการสัมภาษณ์หรือการสนทนาให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ เชิงลึกเกี่ยวกับเนื้อหาตามกรอบแนวคิดงานวิจัยที่ศึกษา มีการประเมินคุณภาพของข้อมูลว่าอยู่ ในระดับที่สามารถนำมาวิเคราะห์และตอบปัญหาการวิจัยในหัวข้อนี้ได้หรือไม่ โดยขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและศึกษาบทสรุป ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแล้วสร้างคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก 2) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ศึกษาดุษฎีนิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา 3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิจัยได้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) และข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยข้อมูลปฐมภูมิใช้การวิเคราะห์ เนื้อหาจากเอกสารทางวิชาการและใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีความตรงเชิงเนื้อหาซึ่งเป็นการสนทนาอย่างมีจุดหมายที่แน่นอนทั้งสองฝ่าย คือ ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการให้พร้อมรวมทั้งดำเนินการตามขั้นตอนที่จะช่วยให้ได้ความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ และข้อมูลทุติยภูมิผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ เอกสาร บทความทางวิชาการ รายงานผลการศึกษา บทวิทยานิพนธ์ เป็นต้น จากนั้นนำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาบูรณาการเพื่อ สนับสนุนผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยแล้วนำมาสรุปผลการวิจัย โดยนำเสนอทั้งข้อมูลที่มี ความเหมือนและความต่างที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลจนได้แก่นแท้ของแนวคิดในประเด็นที่ได้ศึกษา

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลและจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพเรียงเรียงข้อมูลที่เป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อยจากนั้นลดทอนข้อมูลที่คลุมเครือและซ้ำซ้อนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นรูปธรรมพิจารณาความสอดคล้องความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลพรรณนา (บุษกร เชี่ยวจินดา กานต์, 2561) โดยสรุปและตีความในรูปแบบการพรรณนาตามกรอบแนวคิดของ การวิจัยสรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพโดยนำเสนอทั้งข้อมูลที่มีความเหมือนและความต่างที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลจนได้

แก่นแท้ของแนวคิดในประเด็นที่ได้ศึกษาเพื่อนำมาวิเคราะห์ ดีความ ให้มีความเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในบททบทวนวรรณกรรมพร้อมทั้งให้ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์คำถามการวิจัยในการศึกษาต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 400 คนพบว่า ส่วนใหญ่มาจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี เป็นเพศหญิง และอยู่ในกลุ่มปฏิบัติการด้านเทคนิคตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อบริการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปว่า

2.1 การบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อบริการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านสภาพแวดล้อมภายนอก รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมภายใน การยอมรับการบริหาร และปัจจัยสนับสนุน ตามลำดับ โดยทั้ง 4 องค์ประกอบมีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูง

2.2 ด้านการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือขั้นการจูงใจ ($\bar{X}=4.00$ S.D=0.748) รองลงมาคือ ขั้นการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.94$ S.D=1.301) ขั้นการยืนยัน ($\bar{X}=3.90$ S.D=0.766) ขั้นการได้รับรู้ ($\bar{X}=3.89$ S.D=0.629) และขั้นการใช้ ($\bar{X}=3.83$ S.D=0.725) ตามลำดับ โดยภาพรวมการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.91$ S.D=0.627)

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลองค์ประกอบของการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล (ORM) มี 5 องค์ประกอบคือ 1) ขั้นการได้รับรู้ (PER) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.417–0.868 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.646–0.932 ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 2) ขั้นการจูงใจ (MOT) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.781–0.859 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.884–0.927 ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 3) ขั้นการตัดสินใจ (DEC) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.679–0.843 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.824–0.918 ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 4) ขั้นการใช้ (USE) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.858–0.942 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.926–0.971 ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 5) ขั้นการยืนยัน (CON) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.797–0.901 เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.893–0.949 ณ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ตามลำดับ

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล พบว่าผลการตรวจสอบขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของ ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล (ORM) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล (ORM) มากที่สุด คือ ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน (FSP) มีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.704 รองลงมาคือ ตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมภายใน (IEN) มีอิทธิพลทางตรง เท่ากับ 0.333 ณ ที่นี่ยังพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมภายใน (IEN) มีอิทธิพลทางอ้อม ต่อ รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล (ORM) ขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.446 ซึ่งส่งผ่านปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน (FSP) ระดับนัยสำคัญ 0.001 จึงส่งผลทำให้ รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล(ORM) ได้รับอิทธิพลรวมจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมภายใน (IEN) เท่ากับ 0.779 ณ ระดับนัยสำคัญ 0.001 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมภายใน (IEN) และปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน (FSP) ร่วมกันอธิบาย รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล (ORM) ได้มากถึงร้อยละ 79.9 โดยนำเสนอได้ตามตารางที่ 2 และภาพที่ 2 นำเสนอได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล

ตัวแปรตาม	ค่าอิทธิพล	ตัวแปรสาเหตุ			ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)
		EEN	IEN	FSP	
FSP	DE	0.076	0.633***	–	0.506
	ID	0.000	0.000	–	
	TE	0.076	0.633***	–	
ORM	DE	–0.087	0.333***	0.704***	0.799
	ID	0.054	0.446***	0.000	
	TE	–0.033	0.779***	0.704***	

***p-value<0.001, DE=Direct Effect, ID=Indirect Effect, TE=Total Effect

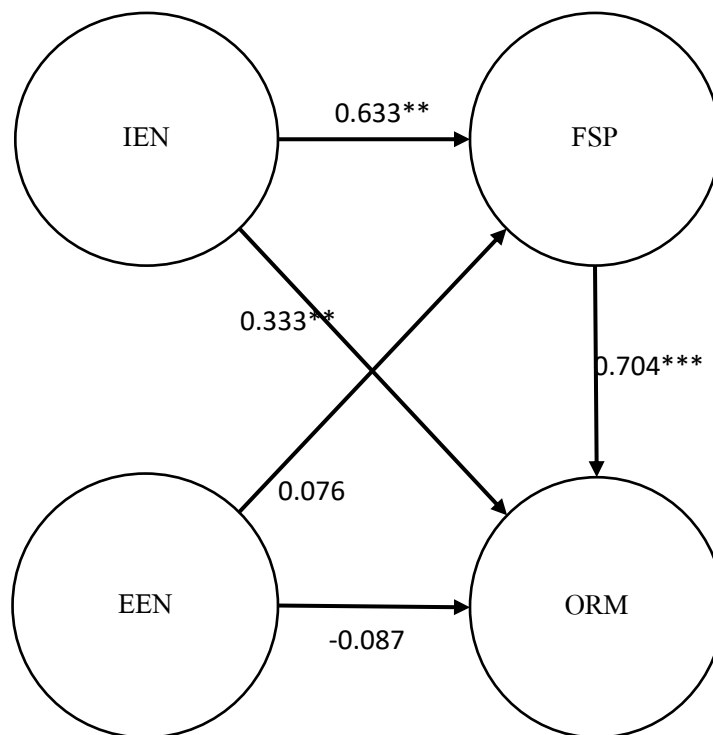
หมายเหตุ : DE หมายถึง อิทธิพลทางตรง (Direct effect)

IE หมายถึง อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect)

TE หมายถึง อิทธิพลรวม (Total effect)

เครื่องหมาย – หมายถึง ไม่มีเส้นพารามิเตอร์ตามสมมติฐานการวิจัย

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล อธิบายได้ว่ารูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล (ORM) ได้รับอิทธิพลจากตัวแปรองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมภายใน (IEN) และปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน (FSP) โดยสามารถแสดงได้ดังภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อบริการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล พบว่า

6.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่มีต่อการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อบริการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปว่า 1) ด้านโครงสร้างองค์การมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การ ซึ่งทางบริษัทมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อบริการธุรกิจดิจิทัลและตอบสนองภารกิจขององค์การ 2) ด้านยุทธศาสตร์มีความสำคัญต่อการบริหารองค์การ ซึ่งทางบริษัทมีการวางยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน มุ่งเน้นในเรื่องการทำธุรกิจให้ไปสู่ดิจิทัลมากขึ้น 3) ด้านผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การ เพราะเป็นผู้บอกทิศทางขององค์การ วางแผนการทำงานพร้อมทั้งการบริหารงานเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นผู้นำสังคมเศรษฐกิจดิจิทัล 4) ด้านการจัดการมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การ ซึ่งการจัดระบบงานต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์การ 5) ด้านนวัตกรรมและ

เทคโนโลยี ซึ่งองค์การได้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้าไปจับตามทิศทางของยุทธศาสตร์ขององค์การ 6) ด้านการติดต่อสื่อสารมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การทำให้การทำงานในองค์การมีความเข้าใจที่ตรงกัน และไปสู่เป้าหมายในจุดเดียวกัน

6.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ที่มีต่อการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปว่า 1) ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การเนื่องจากบริษัทบริหารงานในเชิงรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นจึงมีนโยบายเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ เช่น โครงการ เน้นประชารัฐ เป็นต้น 2) ด้านการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจบริษัทได้มีการปรับตัวโดยมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง 3) ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม บริษัทมีกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มโอกาสก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน 4) ด้านกฎหมายคอมพิวเตอร์ บริษัทมีการดำเนินการตามกฎหมายคอมพิวเตอร์และเตรียมพร้อมในการรับมือป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงทีที่มีต่อความมั่นคงในด้านต่าง ๆ

6.3 ปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน ที่มีต่อการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งประยุกต์จากตัวแบบ (UTAUT) โดยสรุปว่า 1) ด้านความคาดหวัง ซึ่งองค์การเน้นการให้บริการทางด้านโทรคมนาคมเพื่อตอบสนองนโยบายภาครัฐ เช่น การลงทุนเน็ตประชารัฐ เป็นต้น 2) ด้านความคาดหวังในการใช้งานที่จะก้าวสู่การเป็นผู้นำโทรคมนาคมด้านดิจิทัลในระดับประเทศ 3) ด้านอิทธิพลทางสังคมบริษัทถือว่าได้ความไว้วางใจ เชื่อใจ ความเชื่อมั่นมีเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ด้านสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนบริษัทได้มีการก้าวทันเทคโนโลยีที่มีมาใหม่อยู่เสมอ พร้อมทั้งมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ ตาม พรบ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562

6.4 การยอมรับการบริหารองค์การที่มีต่อการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปว่า 1) ขั้นการได้รับความรู้ให้กับบุคลากร พร้อมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินงานอยู่เสมอ 2) ขั้นการจูงใจบริษัทมีความมั่นคงทำให้บุคลากรมีความเชื่อใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่แตกต่างกัน 3) ขั้นการตัดสินใจมีการติดตามการดำเนินงานทุกครั้งก่อนการตัดสินใจ 4) ขั้นการใช้ บริษัทได้มีการทดลองการใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ เช่น บริษัทได้ให้บุคลากรได้ทดลองใช้งานบริการ E-Service พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข ก่อนการให้ประชาชนทั่วไปได้ใช้ และ 5) ขั้นการยืนยัน ซึ่งนโยบายจะเน้นไปที่ประชาชนเป็นหลัก เช่น การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของประชาชน

6.5 สาเหตุขององค์ประกอบใด ที่มีต่อการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล โดยสรุปว่าสภาพแวดล้อมภายในองค์การมีอิทธิพลต่อการบริหารองค์การของบริษัทมากที่สุดเพราะองค์การสามารถรู้ถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง เพื่อวางยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ได้ถูกทาง

6.6 แนวคิดหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลองค์การควรมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่มีความกระชับ รวดเร็ว เพื่อขับเคลื่อนการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลได้เร็วขึ้นต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล จากการพิจารณาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริหารองค์การทั้ง 5 องค์ประกอบนั้น พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมภายใน การยอมรับการบริหาร และปัจจัยสนับสนุน ตามลำดับ โดยทั้ง 4 องค์ประกอบมีค่าคะแนนอยู่ในระดับสูงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุชา พงศ์ถาวราภิณูญ (2562) ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการของธนาคารพาณิชย์เอกชนสู่การเป็น องค์การสมรรถนะสูง พบว่า 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) องค์ประกอบด้านบริการ 2) องค์ประกอบด้าน ความสามารถในการผลิตร่วมของลูกค้า 3) องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี และการสื่อสาร 4) องค์ประกอบ ด้านอรรถประโยชน์ที่ได้รับ 5) องค์ประกอบด้านบริการที่ เฉพาะเจาะจง 6) องค์ประกอบด้านประสบการณ์ ที่ได้รับ และ 7) องค์ประกอบการสร้างสรรค คุณค่ารวมทั้ง 7 องค์ประกอบส่งผลต่อความผูกพันของลูกค้า ตามลำดับ พร้อมทั้งผลงานวิจัยของกิตติรัตน์ พิมพาภรณ์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การจัดการความสุข ในการทำงานขององค์การ: ปัจจัยเชิง สาเหตุและผลลัพธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานเป็น แรงจูงใจสำคัญของพนักงาน หากพนักงานเกิดความสุขในการทำงานแล้วสามารถส่งผลดีทั้งต่อพนักงาน และองค์การ ซึ่งการสนับสนุนจากองค์การนับว่ามีส่วนสำคัญต่อการสร้างความสุข ในการทำงานของ พนักงานโดยองค์การควรนำแนวทางการสร้างสุขในการทำงานมาจัดทำเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์องค์การ และพร้อมทั้งผลงานวิจัยของพีระพงษ์ วรภัทร์ธีระกุล (2564) ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำ และวัฒนธรรม องค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัจจัยส่วน บุคคลของบุคลากรต่อปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และวัฒนธรรมองค์การที่มีต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดย สรุปว่าภาพรวมไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ .001 ตามลำดับ

ประเด็นที่ 2 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหาร องค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลจากการ วิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล (ORM) ได้รับอิทธิพลจากตัวแปร องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมภายใน (IEN) และปัจจัย เงื่อนไขสนับสนุน (FSP) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อ รูปแบบการบริหารองค์การภายใต้สภาพแวดล้อมภายใน (IEN) และปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุน (FSP) ร่วมกัน

อธิบาย รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การต่อการขยายตัวเศรษฐกิจดิจิทัล (ORM) ได้มากถึงร้อยละ 79.9 สอดคล้องกับการศึกษาของโดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Mhalla (2020) ที่กล่าวว่า การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้คุณเป็นองค์กรที่มีความโดดเด่น และมีความแตกต่างอัน เป็นเอกลักษณ์ และผลงานวิจัยของธนวัฒน์ วิเศษสมบัติ (2561) พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานความพึงพอใจในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรมีต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรชัย สิงห์ฤกษ์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2560) พบว่า การบริหารองค์การมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานทั้งการสนับสนุนจากองค์การและความก้าวหน้าในงานอาชีพสิ่งเหล่านี้มีผลทำให้ ธุรกิจประสบผลสำเร็จเพิ่มมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการศึกษาของ Chiara Verbano, Karen Venturini (2013) พบว่า การดูแลลูกค้าเป็นคุณค่าการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้า ที่มีความพึงพอใจมีแนวโน้มที่จะรับรู้คุณค่าโดยการซื้อซ้ำโดยสอดคล้องกับแนวความคิดของ Zimmerer & Scarborough (1996); Frese et al. (2000) ได้กล่าวว่า ลักษณะของผู้ประกอบ การที่ประสบความสำเร็จนั้น ประกอบด้วยคุณลักษณะ ความต้องการความสำเร็จ พยายาม ค้นหาหนทางที่นำไปสู่ความสำเร็จซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจที่จะทำงานนั้น ๆ ให้ดีกว่าเดิมเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย พบว่า การบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลดังนี้ 1) การพัฒนา Hard Infrastructure การสร้างเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีความเสถียร ทั้งการเชื่อมต่อในประเทศ และต่างประเทศ 2) การพัฒนา Soft Infrastructure เพื่อสร้างระบบการทำธุรกรรมออนไลน์ต่าง ๆ ให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้งานอย่างปลอดภัย มีระบบการยืนยันการใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ 3) การพัฒนา Service Infrastructure หรือการสร้างแพลตฟอร์มสำหรับการทำธุรกรรมและสร้างธุรกิจของประเทศ 4) การพัฒนา Digital Economy ด้วยการพัฒนาให้เกิดนักธุรกิจใหม่ ในการสร้างธุรกิจจะมีโอกาสระดมทุนในโลกออนไลน์มากขึ้น 5) การพัฒนา Digital Society หรือการสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงเครือข่ายและข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ต และ 6) การพัฒนา Digital Knowledge หรือการพัฒนาการเรียนรู้และการจัดเก็บข้อมูลแบบดิจิทัลเพื่อนำไปถ่ายทอดหรือพัฒนาต่อเนื่อง ที่ประกอบด้วยภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงิน และการ รวมทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ เชื่อมโยงทุกอย่างเข้าหากัน เพื่อแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่เช่น ปัญหาการผลิตสินค้าทางการเกษตรเกินความต้องการ และไม่ตรงกับความต้องการตลาด ภาวะต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน การคุกคามของบริษัทข้ามชาติในภาคธุรกิจการเงินนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงภาคการค้าและการส่งออกที่ถดถอยลง เพื่อเพิ่มมูลค่า ลดต้นทุน และแข่งกับเวลาได้ โดยนำเสนอได้ดังภาพที่ 3. ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 โมเดลรูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการ ขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหาร หรือเจ้าของธุรกิจโทรคมนาคมสามารถนำข้อมูลที่ค้นพบจากการวิจัยไป ประยุกต์ใช้ ในการบริหารองค์การของบริษัทเพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัล

1.2 กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ควรมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่มีความกระชับ รวดเร็ว เพื่อยกระดับ และขับเคลื่อนการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลให้ก้าวสู่ความเป็นผู้นำ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ผู้บริหารควรมุ่งเน้นระบบการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้อย่างรวดเร็ว และพัฒนาระบบการให้บริการให้ทันสมัยผู้บริหารควรมุ่งเน้นการให้บริการ การติดต่อสื่อสารกับลูกค้า ทั้งลูกค้าภาคธุรกิจ และลูกค้าทั่วไปอย่างรวดเร็ว

2.2 ผู้บริหารควรมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรอยู่เสมอ และควรมีสิ่งจูงใจหรือสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษาจากมุมมองของผู้ให้บริการ ได้แก่ ผู้บริหาร และพนักงาน หากได้ขยายผลการศึกษาไปผู้ใช้บริการจะทำให้ได้ประโยชน์ครบถ้วนยิ่งขึ้น

3.2 ควรติดตามและประเมินผลการใช้รูปแบบการยอมรับการบริหารองค์การของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยศึกษาผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมจากการนำรูปแบบไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- ถิรรัตน์ พิมพ์ภรณ์. (2561). *กลยุทธ์การจัดการความสุขในการทำงานขององค์กร: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์* (ดุสิตนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน). (2559). *รายงานประจำปี 2559 บริษัททีโอทีจำกัด (มหาชน)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2564, จาก [https:// www.tot.co.th](https://www.tot.co.th)
- ทีโอทีจำกัด (มหาชน). (2560). *รายงานการพัฒนายั่งยืน (SR Report) ประจำปี 2560*. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2564, จาก [https:// www.tot.co.th](https://www.tot.co.th)
- ธนวัฒน์ วิเศษสมบัติ และ จูติมา ไชยะกุล. (2561). ผลกระทบของแรงจูงใจ ความพึงพอใจ และความผูกพันต่อองค์กร ที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการอุตสาหกรรมยานยนต์ของเขตนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด 1 จังหวัดระยอง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 4(3), 14–26.
- บุษกร เชี่ยวจินตาทานต์. (2561). เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, 13(25), 103–118.
- พีระพงษ์ วรภัทร์ธีระกุล. (2564). ภาวะผู้นำ และวัฒนธรรมองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.). *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 60–71.

- วิทัศน์ ศรีสุวรรณเกศ. (2561). แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความภักดีของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมล้านนาตะวันออก (ดุษฎีนิพนธ์บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วรชัย สิงห์ฤกษ์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์.(2560). อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงาน ผ่านความผูกพันต่อองค์กรของลูกจ้างสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารวิจัยและพัฒนาโดยองค์กร ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(2), 203–210.
- สุธา พงศ์ถาวรวิญญู. (2562). กลยุทธ์การสร้างสรรคคุณค่าร่วมที่ส่งผลต่อความผูกพันของลูกค้าในโรงแรมระดับ 3 ดาว เมืองพัทยา (ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Chiara Verbano, Karen Venturini. (2013). Managing Risks in SMEs: A Literature Review and Research Agenda. *Journal of Technology Management & Innovation*, 8(3), 186–197.
- Fache , W. (2000). Methodologies for innovation and improvement of services in tourism. *Managing Service Quality*, 10(6), pp. 356–66.
- Frese at al. (2000). *Psychological Success Factors of Entrepreneurship in Owners in Africa*. California: Greenwood Publishing.
- Hair, J. F., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2011). PLS–SEM: Indeed a silver bullet. *Journal of Marketing theory and Practice*, 19(2), 139–152.
- Henseler, J., Hubona, G., & Ray, P. A. (2016). Using PLS Path Modeling in New Technology Research: updated guidelines. *Industrial Management & Data Systems*, 116(1), 2–20.
- Mhalla, M. (2020). The Impact of Novel Corona virus (Covid–19) on the Global Oil and Aviation Markets. *Journal of Asian Scientific Research*, 10(2), 96–104.
- Ringle, C. M., Götz, O., Wetzels, M., & Wilson, B. (2015). *On the use of formative measurement specifications in structural equation modeling: A Monte Carlo simulation study to compare covariance–based and partial least squares model estimation methodologies*. METEOR Research Memoranda.
- Sarstedt, M., Ringle, C. M., Smith, D., Reams, R., & Hair, J. F. (2014). Partial least squares structural equation modeling (PLS–SEM): A useful tool for family business researchers. *Journal of Family Business Strategy*, 5(1), 105–115.
- Zimmerer & Scarborough. (1996). *Entrepreneurship and New Venture Formation*. Presbyterian College.

การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019:

กรณีศึกษา วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Cultural Tourism Management in the situation of Covid 2019:

case study Wat Yai Rattana Pho, Nakhon Si Thammarat Province

นพศักดิ์ นาคเสนา¹, ยุทธพงษ์ ต้นประดู่², สาวิตร์ พงศ์วัชร³

และ รินลพาท ชินวุฒิกุลกาญจน์⁴

Noppasak Naksena¹, Yuttapong Tonpradoo², Sawit Pongvat³

and Rinlaphat Chinnawutkulan⁴

^{1,3}คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

²คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁴คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

^{1,3}Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University, Thailand

²Faculty of Fine-Applied Arts and Cultural Science, Mahasarakham University, Thailand

⁴Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Rajabhat University, Thailand

E-mail: ¹noppasak.n@pkru.ac.th, ²Yuttapong.t@msu.ac.th, ³Sawit.Pkru@gmail.com, ⁴p.rinlaphat@gmail.com

Received October 14, 2021; Revised January 4, 2022; Accepted February 15, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวคิดและทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ การพัฒนาและการสร้างสรรค์ เป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือวัดใหญ่รัตนโพธิ์ ตำบลหมอกกลาง อำเภอกาตุ๊ก จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้รู้ ผู้ปฏิบัติ ผู้มีส่วนได้-เสีย รวมทั้งสิ้น 30 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ผู้ที่อยู่ในชุมชนที่มีความรู้จริง 2) ผู้ที่ประกอบกิจการที่มีความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว บริเวณวัดที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 2019 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด คือ 1) แบบสังเกต (แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม) 2) ประเด็นสัมภาษณ์ (แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง) 3) ประเด็นสนทนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วย การจำแนกข้อมูลจากกลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ กลุ่มผู้มีส่วนได้-เสีย วิเคราะห์ความถูกต้อง ความสมเหตุสมผล ความเชื่อมโยงตามหลักวิทยาศาสตร์ จากนั้นเขียนบรรยายเชิงพรรณนาโดยใช้ภาพประกอบและอ้างอิงการสัมภาษณ์ที่สำคัญ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอายุหลายร้อยปี (ไม่มีบันทึกเป็นอักษร) ในอดีตเป็นวัดร้างและเป็นแหล่งอารยธรรมชุมชนโบราณก่อนที่จะก่อตั้งเมืองนครศรีธรรมราช (โมคลานตั้งก่อน นครตั้งหลัง) ได้รับการบูรณะเมื่อปี พ.ศ. 2493 ปัจจุบันกำลังพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ เนื่องจากค้นพบวัตถุโบราณจำนวนมาก

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 ชาวชุมชนวัดใหญ่รัตนโพธิ์ใช้การประชาสัมพันธ์ลักษณะบอกต่อด้านมาตรการการป้องกันตนเองก่อนเข้าวัดเพื่อสนองนโยบายภาครัฐ โดยเป็นการช่วยเหลือกันเองภายในชุมชนเพราะรัฐบาลไม่มีกำลังในการสนับสนุนอย่างเข้มงวด ชาวชุมชนเน้นการสร้างจิตสำนึกและการให้ความร่วมมือของนักท่องเที่ยว เช่น การเว้นระยะห่าง กินร้อน ช้อนเดียว ล้างมือและการสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาเมื่ออยู่ในพื้นที่วัดใหญ่รัตนโพธิ์

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ กลุ่มผู้รู้ ผู้ปฏิบัติและกลุ่มผู้มีส่วนได้-เสีย มีแนวคิดร่วมกันโดยสรุปด้านการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและการปรับตัวในสถานการณ์โควิด 2019 สามารถบูรณาการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง อีกทั้งการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวผังอำเภอไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพเชิงบวกระหว่างภูมิภาคต่างๆ ของโลก รวมทั้งการผลิตสินค้าที่ระลึก โดยหน่วยงานเศรษฐกิจท้องถิ่นสามารถสนับสนุนให้เกิดการสร้างเศรษฐกิจระดับจุลภาคซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับมหภาคอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การจัดการท่องเที่ยว; การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม; สถานการณ์โควิด 2019; วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

This Article aimed to (1) study the history of Wat Yai Rattanapho, Nakhon Si Thammarat Province, and (2) study cultural tourism management in the situation of Covid 2019. The research model was qualitative research. Concepts and theories in tourism, conservation, development, and creativity were used as a research framework. The research area was Wat Yai Rattana Pho, Mok Lan Sub-district, Tha Sala District, Nakhon Si Thammarat Province. The key informants consisted of well-informed persons, practitioners, and stakeholders, totaling 30 people. Purposive sampling was used which consisted of 1) people in the community with real knowledge and 2) entrepreneurs with tourism relations in the temple area affected by the COVID-19 situation. Three types of research instruments were used: 1) observation (participation and non-participation), 2) interview (structured and unstructured), and 3) conversation. The data were analyzed using content analysis consisting of the classification of

information from well-informed persons, practitioners, and stakeholders. Accuracy, reasonableness, and scientific connections were analyzed, then descriptive narratives were illustrated and key interviews were referenced.

The results showed that

1. Objective research results 1: Wat Yai Rattana Pho, Nakhon Si Thammarat Province was hundreds of years old (no written record). In the past, it was an abandoned temple and a source of ancient civilization before Nakhon Si Thammarat was founded (Mo Klan before and Nakhon Tang later) and was restored in 1950. It is currently being developed as a learning center for history due to the discovery of many ancient artifacts.

2. Objective research results 2: Cultural tourism management during the Covid 2019 situation, Wat Yai Rattanapho community residents had used word-of-mouth publicity in terms of self-protection measures before entering the temple in response to government policies. In this regard, it was the nature of self-help within the community because the government did not have the strength to support it rigorously. The community emphasized creating awareness and cooperation among tourists such as social distancing, eating hot-single spoons, washing hands, and wearing masks all the time when they were in the Wat Yai Rattanapho area.

The findings of this research were shared by well-informed persons, practitioners, and stakeholder groups. In summary, the study of local history and adaptation to the situation of COVID 2019 could integrate cultural tourism, where government agencies, the private sector, and civil society must take serious action. In addition, a tourism network for the Gulf of Thailand had been established both domestically and internationally, which created positive relationships between different regions of the world, including producing various souvenirs. Local economic agencies contributed to the creation of a micro-economy, which was a key factor for the sustainable development of macroeconomic stimulus.

Keywords: Tourism Management; Cultural Tourism; Situation of Covid Crisis 2019; Wat Yai Rattanapho, Nakhon Si Thammarat

บทนำ

ประเทศไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งบ่งชี้อัตลักษณ์ที่โดดเด่นของแต่ละภาค โดยภาครัฐบาลได้แบ่งเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวจำนวน 8 เขต ประกอบด้วย 1) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา 2) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ 3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวผืนทะเลตะวันออก 4) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวผืนทะเลตะวันตก 5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำเจ้าพระยา

ตอนกลาง 4) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง 5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรมและ 6) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2559) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งต้องการให้จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก สามารถสร้างรายได้แก่ประชาชน โดย 1) สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานด้านธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล 2) การสนับสนุนการผลิตบุคลากร เพื่อรองรับการท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง 3) การสร้างบุคลากรเพื่อรองรับธุรกิจท่องเที่ยวทุกรูปแบบโดยสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ประกอบการ 4) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของจังหวัดนครศรีธรรมราช 5) การสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพเชื่อมโยงกับธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนควบคู่กับการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ (ยุทธพงษ์ ต้นประดู่, 2562)

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีเม็ดเงินลงทุนจีนหลังไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่องในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์เพื่อรองรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องทุกปี (ทศพล หงษ์ทอง, 2559) แต่ปัจจุบันสมาคมท่องเที่ยวไทย-จีน มีการปราบปรามเครือข่ายทัวร์ศูนย์เหรียญโดยรายได้นักท่องเที่ยวชาวจีนลดลงประมาณ 30 % ส่งผลให้สูญเสียรายได้ประมาณ 1 พันล้านบาทต่อเดือน ทั้งนี้จากการเข้าจับกลุ่มบริษัท โอเอ ทราเวลสปอร์ต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทด้านการท่องเที่ยวขนาดใหญ่ในข้อหาร่วมกันกระทำการเป็นกลุ่มผู้มีอิทธิพล (อั้งยี้) และร่วมกันทำลายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช (มดิชน, 2559)

ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ส่งผ่านจากบรรพบุรุษผนวกกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหลายประเภทไม่ได้รับความนิยม ทั้งที่มีหลักฐานปรากฏชัดเจนและเรื่องเล่าในเชิงประวัติศาสตร์ผนวกกับสถานการณ์โควิด 2019 หน่วยงานภาครัฐออกมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด 2019 จำนวนมากส่งผลให้นักท่องเที่ยวลดจำนวนลง ปัจจุบันพบว่าวัดใหญ่รัตนโพธิ์ ตั้งอยู่ในตำบลหมอกกลาง อำเภอบางเสาธง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นสถานที่แห่งการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสามารถสร้างรายได้แก่ท้องถิ่น ทั้งนี้จังหวัดนครศรีธรรมราชยังไม่ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ ซึ่งในอนาคตความรู้ดังกล่าวอาจสูญหาย สารสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019: กรณีศึกษา วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผลงานวิจัยนี้สามารถเป็นต้นแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมาตรการในการป้องกันสถานการณ์โควิด 2019 : กรณีศึกษา วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นต้นแบบในการปรับตัวด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแก่พื้นที่จังหวัดอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม

เป็นการอธิบายความสำคัญของวัฒนธรรมที่เป็นตัวกำหนดที่สำคัญในการจัดระเบียบให้ผู้คนในระดับชุมชน ตลอดจนระดับสังคมให้มีระเบียบวินัย เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือมีพฤติกรรมในการดำรงอยู่ที่สอดคล้องกันตามบริบทวัฒนธรรมวัฒนธรรมคือความเจริญรุ่งเรืองที่เกิดจากการปฏิบัติตามแบบแผนดั้งเดิม หรือการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ภายใต้รากฐานวัฒนธรรมเดิมของมนุษย์ ในกรอบของวัฒนธรรมประเพณี ธรรมเนียมปฏิบัติ ความเชื่อ หรือกฎระเบียบที่ยังคงเป็นรากฐานในวิถีชีวิตกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีการรักษาไว้ให้ดำรงอยู่ หรือพัฒนารูปแบบของวัฒนธรรมตามยุคสมัยใหม่ ทั้งนี้วัฒนธรรมจะเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปในทิศทางใดหรือดำรงอยู่อย่างเดิมขึ้นอยู่กับประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้น ๆ เป็นผู้ร่วมกันปฏิบัติ สอดคล้องกับ วาสนา บุญสม (2548) จากหนังสือเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทย สายใยจากอดีต อธิบายถึงวัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงแบบแผนในความคิดและการกระทำที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมไว้อย่างกว้างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติ ความเชื่อ ความนิยม ความรู้ สอดคล้องกับ แปลก สนธิรักษ์ (2514) จากหนังสือเรื่อง ระเบียบสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา อธิบายถึงวัฒนธรรมคือ ความเจริญงอกงามที่มนุษย์ได้ปฏิบัติขึ้น หรือที่เรียกว่ามรดกทางสังคม เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ได้รับจากบรรพบุรุษและถ่ายทอดไปสู่อนุชนรุ่นหลังและยังคงดำรงอยู่ถึงปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยนำเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยวเนื่องจากความหลากหลายทางมรดกวัฒนธรรมในมิติต่างๆ มีความหลากหลายแต่เมื่อนำมาปรับใช้กับการท่องเที่ยวสามารถสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจได้แต่เนื่องจากสถานการณ์โควิด 2019 ส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและศาสตร์อื่นที่มีความสัมพันธ์เกิดการหยุดชะงัก เหล่านี้เป็นสาเหตุของการดำเนินการวิจัยและการนำนโยบายภาครัฐบาลมาปรับใช้ตามศักยภาพของแต่ละชุมชนโดยนำการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นจุดขายแต่ละชุมชนเพื่อก้าวผ่านสถานการณ์โควิด 2019

2. แนวคิดการอนุรักษ์วัฒนธรรม

การรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมที่พบได้ยาก หรือกำลังจะสูญหายและไม่สามารถสืบทอดพัฒนาได้อีก เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังในการที่จะติดตามศึกษาค้นคว้าหาเรื่องราวความเจริญทางวัฒนธรรมในอดีต และใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่มากที่สุดและสามารถที่จะมีใช้ได้เป็นเวลานานที่สุดซึ่งต้องสูญเสียประโยชน์ให้น้อยที่สุด ดังนั้นจะต้องเข้าใจว่าการอนุรักษ์ไม่ได้หมายถึงการเก็บรวบรวมหรือรักษาทรัพยากรไว้เพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับ ธีรศักดิ์ สีสั่ง (2558) จากหนังสือเรื่อง ระบบสื่อสารทางวัฒนธรรม อธิบายว่าศิลปะทำหน้าที่เป็นสื่อแสดงรูปแบบแนวความคิดซึ่งปรากฏให้เป็นรูปธรรมและจากวัสดุที่ใช้ผลิตผลงานนั้นสามารถรักษาให้คงสภาพเดิมได้เป็นเวลานานเป็นหลักฐาน

แสดงให้เห็นถึงความเจริญงอกงามของสังคมนั้น นักมานุษยวิทยาได้แสดงแง่มุมต่าง ๆ ของศิลปะตามมุมมองของตนว่าศิลปะเป็นสื่อกลางที่ส่งผ่านข้อมูลสื่อสารความคิดเห็นเป็นเครื่องดำรงวัฒนธรรมให้คงอยู่ได้กับก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมีส่วนเสริมสร้างจริยธรรมของกลุ่มชน สะท้อนความเชื่อ ศาสนาการเมืองเศรษฐกิจและแง่มุมอื่น โดยวัฒนธรรมในช่วงเวลาแต่ละยุคสมัยศิลปินผู้สร้างงานศิลปะได้รับความนับถือการยอมรับในแง่มุมต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยนำศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นมรดกภูมิปัญญามาปรับใช้และประยุกต์สู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยในสถานการณ์โควิด 2019 ศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ อยู่ในสภาพหยุดชะงักเนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนโดยเฉพาะด้านการเงิน แต่สิ่งที่ทำให้ศิลปวัฒนธรรมจรรดลงอยู่ได้คือ ความเชื่อความศรัทธาของคนในชุมชนที่ร่วมใจกันเพื่อธำรงรักษาเพื่อเป็นมรดกจากบรรพบุรุษที่ต้องร่วมกันอนุรักษ์ให้ดำรงอยู่ในสังคมต่อไป อีกทั้งสามารถประยุกต์กับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพิ่มสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น เช่น ประเพณี พิธีกรรม ภาษา วิธีการปรุงอาหาร การแต่งกาย ฯลฯ ฉะนั้นศิลปวัฒนธรรมจึงเป็นเสาหลักของสังคม

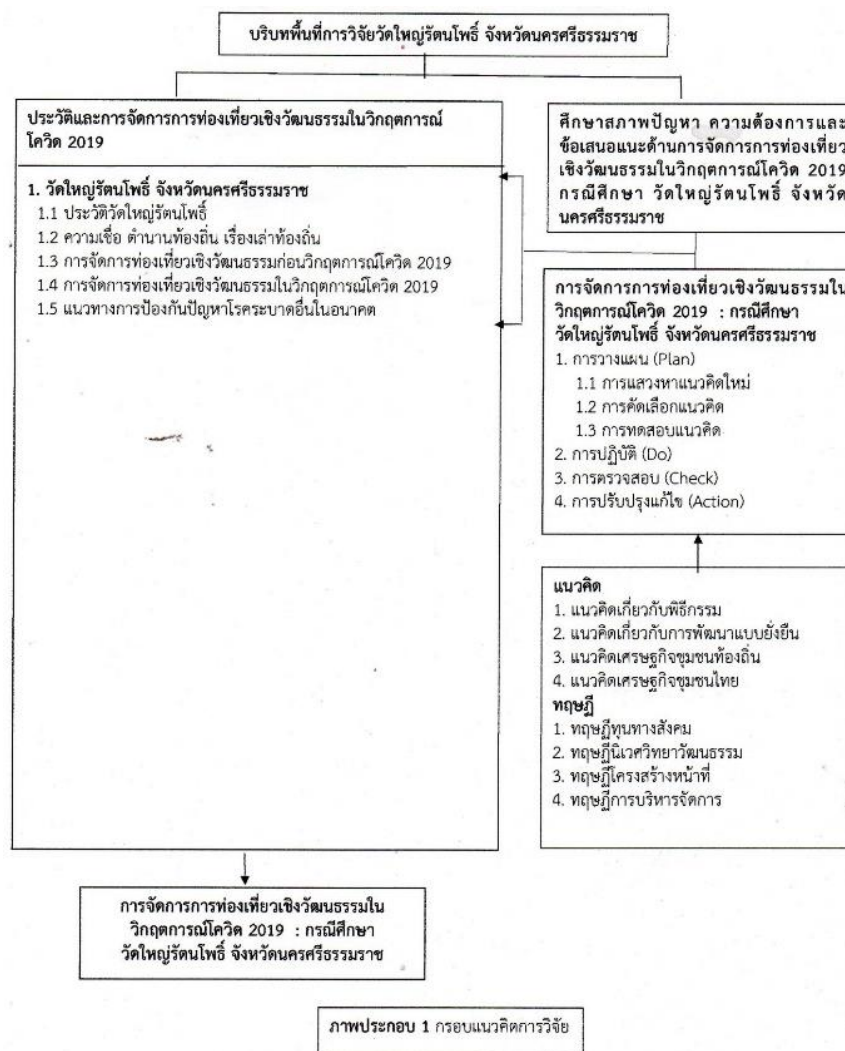
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

จากหนังสือเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมไทยโดยมนฤตย์พล อรุณบุญวาลชาติ (2549) อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงมักมีความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา และบางครั้งอาจอาจทำให้เข้าใจว่าเป็นสิ่งเดียวกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการนำมาใช้หรืออธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่นั้นมีความหมายกว้าง รวมถึงสิ่งที่เป็นามธรรมและรูปธรรม สิ่งที่เป็นามธรรมได้แก่ ความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ ปรัชญา เป็นต้น ซึ่งจับต้องไม่ได้ ในขณะที่สิ่งที่เป็รูปธรรมได้แก่ สิ่งของ วัตถุ คน องค์การ เป็นต้น ซึ่งสามารถจับต้องได้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับบุญเดิม พันรอบ (2528) จากหนังสือเรื่อง สังคมวิทยามานุษยวิทยา อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงวิถีประชา การเปลี่ยนแปลงจารีต กฎหมาย ความเชื่อหรือศาสนา สิ่งประดิษฐ์และวัตถุอื่นที่ประชาชนใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ค่านิยม ความเชื่อ การรับรู้ และความเข้าใจ ซึ่งทัศนคติภายในของมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมทั้งสิ้น

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 ซึ่งรัฐบาลได้ออกกฎหมายควบคุมโรคระบาดมาใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคแต่ปัจจัยสำคัญอยู่ที่มนุษย์ต้องร่วมดำเนินการป้องกันอย่างจริงจัง สิ่งสำคัญที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ต้องปรกฏใช้กับการท่องเที่ยวเนื่องจากเป็นรายได้หลักของประเทศ โดยการปรับเปลี่ยนและประยุกต์ใช้วัฒนธรรมเป็นฐานการพัฒนาความคิดหรือการประดิษฐ์สร้างให้เกิดความแปลกใหม่และสามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ซึ่งอาจหยิบยักวัฒนธรรมที่เคยได้พบเห็นมาพัฒนาและสร้างเป็นกระบวนการใหม่ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางด้านลบหรือด้านบวกอาจจะเป็นได้ทั้งสองรูปแบบซึ่งขึ้นอยู่กับตัวบุคคล

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ การพัฒนาและการสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. เนื้อหา

- ประวัติของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019

2. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร เช่น

- วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดนครศรีธรรมราช

2) เอกสารวัฒนธรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับประวัติ, การจัดการ, การท่องเที่ยว, โรคระบาด
การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Study) โดยการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดไม่จำกัดคำตอบ

2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับเพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นคำถามหลักเกี่ยวกับประวัติและการจัดการท่องเที่ยวในสถานการณ์โควิด 2019

ประเด็นสัมภาษณ์เจาะลึก เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้ปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) ผู้ที่อยู่ในชุมชนที่มีความรู้จริง 2) ผู้ที่ประกอบกิจการที่มีความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 2019 การเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมที่ส่งผลต่อการจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและสร้างรายได้แก่ท้องถิ่น

การสังเกต ประกอบด้วย

1) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การร่วมบวงสรวง การร่วมเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

2) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตสภาพทั่วไปภายในพื้นที่วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยเข้าไปศึกษาวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 ทั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อให้ทราบสภาพปัญหาทั่วไป

การสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มในการรวบรวมข้อมูล โดยใช้ผู้รู้และผู้ปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) ผู้ที่อยู่ในชุมชนที่มีความรู้จริง 2) ผู้ที่ประกอบกิจการที่มีความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวบริเวณวัดที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 2019 เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหา ข้อเสนอแนะในการศึกษาประวัติและการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 โดยดำเนินการวางแผนการสนทนา วัน เวลา สถานที่ จัดเตรียมแนวคำถาม นัดหมาย เชิญสมาชิกโดยคัดเลือกผู้สนทนากลุ่มที่มีลักษณะร่วม

3. ระยะเวลา ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2563 – 31 มีนาคม 2564

4. พื้นที่ในการวิจัย วัดใหญ่รัตนโพธิ์ ตำบลหมอกลาน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครศรีธรรมราช

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ผู้รู้ 2) ผู้ปฏิบัติ 3) ผู้สนับสนุน

6. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จำนวน 4 ประเภท ประกอบด้วย

6.1 แบบสังเกต : การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม

6.2 แบบสัมภาษณ์ : แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง

6.3 แนวทางการสนทนากลุ่ม เพื่อการหาข้อสรุปและความชัดเจนใช้กับกรณีปัญหา

นักวิชาการ ผู้บริหารงานด้านวัฒนธรรม ผู้นำชุมชนหรือผู้ที่อยู่ในชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล : มีวิธีการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารงานวิจัยหรือข้อมูลที่มีการศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โรคระบาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ แนวคิดและทฤษฎีทางด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา เนื้อหาของพื้นที่ศึกษา โดยค้นคว้าเอกสารทั้งเอกสารปฐมภูมิหรือทุติยภูมิจากหน่วยงานต่างๆ โดยรวบรวมแยกประเด็นตามเนื้อหา

2) การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากพื้นที่ทำการศึกษาค้นคว้า โดยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม เพื่อการอภิปรายผลและรับฟังข้อเสนอแนะ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้อาจมาจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลจากภาคสนามโดยแยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มาจัดกระทำดังต่อไปนี้

1) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากเอกสารต่างๆ มาศึกษาอย่างละเอียดพร้อมจัดระบบหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

2) นำข้อมูลจากภาคสนามที่เก็บรวบรวมได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้จัดบันทึก บันทึกเสียงมาแปลความ พร้อมทั้งแยกประเภทและจัดหมวดหมู่ พร้อมสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ทำการศึกษาค้นคว้า เมื่อมีข้อมูลที่จำเป็นต้องตรวจสอบใหม่ต้องลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อความถูกต้อง

3) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารและข้อมูลภาคสนามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล คือวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า โดยนำข้อมูลไปให้แก่ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบอีกครั้งหรือสอบถามประเด็นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย 3) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี 4) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้อาจมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ดังนี้

1) การวิเคราะห์แบบอุปนัย

2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยวิธีการบรรยายวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยเริ่มจากการเตรียมเนื้อหาให้ครบตามวัตถุประสงค์

ของการวิจัย วางเค้าโครงของการเขียนวิจัยและลงมือเขียนด้วยความรัดกุม ชัดเจน มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน พร้อมตาราง ภาพกิจกรรมบางช่วง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและคัดเลือกบทสัมภาษณ์จากแบบเจาะจงจากผู้ที่อยู่ในชุมชนที่มีความรู้จริง ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาประวัติของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอายุหลายร้อยปี (ไม่มีบันทึกเป็นอักษร) หลวงพ่อตาแดง เป็นภิกษุองค์แรกที่สร้างวัด ในอดีตเป็นวัดร้างและเป็นแหล่งอารยธรรมชุมชนโบราณก่อนที่จะก่อตั้งเมืองนครศรีธรรมราช ดังรายละเอียดการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“วัดใหญ่รัตนโพธิ์ ได้รับการบูรณะเมื่อปี พ.ศ. 2493 ในอดีตกรมศิลปากรร่วมกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ในการค้นคว้าด้านมานุษยวิทยา โดยการขุดค้นแหล่งประวัติศาสตร์โบราณสถานวัดโมคลาน แหล่งโบราณสถานวัดมเหยงคณ์ (วัดร้าง) โบราณสถานวัดตุมปัง (วัดร้าง) โบราณสถานวัดเกาะพระนารายณ์ และแหล่งโบราณสถานวัดนางตรา รวมทั้งพื้นที่ใกล้เคียงซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนบุคคล พบโบราณสถานของพรหมณ์ – ฮินดูจำนวนมาก จึงสรุปว่าบริเวณนั้นถึงพื้นที่ อำเภอลิชลเป็นแหล่งชุมชนโบราณ ตามข้อมูลประวัติศาสตร์สมัยนั้นศาสนาพราหมณ์หรือฮินดูมีความเจริญรุ่งเรืองก่อนที่จะพระพุทธศาสนาจะเข้ามา”

พระครูวินัยธรสมชาย, (2563). เจ้าอาวาส. สัมภาษณ์ 8 สิงหาคม 2563

วัดใหญ่รัตนโพธิ์ เป็นวัดปิดและไม่มีการขุดค้น กระทั่งพระครูวินัยธรสมชายได้เกิดนิมิตฝันอย่างต่อเนืองว่า “บริเวณลานหน้าวัดมีสมบัติและโบราณวัตถุจำนวนมากฝังอยู่ใต้ดินและมีดวงวิญญาณของเจ้านายผู้ใหญ่ในสมัยโบราณ รวมทั้งวิญญาณอื่นแฝงสมบัติเป็นระยะเวลานาน อีกทั้งดวงวิญญาณทุกดวงต้องการไปเกิดแต่ห่วงทรัพย์สินสมบัติจะตกอยู่ในมือของคนชั่ว จึงต้องการให้อาตมาขุดค้นเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา”

พระครูวินัยธรสมชาย, (2563). เจ้าอาวาส. สัมภาษณ์ 8 สิงหาคม 2563

หลังการขุดค้นพบโบราณวัตถุจำนวนมาก เช่น บาตรพระเนื้อสัมฤทธิ์ขนาดเล็ก, ผอบเนื้อสัมฤทธิ์ทั้งสองประเภทนี้เป็นศิลปะเมืองนครในยุคต้น นอกจากนี้พบเครื่องลายครามสมัยสุโขทัยและโบราณวัตถุอื่นอีกจำนวนหนึ่งซึ่งเป็นโบราณวัตถุหลายยุคหลายสมัย มีอายุตั้งแต่ 800 ปีขึ้นไป วัตถุโบราณในยุคราชวงศ์เกาของปะเทศจีนและโครงกระดูกมนุษย์โบราณ ปัจจุบันวัดใหญ่รัตนโพธิ์ดำเนินการจัดทำรายการโบราณวัตถุเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ในอนาคต

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 ผลการวิจัยพบว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 ของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัด

นครศรีธรรมราช ใช้การประชาสัมพันธ์ลักษณะบอกต่อด้านมาตรการการป้องกันตนเองก่อนเข้าวัดเพื่อสนองนโยบายภาครัฐ โดยเป็นการช่วยเหลือกันเองภายในชุมชนเพราะรัฐบาลไม่มีกำลังในการสนับสนุนอย่างจริงจัง ชาวชุมชนเน้นการสร้างจิตสำนึกและการให้ความร่วมมือของนักท่องเที่ยว แนวทางการปรับตัวจากวิกฤตการณ์โควิด 2019 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน มีแนวทางร่วมกันด้านการสร้างความหลากหลายจากการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเยี่ยมชมวัด เวียง วัง ซึ่งในอนาคตจะเป็นแหล่งรายได้สำคัญของชุมชน ทั้งนี้เป็นการประยุกต์และปรับใช้มรดกวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อนำรายได้มาบริหารวัดใหญ่รัตนโพธิ์อย่างยั่งยืน ส่วนการแก้ปัญหาระยะสั้นเป็นการนำมาตรการของรัฐบาลมาปรับใช้อย่างเข้มแข็ง เช่น การเว้นระยะห่าง การกินร้อน ช้อนตัวเอง หลีกเลี่ยงแหล่งชุมชน เป็นต้น อีกทั้งร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ปัญหาในระยะกลางและระยะยาวโดยบูรณาการกับหน่วยงานในท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

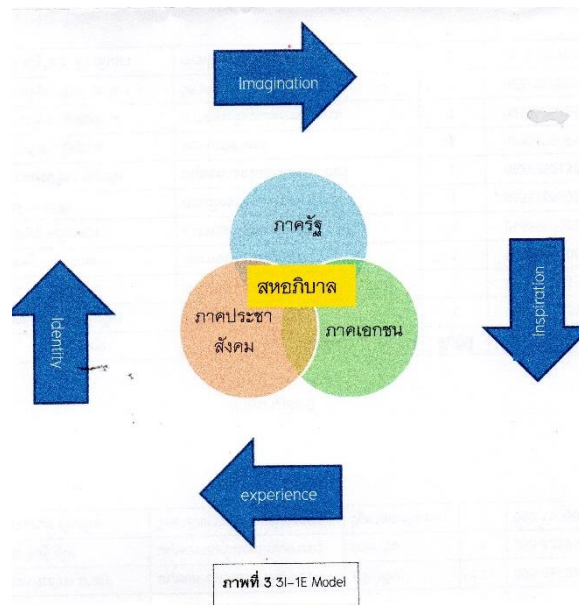
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอายุหลายร้อยปี (ไม่มีบันทึกเป็นอักษร) ในอดีตเป็นวัดร้างและเป็นแหล่งอารยธรรมชุมชนโบราณก่อนที่จะก่อตั้งเมืองนครศรีธรรมราช พระครูวินัยธรรมสหาย (เจ้าอาวาส) เกิดนิมิตฝันอย่างต่อเนื่อง จึงขุดบริเวณลานหน้าวัดพบ “สมบัติและโบราณวัตถุจำนวนมากฝังอยู่ใต้ดิน” ส่งผลให้ปัจจุบันวัดใหญ่รัตนโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพราะจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นเมืองศูนย์กลางด้านพระพุทธศาสนาตั้งแต่โบราณถึงปัจจุบัน จึงค้นพบซากปรักหักพังและร่องรอยประวัติศาสตร์จำนวนมาก สอดคล้องกับ (มณต์จิรา โมสลียานนท์, 2554) และ (สุนทร ธานีรัตน์, 2546) กล่าวว่า คติพุทธศาสนamahayanในจังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อนพุทธศตวรรษที่ 19 แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ 1) ด้านคติพุทธศาสนานิกายมหายานที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของอาณาจักรศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ 13-18) 2) ด้านคติพุทธศาสนานิกายตันตระจากเขมรที่แพร่เข้าสู่ภาคใต้ตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 18-19 โดยช่วงพุทธศตวรรษที่ 13-18 จังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ภายใต้อาณาจักรศรีวิชัยและนับถือพุทธศาสนamahayanอย่างอาณาจักรศรีวิชัยและได้ส่งอิทธิพลของพุทธศาสนamahayanไปยังอาณาจักรทวารวดี ราว 13-16 เนื่องจากปรากฏหลักฐานพระพิมพ์ตามคติพุทธศาสนamahayanในจังหวัดนครปฐมและช่วงพุทธศตวรรษที่ 18-19 อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมอำนาจลงส่งผลให้อาณาจักรเขมรที่มีความเจริญอยู่ทางภาคกลางได้ส่งอิทธิพลพุทธศาสนamahayanสู่ภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากปรากฏหลักฐาน เช่น พระพิมพ์ศิลปะเขมร เป็นต้น เหล่านี้ส่งผลด้านศิลปกรรมทางศาสนาที่ปรากฏในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 ของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ ได้รับความศรัทธาของชุมชน เศรษฐกิจท้องถิ่นบริเวณวัดใหญ่รัตนโพธิ์ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยว แนวทางการปรับตัวหน่วยงานในท้องถิ่นได้วางแผนทางร่วมกันด้านการสร้างความหลากหลายจากการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ , การเยี่ยมชมวัด เวียง วัง เป็นต้น ทั้งนี้เป็นการ

ปรับใช้วัฒนธรรมประจำท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อนำรายได้มาบริหารวัดใหญ่รัตนโพธิ์อย่างยั่งยืน ส่วนการแก้ปัญหาในระยะสั้นเป็นการนำมาตรการของรัฐบาลมาปรับใช้ เช่น การเว้นระยะห่าง การกินร้อน ช้อนเดี่ยว หลีกเลี้ยงแหล่งชุมชน เป็นต้น โดยชุมชนวัดใหญ่รัตนโพธิ์ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาในระยะกลางและระยะยาว เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนผนวกกับการวางแผนงานในอนาคตโดยการเจาะตลาดภายนอกและสร้างกิจกรรมในท้องถิ่นพร้อมนำระบบสารสนเทศมาปรับใช้เพื่อสื่อสารกับบุคคลภายนอก ทั้งนี้เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สอดคล้องกับ สภาวित พงศ์วัชร และคณะ (2563) วิจัยเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในวิกฤตการณ์โควิด 2019: กรณีศึกษา วัดเขาขุนพนม จังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะพุทธศาสนาอีกทั้งได้เริ่มแพร่กระจายไปสู่ภูมิภาคอื่นของโลก ปัจจุบันรัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นการนำมรดกวัฒนธรรมมาสร้างรายได้แก่ประเทศอย่างยั่งยืน และยุทธพงษ์ ต้นประดู่ และนพศักดิ์ นาคเสนา (2563) วิจัยเรื่องการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำเส้นบะหมี่ กรณีศึกษา หมู่แป๊ะเถว จังหวัดภูเก็ต กล่าวว่า วิถีชีวิตเป็นจุดกำเนิดของภูมิปัญญาท้องถิ่นเมื่อกระแสโลกาภิวัตน์ผ่านไปโดยเฉพาะวิถีชีวิตซึ่งเป็นสิ่งใกล้ตัว เยาวชนรุ่นใหม่ไม่เห็นคุณค่าแต่ด้วยการสนับสนุนนโยบายการท่องเที่ยวจากภาครัฐส่งผลให้กระแสวัฒนธรรมกลับมามีคุณค่าทางเศรษฐกิจอีกครั้ง และ สภาวิต พงศ์วัชร และยุทธพงษ์ ต้นประดู่ (2563) วิจัยเรื่องการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นวิถีชุมชนคนตีเหล็ก กรณีศึกษา โรงตีเหล็กไต้ส่นอัน จังหวัดภูเก็ต กล่าวว่า อาชีพการตีเหล็กเป็นภูมิปัญญาที่ส่งต่อระหว่างรุ่น ปัจจุบันโรงตีเหล็กไต้ส่นอัน จังหวัดภูเก็ตเหลือเพียงแห่งเดียวในจังหวัดภูเก็ตที่ผลิตด้วยมนุษย์ซึ่งมีราคาแพงและผลิตได้จำนวนน้อย อีกทั้งไม่มีการรับช่วงต่อภูมิปัญญาระหว่างรุ่นส่งผลให้ภูมิปัญญาดังกล่าวใกล้สูญหายไป แต่ด้วยจังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวผู้บริหารของจังหวัดจึงสนับสนุนโรงตีเหล็กดังกล่าวเป็นสถานที่เรียนรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดความรู้ซึ่งเป็นกระบวนการอนุรักษ์ พัฒนาและสร้างสรรค์ โดยการสหอภิบาลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคม ส่งผลถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นการประยุกต์ใช้เทคนิคการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เพื่อตระหนักรู้ในคุณค่าตนเองสู่งานสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 3I-1E Model ดังแผนภาพ (imagination , inspiration , experience , identity)

3I-1E Model

I-imagination : การมีแนวทางจากการสังเกต เรียนรู้ ผักผ่อนและพัฒนาพร้อมทั้งผสมผสานจินตนาการแห่งการสร้างสรรค์

I-inspiration : แรงกระตุ้นจากการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์พร้อมปรับใช้อย่างเหมาะสม

E- experience : การสังเกตบริบทสังคมในอดีต ปัจจุบัน การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละช่วงเวลา ผสมผสานจินตนาการแห่งการสร้างสรรค์

I - identity : การค้นพบอัตลักษณ์ตนเองพร้อมปรับใช้อย่างเหมาะสมท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์

สรุป

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาประวัติของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอายุหลายร้อยปี (ไม่มีบันทึกเป็นอักษร) ในอดีตเป็นวัดร้างและเป็นแหล่งอารยธรรมชุมชนโบราณก่อนที่จะก่อตั้งเมืองนครศรีธรรมราช พระครูวินัยธรรมชยา (เจ้าอาวาส) เกิดนิมิตฝันอย่างต่อเนื่อง จึงขุดบริเวณลานหน้าวัด พบ “สมบัติและโบราณวัตถุจำนวนมากฝังอยู่ใต้ดิน” ส่งผลให้ปัจจุบันวัดใหญ่รัตนโพธิ์เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในสถานการณ์โควิด 2019 ของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรูปแบบของการจัดการโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐบาลและความศรัทธาของชุมชนและนักท่องเที่ยว โดยเศรษฐกิจท้องถิ่นบริเวณวัดใหญ่รัตนโพธิ์ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก แนวทางการปรับตัวจากสถานการณ์โควิด 2019 หน่วยงานท้องถิ่นมีแนวทางร่วมกันด้านการสร้างความหลากหลายจากการท่องเที่ยว ซึ่งในอนาคตจะเป็นแหล่งรายได้สำคัญของชุมชน ส่วนการแก้ปัญหาระยะ

ล้วนเป็นการนำมาตรการการของรัฐบาลมาปรับใช้อย่างเข้มแข็ง เช่น การเว้นระยะห่าง การกินร้อน ช้อนเดี่ยว หลีกเลี้ยงแหล่งชุมชน เป็นต้น ขณะเดียวกัน ชุมชนวัดใหญ่รัตนโพธิ์ ได้ร่วมกันวางแผนดำเนินงานในอนาคต เพื่อแก้ปัญหาในระยะกลางและระยะยาว เช่น การส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืน อีกทั้งการแสวงหาตลาดภายนอกและสนับสนุนกิจกรรมภายในท้องถิ่นโดยนาระบบ สารสนเทศมาปรับใช้เพื่อการสื่อสารกับบุคคลภายนอกและสร้างคุณค่าแก่ผู้ชมในรูปแบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (ผู้รู้) ให้ข้อเสนอแนะ โดยภาพรวมสรุปดังนี้

ผลจากการวิจัยควรพัฒนาต่อยอดด้านการศึกษาเรียนรู้ ควรปรับเปลี่ยนตามบริบทช่วงอายุและความเหมาะสม ควรมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับตัวในสถานการณ์โรคระบาด การปลูกฝัง วัฒนธรรมท้องถิ่นควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อส่งผลให้เกิดความภูมิใจในวัฒนธรรมของตน อีกทั้งต้องนำ เยาวชนมาฝึกหัดเพื่อถ่ายทอดแนวทางการอนุรักษ์ เผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์รากเหง้า วัฒนธรรมของตนและการพัฒนาชุมชนควบคู่กัน ควรสอดแทรกวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว อีกทั้งการเพิ่มมูลค่าโดยการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกโดยกลุ่มนักท่องเที่ยวควรนำมาสร้างมูลค่า สร้างอาชีพ กับหน่วยงานเศรษฐกิจในท้องถิ่นหรือร่วมกับสถาบันการศึกษาและประชาชนท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดรายได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ตระหนักถึงคุณค่ามรดกวัฒนธรรม อีกทั้งการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รวมทั้งสามารถ กระตุ้นด้านความรู้สึกรักของนักท่องเที่ยวก่อนการเข้าชมวัดใหญ่รัตนโพธิ์และองค์ประกอบอื่น เช่น อนุสาวรีย์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช วัดพระธาตุ ฯลฯ โดยการพาไปเยี่ยมวิถีท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรจัดลำดับด้านต้นกำเนิดของวัฒนธรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวสัมผัสแหล่งสถาปัตยกรรม วิถีชีวิต ฯลฯ เหล่านี้ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีกระบวนการซึมซับอย่างต่อเนื่องและเป็นบทสรุปของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัด นครศรีธรรมราช

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (ผู้ปฏิบัติ) ให้ข้อเสนอแนะ โดยภาพรวมสรุปดังนี้

การวิจัยนี้เป็นการเผยแพร่ประวัติและการปรับตัวในวิกฤตการณ์ของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยอนาคตสามารถปรับใช้สู่การแสดงท้องถิ่นถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม ท้องถิ่นอีกด้านหนึ่ง ควรนำแนวทางการปรับตัวด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดใหญ่รัตนโพธิ์ จังหวัด นครศรีธรรมราช สามารถเป็นต้นแบบและแนวทางด้านการป้องกันโรคระบาดอื่นแก่แหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรมพื้นที่อื่น เมื่อนักท่องเที่ยวชมประวัติของวัดใหญ่รัตนโพธิ์และองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความต้องการศึกษาวิถีชีวิตอื่น โดยชุมชนสามารถผลิตสินค้าที่ระลึกด้านต่าง ๆ โดยการรวมกลุ่มกับ กองทุนเศรษฐกิจของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้นักท่องเที่ยวรู้สึกภาคภูมิใจ เกิดความประทับใจ ชื่นชม ยินดีต่อเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมที่น่าเสนอในมิติต่าง ๆ ผ่านวิถีชีวิตการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถวิเคราะห์ในมิติเชิงเศรษฐกิจมหภาค เช่น มีคนมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้นส่งผลให้มีสายการบินและจำนวนผู้เข้าพักในโรงแรม

หรือสถานประกอบการอื่นเพิ่มขึ้นและเศรษฐกิจจุลภาคคือ ภาคธุรกิจรายย่อย เช่น ร้านขายอาหารท้องถิ่น รับประทานภายในท้องถิ่น ร้านซัก-รีดภายในท้องถิ่น ฯลฯ มีรายได้จากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อีกทั้งวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่นสามารถสร้างความประทับใจ ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้แก่ชุมชน นำไปสู่กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บุญเต็ม พันรอบ. (2528). *สังคมวิทยา มานุษยวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- แปลก สนธิรักษ์. (2514). *ระเบียบสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณฑลทิศา โมสาสิยานนท์. (2554). *ร่องรอยของคติพุทธศาสนาหายานในจังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อน พุทธศตวรรษที่ 19* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนฤตย์พล อรุณบุญนวลชาติ. (2549). *การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุทธพงษ์ ต้นประดู่. (2562). *มานิกลุ่มคนชายขอบ: การประยุกต์สู่งานแสดงเชียร์ลีดเดอร์* (รายงานวิจัย). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุทธพงษ์ ต้นประดู่และนพศักดิ์ นาคเสนา. (2563). *การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำเส้นบะหมี่ กรณีศึกษา หมู่แป๊ะเถว จังหวัดภูเก็ต. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วาสนา บุญสม. (2548). *ศิลปวัฒนธรรมไทย สลายใจจากอดีต*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ปิรามม.
- สาวิตร พงศ์วัชร และยุทธพงษ์ ต้นประดู่. (2563). *การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นวิถีชุมชนคนตีเหล็ก กรณีศึกษา โรงตีเหล็กไต้ส่นอัน จังหวัดภูเก็ต. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาวิตร พงศ์วัชร และคณะ. (2564). *การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในวิกฤตการณ์โควิด 2019: กรณีศึกษา วัดเขาขุนพนม จังหวัดนครศรีธรรมราช. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนทร ธานีรัตน์. (มปป.). *ตำนานเมืองนครศรีธรรมราช ประวัติศาสตร์ในสายหมอก*. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.nakhononline.com/411/>
- ทศพล หงษ์ทอง. (16 กันยายน 2559). *ทุนจีนพุ่งตรงรับเส้นทางสายไหมใหม่*. โพสต์ทูเดย์, 9.
- ชนะพันธ์ แก้วกล้าไชยวุฒิ. (19 กันยายน 2559). *ทัวร์จีนตื่นปราชัยอยู่ 30 %*. มติชน, 6.

การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกตามแนวทางพระพุทธศาสนา

Eastern Community Development Administration in accordance with Buddhism

พระอธิการเฉลิม ใจเย็น

Phra Athikan Chalerm Jaiyen

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: PhraJaiyen@gmail.com

Received January 22, 2022; Revised August 13, 2022; Accepted August 16, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกตามแนวทางพระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออก และ 3) เพื่อเสนอแนะการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกตามแนวทางพระพุทธศาสนา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการเจาะจงโดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน ได้แก่ เจ้าคณะจังหวัด และรองเจ้าคณะจังหวัด เจ้าอาวาสและรองเจ้าอาวาส ประธานและกรรมการวัด ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาพรรณนาหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาการวิเคราะห์ ดีความ และหาข้อสรุปเปิดเผยแทนข้อเท็จจริงดังนี้

1. การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกตามแนวทางพระพุทธศาสนา ยึดหลักการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานของความ มีจิตสำนึกมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชนบท การพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาชุมชน การพัฒนาศึกษา จนถึงการใช้ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดในชุมชนทำให้ชุมชนมีความสามารถที่พึ่งตนเอง ได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. แนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออก มีผลมาจากการพัฒนาชุมชนตามการปฏิบัติกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน คือ การปกครอง ศาสนศึกษา ศึกษา สงเคราะห์ การเผยแผ่สาธารณูปการ และสาธารณสงเคราะห์ พร้อมทั้งศีลธรรมจริยธรรมเชิงพุทธอื่น ๆ ทั้งด้านกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม เพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน

3. ข้อเสนอแนะโดยอิงสิ่งที่ค้นพบจากการวิจัย โดยการพัฒนาชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมความสมบูรณ์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมื่อนำมาซึ่งความสงบสุขของชุมชนได้ต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารการพัฒนา; ชุมชนภาคตะวันออก; แนวทางพระพุทธศาสนา

Abstract

The objectives of this dissertation aimed: 1) to study Eastern community development administration in accordance with Buddhism: 2) to study guidelines of dissemination of Buddhism for the monks to the development of the Eastern community: and 3) to recommend Eastern community development administration in accordance with Buddhism. This dissertation was qualitative research using purposive sampling. The 30 key informants included the provincial primate and provincial vice primate, the abbot and the vice abbot, the chairman and temple committee, the local leader and the people. Data was collected through in-depth interviews. The systematic conclusions were then described using content analysis, interpretive analysis, and factual conclusions as follows:

1. The management of community development in the eastern region according to Buddhism adhered to the principle of strong community development. In this regard, change was required based on a shared consciousness of economic, rural, industrial, community, and educational development as well as solving other problems in the community, leading to the self-reliance of the community and a better quality of life.

2. The Buddhist monk's approach to the propagation of Buddhism towards community development in the Eastern region was a result of community development as the practice of Sangha affairs in 6 areas: governance, religious education, education assistance, public welfare propagation, and public welfare, including other Buddhist morality, physical, mental, intellectual, and social in order to lead the strength of the community.

3. Recommendations were based on research findings. Community development was an important tool in the development of the country's strength and completeness in terms of economy, society, and politics, leading to the peace of the community in the future.

Keywords: Development administration; Eastern community; In accordance with Buddhism.

บทนำ

สถาบันพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดสถาบันหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือต่อสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันโดยมีส่วนช่วยเหลือในการขัดเกลาจิตใจและลักษณะนิสัยของคนไทยตลอดจนการให้บริการตามความจำเป็นตามความต้องการของประชาชน อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาทางสังคมให้แก่เรามาแล้วเป็นจำนวนมาก แม้กระทั่งในปัจจุบันหน้าที่ดังกล่าวก็ยังคงอยู่พระภิกษุสงฆ์กับวัดต้องรับภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือสังคม และทางราชการอยู่ตลอดไป ดังนั้น สถาบันแห่งนี้จึงอำนวยความสะดวกแก่การปกครองและการบริหารของไทยอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประชาชนแถบ

ชนบทที่รับบริการบริการจากรัฐบาลได้ไม่ทั่วถึง (พระครูใบฎีกาสะอาด ปญญาทีโป (ดิษฐ์สุวรรณค์), 2558) ซึ่งมีจำนวนเกือบ 80 เปอร์เซนต์ของประเทศ อีกทั้งชุมชนในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังมีลักษณะเป็นชุมชนเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วประเทศประมาณร้อยละ 90 เปอร์เซนต์ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 10 เปอร์เซนต์ เท่านั้นที่มีอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลซึ่งเป็นชุมชนหนาแน่น ดังนั้นในประเทศไทยจึงมีชุมชนส่วนใหญ่ที่มีหมู่บ้านเป็นหน่วยหลักและมักจะมีวัดตั้งอยู่ในใจกลางหมู่บ้านวัดจึงเป็นแหล่งศูนย์กลางสำหรับการสมาคมหรือการดำรงชีวิตทางสังคมและศูนย์กลางของวัฒนธรรมชีวิตในชนบทจะอยู่รอบ ๆ วัด เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังคงนับถือพระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง วัดจึงเป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนาที่อยู่เหนือจิตใจของชาวไทยอยู่มาก และนับได้ว่าเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดในหมู่บ้านที่รองไปจากครอบครัว (พระครูปลัดเถรานุวัตร (สุเทพ ดีเยี่ยม), 2560)

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาตั้งแต่ พ.ศ.2560 – 2564 นี้ ประกอบด้วยพันธกิจ 6 ด้าน ตามพันธกิจคณะสงฆ์ คือ (1) ด้านการปกครอง (2) ด้านศาสนศึกษา (3) ด้านศึกษาสงเคราะห์ (4) ด้านเผยแผ่ (5) ด้านสาธารณูปการ (6) ด้านสาธารณสงเคราะห์ของรัฐบาลตามแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่ให้ความสำคัญกับการยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาการสร้างความร่วมมือร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และเพื่อเป็นแนวทางแห่งการพัฒนาชุมชน ของคณะสงฆ์จังหวัดอื่น ๆ ต่อไป (พระครูสันติธรรมาภิรัต (บุญชัย สนธิกิจ), 2558) การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนาข้างต้น พระสงฆ์จะต้องพยายามสร้างเครือข่ายประสานงานและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคณะสงฆ์ให้เป็นชุมชนหรือกลุ่มเพื่อที่จะทำให้สังคมหรือชุมชนรอบข้างยอมรับ ซึ่งการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งเพราะการที่ชุมชนเข้มแข็งนั้นเป็นการสร้างบริบทของสังคมให้ไปสู่ความมั่นคงในหลายด้านซึ่งพระสงฆ์เหล่านั้นล้วนแล้วแต่มีผลงานการพัฒนาวัด พัฒนาชุมชน พัฒนาสังคม ต่าง ๆ เช่น การให้การอบรมคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน ปลุกฝัง จิตสำนึกที่ดีให้คำปรึกษา แนะนำให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ยากจนผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ เป็นต้น (กรมการพัฒนาชุมชน, 2561) โดยการเริ่มต้นจากความพยายามลงมือดำเนินงานโดยอาศัยตัวบุคคลในโครงสร้างเครือข่ายพระสงฆ์ที่ออกแบบไว้เป็นกลไกดำเนินการมีพระสงฆ์เป็นผู้นำทางด้านจิตใจและสติปัญญา ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประชาชน (พระศรีพัชโรดม (ลักษณะ กิตติญาโณ), 2560) ซึ่งมักพบว่ามีโอกาสล้มเหลวมากกว่าสำเร็จเนื่องจากส่วนมากจะละเลยคุณลักษณะสำคัญที่มีความละเอียดอ่อนของแบบแผนของโครงสร้างและองค์ประกอบของพระสงฆ์ ทั้งในส่วนที่เป็นตัวปัจเจกบุคคล ตำแหน่งของบุคคลต่าง ๆ ระบบการติดต่อสื่อสารตลอดจนสาระที่ต้องการสื่อสารทำให้ไม่เกิดกระบวนการพัฒนาอย่างแท้จริง (พระครูปลัดเถรานุวัตร (สุเทพ ดีเยี่ยม), 2560) การบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรคณะสงฆ์มีปัญหาที่ชัดเจน องค์กรสงฆ์มีบุคลากรไม่เพียงพอที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องและถ่องแท้พระนักเผยแผ่ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องถ่องแท้มีจำนวนจำกัดเป็นปัญหาในการเผยแผ่ทำให้พุทธศาสนิกชนเกิดความสับสนสำคัญผิดและเข้าใจคลาดเคลื่อนไปจากความ

เป็นจริงตามหลักพระพุทธศาสนาเพื่อให้เห็นแบบแผนและกระบวนการทำงานของเครือข่ายพระสงฆ์เชิงทฤษฎีและเชิงประจักษ์ พระพุทธศาสนาอันมีพระสงฆ์ได้แสดงบทบาทหน้าที่ไม่เพียงจะมีหลักการเกี่ยวกับธรรมชาติที่ประกอบด้วยศีลธรรมเท่านั้นแต่ยังเกี่ยวข้องกับความเท่าเทียมในโอกาสทางสังคมและความเกื้อกูลประโยชน์สุขมวลชนทั้งหลายทำให้ได้รอรอยของความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคล และองค์กรที่ทำงานร่วมกันเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในรูปของเครือข่ายพระสงฆ์มากขึ้นต่อไป

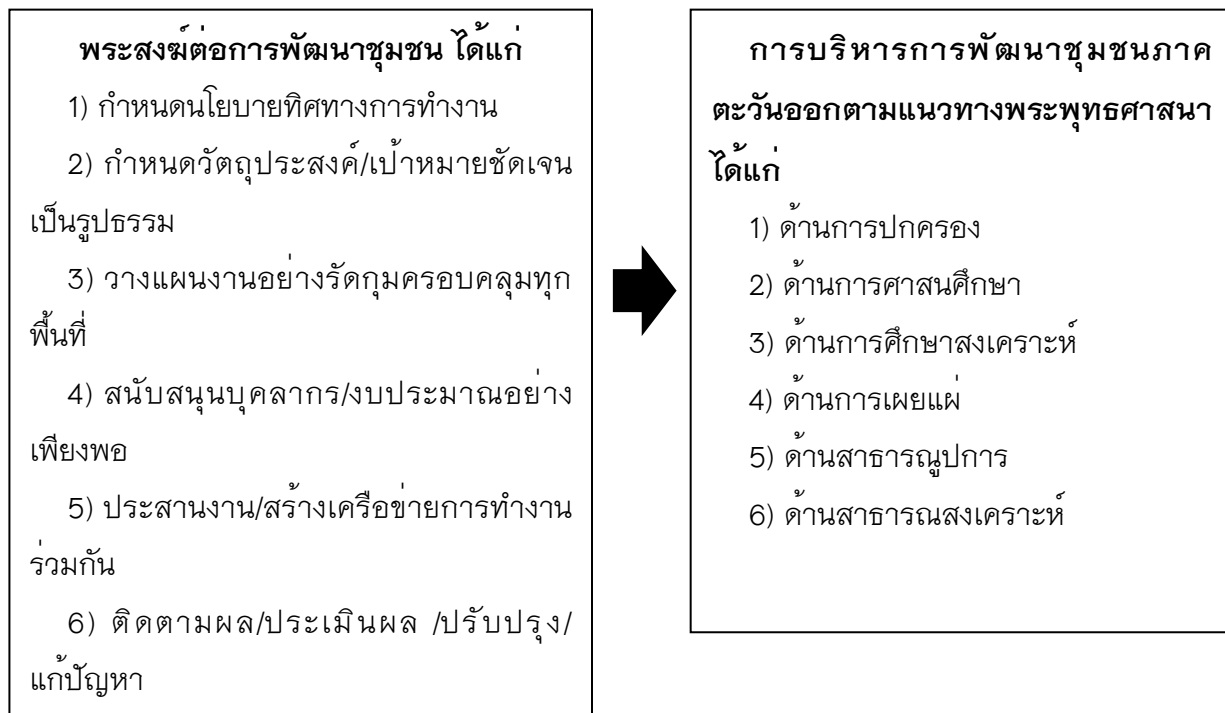
การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา โดยนำมาซึ่งความศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชนในเขตพื้นที่โดยพระสงฆ์มีความผูกพันกับชุมชนเป็นอย่างมาก และมีบทบาทต่อการส่งเสริมกิจกรรมหลาย ๆ ด้านที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยอาศัยหลักการทางพระพุทธศาสนาเป็นตัวเชื่อมระหว่างหน่วยงานของรัฐ ประชาชนในชุมชน และวัดได้อย่างลงตัว และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน (พีระพงษ์ วรภัทร์ธิระกุล, 2564) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดและกระบวนการพัฒนาชุมชนในแง่ “กระบวนการสนับสนุนเพื่อให้เกิดการพัฒนา” ที่มุ่งเน้นการพัฒนา “คน” หรือ “กลุ่มคน” โดยการยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาให้กับชุมชนและเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีความเข้มแข็งทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีอิสรภาพในการกำหนดวิถีชีวิต การดำรงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสันติ ที่เน้นความยั่งยืนของสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งงานเผยแผ่เป็นงานที่นำคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกเผยแผ่สู่ประชาชน เป็นภารกิจที่มีความสำคัญในสมัยพุทธกาล พระพุทธองค์ ใช้คำว่าไป ประกาศพรหมจรรย์ ประกาศวิถีชีวิตอย่างพรหม อันเป็นชีวิตที่ประเสริฐนั้นหมายถึงพระสงฆ์ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของการดำเนินชีวิตสังคมสงฆ์ต้องเป็นสังคมจำลอง สังคมแบบอย่างหรือ สังคมต้นแบบของสังคมชาวบ้านที่ดีให้ได้ สังคมสงฆ์ต้องเป็นระเบียบต้องมีการจัดระเบียบสังคมสงฆ์ให้ดี ไม่ใช่ให้รัฐมนตรืมาจัดระเบียบวัด ให้กระทรวงมหาดไทยมาจัดระเบียบให้กับพระสงฆ์ เหตุเพราะพระสงฆ์เราได้เสียสถานะของความเป็นผู้นำไปแล้วโดยสิ้นเชิง เพราะวัดเต็มไปด้วยการพนัน หวยเถื่อน ยาบ้า วัดกลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรมทั้งด้านกายภาพและด้านจิตใจ เมื่อสังคมสงฆ์ยังช่วยตัวเองไม่ได้แล้วจะไปช่วยพัฒนาชาวบ้านได้อย่างไร เพราะแทนที่จะใช้วัดให้เป็นสถานที่บำบัตผู้ติดยาเสพติด แต่วัดบางแห่งกลายเป็นสถานที่รวบรวมของผู้ติดยาและขายเสียเองจึงเป็นประเด็นน่าเป็นห่วงใยเป็นอย่างยิ่งต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อเสนอแนะการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี หลักธรรม และเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และประสบความสำเร็จสามารถสรุปมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยได้ดังภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเอกสารพร้อมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตามขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการและจัดทำข้อมูลใหม่ให้ครอบคลุมกับความเป็นจริงมากที่สุด

2. กลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกและสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่สามารถให้ข้อมูลได้ดีที่สุดเป็น 4 กลุ่ม มีดังนี้ กลุ่มที่ 1. เจ้าคณะจังหวัดและรองเจ้าคณะ จำนวน 5 รูป กลุ่มที่ 2. เจ้าอาวาสและรอง

เจ้าอาวาส จำนวน 5 รูป กลุ่มที่ 3. ประธานและกรรมการวัด จำนวน 10 คน และกลุ่มที่ 4. ผู้นำท้องถิ่นและประชาชน จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแบบสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structured Interview) ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวคิดของงานวิจัย

3.2 ดำเนินการสร้างสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒินำข้อเสนอแนะมา ปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ และให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

3.4 เมื่อตรวจสอบเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสัมภาษณ์นั้นไปใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวทางพระพุทธศาสนา เป็นอย่างไรบ้าง แนวทางการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีในเรื่องใดบ้าง และมีข้อเสนอแนะในประเด็นใดบ้าง ต่อการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวทางพระพุทธศาสนา เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เมื่อเสร็จสิ้นแล้ว ได้นำมาถอดความแบบคำต่อคำ และจัดกลุ่มประเด็นเนื้อหาให้สอดคล้องกับคำถามตาม วัตถุประสงค์การวิจัย แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เลือกใช้เพื่อ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนา (บุษกร เชื้อวจินดา กานต์, 2561) ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีกระบวนการ ดังนี้

4.1 อ่านทำความเข้าใจและจับประเด็นหลัก จากการจดบันทึกข้อมูลภาคสนาม ที่มาจากการสังเกต การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ การลงภาคสนามในแต่ละครั้ง เพื่อนำประเด็นที่ได้จากทั้งสองวิธีมาเป็นข้อมูลประกอบในการเขียนวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ถอดเทปการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเครื่องบันทึกเสียง ผู้ศึกษาทำการถอดเทป อย่างละเอียดแบบคำต่อคำ หลังจากถอดเทปเสร็จ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ศึกษาจะต้องใช้เวลาในการ นั่งอ่านบทสนทนาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อทบทวนประเด็นการสนทนาและทำความเข้าใจ เรื่องราวของผู้ให้ข้อมูลแต่ละบุคคล

4.3 มองหาข้อมูลที่มีความหมายเหมือนกันของข้อมูลแต่ละชุด แยกแยะข้อมูลของแต่ละบุคคล จากนั้นจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นหลักที่ตั้งไว้

4.4 นำข้อมูลที่ได้จากการการสังเกต การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการมาประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่ผ่านการจัดกลุ่มข้อมูลเรียบร้อยแล้ว เพื่อนำมาวิเคราะห์ ตีความให้มีความ

เชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในบทบทวนวรรณกรรมพร้อมทั้งให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์คำถามการวิจัยในการศึกษา

ผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวทางพระพุทธศาสนา โดยสรุปว่าการเปลี่ยนแปลงลักษณะของชุมชน โดยมีการจัดการวางแผนทำข้อตกลงกันและลงมือปฏิบัติในการพัฒนาชุมชนทั้งกลุ่มย่อยกลุ่มใหญ่ตามบริบทนั้น ๆ เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่าง ๆ ให้มีสภาพดีขึ้น และสร้างชุมชนให้เจริญขึ้น โดยอาศัยความรู้ความเข้าใจความสามารถของคนในชุมชนมีวัดประจำรัฐสร้างสุข และองค์กรทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาให้คนในชุมชนมีคุณภาพในการดำรงชีวิตอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม และวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนตามสภาพสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ภายในชุมชนสร้างความสุขขอมวลมนุษยนั้น ให้มีทั้งคุณธรรมจริยธรรมไปด้วยกันไม่ได้ขึ้นอยู่กับรูปวัดภายนอกที่มองเห็นอย่างเดียว ส่วนนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนนั้นมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาชุมชน เข้มแข็งมีองค์ประกอบต่าง ๆ คือ 1) มีมนุษย์ที่สร้างอุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วมกันคิดร่วมกันสร้างสรรค์ให้ชุมชนนั้นอยู่อย่างมีความสุข สร้างความรักในชุมชนท้องถิ่น ให้ชีวิตดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 2) มีสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นมาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตัวเองชุมชน 3) การบริหาร การจัดการ 4) มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง 5) ทุนหรืองบประมาณ 6) เครือข่ายนวัตกรรมความร่วมมือร่วมใจ 7) สิทธิและอำนาจการต่อรองทางการเมืองนั้น ๆ และ 8) เกิดการยอมรับของสังคมภายนอกรวมเป็นเครือข่ายทั้งหมดนี้เพื่อปฏิบัติการให้บรรลุผลตามเป้าหมายด้วยการพัฒนาต่าง ๆ ของคนในชุมชนอย่างยั่งยืน

โดยจากการศึกษามีข้อค้นพบที่น่าสนใจในประเด็นการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวทางพระพุทธศาสนาพระสงฆ์ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์สำคัญต่อชุมชน เริ่มต้นจากการเอื้อเพื่อเกื้อหนุน ส่งเสริมกันในเรื่องของการอุปถัมภ์ต่าง ๆ เป็นการริเริ่มการพัฒนาและพัฒนาาร่วมกันอย่างรอบด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดและพระสงฆ์ในฐานะเป็นผู้ที่เคารพศรัทธาของประชาชนนับว่าเป็นหน่วยงานที่มีความเสี่ยงต่อการพัฒนาท้องถิ่นเกิดมีความผูกพันและเกี่ยวเนื่องกับชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะพระสงฆ์ดำรงอัตภาพได้ด้วยการอาศัยประชาชนในชุมชนและมีบทบาทโดยตรงในการอบรมสั่งสอน ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม แก่ประชาชนตามบทบาทหน้าที่สถานะความเป็นพระสงฆ์ในทางพระพุทธศาสนา และทั้งฐานะของพระสงฆ์ที่เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม สติปัญญาที่ถูกต้องแก่คนในชุมชน และเป็นผู้รับแรงศรัทธาจากชาวบ้าน จึงต้องมีบทบาทต่อชุมชนและสังคมในด้านต่าง ๆ โดยปริยายจากความต้องการของรัฐและความต้องการของพระสงฆ์เองหากแต่ความต้องการพัฒนาท้องถิ่นของพระสงฆ์เป็นความต้องการช่วยเหลือชาวบ้านในชุมชนตามพื้นที่ชนบทด้วยความต้องการให้มีวิถีชีวิตเลี้ยงชีพตนเองได้ไม่เป็นส่วนเกินของชุมชนและส่วนน้อยของสังคมพระสงฆ์ส่งเสริมในหลาย ๆ ด้าน ต่อการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชน จึงนับว่าประสบความสำเร็จ

ทั้งด้านการ สร้างอาชีพให้แก่มุขมณฑล และเป็นที่ยอมรับของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างกว้างขวาง ทั้งยังคาดหวังต่อแนวทางการพัฒนารูปแบบใหม่ ๆ ในชุมชนด้วย

ประเด็นที่ 2 แนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออก โดยสรุปว่า การส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน พร้อมทั้งการดูแลและรักษา การใช้จ่าย การจัดหา ทรัพย์สินของวัด ตลอดจนการบัญชีทั้งส่วนที่เป็นศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนสมบัติของวัดที่ให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมแล้วน้อมนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันทั้งทางรูปธรรมและนามธรรมแก่สังคม เพื่อเสริมสร้างเข้มแข็งของชุมชน ในการบริหารองค์กรพระพุทธศาสนาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพื่อให้วัดเจริญรุ่งเรืองมั่นคงถาวร ตลอดจนฝึกอบรมปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามแก่เด็กและเยาวชน พร้อมทั้งจะต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จที่เกิดขึ้นในด้านต่างดังนี้

1) เป็นผู้นำทางจิตใจ ศรัทธาและปัญญา ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์เช่นทุกวันนี้พระสงฆ์ ควรจะมีบทบาทในการเป็นผู้นำทางจิตใจ ศรัทธา ปัญญาของชุมชนและประชาชนโดยเฉพาะ พุทธศาสนิกชน พระสงฆ์จึงควรเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนและชุมชน ให้ประชาชนมีหลัก ธรรม คำสอนของศาสนา เป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เพื่อยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น ให้สามารถ มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขในโลกยุคโลกาภิวัตน์ให้มีศรัทธา ปัญญาที่ถูกต้อง เพื่อจะได้คิด พูด ทำใน สิ่งที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

2) พัฒนาจิตใจของประชาชน โดยที่การพัฒนาจิตใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ ศาสนาและพระสงฆ์ พระสงฆ์จึงควรมีบทบาทในการพัฒนาจิตใจของประชาชน การพัฒนาชุมชน จะไม่เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน หากประชาชนในชุมชนไม่ได้รับการพัฒนาจิตใจ

3) ส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนและประชาชน วัดและพระสงฆ์ได้มีบทบาทอย่างสำคัญ ในการส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนและประชาชนทั้งความรู้ทางโลก ความรู้ทางธรรมหลายวัด ได้จัดตั้งศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเกณฑ์ โรงเรียนประถมและโรงเรียนมัธยมในวัดเพื่อให้นักเรียนตาม หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการแก่เด็กและเยาวชน ได้ตั้งโรงเรียนนักธรรม บาลี โรงเรียนสาย สามัญ โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา รวมทั้งความรู้สายสามัญแก่ภิกษุ สามเณร เด็กและเยาวชน ผู้ที่มีชื่อเสียงและดำรงตำแหน่งสำคัญในวงการ ต่าง ๆ ของประเทศไทยเป็นจำนวนมากไม่น้อย ได้เคยบวชเรียนในพระพุทธศาสนา ได้เคยเป็นลูกศิษย์ วัด ได้รับการอบรมสั่งสอนจากพระสงฆ์ผู้เป็นอุปัชฌาย์ ครูอาจารย์ จึงทำให้ได้รับความสุข ความ เจริญก้าวหน้า ได้ทำงานที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติเป็นอเนกประการ

4) ส่งเสริมศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม พระพุทธศาสนาเป็นแกนนำและเป็นรากฐาน ที่สำคัญของ ศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีของไทยหลักธรรมของพระพุทธศาสนา เช่น ทศพิธราช ธรรม ได้ใช้เป็นหลัก ในการปกครองประเทศของพระมหากษัตริย์และผู้ปกครอง หลักธรรมเรื่อง ศิล 5 สังคหวัตถุ 4 และพรวาสนธรรม 4 ได้ใช้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของคนไทยที่เป็น พุทธศาสนิกชน ทำให้สังคมของเรามีความสงบเรียบร้อย ประเทศชาติมีความเจริญมั่นคงก้าวหน้า

5) ให้การสงเคราะห์แก่ผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน พระสงฆ์ผู้เป็นสภานหรือที่พึงของประชาชนควรให้การสงเคราะห์แก่ผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนเท่าที่สามารถจะทำได้โดยให้ธรรมะ คำปรึกษา และคำแนะนำ ให้กำลังใจและความหวังแก่ผู้ประสบปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน

6) ช่วยแก้ไขปัญหของชุมชน การแก้ไขปัญหของชุมชนควรทำเป็นขั้นตอน มีการ วางแผน และใช้กรรมวิธีเช่นเดียวกับการแก้ทุกข์ตามอริยสัจสี่ของพระพุทธเจ้า คือ ต้องรู้ทุกข์ รู้สภาพของทุกข์เสียก่อนว่า มีอะไรบ้าง รู้สมุทัย รู้สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ รู้โรก รู้การดับทุกข์ และรู้มรรควิธีที่จะดับทุกข์

7) ช่วยพัฒนาชุมชนให้เป็นแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง พระสงฆ์จึงควรมีบทบาทในการช่วยพัฒนาชุมชนให้เป็นแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง

ประเด็นที่ 3 เพื่อเสนอแนะการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา โดยสรุปว่า การพัฒนาชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ความสมบูรณ์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้ประชาชนในชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืนและมีความสุขจึงจำเป็นจะต้องอาศัยกำลังจากทุกคน ทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น ระดับชุมชน หรือสูงขึ้นไป จะต้องให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาต่างๆ ตามบทบาท หน้าที่เท่าที่จะทำได้ และ บทบาท กล่าวคือการทำหน้าที่อย่างหนึ่งให้สำเร็จและสมบูรณ์ตามที่ได้ รับมอบหมายหรือตามบทบาท นั้นๆ ซึ่งเป็นบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ในบทบาทเช่น นี้ พระสงฆ์ต้องทำหน้าที่พัฒนาชุมชนให้มีความมั่นคง ยั่งยืน มั่นคงในฐานะหน้าที่ต่างๆ ที่ชุมชน นั้นจะพึงมี ยั่งยืนในการทำงานต่างๆ ให้มีความอยู่ รอดปลอดภัยและการทำหน้าที่เหล่านี้ของพระ สงฆ์ถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนนั้น หมายถึง พระสงฆ์ ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของการดำเนินชีวิต สังคมสงฆ์ต้องเป็นสังคมล้าลอง สังคมแบบอย่างหรือ สังคมต้นแบบของสังคมชาวบ้านที่ดีให้ได้ สังคมสงฆ์ต้องเป็นระเบียบ ต้องมีการจัดระเบียบ สังคม สงฆ์ให้ดี ไม่ใช่ให้รัฐมนตรีมาจัดระเบียบวัด ให้กระทรวงมหาดไทยมาจัดระเบียบให้กับพระสงฆ์ เหตุเพราะพระสงฆ์เราได้เสียสถานะของความเป็นผู้นำไปแล้วโดยสิ้นเชิง เพราะวัดเต็มไปด้วยการพนัน หวยเถื่อน ยาบ้า วัดกลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรม ทั้งด้านกายภาพและด้านจิตใจ เมื่อสังคม สงฆ์ยังช่วยตัวเอง ไม่ได้แล้วจะไปช่วยพัฒนาชาวบ้านได้อย่างไร เพราะแทนที่จะใช้วัดให้เป็นสถาน ที่บำบัดผู้ติดยาเสพติด แต่วัดบางแห่ง กลายมาเป็นสถานที่รวบรวมของผู้ติดยาและขายเสียเอง จึงเป็นประเด็นน่าเป็นห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา ในส่วนของการบริหารองค์กรพระพุทธศาสนาได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โดย Fred & David (2012) กล่าวว่า การบริหารประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ภาระหน้าที่ กลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ส่วน Abraham (2006) กล่าวว่า กระบวนการในการบริหารที่จะปฏิบัติการกิจให้สำเร็จและในขณะเดียวกันก็ต้องพยายามรักษาความสัมพันธ์ที่ดีขององค์กรและสภาพแวดล้อมไว้ ลักษณะการบริหารเป็นทั้งศาสตร์

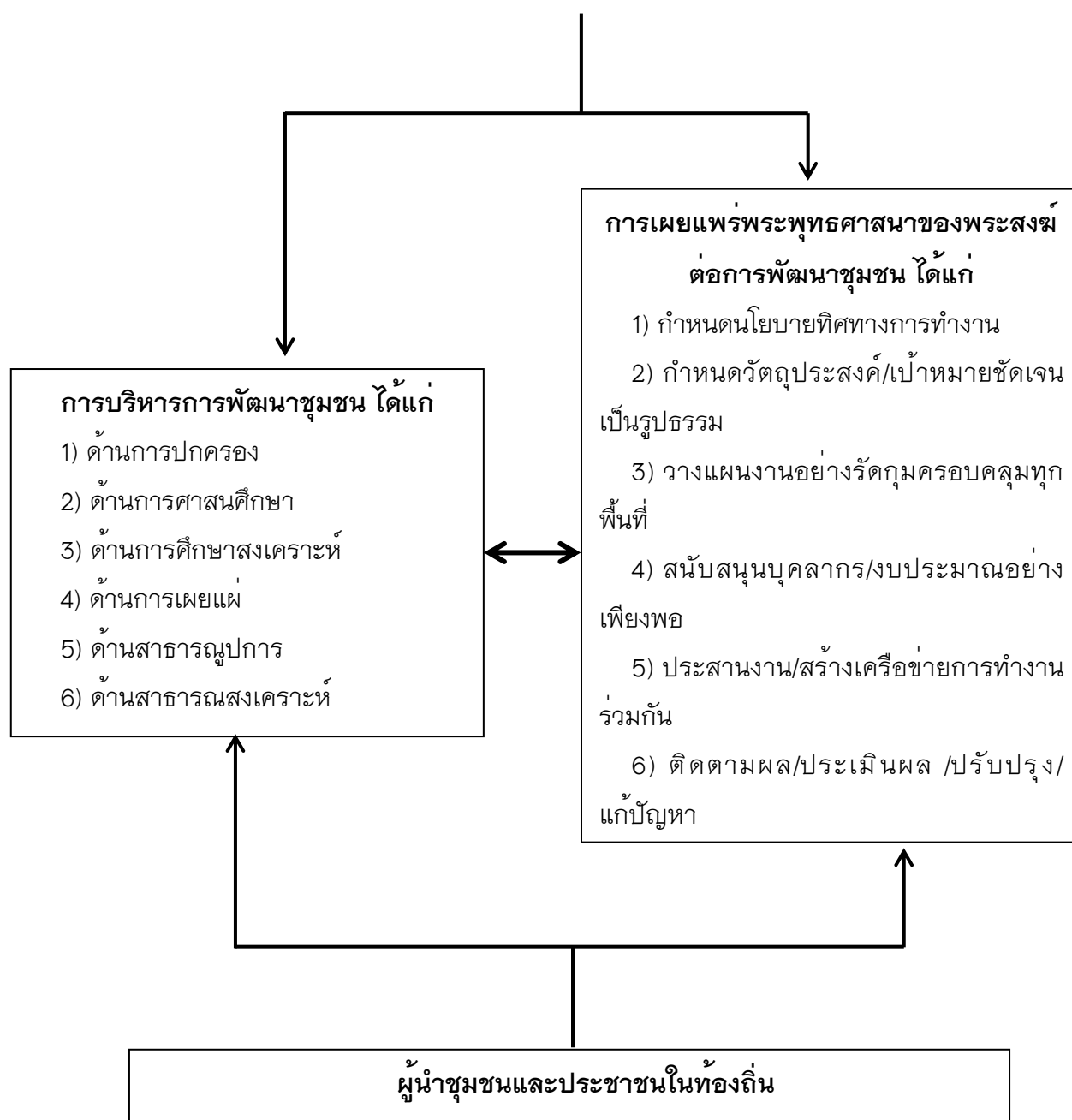
และศิลปะในการกำหนดการปฏิบัติการ การประเมินผล และการตัดสินใจตามหน้าที่ช่วยให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ พัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระราชวรมนี (พล อาภากร) และคณะ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พระธรรมทายาท: พระสงฆ์นักพัฒนาเพื่อการพัฒนาสังคม” ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการทำงานของอดีตพระธรรมทายาทว่าส่วนหนึ่งมีบทบาทสำคัญเป็นพระสงฆ์นักพัฒนาสังคมโดยมุ่งเน้นการทำงานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาควบคู่กับการใช้หลักการพัฒนาชุมชนเพื่อการประยุกต์ให้ชุมชนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ของสังคมไทย และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอุ้น) และคณะ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการสร้างองค์การพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า คณะสงฆ์และองค์การพระพุทธศาสนาในสังคมไทย มีบทบาทหลักในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการพัฒนาสังคมโดยมีเป้าหมายเพื่อการสร้างประโยชน์และความสุขตามแนวพระพุทธศาสนาให้กับผู้คนในสังคม แต่โดยภาพรวม คือ การพัฒนาให้บุคคลและสังคมได้มีการเรียนรู้จากสิ่งที่ยั่งยืนไปสู่การพฤติกรรมที่เหมาะสม มีจิตใจและสติปัญญาในการพัฒนาตนเองและการจัดการเพื่อคุ้มครองชีวิตที่ดีร่วมกัน

ประเด็นที่ 2 แนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ต่อการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออก ได้แก่ ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effective) ในการบริหารองค์การพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งความสำเร็จที่เกิดขึ้นในประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อองค์การต้องการประเมินสถานะขององค์การโดยรวมทั้งหมด (Gordon and associates (1990) แต่การประเมินหรือการวัดประสิทธิผลขององค์การเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและเต็มไปด้วยค่านิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินองค์การภาครัฐซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก (McCann (2004) เพราะองค์การภาครัฐมีลักษณะที่แตกต่างจากองค์การภาคเอกชนหลายประการ เช่น ความหลากหลายภายในองค์การ การได้รับอิทธิพลจากคน หรือกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ พร้อมทั้งสอดคล้องผลงานวิจัยของสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระมหาสมเดช วงศ์ธรรม (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการจัดการพัฒนาชุมชน ของพระสงฆ์จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการจัดการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย (1) การวางแผน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม (2) การจัดองค์การ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการวัด (3) การจัดคนเข้าทำงาน โดยกรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน (4) การสั่งการ โดยใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อปฏิบัติงานตามแผนงาน และ (5) การควบคุมเพื่อติดตามผลตามหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสรายุทธ เศรษฐขจร และพระครูภาวนาธรรมธาริ (สัมพันธ์ นิศาณณรัตน์) (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่พึงประสงค์ของคณะสงฆ์ภาค 12 พบว่า วัดมีกระบวนการบริหารงาน 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผน Planning 2) การจัดบุคคลากร Personnel Management 3) การจัดงบประมาณ Budgeting 4) การดำเนินงาน Implementation 5) การติดตาม Monitoring 6) การประเมินผล Evaluation ซึ่งยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาต้องพัฒนาไปร่วมกันให้ครอบคลุมในทุกด้านเพื่อให้เกิดประสิทธิผล

ประเด็นที่ 3 เพื่อเสนอแนะการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ในบทบาทเช่น นี้ พระสงฆ์ต้องทำหน้าที่พัฒนาชุมชนให้มีความมั่นคง ยั่งยืน มั่นคงในฐานะหน้าที่ต่าง ๆ ที่ชุมชน นั้นจะพึงมี ยั่งยืนในการทำงานต่าง ๆ ให้มีความอยู่รอดปลอดภัยและ การทำหน้าที่เหล่านี้ของพระ สงฆ์ถือว่าเป็นบทบาทที่สำคัญในการมีส่วนพัฒนาชุมชนนั้นหมายถึง พระสงฆ์ ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของการดำเนินชีวิต สังคมสงฆ์ต้องเป็นสังคมล้าลอง สังคมแบบอย่างหรือ สังคม ต้นแบบของสังคมชาวบ้านที่ดีให้ได้ สังคมสงฆ์ต้องเป็นระเบียบ ต้องมีการจัดระเบียบสังคม สงฆ์ให้ดี ไม่ใช่ ให้รัฐมนตรีมาจัดระเบียบวัด ให้กระทรวงมหาดไทยมาจัดระเบียบให้กับพระสงฆ์ เหตุเพราะพระสงฆ์เราได้ เสียสถานะของความเป็นผู้นำไปแล้วโดยสิ้นเชิง เพราะวัดเต็มไปด้วยการพนัน หว่ยเถื่อน ยาบ้า วัดกลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรม ทั้งด้านกายภาพและด้านจิตใจ เมื่อสังคม สงฆ์ยังช่วยตัวเองไม่ได้แล้วจะไป ช่วยพัฒนาชาวบ้านได้อย่างไร เพราะแทนที่จะใช้วัดให้เป็นสถาน ที่บำบัดผู้ติดยาเสพติด แต่วัดบางแห่ง กลายมาเป็นสถานที่รวบรวมของผู้ติดยาและขายเสียเอง จึงเป็นประเด็นน่าเป็นห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพระศรีพัชรินทร (ลักษณะ กิตติญาโณ) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสังคมไทยผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหา รูปแบบการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ใน สังคมไทยเกิดจากรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ไทยใน อดีตที่ต้องไปเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และการบริหารงานคณะสงฆ์ด้านการปกครอง การศาสนศึกษา หรือการศึกษาสงเคราะห์ และการสาธารณสงเคราะห์ ถึงแม้จะมีกระบวนการ ด้านศาสนธรรม ศาสนบุคคล ศาสนสถาน ศาสนวัตถุ และด้านศาสนพิธี การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระสงฆ์ใน สังคมไทยจำต้องอาศัยหลักการและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้ามาพัฒนา รูปแบบเพื่อให้มีแผนหรือยุทธศาสตร์สัมพันธ์เอื้อหนุนกันตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย พบว่า การค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจน กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ ขั้นการ วางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนด วิธีการ พร้อมทั้งแนวทางการดำเนินงานตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากร ที่ใช้ขั้นการ ดำเนินงานพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินงาน โดยมีการจัดการวางแผนทำ ข้อตกลงกัน พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติในการพัฒนาชุมชนทั้งกลุ่มน้อยกลุ่มใหญ่ตามบริบทนั้น ๆ เพื่อส่งเสริม ความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่าง ๆ ให้มีสภาพดีขึ้น นำไปสู่การบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียง เหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา โดยนำเสนอได้ดังภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 โมเดลการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกตามแนวทางพระพุทธศาสนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 พระสงฆ์นักพัฒนาต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติงาน และยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งพระสงฆ์นักพัฒนาต้องกำหนดโครงสร้างองค์กรให้ชัดเจน เพื่อแบ่งภาระหน้าที่ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ

การบังคับบัญชา และการควบคุม เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือต่อการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา

1.2 พระสงฆ์นักพัฒนาต้องส่งเสริมให้พระสงฆ์นักพัฒนาไปศึกษาต่อหรือเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้มีทักษะในการทำงาน มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการบริหารงาน สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นและสถานที่ได้

1.3 พระสงฆ์นักพัฒนา ต้องแนะนำและส่งเสริมให้ประชาชนได้สร้างเครือข่ายของชุมชน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นภายในชุมชนได้ โดยการส่งเสริมให้มีการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ชมรม เพื่อการบริหารจัดการและดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา

1.4 ถ้าสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสังคมในปัจจุบันเป็นบรรทัดฐาน เพื่อให้เกิดความสมดุลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสมณะ ดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ช่วยยกระดับการบริหารจัดการทั้ง ด้านงบประมาณ ด้านระบบการพัฒนา ศาสนบุคคลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยในการ สร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการองค์กรให้ทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 พระสงฆ์นักพัฒนาต้องปฏิบัติงานต้องมีอุดมการณ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ วิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ และพระสงฆ์นักพัฒนาต้องปฏิบัติงานตามโครงสร้าง ภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายงาน ตลอดจนต้องมีความรับผิดชอบ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

2.2 พระสงฆ์นักพัฒนาต้องนำทักษะความรู้ความสามารถ และความสามารถในการบริหารงาน ไปใช้ในส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และต้องเข้าร่วมกับเครือข่ายของชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาภายในชุมชน เพื่อการบริหารจัดการและดูแลคุณภาพชีวิตต่อไป

2.3 ควรมอบหมายแต่ละวัดหมั่นทำกิจวัตรของสงฆ์ให้ครบถ้วน เช่น ส่งเสริมวัดทุกวัดมีกิจกรรม ปฏิบัติธรรมสวดมนต์ภาวนาให้เข้มแข็งมากขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ พบเห็น กิจกรรมธรรมสังฆจากระดับ จังหวัดอำเภอ ส่งเสริมให้มีการออกไปเผยแผ่ธรรมตามสถานที่ ต่างๆ สถานศึกษา หรือในสถานที่ราชการ เพื่ออบรมความรู้คุณแก่ทุกคนที่สนใจเป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปในตัวสำหรับการใช้ชีวิตประจำวัน

2.4 ควรมีการวางแผนในการซ่อมแซมและปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ และการก่อสร้างเสนาสนะโดยการ จัดหางบประมาณบำรุงวัด พัฒนาเสนาสนะที่ พักอาศัยของพระภิกษุสามเณร ให้เป็นสัปปายะ และมีจำนวนเพียงพอแก่ผู้อยู่อาศัย พร้อมทั้งพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้มีมาตรฐาน และเหมาะสมแก่สมณะ สาธุบุ คณะสงฆ์ควรมีการประชุมวางแผน ให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ จัดสรรงบประมาณของตนเองที่มีอยู่ให้ เหมาะสมและคุ้มค่าที่สุดในเรื่องการดูแลและการบำรุงรักษา อาคารเสนาสนะของวัดรวมทั้งการ ก่อสร้างเพื่อเติมเพื่อให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์น่าอยู่อาศัย

3. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนาซึ่งศึกษาเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ควรมีการศึกษาในส่วนเชิงปริมาณเพิ่มเติมเพื่อทราบในปัจจัยต่าง ๆ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนาที่จะทำ
ให้พระพุทธศาสนานั้นจะส่งผลดีต่อวัด ชุมชน และสังคมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าอาวาสในด้านต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจและมีเป้าหมายชัดเจนอย่างสูงสุดต่อไป

3.2 หากมีการพัฒนาศักยภาพในด้านเทคโนโลยี เครื่องมือสื่อสาร และเครื่องใช้สำนักงาน รวมถึงการพัฒนาเทคนิค การทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้งานเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนา

3.3 ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของพระสงฆ์ นักพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างความเข้มแข็งของของพระสงฆ์นักพัฒนาในสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และควรศึกษาปัจจัยที่เสริมสร้างความเข้มแข็งของพระสงฆ์นักพัฒนาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนต่อการบริหารการพัฒนาชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวทางพระพุทธศาสนาตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2561). *ข้อมูลการสำรวจคุณภาพชีวิตของคนไทยปี 2561 จากข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- บุษกร เขียวจินดาภานต์. (2561). เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*, 13(25), 103–118.
- พีระพงษ์ วรภัทร์ธีระกุล. (2564). ภาวะผู้นำ และวัฒนธรรมองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.). *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 60–71.
- พระมหาสมเดช วงศ์ธรรม. (2559). *พระสงฆ์นักพัฒนา: รูปแบบการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการจัดการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์จังหวัดร้อยเอ็ด* (วิทยานิพนธ์วัฒนธรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระศรีพัชโรดม (ลักษณะ กิตติญาโณ). (2560). *รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในสังคมไทย* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูปลัดเถรานุวัตร (สุเทพ ดีเยี่ยม). (2560). *การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายพระสงฆ์ นักพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนภาคเหนือตอนล่าง* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูสันติธรรมมาภิรัต (บุญชัย สนฺติกโร). (2558). *การพัฒนารูปแบบการปกครองคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 15* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูใบฎีกาสะอาด ปญญาทีโป (ดิษฐสุวรรณค์). (2558). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในชุมชนในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 2* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชวรมุณี (พล อาภากรโร) และคณะ (2557). *การขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดหลักสูตรพระธรรมทายาท* (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโร (อบอูน) และคณะ (2556). *การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการสร้างเครือข่ายองค์กรพระพุทธศาสนาในประเทศไทย* (รายงานการวิจัย). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

Abraham, Stanley C. (2006). *Strategic Planning a Practical Guide for Competitive Success*. Ohio: Thomson South-Western.

Fred R. D. (2012). *Strategic Management: Concepts and Cases*. Charles W.L. Hill: Prentice Hall.

Gordon. Judith R. and associates. (1990). *Management and Organizational Behavior*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.

McCann, J. (2004). Organizational effectiveness: Changing concepts for changing environments. *Human Resource Planning*, 27(1), 42–50.

นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของ ชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7

Community policing and community relations for solving community crimes in
the Administration Headquarters Provincial Police Region 7

ประสงค์ น้าสมบุญ

Prasong Namsomboon

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Political Science Bangkokthonburi University, Thailand

E-mail: PrasongNamsomboon@gmail.com

Received January 22, 2022; Revised August 13, 2022; Accepted August 16, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษานโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชน และ 3) เพื่อเสนอแนะนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ ผู้นำชุมชน และประชาชนในชุมชน โดยมีจำนวน 25 คน แล้วนำมาหาข้อสรุปอย่างเป็นระบบ มีเหตุผลและอ้างอิงทฤษฎีดำเนินการจัดระเบียบข้อมูลซึ่งมีผลการวิจัยพบว่า

1. นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชน โดยได้รับความร่วมมือกันเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชน และประชาชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ ซึ่งจากการดำเนินงานสามารถลดปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่อย่างเห็นได้ชัด

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชน มีผลจากความเสื่อมโทรมของชุมชนทำให้เกิดความหวาดกลัวภัย หากชุมชนเต็มไปด้วย ปัญหา ยาเสพติด แก๊งค์แก๊งค์รุนแรง จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือ ละเมิดกฎหมาย

3. ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชน โดยอิงสิ่งที่ค้นพบจากการวิจัยโดยผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้ 1) ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้นำ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้น 2) การสนับสนุนบุคลากรในการดำเนินงาน พร้อมทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะ และ 3) การ

สื่อสาร (ภาษา) วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จึงต้องทำความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นบทสะท้อนในเรื่องความขัดแย้งในการทำงานของเจ้าหน้าที่และประชาชน

คำสำคัญ: นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์; การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมชุมชน; กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7

Abstract

The objectives of this research were 1) to study community policing and community relations for solving community crime problems 2) to study the factors affecting community policing and community relations for solving community crimes, and 3) to recommend community policing and community relations for community crime solutions. It was qualitative research. Data were collected using in-depth interviews. Key informants consisted of community policing and public relations, community leaders, and, community members, totaling 25 people. The results were then summarized on a systematic, rational, and theoretical basis, and organized information. The results showed that

1. Community policing and community relations for solving community crimes had received good cooperation from police officers, community leaders, and people. From such operations, crime problems in the area could be reduced significantly.

2. Factors affecting community policing and community relations for solving community crimes were the result of community degradation which causes fear of various dangers. If a community was rife with drug problems and gangs of youngsters, it was more of a catalyst for crime and deviant behavior or violations of the law.

3. Community crime response recommendations were based on research findings. The researcher could summarize the results as follows. 1) Community leaders and people should be fully supported and assisted. 2) It should support personnel operations such as budgets, materials, and vehicles. 3) Due to differences in communication (language) and culture, operations that reflect conflicts in the work of officials and people should be understood.

Keywords: The policy of community relations police officers; Solving community crimes; The Provincial Police Division 7

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในยุคปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงและความ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาหลายประการ เช่น ปัญหา สังคม ปัญหา แรงงาน ปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมมี แนวโน้มสูงมากขึ้น ดังนั้น การทำงานของตำรวจในยุคปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในสภาวะขาดแคลนด้านกำลังพล และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ จึงต้องพยายามปฏิบัติหน้าที่อย่างสุดความสามารถด้วยความเป็น ตำรวจมืออาชีพ โดยมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561) ซึ่งการแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมที่จะทำให้เกิดบรรลุเป้าหมายหรือผลสำเร็จได้นั้นตำรวจจะต้องรู้จักการกำหนด ยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาให้ “ถูกจุดและตรงประเด็น” โดยอาศัยหลักทฤษฎีหรือแนวทางที่ ประสบความสำเร็จพร้อมทั้งเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ อาทิเช่น หลักทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม การปฏิบัติงานเชิงรุก แนวคิดการตำรวจชุมชน (ตำรวจชุมชนสัมพันธ์) การปฏิบัติการข่าวสารและการสื่อสาร สาธารณะการใช้ Sociomedical เป็นต้น (จิตติ รัตติธรรมโชติ, 2555) โดยสภาพปัญหาอาชญากรรมเหล่านี้ มีส่วนส่งผลไปถึงปัญหาอื่น ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตใจ ตลอดจนความเป็นอยู่ของประชาชน ที่อยู่ บนพื้นฐานแห่งความหวาดระแวงตื่นตระหนก ไม่เชื่อมั่นในความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งส่งผล กระทบต่อความมั่นคง ปัญหาอาชญากรรมและความไร้ระเบียบต่าง ๆ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึง ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและดูแลรักษาความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สินที่รัฐมีพันธสัญญาต่อประชาชนและสังคม นำไปสู่ความไม่พึงพอใจต่อการให้บริการ สาธารณะของรัฐที่มีต่อประชาชนโดยรวมทำให้ประชาชนมีความต้องการและคาดหวังที่จะได้รับการดูแล ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากรัฐมากขึ้น (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2558) โดยความร่วมมือ ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม มีหลักการและแนวคิดที่สำคัญคือ “ตำรวจคือประชาชน ประชาชนคือ ตำรวจ” เป็นการเน้นให้เห็นความสำคัญว่าความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจ กับประชาชนเป็นพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในงานป้องกันอาชญากรรม ซึ่งมี หน้าที่รับผิดชอบ การวางแผน อำนาจการ สั่งการ ควบคุมกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล งานด้านการป้องกันอาชญากรรม และรักษาความสงบเรียบร้อยงานคณะกรรมการตรวจสอบและติดตาม การบริหารงานตำรวจ โดยความร่วมมือตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 เป็นพื้นที่ที่สำคัญมีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม และธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงมีประชากรแฝงเข้ามาในพื้นที่ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้อาจจะมีผลทำให้ เกิดปัญหาอาชญากรรมมีอัตราเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการปฏิบัติหน้าที่ ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าวฯ ยังไม่สามารถดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพได้ เต็มที่เนื่องจากในพื้นที่ที่ทำการวิจัยนั้น ได้รับการดูแลจาก สถานีตำรวจทำให้อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในพื้นที่ที่รับผิดชอบมีไม่เพียงพอ (ศรีวรารักษ์ รังสิพราหมณกุล, 2558)

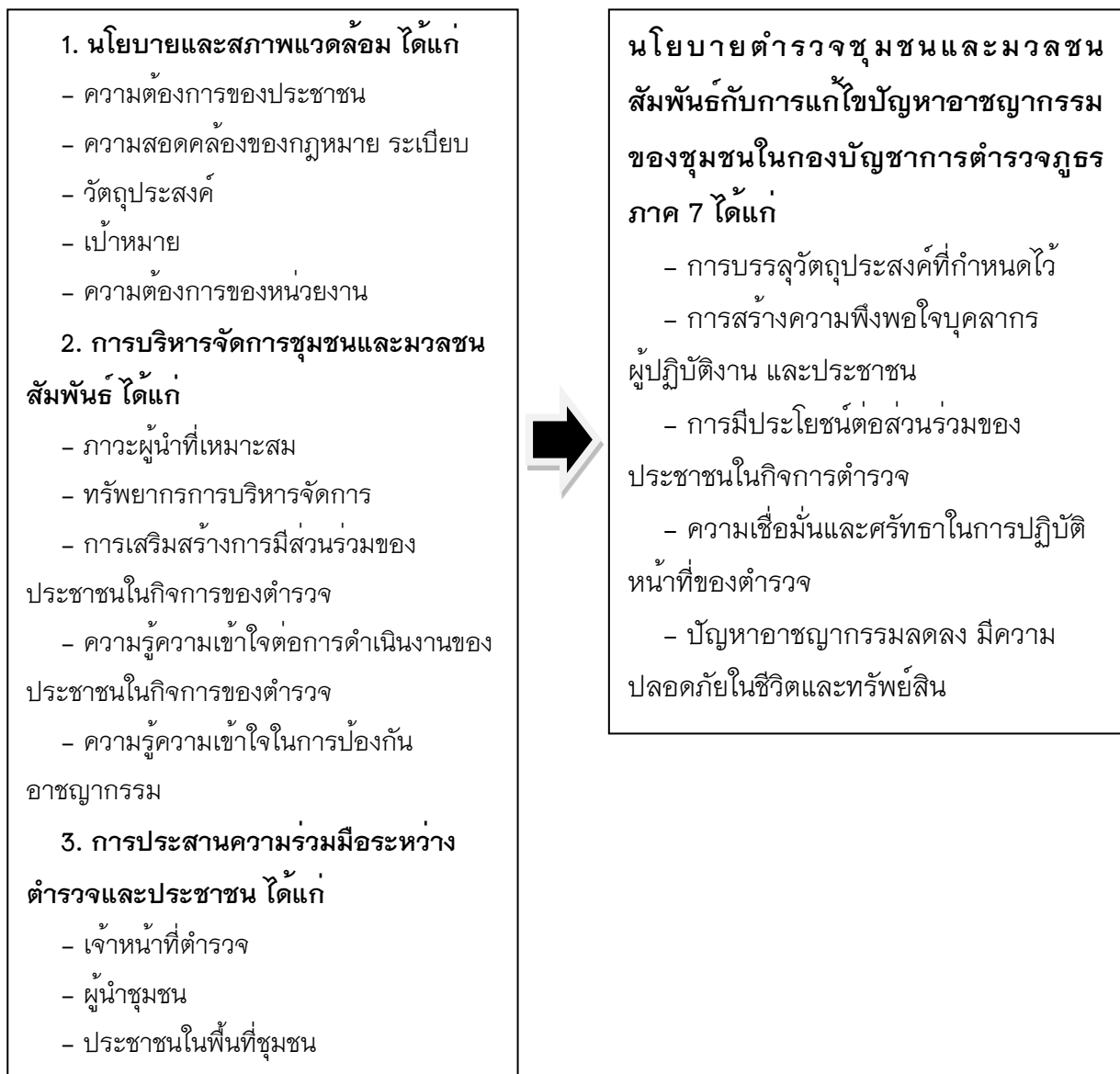
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในยุคปัจจุบันได้นำการบริหารภาครัฐแนวใหม่มาใช้โดยปรับปรุงกระบวนการทัศน์พัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน ผนวกเข้ากับองค์ความรู้ที่ “ตำรวจ” ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาจากอดีตเพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของประชาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ผลโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของตำรวจซึ่งจะนำไปสู่ความโปร่งใส ไว้วางใจ และเกิดความร่วมมืออันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาในระดับต่าง ๆ การพัฒนาองค์การ “ตำรวจ” จะช่วยในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม ค่านิยม การปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน และกระบวนการปฏิบัติงานรวมถึงพฤติกรรมของ ข้าราชการตำรวจ เพื่อมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ตามพันธกิจหรือวัตถุประสงค์ของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติการขับเคลื่อนดังกล่าวจะต้องอาศัยหน่วยระดับปฏิบัติการในสังกัดที่มีความพร้อมในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของแนวคิดการตำรวจชุมชน (Community Policing) เพื่อที่จะจำแนกป้องกัน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชนลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความร่วมมือของคนในชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของทุกคน (Changwon and Monica, 2011) นอกจากนี้ยังรวมถึงการสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างชุมชนเพื่อขจัดภัยอาชญากรรมแนวคิดนี้ได้รับการยอมรับและถูกนำไปประยุกต์ใช้กับตำรวจเกือบทุกประเทศในโลกแต่อย่างไรก็ตามบางชุมชนอาจต้องมีการพิจารณาถึงปรัชญา และแนวคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ดังเช่นตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยการทำงานของตำรวจตามแนวคิดการตำรวจชุมชนจะให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันกับชุมชนโดยลดความเป็นระบบราชการสายการบังคับบัญชาของตำรวจลง เปลี่ยนรูปแบบจากการมอบนโยบายจากส่วนกลาง (Top-down approach) ไปเป็นการฟังเสียงสะท้อนจากตำรวจในพื้นที่ (Bottom-up approach) เน้นการสร้างควมไว้วางใจกับคนในชุมชน การออกตรวจโดยการเดินเท้า การจัดตั้งสถานีตำรวจ หรือ ตูยามตำรวจในชุมชน แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดดังกล่าวอาจไม่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกประเทศ แต่คงพิจารณาถึงการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7” เพื่อเป็นการศึกษาในการปฏิบัติงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในจังหวัดนครปฐมตลอดจนศึกษาแนวทางและสภาพในการปฏิบัติงานและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการทำงานในงานตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อนำมาซึ่งความร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนในการให้ข้อมูลต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และจะนำไปสู่การพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอันจะส่งผลให้ชุมชนและสังคมมีความสงบสุขและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7
3. เพื่อเสนอแนะนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาเอกสารพร้อมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตามขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ โดยการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย บทความทางวิชาการต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ต้องการและจัดทำข้อมูลใหม่ให้ครอบคลุมกับความเป็นจริงมากที่สุด

2. กลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกและสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่สามารถให้ข้อมูลได้ดีที่สุดเป็น 2 กลุ่ม มีดังนี้

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ จำนวน 14 คน

กลุ่มที่ 2 ภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน และประชาชนในชุมชน จำนวน 10 คน โดยรวมจำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแบบสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non Structured Interview) ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวคิดของงานวิจัย

3.2 ดำเนินการสร้างสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒินำข้อเสนอแนะมา ปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์ และให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

3.4 เมื่อตรวจสอบเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสัมภาษณ์นั้นไปใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำไปเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวกับนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 มีในเรื่องใดบ้าง มีปัจจัยใดบ้าง ที่ส่งผลต่อนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 และมีข้อเสนอแนะในเรื่องใดบ้างต่อนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา มีขั้นตอนดังนี้

1) นำข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการถอดเทปที่ทำการจดบันทึกไว้มาอ่านทบทวน และพิจารณาให้เข้าใจใน

ภาพรวม รวมถึงประเด็นสำคัญของข้อมูลที่ได้ 2) จัดกลุ่มของข้อมูลและทำการเชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ ในด้านความสัมพันธ์หรือเป็นเหตุเป็น ผลแก่กันของข้อมูลที่ได้ 3) ผู้วิจัยเขียนบรรยายข้อค้นพบอย่างละเอียด พร้อมทำการ ยกตัวอย่างคำพูดที่สำคัญประกอบในการบรรยายเพื่อความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ และ 4) อภิปรายผลการวิจัย โดยการนำวรรณกรรมที่ได้พบพามาอ้างอิง ประกอบกับผลที่ได้จากการศึกษาตามลำดับ (บุษกร เชี่ยวจินดาภานต์, 2561)

5. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นการเก็บรักษาความลับ ความปลอดภัย คำถามที่ใช้ต้องไม่คุกคามอารมณ์ ความรู้สึก และเคารพสิทธิของผู้ให้ ผู้วิจัยจึงทำการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง อธิบายวัตถุประสงค์ รวมทั้งขั้นตอน และรายละเอียดในการเก็บ รวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์และขออนุญาตฉบับที่กเทบไว้ เพื่อความถูกต้องในการบันทึกข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยอธิบายให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยหรือไม่ก็ได้ และถ้าหากตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยสามารถถอนจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลต่อผู้ให้ข้อมูลแต่อย่างใด

5.3 เมื่อผู้ให้ข้อมูลสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูล

5.4 ตลอดการวิจัยผู้ให้ข้อมูลสามารถซักถามข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยครั้งนี้ได้

5.5 ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะปกปิดข้อมูลที่ไม่ต้องการเปิดเผย

5.6 ขณะที่สัมภาษณ์หากผู้ให้ข้อมูลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ เช่น สะเทือนใจ คับข้อง ใจจนไม่สามารถพูดคุยต่อไปได้ ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและอยู่เป็นเพื่อนให้กำลังใจ โดยการสัมผัส จับมือผู้ให้ ข้อมูล โอบไหล่ด้วยความสำรวม และรอจนกว่าผู้ให้ข้อมูลพร้อมที่จะพูดคุยต่อถ้าผู้ให้ข้อมูลไม่พร้อมหรือ ประสงค์ที่จะยุติการสนทนา ผู้วิจัยจะยุติการสนทนาและสอบถามผู้ให้ข้อมูลเพื่อเลือกเวลานัดหมายในครั้งต่อไป

ผลการวิจัย

โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษานโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชน ในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยสรุปว่า

1.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยจากการดำเนินงานของสถานีตำรวจชุมชน ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากประชาชนซึ่งสถานีตำรวจชุมชน เป็นการเน้นการให้บริการประชาชน มากกว่าการจับกุม (One Stop Service) เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใกล้ชิดกับประชาชน ทั้งยังมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่คนในชุมชนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดี และทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำท้องถิ่นให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผลตอบรับ

ที่ได้จากการดำเนินงาน ลดปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่อย่างเห็นได้ชัด แต่ปัญหาที่ต้องมีการเฝ้าระวังในพื้นที่คือ ปัญหายาเสพติดต้องมีการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานสามารถสำเร็จลุล่วงนั้น จะมาจากการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่องของภาครัฐให้สามารถดำเนินโครงการต่อเนื่องการตรวจเยี่ยมประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ และจัดเจ้าหน้าที่กำลังพลให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (กล้องวงจรปิด) ในการเฝ้าระวังอาชญากรรม การจัดยานพาหนะในการดำเนินการในพื้นที่ การมีสถานีตำรวจชุมชนทำให้ประชาชนเกิดความอุ่นใจ และไว้วางใจ ตำรวจมากยิ่งขึ้น ปัญหาอาชญากรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ลดลง ประชาชนเกิดความพึงพอใจสูงสุด

1.2 กลุ่มผู้นำชุมชน จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยชุมชนประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือในพื้นที่การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่เครือข่ายชุมชนในการเฝ้าระวัง อาสาสมัคร คนในชุมชนร่วมกันสอดส่องระวังภัยกันมากขึ้น การบูรณาการระหว่างตำรวจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยดี ทั้งผู้นำชุมชนยังให้การสนับสนุนงบประมาณในกิจกรรมระหว่างตำรวจกับชุมชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในเขตพื้นที่ของกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7

1.3 กลุ่มประชาชนในชุมชน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกให้ความร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดีมีการแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ ทั้งในส่วนของชุมชนมีการตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อร่วมสอดส่องและเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน และแจ้งข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผลตอบรับที่ได้จากการดำเนินงานของสถานีตำรวจชุมชน ทำให้ประชาชนรู้สึกอุ่นใจที่มีป้อมตำรวจในชุมชน ประชาชนกล้าพูดคุยกับตำรวจมากขึ้นเมื่อมีเหตุก็จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชนและหน่วยงานในชุมชนร่วมกันช่วยเหลือ การมีป้อมตำรวจทำให้อาชญากรรมเล็ก ๆ น้อยๆ ในพื้นที่ลดลงทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีการให้การอบรมให้ความรู้กับประชาชนในการสอดส่องระวังภัย การเฝ้าระวังต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้มีการการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ต่อไป

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยสรุปว่า

2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจากการดำเนินงานของสถานีตำรวจชุมชนในส่วนของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดี ยกเว้นในพื้นที่ที่มีประชากรแฝงประชากรต่างด้าวซึ่งควบคุมได้ยากเนื่องจากมีการย้ายเข้าออกอยู่ตลอดเวลา การมีส่วนร่วมในระดับของผู้นำท้องถิ่นให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นชาวบ้านจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ประจำอยู่ที่สถานีตำรวจชุมชนทราบเป็นลำดับแรก ประชาชนบางส่วนจะคุ้นเคยกับตำรวจและสายตรวจมากกว่า (เพราะยังไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่แท้จริงของการดำเนินงานของสถานีตำรวจชุมชน) อยากให้มีการสนับสนุนงบประมาณทั้งจากภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สามารถดำเนินการโครงการได้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนกล้องวงจรปิด อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ในการติดตามและตรวจสอบอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่

ในการป้องกันอาชญากรรมต้องสร้างความเข้าใจ นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7

2.2 กลุ่มผู้นำชุมชน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้นำชุมชน โดยสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้ โดยการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนและการควบคุมอาชญากรรมไม่สามารถทำได้ภายใต้การทำงาน รูปแบบเดิมของตำรวจ เนื่องจากตำรวจสายตรวจที่นั่งตรวจอยู่บนรถยนต์หรือสายตรวจเดินเท้าจะเน้นไปที่ การสอดส่องตรวจตราจับกุมผู้กระทำความผิดหรือบุคคลที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเข้าไปหาข้อมูลข่าวสารจากประชาชน หรือเข้าไปสอบถามความเป็นอยู่หรือสร้างความผูกพันกับคนใน ชุมชน หากเปลี่ยนรูปแบบการตรวจตราให้ไปมุ่งเน้นที่ การเข้าไปหาประชาชนสอบถามความเป็นอยู่หรือ ความรู้สึกตลอดจนสภาพทั่วไปของชุมชน จะทำให้มีการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนและได้ข้อมูล ข่าวสารสำคัญเกี่ยวกับสิ่งผิดปกติหรือบุคคลที่กระทำความผิดในชุมชนได้จากนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชน สัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ซึ่งสรุปรายละเอียด ได้ดังต่อไปนี้

2.2.1 ความเสื่อมโทรมของชุมชนทำให้เกิดความหวาดกลัวภัย หากชุมชนเต็มไปด้วยคน จำนวนมาก แก๊งเด็กวัยรุ่น โสเภณี คนจรจัด ฯลฯ จะทำให้เกิดอัตราอาชญากรรมสูง

2.2.2 ลักษณะของชุมชนเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอาชญากรรม ชุมชนที่รกร้างว่างเปล่าหรือ บ้านเรือนมีกระจกแตกจำนวนมากโดยไม่มีการซ่อมแซมหรือบำรุงรักษา ตลอดจนพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือ ละเมิดกฎหมายไม่ได้รับการแก้ไข โดยสุจริตชนที่อยู่อาศัยจะเกิดความหวาดกลัวภัยและอาชญากรรมจะเข้า มาในชุมชนนั้น

2.2.3 ตำรวจชุมชนสัมพันธ์มีความสำคัญมาก หากตำรวจต้องการที่จะลดความหวาดกลัว ภัยและปราบปรามอาชญากรรม จะต้องให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากประชาชนที่ อาศัยอยู่ในชุมชนนั้น

2.3 กลุ่มประชาชนในชุมชน จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การเฝ้าระวังการเกิดอาชญากรรมที่มี ประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากคนในชุมชนทุกภาคส่วน และอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือ เครื่องมือในการดำเนินงานที่ทันสมัย ยานพาหนะในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องให้การสนับสนุนและนา เทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาช่วยในการเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรม สร้างเครือข่ายชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชนให้ร่วมกันปลูกจิตสำนึกร่วมกัน ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเสริม ความสำเร็จของโครงการและสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ปราศจากปัญหาอาชญากรรมทั้งอาชญากรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือแม้กระทั่งปัญหาอาชญากรรมร้ายแรง หากทุกคน ในชุมชนมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา อาชญากรรม เช่น การแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือมีเหตุผิดปกติเกิดขึ้นในชุมชนให้กับ เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบแม้ว่ากิจกรรมของชุมชนยังขาดการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในเรื่องงบประมาณและ กำลังพลที่ไม่เพียงพอ แต่หากเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถสร้างจิตอาสาให้กับภาคเอกชนในพื้นที่ได้จะ

ส่งผลให้การดำเนินงานมีศักยภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้นตามนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไข
ปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ต่อไป

3. เพื่อเสนอแนะนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของ
ชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยสรุปว่า

3.1) เจ้าหน้าที่ตำรวจ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดชุมชนและมวลชน
สัมพันธ์ โดยสรุปประเด็นสำคัญดังนี้

- ขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน
- งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะในการดำเนินการไม่เพียงพอ
- ประชาชนบางส่วนไม่ค่อยให้ความร่วมมือ
- การสื่อสาร (ภาษา) วัฒนธรรมที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่และประชาชน
- ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน
- ความเข้าใจในการทำงานไม่ตรงกัน, ความขัดแย้งในการทำงาน, ความเสียสละของชุด

ปฏิบัติงาน

- ความต่อเนื่องของโครงการ งบประมาณ
- ขาดการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาอย่างจริงจัง งบประมาณในการดำเนินงานต่าง ๆ

ไม่เพียงพอ

- ควรแยกงานมวลชนสัมพันธ์ออกจากโครงสร้างสถานีตำรวจ
- ต้องปฏิบัติหน้าที่หลักจึงทำให้เวลาในงานชุมชนสัมพันธ์ไม่เต็มที่

3.2) กลุ่มผู้นำชุมชน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้นำชุมชน โดยสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

- เสริมทักษะในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่
- สนับสนุนในเรื่องของอุปกรณ์และงบประมาณ
- จัดชุดปฏิบัติกับชุมชนและมวลชนสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ
- จัดกำลังพลให้เพียงพอในการออกปฏิบัติหน้าที่
- ผู้บังคับบัญชาควรเข้ามารับทราบปัญหาในพื้นที่ และควรใส่ใจงานชุมชนสัมพันธ์มากกว่านี้
- ความเข้าใจในงานควรตรงกันควรมีการตำแหน่งเพิ่มเติมเพราะไม่มีคนรุ่นใหม่มาช่วยใน

งานเลย

- ยังขาดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประชาชนควรจัดกิจกรรมกับชุมชนให้มากขึ้น
- ขอให้สนับสนุนงบประมาณและให้งบประมาณถึงผู้ปฏิบัติอย่างแท้จริงเพื่อเป็นขวัญ

กำลังใจของผู้ปฏิบัติ

3.3) กลุ่มประชาชนในชุมชน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชาชนในชุมชน โดยสรุป
ประเด็นสำคัญ ดังนี้

- เปิดฝีกอบรมชุดปฏิบัติงานชุมชนของตำรวจอย่างต่อเนื่อง จัดสวัสดิการดำเนินการเลื่อนชั้นยศสัญญาบัตรให้ชุด ชมส. เพิ่มคะแนนพิเศษกรณีมีการสอบแข่งขันสัญญาบัตร
- ควรทำต่อเนื่อง ต้องเข้าถึงชาวบ้านให้ได้มากที่สุด เมื่อพบปัญหาต้องอธิบายและชี้แจงให้เข้าใจต้องทำจริงจัง ต้องมีการสนับสนุน
- ควรมีการจัดกิจกรรม เรื่องการฝึกการพูดและการเป็นวิทยากร งบประมาณจัดสรรให้ถึงเจ้าหน้าที่อย่างจริงจัง
- จัดชุดโดยเฉพาะมวลชนสัมพันธ์อย่างเดียว ไม่ต้องทำหลายหน้าที่
- ควรมีต่อไปเรื่อย ๆ ปรับปรุงให้มีคุณภาพมากขึ้นในทุก ๆ เรื่องลงพื้นที่ให้มากขึ้นและสม่ำเสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 นโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยจากเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำแนวคิดตำรวจชุมชนหรืองานชุมชนสัมพันธ์มาสนับสนุนในภารกิจมาเป็นเวลานานแล้ว แม้ว่าจะไม่มีหลักฐานยืนยันได้อย่างชัดเจนว่านำมาใช้เมื่อใด แต่หากพิจารณาจากความหมายของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่ว่าเป็นแนวทางในการ ทำงานที่จะเข้าถึงชุมชนเพื่อกระตุ้นหรือส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานโดยยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการรักษาความสงบเรียบร้อย ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้ตระหนักถึงสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พ.ศ. 2555–2564) 4 ยุทธศาสตร์ คือ

1. ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล
2. การพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใส มีมาตรฐาน
3. การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ
4. การสร้างความเข้มแข็งในการบริหารซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 3 นั้นได้สะท้อนให้เห็นว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม จึงได้กำหนดกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ โดยสอดคล้องกับการศึกษาของอิทธิรัฐ นิยมทรัพย์ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ในพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรเมือง นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตำรวจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของตำรวจและเพื่อศึกษาระดับความรู้สึกการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครตำรวจชุมชนในการรับผิดชอบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชนที่พักและอาศัย ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonwattanaporn et al. (2015) ที่ทำการศึกษา เรื่องผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการของกองบังคับการปราบปราม กองบัญชาการ

ตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ การบริหารจัดการของกองบังคับการปราบปรามมีผลมาจากความเข้มแข็งในการบริหารงานของผู้นำชุมชน และประชาชน

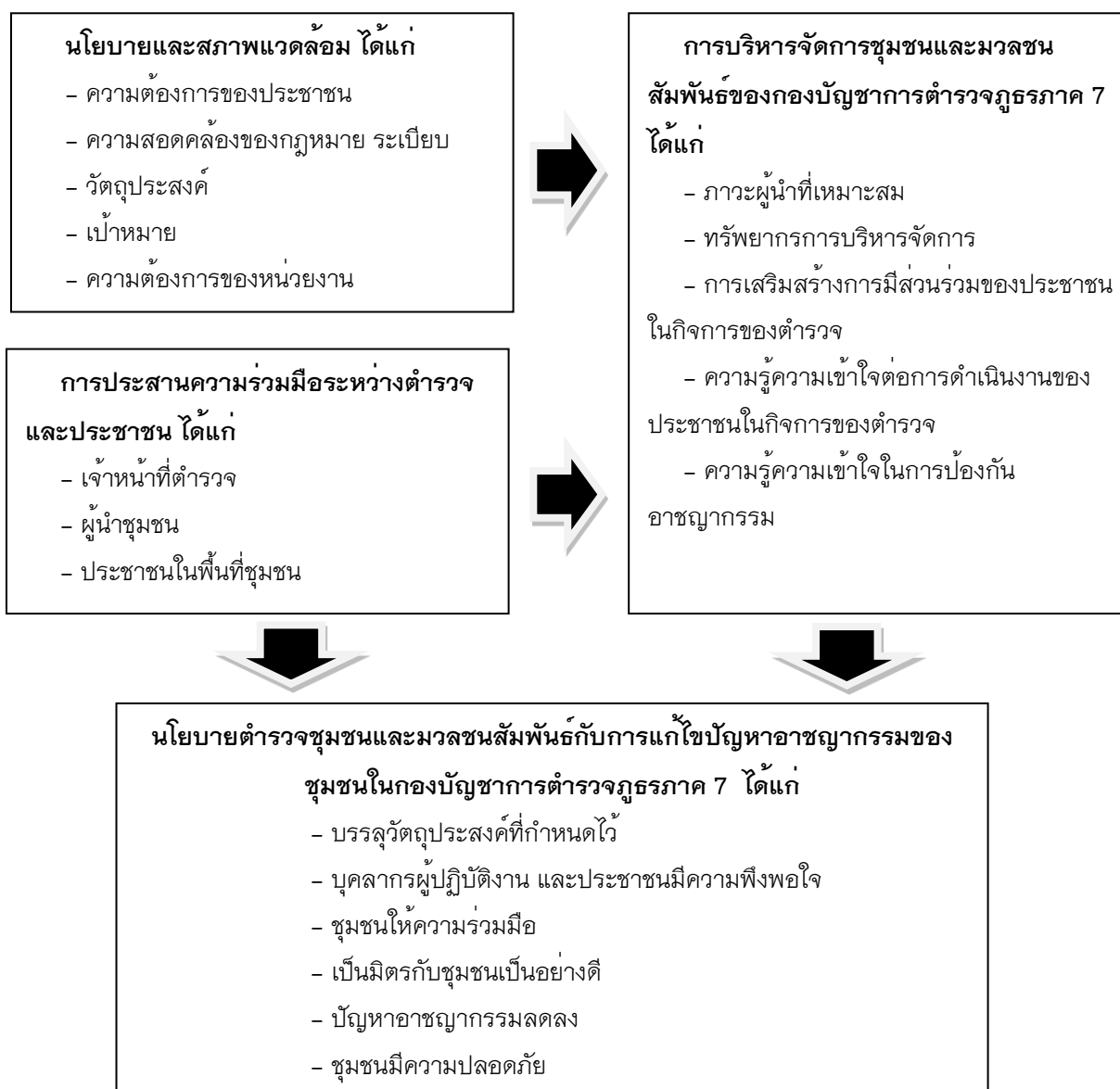
ประเด็นที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีเป้าหมายให้ชุมชนมีความสามารถในการพัฒนา ดูแล ปกป้องชุมชนของตนเองได้ในระดับหนึ่ง โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างให้ประชาชนในชุมชนเกิดความตระหนัก และสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องชุมชนของตนให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมและยาเสพติด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสามารถดำเนินการได้โดยใช้หลักการชุมชนเข้มแข็ง โดยจากการดำเนินงานของสถานีตำรวจชุมชน ในส่วนของปฏิบัติหน้าที่ ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือ เนื่องจากตำรวจจะเน้นไปที่การระบุสภาพปัญหาที่จะนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมและแสวงหาแนวทางแก้ไขโดยทางานร่วมกับชุมชน ดังนั้นตำรวจที่ได้รับมอบหมายจะต้องมีความรู้ความสามารถในการระบุสภาพปัญหาหรือความผิดปกติในชุมชน โดยประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายจะมีระดับความร่วมมือต่อคำแนะนำของเจ้า หน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม และระดับความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอาชญากรรมสูงกว่าประชาชนทั่วไป ในขณะที่ประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายจะมีระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นน้อยกว่าประชาชนทั่วไป โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสอดคล้องกับ สุนันท์ นามตะ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมของสถานีตำรวจภูธร บ้านแก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ประชากรมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางด้านการป้องกันอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับสุวัทธิ ไกรสกุล และ จุฑาภรณ์ คงรักษ์ กวิน (2558) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม : กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรบางกรวย จังหวัดนนทบุรีพบว่า ประชากรมีส่วนร่วมโดยรวม อยู่ในระดับมาก และด้านการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับไพฑูรย์ จิตธีวรธรณ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ประชากรมีส่วนร่วมโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะเสนอแนะนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยทั้งภายในและภายนอกที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐ และภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านเป้าหมาย และสถานีตำรวจชุมชน รวมถึงการลดความหวาดกลัวภัยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เห็นได้ชัดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในชุมชนเมือง พบว่า เป็นปัญหาเรื่องประชากรแฝง สอดคล้องกับการศึกษาของกฤษณ์ มีบำรุง. (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีความตระหนักถึงปัญหา

อาชญากรรมและเห็นด้วยกับโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของชุมชน คือ การขาดจิตสำนึกของผู้อยู่อาศัยการไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน และงบประมาณไม่เพียงพอ พร้อมทั้งผลงานวิจัยของอดิศักดิ์ ถนอมทรัพย์ และทัชชกร แสงทองดี (2562) ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลบางพลัด แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ส่วนราชการ ส่วนท้องถิ่น สถานีตำรวจ ควรออกนโยบายเพื่อให้ประชาชนให้ ความสำคัญในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในเขตชุมชนของตนเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนในชุมชนได้รับทราบและเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งภาครัฐเข้ามามีจัดอบรม/ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด การป้องกันตัวจากอาชญากรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษที่จะได้รับจากพฤติกรรมที่ขัดกับกฎหมายและไม่เหมาะสม ชุมชนก็จะเป็นชุมชนที่สงบสุขปราศจากอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ต่อไป

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยเรื่องนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยตามภารกิจที่มอบหมาย ให้แก่ตำรวจในการปฏิบัติงาน 2) ลักษณะองค์การแห่งชีวิตชีวา โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับ คือ (1) หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะตำรวจในระดับเดียวกันกับการพัฒนาปรับปรุงกฎระเบียบ ในการทำงาน เป็นต้น (2) หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (3) หน่วยงานมีการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง และ (4) หน่วยงานสนับสนุนให้ตำรวจมีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานประสบผลสัมฤทธิ์สูงสุด และ 3) องค์การสตอง โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับ คือ (1) หน่วยงานให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในแต่ละภารกิจ เพื่อช่วยให้ตำรวจเกิดความคล่องตัวในการทำงาน เป็นต้น (2) หน่วยงานมีการสนับสนุนให้ตำรวจได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (3) หน่วยงานมีการสนับสนุนให้ตำรวจสร้างและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ต่อไปโดยนำเสนอได้ดังภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 โมเดลนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และแนวทางการพัฒนา

1.1 ต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงาน ทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชน ประชาชนโดยเข้าไปในทุกพื้นที่เพื่อการได้รับความร่วมมือที่ดี พร้อมทั้งคำนวณหาจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อทำงานได้อย่างเพียงพอต่อการดูแลประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนจะทำให้ ประชาชนจะเกิดความอบอุ่นใจ ไว้วางใจและให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังภัย จะสามารถลดอาชญากรรมได้ การ

สนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบ การรับรู้ปัญหาของชุมชนและประชาชนในมิติต่าง ๆ

1.2 ควรมีความหมาย และระเบียบ สนับสนุนกำลังพล เพื่อเอื้อต่อการทำงาน ทั้งนี้ต้องมีลักษณะของงานที่มีความเหมาะสมกับแต่ละบริบทของสังคม แต่ละภูมิภาคเพื่อเข้าถึงชุมชนและประชาชนได้อย่างเต็มที่และเหมาะสม กฎหมายและกฎระเบียบนั้น

1.3 ควรดำเนินการขับเคลื่อนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ หากเจอปัญหาใดใดเกิดขึ้นกับประชาชนและชุมชน สามารถร่วมมือจัดกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแผนและยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมต่อพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งต่อไปควรจัดกลุ่มตัวแปรใหม่ ๆ ที่มีความสนใจในทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกในการศึกษา รวมทั้งการจัดกลุ่มคำถามใหม่ที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดผลที่ชัดเจนในเรื่องของความเป็นเลิศมากขึ้น และควรทำการศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อนโยบายตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ที่ต่างไปจากการศึกษาในครั้งนี้เพื่อทราบข้อมูลที่น่าสนใจ

2.2 ควรศึกษาวิจัยตัวแปรที่เป็นปัจจัยภายในและตัวแปรที่เป็นปัจจัยภายนอกซึ่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการในระดับสูง อาทิเช่น การนำศักยภาพด้านการศึกษาของข้าราชการตำรวจ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูงมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ การปรับเปลี่ยนทดแทนกำลังพลที่เสื่อมสมรรถนะภาพ และการแต่งตั้งโยกย้ายผู้นำหน่วยรวมถึงปัจจัยทางด้านการเมือง เป็นต้น เพื่อรองรับและทบทวนพฤติกรรมการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับที่สูงขึ้นอย่างยั่งยืนต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมบนความร่วมมือพหุภาคี ระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชน ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพอย่างสูงสุดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณ์ มีบำรุง. (2556). การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรังสิต.
- จิตติ รัตติธรรมโชติ. (2555). การวางแผนกลยุทธ์แบบง่าย ๆ ที่ปฏิบัติได้จริง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุษกร เชี่ยวจินตาทันต์. (2561). เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา. วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 13(25), 103–118.
- ไพฑูรย์ จิตติวรรณ. (2556). ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- ศรีวรารห์ รังสิพราหมณกุล. (2558). การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุกโดยทฤษฎีสามเหลี่ยม อาชญากรรม. กรุงเทพฯ: อาระยาการพิมพ์ แอนด์ ซิลค์สกรีน.
- สุนันท์ นามตะ. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมของสถานี ตำรวจภูธรบ้านแก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุวัตร ไกรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กาน. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม : กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2558). คู่มือประชาชน. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการมีส่วนร่วมของประชาชน กองแผนงาน อาชญากรรม, สำนักยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580). กรุงเทพฯ: กองยุทธศาสตร์ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ.
- อิทธิรัฐ นิยมทรัพย์. (2558). รูปแบบการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ในพื้นที่ของสถานีตำรวจภูธรเมืองนครปฐม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อดิศักดิ์ วัฒนทรัพย์ และทัชชกร แสงทองดี (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาสถานีตำรวจ นครบาลบางพลัด แขวงบางพลัด กรุงเทพมหานคร. วารสารอาชญากรรมและความปลอดภัย, 1(1), 1–14.
- Boonwattanaporn, J. et al. (2015). The Achievement in Management of The Crime Suppression Division, Central Investigation Bureau, Royal Thai Police. *Saint John's Journal*, 18(22), 178–193.

The Combination of Traditional Vocal Music Teaching and Vocal Mooc in Art Colleges and Departments in Hunan Province, China

Pengpeng Li¹ and Sarana Photchanachan²

^{1,2}School of Management, Shinawatra University, Thailand

E-mail: ¹sarana.p@siu.ac.th, ²Lpp168@126.com

Received February 4, 2022; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 16, 2022

Abstract

This paper studied the combination of vocal music teaching and vocal music MOOC online teaching in art departments of Hunan colleges and universities. Relevant data and empirical evidence of traditional vocal music teaching as well as teaching vocal music MOOC network platforms were explored. The junction between the two was then sought and proposed a possible construction model of the integration between vocal music MOOC and traditional vocal music teaching through proof-of-concept. This study was mixed research (qualitative and quantitative) to obtain information on the current state of learning of vocal students using various methods, including literature integration and analysis, historical review of vocal music teaching, teacher-student interviews, and coaching observations.

The research results showed that vocal music MOOC and traditional vocal music teaching courses were widely accepted and recognized. The difference between the two was that the first was face-to-face teaching between teachers and students and the other was online teaching. However, although vocal music Mooc had an incomparable pedagogical advantage, in view of the teaching of vocal music, traditional vocal music teaching remains dominant in the colleges of vocal art.

Keywords: Vocal Music Teaching; Vocal MOOC Combination; Art College and Department

Introduction

In China, MOOC also attracts much attention. Prestigious Chinese universities including Peking University, Tsinghua University, Shanghai Jiao Tong University, and Fudan University have offered more

than 100 online courses to the world using the MOOC platform. Together with the world's leading universities, they have built one of the world's largest networks of online learning courses (Wang Jianguo, 2018). The development of MOOCs, which fills universities with excitement and challenges, is a dividing point in the process of exploring the application of Internet education. Before MOOC, online education focused on the content level of open courses; later on, MOOC began to explore a new university curriculum organization and implementation model under the background of an open Internet and took this opportunity to change the deeply rooted traditional classroom organization and management model (Liu Hao, 2014).

Research Purposes

By looking up the relevant literature, this paper objectively and truthfully reflects the problems existing in the traditional vocal music teaching and vocal music MOOC network platform teaching in Hunan colleges and universities, and puts forward the overall conception and feasible research scheme through the questionnaire investigation and analysis of teachers and students, relevant managers and social vocal music enthusiasts in the art departments of colleges and universities, and then referring to the existing research results (Kang Yeqin , 2014).

Based on the vocal music teaching in theory and practice of art departments in colleges and universities, this paper summarizes the relevant data and empirical data of traditional vocal music teaching and vocal music MOOC network platform teaching finds out the connection points between the two, and studies the exploration path of the combination of vertical and horizontal, macro and micro, and probes into the development of vocal music MOOC and the practical value and innovative development of vocal music MOOC. The advantages and inverse trend of traditional vocal music teaching, the comparison, and combination of vocal music MOOC and traditional vocal music teaching are put forward, and the feasible research scheme is put forward (Zou Xia., 2016).

By promotion and dissemination of vocal music MOOC and traditional vocal music teaching in the art departments of colleges and universities in Hunan Province and the social private teaching institutions, this paper studies and develops the vocal music MOOC and traditional vocal music teaching in China from the theoretical and practical aspects (Chen Guodong, 2013).

Conceptual Framework

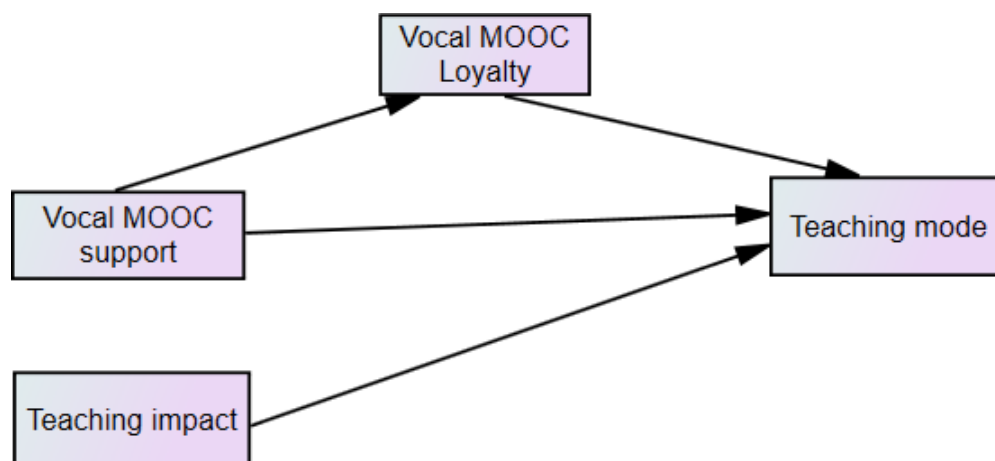

Figure 1 Conceptual framework from original research

The independent variables of this study are vocal MOOC support and teaching influence. Vocal MOOC support includes abundant teaching resources, high classroom efficiency, and convenient MOOC learning. The degree of support of vocal MOOC directly affects the loyalty of vocal MOOC; teaching influence mainly refers to the different teaching methods of traditional vocal music teaching and vocal MOOC. In addition, the choice of learning content between traditional vocal music teaching and vocal MOOC will have an impact on vocal music teaching, and the magnitude of influence will have a direct or indirect impact on the dependent variable teaching mode (Jiang Mengjiao, Zou Xia, 2014).

The intermediate variable of this research is the loyalty of vocal MOOC, which includes the good experience of vocal MOOC learning, the recognition of traditional vocal music teaching and vocal MOOC, the convenience and practicality of vocal MOOC learning, and the recommendation to friends or peers to learn together, etc (Hu Fang, 2019). There is a proportional relationship between vocal MOOC support and vocal MOOC loyalty. The higher the support of vocal MOOC, the higher the loyalty of MOOC. The loyalty of vocal MOOC directly affects the dependent variable. The dependent variable of this research is the teaching mode, which mainly refers to the combined mode between traditional vocal music teaching and vocal music MOOC (He Bin, Cao Yang, 2015).

Research Methodology

Population and Sample

Taking into account the situation in the research area of this article, the final sample number of this study is 900, including 450 questionnaires issued by undergraduate and graduate vocal music

students from art schools and departments in Hunan Province; vocal music teachers from art schools and departments in Hunan Province issued questionnaires (Wang Yuxun., 2018). A comprehensive questionnaire was conducted based on the above respondents' professional learning experience, type, grade, title and position, attitudes towards vocal MOOC and traditional vocal teaching learning, feelings of the two modes of learning, relevant suggestions and other information Investigation and collection. Research Results and Discussion (Zeng Jing, 2014). In order to conduct in-depth quantitative and qualitative analysis, this article conducted the following two types of questionnaire surveys:

First, Questionnaires related to vocal music classes in Hunan Province. Second, In-depth interviews with experts.

Research results with Conclusion and Recommendation

1. Summary of sample and variable analysis.

Through frequency analysis, this study found that both vocal music MOOC and traditional vocal music teaching courses are widely accepted and recognized by the public. There are certain differences between these two teaching modes. One is face-to-face teaching between teachers and students, and the other is online teaching (Zhang Tianhui, Li Qiaowei, 2019). However, although vocal music MOOC has incomparable advantages in teaching, in view of the particularity of vocal music teaching, traditional vocal music teaching still dominates in the vocal teaching of art colleges.

In the descriptive analysis above, the relevant variables of this study scored higher. Teaching mode, vocal MOOC support, vocal MOOC loyalty, and teaching influence were 3.0007, 3.0403, 2.8659, and 2.9921, respectively, with scores exceeding 2.5, indicating that the overall sample has support for traditional vocal music teaching mode, vocal MOOC support, vocal MOOC loyalty, and teaching influence has a high degree of recognition (Feng Shanshan, 2017).

According to the conclusion, it is not difficult to know that as a new type of teaching mode, vocal music MOOC is recognized and accepted by the public. At the same time, vocal music

MOOC will also have an impact and influence on traditional vocal music classes. Secondly, according to the phenomenon of "fewer teachers and more students" in college art schools, this teaching model is bound to become a reasonable solution.

From the previous cross-tabulation and chi-square test, it can be seen that there is no statistical difference in the vocal MOOC data in terms of occupation, gender, age, educational background, graduate school type, course type, etc., that is, the sig value is greater than 0.05. At the same time, in the vocal MOOC, occupation, gender, age, educational background, type of graduate school, course

type, whether to understand the proportion of vocal MOOC and traditional vocal music courses is about 50%, there is little difference between the two.

It can be seen that although vocal music MOOC is recognized by the public with its advantages and has a certain impact on traditional vocal music teaching, it still cannot completely replace traditional vocal music teaching. Traditional vocal music teaching still occupies a certain leading position, and the development of vocal music MOOC conforms to the trend of the times. It is the product of the development of social science and technology and the progress of the Internet, and it is reasonable (Fan Yunfeng, 2017).

Through the correlation analysis of the variables in this study, it was found that the correlation coefficient was between 0.553 and 0.614, and passed the significance test of 0.01. It shows that there is a significant positive correlation between teaching mode, vocal music MOOC support, vocal music MOOC loyalty and teaching influence. The greater the support and loyalty of vocal music MOOCs, the more extensive the influence on traditional vocal music teaching. Vocal music MOOC teaching mode will also become a reasonable solution to solve the problem of fewer teachers and more students in art departments of colleges and universities.

In the regression analysis above, a regression model with vocal music MOOC support and teaching influence as independent variables and teaching mode as dependent variables was established. As can be seen from the table, the adjusted R square of the model is 0.416, indicating that the model fits well.

According to the results of variance analysis of regression fitting process, the F value of the model is 295.894, and the significance probability is less than 0.05, indicating that there is a linear relationship between the dependent variable and the independent variable. According to the coefficient table, vocal MOOC support has a significant positive effect on the teaching mode ($\beta = 0.19$, Sig < 0.05); Teaching influence had a significant positive effect on teaching mode ($\beta = 0.185$, Sig < 0.05).

The teaching mode that combines vocal music MOOC and traditional vocal music teaching is a new type of teaching mode, which is positively influenced by the support of vocal music MOOC. At the same time, the development of vocal music MOOC has had a certain impact on traditional vocal music classes and prompted the reform of traditional vocal music teaching models.

Quantitative result analysis. In order to further explore the relationship between variables, based on the population and samples of this study, the percentage of related variables is calculated through the questionnaire scale to express the overall score of this variable for analysis. In the teaching model, 16.2% and 32.4% agree with "Vocal music group lessons and vocal big lessons in colleges of

Art and universities", 22.5% agree with "general", and 26.2% and 2.7% disagree with and strongly disagree, respectively, indicating that colleges and universities The teachers and students of the art schools donot have high recognition of vocal music group lessons and vocal big lessons in and even have a psychology of rejection; in the "group teaching, hierarchical teaching after evaluation", the recognition is still high, 46.1% and 47.9% respectively, 6% agree with "general". In terms of "group courses for general courses and "one-to-one" teaching for professional courses", the approval ratings are 50.6% and 40.4%, the average is 7.8%, and the disapproval is 1.2%;In "After the comprehensive examination is divided, outstanding students adopt "one-to-one" teaching", with 38% and 48.3% agreeing, 11.4% for the average, 1.7% for the disapproval, and 0.6% for the very disapproving; from the above percentages, The general recognition is still relatively high.In terms of "Vocal music MOOC concentrated learning is more atmosphere than scattered free learning", the agreement is 38.1%, 51.5%, the average is 3.1%, and the disapproval is 7.3%, indicating that in the case of high recognition, Some students still disagree with the centralized learning of vocal MOOCs. Because of the convenience and maneuverability of MOOC learning, some students like to learn in a scattered way. In terms of the degree of support for vocal MOOCs, 12.8% and 32.1% agree with the option of "You are familiar with and have studied vocal music MOOCs", generally 35.2%, and 19.9% disagree, It shows that students of vocal music majors in art colleges and departments do not know much about vocal MOOCs, and some students may not have been exposed to vocal MOOCs; In the option of "You support online vocal music platforms, and you think MOOCs are becoming more popular",the agreement is relatively high, 41.5% and 44.3% respectively, 9.8% agree with "general" and 3.3% disagree and strongly disagree1.1%; it shows that most teachers and students like and support vocal music MOOC, but there are still a small numberof students who do not support the online teaching of vocal music class online platform; In the option of "You agree to introduce vocal music MOOC teaching in the School of Music (Art)", the approval ratings are 24.5% and 54.8%, the average is 14.2%, and the disapproval and very disapproval are 4.6% and 1.9%, judging from the percentage of statistics, most of the vocal music majors agree and support the interspersed vocal MOOC teaching in the School of Music (Art), and a few students do not support or oppose interspersed vocal MOOC teaching; On the option of "You agree to offer a vocal music MOOC course at the College of Music (Art)", the approval rate is 16%, 30%, the average is 51.5%, the disagreement is 1.5%, and the very disagreement is 1%;It shows that the teachers and students of the School of Art are still interested in traditional vocal music teaching, but they can accept and do not reject the vocal music MOOC, and a small number of students do not support the opening of vocal music MOOC courses in the School of Music (Art);In the option of "You

agree to offer vocal MOOC elective courses in other colleges", the approval ratings are 24.5% and 54.8%, the average is 22.4%, the disagreement is 3.7%, the very disagreement is 0.8%. In the case of a high degree of recognition, the percentages of "general" and "disagree" are also larger. In view of the convenience and maneuverability of vocal MOOC learning, it is completely feasible to open vocal MOOC elective courses in other colleges. However, because the particularity and abstractness of vocal music teaching makes it difficult to understand the abstract teaching content without the guidance of vocal teachers on site.

Regarding the loyalty of vocal music MOOCs, in the option of "in the future, you will often use vocal music MOOCs for learning/teaching", the approval ratings are 37.3% and 51.1%, the average is 22.4%, the general is 10.7%, and the disapproval rate is 0.9%. The high approval rate indicates that the teaching influence of vocal music MOOC is great, and it has a general effect in vocal music teaching. Of course, there are a few teachers and students who maintain "general" and "disagree" opinions. This part of teachers and students may be more enthusiastic in traditional vocal music teaching, or do not have a deeper understanding of vocal music MOOC; In the option of "In the future, you will recommend your friends to study vocal music MOOCs", the approval ratings are 49.7% and 47.4%, the average is 2.9%; the approval rate is very high, indicating that the teachers and students of the college of art have a positive attitude towards vocal music. The MOOC-like learning has a high degree of support, and the vocal MOOC has formed a good influence and a high degree of support in the society. In short, the loyalty of vocal MOOC is positively related to the support and teaching influence of vocal MOOC. The greater the support and teaching influence of vocal MOOC, the higher its loyalty. In terms of teaching effect, 46% and 49.8% of the options that agree with "Vocal music MOOC promotes the teaching of vocal music teachers", and 4.2% hold the "general" opinion, indicating that vocal music MOOC learning is not inconsistent with traditional vocal music teaching, on the contrary, There is a promoting effect between the two; In the option of "In the option of "Compared with traditional vocal music teaching, you prefer MOOC courses", the approval rate is 5.9%, 20%, 31.9% hold "general" opinions, and "disagree" and "very disagree" opinions are 40.6%, 1.6%, Traditional vocal music teaching has formed a systematic scientific teaching system through long-term practice and teaching accumulation; traditional vocal music teaching in China has achieved impressive results based on "Western" and based on "tradition". Traditional vocal music teaching, It has been deeply rooted in the hearts of the people. Although the convenience and manipulability of vocal music MOOC learning are unmatched by traditional vocal music teaching, it cannot change the dominant position of traditional vocal music teaching in the minds of teachers and students. In the option of "thinking that vocal music

MOOC is more effective than traditional vocal music teaching”, the approval rate is 7.5%, 13%, 44.5% hold “general” opinion, and the proportion of “disagree” and “strongly disagree” 26% and 9%, Indicating that the teaching of vocal music art is unique and practical. Although vocal music MOOC has many advantages in teaching, there are two sides to everything. Vocal music MOOC, as a new online teaching model, also has many shortcomings, such as teaching singing Distorted voice, lack of face-to-face communication between teachers and students, etc. Therefore, this option has a higher ratio of "general" and "disapproval". In the option of "Vocal music MOOC has an impact on traditional vocal music teaching", the approval ratings are 46% and 52%, and the “general” opinion is 2%. It shows that traditional vocal music has accumulated more scientific research and teaching results in the long-term teaching process. However, with the development of science and technology and the reality of "fewer teachers and more students", its shortcomings have also been highlighted. The emergence of MOOC Traditional vocal music teaching has injected new blood, and the convenience and maneuverability of vocal music MOOC have been loved by the majority of vocal music learners, which has promoted the reform and innovation of traditional vocal music teaching.

In the statistical table of 15 expert interviews, for the 10 questions mentioned, the experts agree with the questions at a high rate and basically agree with the 10 viewpoints designed in this research. However, on individual questions, some experts hold different views.

Regarding the view that "Undergraduate vocal music major courses are based on "one to one" small lessons, group lessons or vocal large lessons.", the approval rate is 33%, 47% ; 13% hold “general” opinion, and 7% of those who hold “disagree” opinions. In view of the problem that vocal music majors of undergraduate students in art colleges and universities are set up vocal music group lessons or vocal big lessons in lower grades, and divided into "one-to-one" small lessons in higher grades, most experts agree with the opinion, while a few experts disagree.

On the point of view of "in addition to implementing the "curriculum reform" for the problem of 'fewer teachers and more students,' we also combine multimedia to assist teaching', The approval rate was 27% and 53%, and the “general” attitude was 20%. There was no “disagreement” opinion, indicating that the opinions of the experts were basically consistent on this point of view.

Regarding the viewpoint of “using the advantages of MOOC to promote the reform of traditional vocal music teaching”, the approval rate was 20% and 47%, 20% held the “general” attitude, 6.5% held the “disapproval” opinion, and expressed the “opposition” opinion. The ratio of vocal music MOOC is 6.5%, indicating that the advantages of the vocal music MOOC platform attract many vocal music

learners. Most experts believe that the advantages of vocal music MOOC can be used to promote the reform of traditional vocal music teaching, and a few experts hold different opinions.

In terms of "art schools and departments use the advantages of traditional vocal music teaching and MOOC for teaching and management" and "establishing systems for vocal teaching evaluation, classroom information feedback, questionnaires, and final assessments for management", the agreement rate, they are (40%, 47%) and (27%, 53%), 13% and 20% hold "general" attitudes, respectively. There is no "disapproval" opinion. The opinions of experts are basically the same. It can be seen that the University Art Academy, The importance of professional teaching and management of the department.

Regarding the viewpoint of "establishing student management and supervision strategies for vocal music teaching and MOOC learning", the approval rate was 20%, 47%, 26% held "general" attitude, 7% expressed "opposition" opinion, and most experts It is believed that the time for vocal music teaching and MOOC online learning should be reasonably arranged, traditional vocal teaching as the "mainstream" and MOOC learning as the "assisted" teaching model, and a student management and supervision strategy that combines the two should be established. A few experts oppose it.

On the view that "art colleges and departments are based on traditional vocal music teaching, and make full use of the convenience and maneuverability of MOOC to serve vocal music teaching", the approval ratings are 13% and 60%, and the "general" opinion is 20%. 7% of those who hold "disapproval" opinions. Most experts believe that it is necessary to make full use of the advantages and highlights of traditional vocal music teaching and vocal music MOOCs to serve the vocal music teaching of art colleges. A few experts hold "disapproval" opinions.

In the view of "the art schools and departments have problems such as 'fewer teachers and more students', adopting the form of 'curriculum reform' and 'diversion' in teaching, and adopting the mode of combining 'extensive' and 'fine' in management", The approval rate is 20% and 47%, 20% hold the "general" attitude, 6.5% hold the "disapproval" opinion, and 6.5% hold the "Oppose" opinion. Most experts believe that the art schools and departments of colleges and universities have "few teachers". For the issue of "too many students", it is inevitable to put forward "curriculum reform" and "diversion" in teaching. It is also a general trend to adopt a mode of combining "extensive" and "detailed" in management, and a few experts hold different opinions.

In "art colleges and art departments, vocal music teaching and MOOC have their own shortcomings, in view of the current shortcomings of vocal music teaching, teaching management needs reform and innovation" and "the combination of traditional vocal music and MOOC teaching mode can

promote vocal music teaching" Point of view The approval rates were (33%, 60%) and (33%, 54%), and those with a "general" attitude were 7% and 13%, respectively. There was no

"disagreement" opinion. The opinions of the experts were basically the same, It shows that in college art schools, traditional vocal music teaching and vocal music MOOC can learn from each other's strengths, learn from each other, and integrate with each other.

In short, in vocal music teaching in colleges and art schools, in view of the problems of "fewer teachers and more students", traditional vocal music teaching and MOOC online learning are not contradictory. "Curriculum reform" and "diversion" are adopted in teaching, and the mode of combining "extensive" and "detailed" is adopted in management. In addition to normal vocal music teaching, colleges and universities art schools, combined with multimedia supplemented by vocal MOOC online learning

Conclusion

The purpose of this study is to figure out the differences between traditional vocal music teaching in colleges and departments in Hunan Province and vocal MOOC online teaching developed in recent years. Besides, this study will also explore the synergy between the innovation and development of traditional vocal music teaching in music (art) colleges and departments and the development of vocal MOOC. The researcher studies vocal music teaching staff, related management personnel, and vocal music students in music (art) colleges and departments in Hunan Province, including amateur vocal lovers and private vocal teachers. The researcher uses a descriptive statistical analysis of the respondents' personal profiles and their views and discussions on traditional vocal teaching and vocal MOOC online teaching in music (art) colleges and departments and adopts one-way analysis of variance and multiple regression analysis to test the relationship between variables and to test the hypothesis. Here come the conclusions:

- 1) The traditional vocal music (art) teaching model will still be the mainstream of the music (art) colleges and departments teaching in Hunan Province. Vocal music MOOC teaching is an online teaching model derived from the background of "Internet Plus". This new model and the traditional vocal music teaching model belong to different historical periods, both of which have different teaching advantages and disadvantages. Researchers, vocalists, and managers of art departments believe that more professionals should understand the teaching value of MOOC, deepen their hidden value, and fully understand the new form of vocal music MOOC online teaching. All these can help to better serve traditional vocal music teaching. In the current vocal music teaching system, vocal music MOOC online

teaching model has an irreplaceable role and advantages compared with the traditional vocal music teaching model. However, the control of performance, vocal skills, and singing ability by each vocal learner is definitely not completed in a day, but through long-term scientific training and systematic theoretical polishing. It is the practice process of “negation of negation” that can only be improved after years. Therefore, researchers and vocalists should construct a new teaching model combining traditional vocal teaching and vocal MOOC which could complement each other and be beneficial to all vocal learners. The traditional vocal music teaching mode is definitely the core and pillar course in the vocal music teaching of the music (art) colleges and departments.

2) The results of qualitative and quantitative analysis are an important factor to fully demonstrate the current status of traditional vocal music teaching models in colleges and departments in Hunan Province. In turn, the emergence of vocal MOOC accelerates the development of traditional vocal music teaching and promotes the reform and innovation of traditional vocal music to meet the needs of social development.

3) The innovation and development of vocal MOOC can not only help the enthusiasts who unconditionally learn vocal music, but also bring vitality to the problem of the expansion of recruits in colleges and universities in recent years. At the same time, it brings convenience to the teaching and management of music (art) colleges and departments in Hunan Province and promotes the healthy development of vocal music teaching among them.

Future Research Recommendations

This study takes the traditional vocal music teaching in music (art) colleges and departments in Hunan Province and the most characteristic Chinese vocal music MOOC online teaching as the research object. On the basis of comprehensive investigation, interviews, and practice, this study proposes a comprehensive teaching and management model combining traditional vocal music teaching of art colleges and departments in Hunan Province and vocal music MOOC online teaching, which is of distinct theoretical and practical significance.

Through the combination of qualitative research method and the quantitative research method, this study helps to form a new understanding of the concepts and theories of vocal music teaching and management in current art colleges and departments and promotes the innovation and expansion of traditional vocal music teaching among them. There are also some research shortcomings in the combination of traditional vocal teaching in music (art) colleges and departments and vocal MOOC online teaching. It is expected that researchers and later vocal teaching and management personnel will

continue to innovate and have a new breakthrough in the combination of traditional vocal teaching and vocal music MOOC online teaching.

The research results of this project will help vocal music workers of the music (art) colleges and departments to clarify the concept and operation management model of traditional vocal and vocal MOOC online. The purpose of this study is to solve the shortcomings in the current vocal music teaching in art colleges and departments, and to play the role of inspiring more relative researches.

In the research process, the researcher explores the potential laws of combining the two ways of teaching, including the improvement of teaching methods, the innovation of management models, and the simulation of the operation schemes of the two combined teachings. This study expects to innovate and create a new vocal teaching model under the guidance of theory and practice.

References

- Chen Guodong. (2013). Research on from the Human Muscle Memory to the Function of Conditioned Reflex. *Journal of Wuhan Conservatory of Music (China)*, (2), 179–184.
- Fan Yunfeng. (2017). *Vocal Music MOOC in the Internet Era*. Northern Music (China).
- Feng Shanshan. (2017). Internet MOOC Vocal Music Teaching Model Application Research. *Journal of Anhui University of Technology (China)*, (06), 82–93.
- He Bin, Cao Yang (2015). SPOC: MOOC-based Teaching Process Innovation. *China Educational Technology (China)*, (03), 22–29.
- Hu Fang. (2019). *Application of MOOC Teaching Model in College Vocal Music Teaching*. Modern Communication (China).
- Jiang Mengjiao, Zou Xia (2014). Research on Deep Learning Based on MOOCs Environment. *Software Guide (China)*, (07/13), 37–39.
- Kang Yeqin (2014). An Analysis on SPOC: Post-MOOC Era of Online Education. *Tsinghua Journal of Education (China)*, (01/35), 85–93.
- Liu Hao. (2014). Consideration of MOOCs Construction in China. *Research and Exploration in Laboratory (China)*, (12/33), 246–250.
- Wang Jianguo. (2018). Exploration of the Vocal Music Teaching Model in National Colleges and Universities. *Popular Literature (China)*, (02), 132–146.
- Wang Yuxun. (2018). Analysis of the Advantages and Disadvantages of MOOC. *Journal of Tianjin Academy of Educational Science (China)*, (04), 50–64.

Zeng jing. (2014). On the Scientificity of Vocal Teaching Design to Music. *Journal of Wuhan Conservatory of Music (China)*, (02), 176–180.

Research on Piano Classroom Management of Teachers in Guangxi, China

Dong Lin¹ and Manoch Prompanyo²

^{1,2}School of Management, Shinawatra University, Thailand

E-mail: ¹manoch.p@siu.ac.th, ²593114145@qq.com

Received February 4, 2022; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 15, 2022

Abstract

Piano Classroom Management was a process whereby teachers provided procedural instruction using a combination of management and teaching to enable children to play to their fullest potential, including planning, organization, coordination, work, and control. In this way, they could work systematically and improved efficiency according to outcomes-based education (OBE) theory, learning organization theory, Maslow's hierarchical demand theory, constructivist theory, and PDCA cycle theory. This thesis examined the piano classroom management of current music undergraduate students in Guangxi, China. According to the teacher's teaching perspective through literature review and survey research, it was found that there was a management problem, thus exploring the root cause of the problem and finally finding a solution to increase the efficiency of the piano classroom. In this regard, guidelines were introduced to promote and improve the quality of teaching in piano classrooms for Bachelor of Music in Guangxi. The researchers hoped that theoretical and practical references would further enhance the efficiency of the piano classroom system in colleges and universities.

Keywords: Piano Classroom Management; Guangxi Universities; Undergraduate; Outcome-Based Education Theory; SPOC

Introduction

The core of university education management is teaching management. The main body of teaching management is classroom teaching management, whose central task is to improve the quality of teaching. Teaching is a talent training activity of teachers' teaching and students' learning. Through

classroom teaching, teachers can guide students to learn and master knowledge and skills purposefully, systematically, and promote the improvement of students' quality and ability.

Piano is a compulsory course for music majors in Chinese universities. It mainly trains students to have comprehensive piano playing skills, such as piano solo, accompaniment, playing and singing, and teaching ability, so as to lay a solid professional foundation for music teaching practice of primary and middle school students in the future. Effective piano classroom teaching mode management research can promote the quality of music undergraduate training.

In 1978, only one university in Guangxi set up a piano course for music undergraduates. At present 15 colleges and universities in Guangxi offer this course. Although it has a short development history of 41 years, it has helped to train nearly one hundred thousand piano music teachers for primary and secondary schools and social music training institutions.

Nowadays, there are three piano classroom teaching modes for music majors in universities: individual lessons, group lessons and collective lessons. Individual lessons and group lessons belong to the teaching mode of small lessons, which can effectively teach piano skills individually according to their aptitude. However, the disadvantage is that the number of students is small and teaching times are repeated. The collective lessons belong to the large-scale teaching mode, which is beneficial to the systematic teaching of piano theory, but students have less time to learn skills. The research of piano teaching mode which combines big and small lessons is helpful to make use of the advantages of big and small lessons and promote the piano teaching.

With the arrival of "big data" era, Internet technology has been widely used in college teaching. The combination of Internet high-tech and traditional teaching mode has created a hybrid online and offline teaching mode. Among them, the piano "micro lesson" and "flipped classroom" have become the hot topics in the research of piano teaching in China. The combination of online and offline, small and large classes is a new mixed piano classroom teaching mode, which is also the focus of this dissertation, with the hope of enhancing the overall piano teaching quality of music majors in Guangxi colleges and universities, and to narrow the gap with developed areas in piano teaching quality.

Problem Background

Nowadays, the Chinese Ministry of Education and music scholars continue to promote the research of music education and teaching reform in colleges and universities, which is of practical significance. Through years of observation of music undergraduates' piano competitions, piano exchange activities and piano teaching practice at various levels in and outside the province, the author has found that many music undergraduates in Guangxi universities have weak ability in basic piano playing, piano

sight-playing, and piano improvisation playing, which are related to the disadvantages of the traditional and single piano teaching mode. It can be seen that strengthening the management of piano classroom teaching mode by adopting the optimized piano teaching mode combining online and offline, small and large classes will hopefully improve students' piano playing skills.

Statement of the Problem

Due to historical reasons, the piano classroom teaching mode of music undergraduate students in colleges and universities in Guangxi has adopted the teaching mode of one to one, one to two, one to four for a long time, focusing on the training of students' piano solo performance skills, neglecting students' piano improvisational accompaniment's innovative ability, piano teaching ability and piano scientific research ability. Piano system theory teaching is emphasized, but because of the large number of students, teachers can't focus on each student's piano skills training in every class. The teaching mode of combining large and small classes can avoid the disadvantages of repetitive teaching in group classes and make full use of effective teaching time to impart more comprehensive knowledge to more students.

Research Objectives

1. To analyze the status quo of management of piano classroom teaching model for music undergraduates in Guangxi universities
2. To probe the problems of and reasons for the management of piano classroom teaching model for music undergraduates in Guangxi universities
3. To put forward an effective piano classroom teaching management model for music undergraduates in Guangxi universities

Scope of Research

Scope of Content: The purpose of this study is to carry out the theoretical and practical research on the management of piano classroom teaching mode for music undergraduates in Colleges and universities. Through the theory of stratified teaching, students from different classes with different piano playing levels are divided into primary, middle and senior classes from the first class of freshmen. Through the theory of social learning, the students in groups at all levels are managed in group cooperative learning. Teacher-student interaction and student-student mutual assistance are adopted to exert the effectiveness of group learning. Through constructivist learning theory, students' ability in basic piano playing, piano sight-seeing and piano improvisational playing are gradually integrated into

teaching. Management plan research is started with decision-making, and management practice is realized with teaching to evaluate and verify management results.

Scope of Variables: Independent Variables Through literature and practical research, researchers identified the following factors that affect the management of piano classroom teaching mode, including teachers' teaching objectives, teaching methods, teaching means, students' learning methods, learning attitudes, learning means.

Dependent Variables: The dependent variables in this study include perception of piano classroom teaching quality, including acceptance and satisfaction.

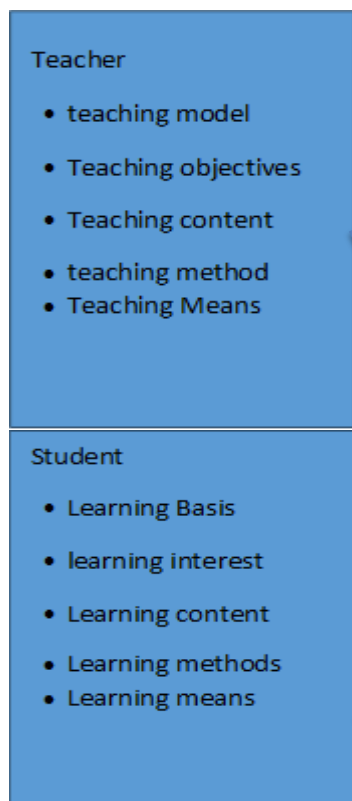
Scope of Population: The samples in this study include 60 piano classroom teaching teachers, 2000 music undergraduates in the first, second, third and fourth year of study and 30 teaching administrators from 15 universities in Guangxi, such as Guangxi Art College, Guangxi Normal University, Guangxi University for Nationalities, Beibuwan University, Nanning Normal University, Liuzhou University of Science and Technology, Guangxi Normal University for Nationalities, Guangxi Education College, Yulin Normal College, Liuzhou Vocational and Technical College, Baise College, Hechi College, Wuzhou College and Hezhou College. About 60 teachers teach piano lessons for undergraduates.

Scope of Time: The current research plan for the completion of all the processes is from August 2019 to April 2020.

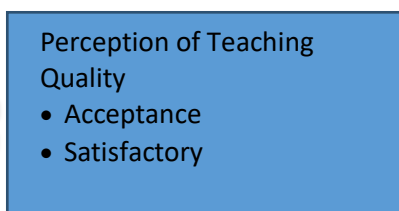
Conceptual Framework

The researcher develops the conceptual framework based on literature review and previous studies, analyzing and summarizing research framework by using independent and dependent variables relationships

Independent Variables

Dependent Variables

Research Hypothesis

H₁: The quality of piano learning is different for students who have different levels of piano playing skills.

H₂: Teachers' teaching modal, teaching objectives, teaching content, teaching methods and teaching means have great influence on the quality of piano teaching for music undergraduates.

H₃: Students' learning basis, interest in learning, learning content, learning methods and learning means have a positive effect on the quality of piano teaching in Guangxi's music majors.

Demographic Profiles of Respondents

the respondents were 300 women (75%) and 100 men (25%). The proportion of female students is large, which shows that female students are dominant in music basic training , and they are strong in patience and persistence. The difference may be related to the psychological reason that parents think learning music can improve women's cultivation temperament.

The results of the selecting respondents are 100 first-year undergraduates (25%), 100 are second-year undergraduates (25%), 100 are third-year undergraduate(25%) , and 100 fourth-grade undergraduates (25 %).

The results of the respondents were 80 (20%) piano professionals, 200 (50%) were vocal professionals, 80 (20%) were instrumental music and 40 (10%) were dance professionals. It shows that the proportion of vocal music source is the largest, and the vocal learning cycle is shorter than the piano learning period.

The results show that 100 (25%) respondents were in the eastern region, 200 (50%) in the southern region, 40 (10%) in the western region, and 60 (15%) in the northern region. The largest proportion is the source of the southern region. The southern population is more euphemistic than the northern population, more conservative than the eastern population, and more active than the western population.

The results show the students' piano playing level before going to college. Among them, 200 (50%) respondents did not learn pianos before going to university, 60 (15%) respondents with primary piano playing level (1–3 grades), 40 (10%) respondents with intermediate level and 100 (25%) with advanced piano playing level. The largest proportion of them are students who have not studied piano before going to university, which is directly related to the reason that piano is not a required subject in college entrance examination in Guangxi.

The results show that the respondents' current piano solo playing level. There are 100 (25%) respondents with primary level (1–3), 100 (25%) with intermediate (4–6), 80 (20%) with advanced level of the current piano solo. 120 (30%) with performance level (10+). The largest proportion of students with piano solo level of 10 or above shows that the quality of solo teaching in piano classroom teaching in higher education is higher.

The results show that 100 (25%) respondents did not play piano accompaniment. There are 120 (30%) respondents with primary level piano accompaniment, 80 (20%) respondents with intermediate level, and 100 (25%) respondents with advanced level. The students with primary level of piano accompaniment take up the the largest proportion, which show that the positive accompaniment learning in piano teaching in higher education is not enough and the quality is not high.

The results show the respondents' piano impromptu accompaniment level. Among them, 100 (25%) respondents did not play piano impromptu accompaniment before. There are 160 (40%) respondents with primary level of piano impromptu accompaniment, 100 (25%) respondents with intermediate level, and 40 (10%) respondents with advanced level. The students with primary level of piano impromptu accompaniment level take up the the largest proportion, which show that piano impromptu accompaniment in piano teaching in higher education is not enough and the quality is not high.

The results show the respondents' piano improvisation level. Among them, 120 (30%) respondents did not play piano improvisation before. There are 180 (45%) respondents with primary level of piano improvisation, 80 (45%) respondents with intermediate level, and 20(5%) respondents with advanced level. The students with primary level of piano improvisation level take up the the largest proportion, which show that piano improvisation in piano teaching in higher education is not enough and the quality is not high.

The results show that the respondents' piano teaching level. Among them, 200 (50%) respondents did not teach piano before. There are 120 (30%) respondents with primary level, 80 (20%) respondents with intermediate level, and 0 (0%) respondents with advanced level. The students who have no practice in piano teaching practice take up the largest proportion, which shows that there is inadequate attention on the practice of piano teaching in colleges and universities and the quality is not high. Issues related to students' classroom learning model management

The results show that the respondents' the length of piano study per. Among them, 80 (20%) respondents spend less than an hour on piano every day, 80 (20%) respondents spend one hour, 120 (30%) respondents spend two hours, 80. (20%) respondents spend three hours, 40(10%) respondents spend more than three hours. The students who spend one hour per day on piano take up the largest proportion, which shows that college students pay less attention to piano learning and spend less time in learning piano.

The results show that the 160 (40%) respondents choose to practice playing piano, 80 (20%) respondents listen to recordings, 80 (20%) respondents search for documents, 40(10%) respondents do some research on related piano works and study online courses online respectively. The students who practice playing piano show take up the largest proportion, which shows that the piano learning ways of college students are relatively simple, and the learning methods are not various.

The results show that the 160 (40%) respondents don not cooperate with classmates before class on piano learning, 80 (20%) respondents have rare cooperation, 80 (20%) respondents have cooperation, 40 (10%) respondents are active and frequent in cooperation respectively. The students who have no cooperation with classmates take up the largest proportion, which shows that the college students' piano group have less cooperative learning and do not give full play to the effectiveness of the piano group learning.

The results show that 260 (65%) respondents did not learn online piano lessons before, 60 (15%) respondents rarely learn, 40 (10%) respondents do some online piano learning, and 20 (5%) respondents do a lot of and frequent learning respectively. The students who did not learn online piano

lessons take up the largest proportion, which indicates that college students have less online piano learning and do not give full play to the effectiveness of piano online learning.

The results show that the 40 (10%) respondents failed in the presentation of piano homework during piano lesson, 120 (30%) respondents barely pass and pass it respectively, 80 (20%) respondents are good and 40 (10%) are excellent. The students who failed in the presentation of piano homework during piano lesson take up the largest proportion, which indicates that the quality of the piano homework presentation by college students during piano lessons is poor, and the quality of after-class learning is not satisfying.

The results show that the 80 (20%) respondents did not pass the piano visual practice during piano lessons, 120 (30%) respondents barely pass and pass it respectively, 40 (10%) respondents are good and excellent respectively. The students who barely pass and pass in the presentation of piano homework during piano lesson take up the largest proportion, which indicates the quality of piano sight-study practice for college students during piano lessons is poor, and the piano-visual training in the classroom is not enough.

The results show that the 80 (20%) respondents did not pass the piano ensemble practice during piano lessons, 120 (30%) respondents barely pass and pass it respectively, 40 (10%) respondents are good and excellent respectively. The students who barely pass and pass in piano ensemble practice during piano lesson take up the largest proportion, which indicates the quality of piano ensemble practice for college students during piano lessons is poor, and the piano ensemble training in the classroom was not enough.

The results show that the 80 (20%) respondents did not pass the piano accompaniment practice during piano lessons, 120 (30%) respondents barely pass and pass it respectively, 40 (10%) respondents are good and excellent respectively. The students who barely pass and pass piano ensemble practice during piano lesson take up the largest proportion, which indicates the quality of the piano accompaniment practice for college students during piano lessons is poor, and the piano accompaniment practice in the classroom is not enough.

The results show that the 80 (20%) respondents did not pass the piano accompaniment for music songs in primary and secondary schools 120 (30%) respondents barely pass and pass it respectively, 40 (10%) respondents are good and excellent respectively. The students who barely pass and pass the piano accompaniment for primary and secondary school music songs take up the largest proportion, which indicates the quality of college students' piano accompaniment for music songs in

primary and secondary schools during piano lessons is poor, and the piano accompaniment practice for primary and secondary school music songs in the classroom is not enough.

The results show that the 80 (20%) respondents failed in the piano playing practice about music songs in primary and secondary schools, 120 (30%) respondents barely pass and pass it respectively, 40 (10%) respondents are good and excellent respectively. The students who barely pass and pass piano playing practice about music songs in primary and secondary schools take up the largest proportion, which indicates the quality of college students' piano playing practice about music songs in primary and secondary schools during piano lessons is poor, and piano playing practice about music songs in primary and secondary schools in classroom is not enough.

The results show that the 80 (20%) respondents failed in piano teaching method, 120 (30%) respondents barely pass and pass it respectively, 40 (10%) respondents are good and excellent respectively. The students who barely pass and pass piano teaching method take up the largest proportion, which indicates the quality of college students' piano teaching method is poor, and the piano teaching method is not placed attention to.

The results show that 40 (10%) respondents have no discussion with classmates, 160 (40%) respondents have rare discussion, 120(30%) respondents do have some discussion, 40 (10%) respondents have a lot of and frequent discussion respectively. The students who have rare discussion take up the largest proportion, which indicates the quality of college students' discussion between classmates during piano lessons is poor, and the discussion between classmates during piano lessons is not placed attention to.

The results show that 40 (10%) respondents do not raise any questions during piano lessons, 160 (40%) respondents rarely raise some questions, 120(30%) respondents raise questions, 40 (10%) respondents often raise and frequent raise questions respectively. The students who rarely raise questions during piano lessons take up the largest proportion, which indicates college students raise few questions during piano lessons and they are lack of imitative and creative thinking.

The results show that 40 (10%) respondents do not make a summary of notes after taking the piano lesson, 160 (40%) respondents rarely make a summary of notes, 120(30%) respondents make a summary of notes, 40 (10%) respondents often and frequently make after-school summary of notes respectively. The students who rarely make a after-school summary of notes take up the largest proportion, which indicates college students have fewer summary notes after the piano class, and the summary and reflection are not enough.

The results show that 40 (10%) respondents do not have evaluation, 160 (40%) respondents have rare evaluation, 120(30%) respondents have some evaluation, 40 (10%) respondents have a lot of and frequent evaluation respectively. The students who have rare evaluation after piano lessons take up the largest proportion, which indicates college student have less evaluation after piano lessons, and critical thinking is not enough.

References

- Cen, X.Q. (2019). *Research on innovation and practice of teaching management in undergraduate colleges*. Beijing: China Commerce and Trade Press.
- Fan, H. X. (2007). *On Piano Teaching*. Shanghai: Shanghai Music Publishing House.
- Guo, S. J. (2018). The Wind Direction of the Reform of Music Education Major in Colleges and Universities–Based on the Analysis of Undergraduate Students' Basic Skills Display Projects. *People's Music*, 12, 44–47.
- Pei, D. N. (2009). *Research on the 70-year changes of higher education management system*. Hefei: Anhui Education Publishing House.
- Shu, Y.J. (2020). *Research on the operation mechanism and reform of higher education quality assurance in China*. Beijing: China Social Sciences Press.
- Xie, N. X. (2013). Innovative exploration of classroom teaching management in Colleges and Universities. *Heilongjiang Education (Higher Education Research & Appraisal)*, 7, 83–84.
- Xin, J. X. (2010). *Strategies of classroom teaching management*. Beijing: Beijing Normal University Publishing House.
- Xue, M. M; Zhang, H.F. (2021). *Construction and exploration of teaching management and teaching quality guarantee system in colleges and universities*. Beijing: Beijing Jiuzhou Publishing House.
- Yu, Y; Hang, X.P; Zhu, K.R. (1990). *Specialty and curriculum construction based on OBE education concept*. Beijing: Intellectual Property Publishing House.
- Zhang, Y.Q. (2020). Analysis of piano curriculum system of Musicology Major in Colleges and Universities. *Audio visual education in primary and secondary schools*, 9, 11–14.
- Zhao, X.S. (2007). *The way of piano playing*. Shanghai: Shanghai Music Publishing House.
- Zou, Y.X; Hu, Q.H. (2020). *Piano Teaching Method*. Shanghai: Shanghai Conservatory of Music Press.

Digital inheritance: Protection and Management of Hunan Kunqu opera in China

Bin Wang¹, Sarana Photchanachan²

^{1,2}School of Management, Shinawatra University, Thailand

E-mail: ¹sarana.p@siu.ac.th, ²2350432884@qq.com

Received February 4, 2022; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 16, 2022

Abstract

Chinese opera has a long and varied history. It is not only an important part of Chinese excellent traditional culture and an important object for the protection of intangible cultural heritage but also occupies a unique and very important position in the world drama culture. The objectives of this study were to the resources of Hunan Kunqu Opera, to realize the digital manipulation of Hunan Kunqu Opera, to build the Hunan Kunqu Opera digital platform, and to explore ways to promote the Hunan Kunqu Opera digital platform. Each step was performed differently. In the early stages of the study, most of the literature reviews and field surveys were used in conjunction with qualitative research. In this process, it was to judge and identify valuable research objects and gather valuable information about the Hunan Kunqu Opera. In the middle of the study, the quantitative research method is mainly used, which is particularly prominent in the research stage of the Hunan Kunqu Opera digital protection system.

The results of this study showed that the Hunan Kunqu Opera's digital management was conducive to protecting Xiangkun's resources and the digital manipulation of Hunan Kunqu Opera was conducive to the wild spread of Hunan Kunqu Opera culture. Therefore, the digital management of Hunan Kunqu Opera was conducive to the creation of an all-round and multi-angle platform for the inherited resource audience.

Keywords: Digital inheritance; Hunan Kunqu opera; Protection and management

Introduction

Chinese opera has a long history and many varieties. It is not only an important part of Chinese excellent traditional culture and an important object for the protection of intangible cultural heritage,

but also occupies a unique and very important position in the world drama culture (Deng Jianping, 2018). Among the hundreds of Chinese operas, Kunqu Opera is a kind of opera with a long history and profound cultural background, as well as high artistic quality and cultural value. Kunqu Opera, formerly known as "Kunshan Tune" or "Kun Tune", is an ancient Chinese opera with vocal tune and also called Kunju Opera. Kunqu Opera is one of the oldest operas in the traditional operas of the Han ethnicity. It is also a treasure of the traditional culture and art of the Han ethnicity, especially a valuable treasure of the opera art. It is called an "orchid" in the Chinese operas garden with hundreds of operas (Zhou Guanglei, 2018).

Kunqu Opera originated from more than 600 years ago and was originally created by Gu Jiancao, a Kunshan native. During the Jiajing period of the Ming Dynasty, Wei Liangfu, an outstanding Kunqu musician and reformer, boldly reformed Kunshan Tune and formed new tune by absorbing the characteristics of Yuyao Tune, Yiyang Tune and Haiyan Tune, which became popular then (Zhai Leilei, 2016). Because this tone was so soft and delicate as glutinous rice ball made of glutinous rice flour eaten by the people living in the regions south of the Yangtze River, it earned an interesting name of called "Shuimo Tune", which was later called Kunqu Opera (Xiong Hongyun, 2016). With the care and support of all sectors of society, Kunqu Opera was listed as "Representative Works of Human Oral and Intangible Heritage" by UNESCO in 2001 and gained worldwide fame and spread throughout the world (Yang Jie, 2017).

Research Objectives

The research objectives of this paper mainly include resource construction, digital communication, the establishment of inheritor resource audience omni-directional, multi angle platform. So, the objectives of this research are

1. To study the resources of Hunan Kunqu Opera.
2. To find out realize Hunan Kunqu Opera digital management and build Hunan Kunqu Opera digital platform.
3. To investigate how to promote Hunan Kunqu Opera digital platform

Conceptual Framework

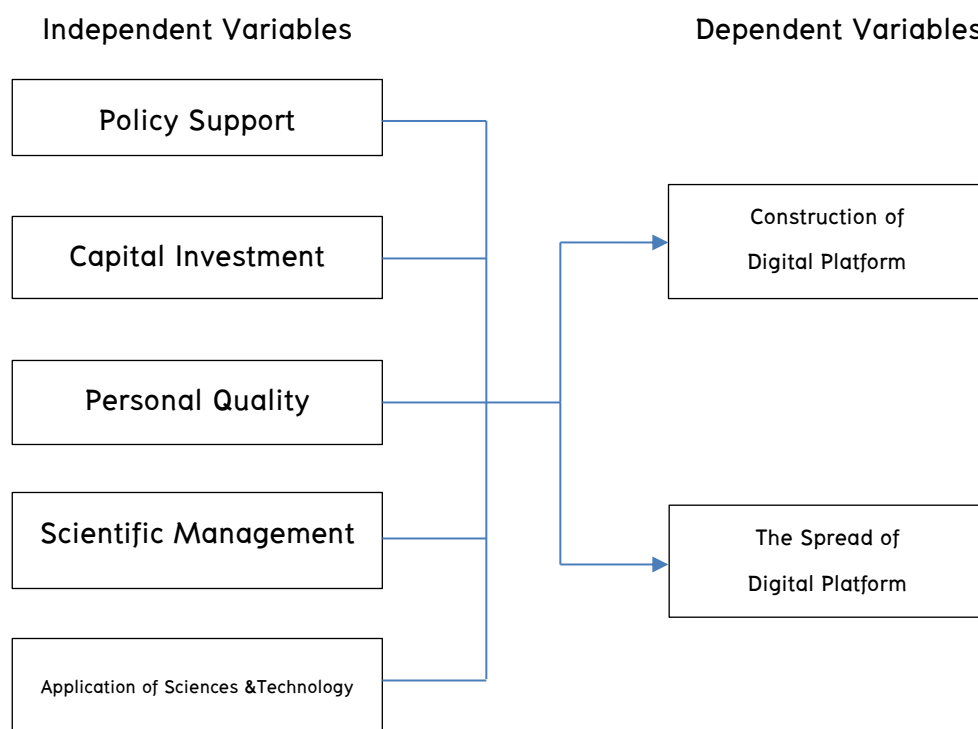

Figure 1 Conceptual Framework developed from original research

In this study, the digital management of Hunan Kunqu Opera is taken as the research object, and the method of qualitative and quantitative research is used. Based on the analysis and explanation of the research design and related data of the qualitative research part, the relevant contents are extracted for quantitative research, and the quantitative research design and corresponding data are analyzed to refine the argumentation basis and influencing factors of the digital management of Hunan Kunqu Opera, and then the digital management platform of Hunan Kunqu Opera is constructed by using digital technology (Wu Yuanyuan, 2016).

In this paper, a number of research methods are used, and there are different focuses in different research stages. In the early stage of the study, it mainly adopts the methods of literature research and field investigation combined with qualitative research. The main task of this stage is to judge and identify valuable research objects and collect valuable information of Hunan Kunqu Opera; In the middle of the study, the quantitative research method is mainly used, which is particularly prominent in the research stage of Hunan Kunqu Opera digital protection system (Zhang Xiaoyu, 2016).

Research Findings and Discussion

Combined with literature research and field interviews, it analyzes the current situation of Hunan Kunqu Opera digital management on the basis of statistical data. The main content includes three parts, the first part is the resource construction of Hunan Kunqu Opera digital management, the second part is the qualitative and quantitative research data analysis of Hunan Kunqu Opera digital management. The third part is on the basis of data statistics and analysis, to discuss the construction and dissemination of Hunan Kunqu Opera database (Liu Xiaohui, 2017).

Hunan Kunqu Opera digital platform has gone far beyond the scope of local Hunan Kunqu Opera culture in time and space, and has developed to the Internet and society in depth. This digital platform resources construction is mainly divided into history, performance, model, performance information, interaction, cultural and creative promotion, cooperation institutions and other parts, forming a three-dimensional development track of digitization, digitization, appreciation, theorization, skill and interaction (Shen Weili, Zhang Kechun, 2017). These contents further enrich the cultural connotation of Hunan Kunqu Opera, and lay a special theoretical foundation for the construction and application of digital resources of Kunqu Opera.

Data analysis

Focusing on the five aspects of basic information, government assistance, the internal situation of Kun Opera Troupe, the scientific management of Kun Opera Troupe and the use of digital means, the author uses semi-structured interviews to interview 15 members of Kun Opera Troupe in Hunan Province.

From the perspective of government assistance, there are the following two situations. Among the interviewees, managers know more about government policies than non managers, and younger young people know more about government policies than older members (Gong Longyu, 2016). In addition, although the government has issued the corresponding documents, and through the interview content, it is not difficult to find that the government's special fund investment is narrow and not strong enough, and it is mainly concentrated in the application of scientific research projects, most members do not understand, which indicates that the government needs to increase its support for Kun Opera Troupe.

From the internal situation of the troupe, as far as the salary is concerned, the satisfaction of the whole staff is still relatively high, and most of them are satisfied with the improvement of welfare measures such as the establishment, five insurances and one fund; National inheritors and provincial

inheritors are entitled to corresponding subsidies (Wang Kexiang, 2018).; A small number of personnel will also have income beyond the basic salary, and the capital income mainly comes from business performance, teaching, etc.

From the scientific management of Kun Opera Troupe, the management mainly focuses on the attendance rate of actors, performance, personnel training, etc. Of course, in addition, Hunan Kunqu Opera Troupe has relatively sound administrative departments, financial management departments and other functional departments. In addition, with the development of the times, the management, training and further education of Kun Opera Troupe have become more scientific and rigorous. It has a more comprehensive management method. For example, it has set certain goals for the plays that need to be staged and rehearsed every year, aiming at strengthening the daily training management and providing better and more perfect stage presentation (On Guoxin, Zhang Lilong,(2019).

From the perspective of the use of digital means, the older generation of artists basically do not know much about the current high and new technology, and the younger generation always stay in the use of digital means such as video and audio, and their understanding of digital is not thorough. It can be seen that the use of digital means needs to be popularized and deepened (Fan Qiaozhen, 2017).

Conclusion and Implication

Based on the research and analysis of Hunan Kunqu Opera resource protection, cultural communication and digital platform, this chapter mainly puts forward the optimization strategy and implementation path of Hunan Kunqu Opera digital resource management. At the same time, the author summarizes the research value, significance, contribution and innovation of this paper, and points out the limitations and shortcomings of this research. Finally, the future research direction and practical suggestions are put forward for the follow-up research of Xiangkun digital resource management.

Research Conclusion

1. Hunan Kunqu Opera digital management is conducive to the protection of Xiangkun resources

Through this study, we can see that the overall effect of digital management in Hunan Kunqu Opera (independent variables), respectively, the comprehensive influence of these five independent variables. When the stakeholders reach a higher degree of communication and construction of Hunan Kunqu Opera digital platform (dependent variable), the better the effect of Hunan Kunqu Opera Digital

Resource Management (dependent variable), the better the protection of Hunan Kunqu Opera resources, and vice versa.

Therefore, in the practice of digital resource management in Hunan Kunqu Opera, it is necessary to formulate and improve policies and regulations on the protection and inheritance of local intangible cultural heritage according to the actual situation of various regions, increase financial investment in the management of intangible cultural heritage resources in Hunan Kunqu Opera, strengthen the construction of resource management related systems, pay attention to the cultivation and introduction of resource management professionals, and attach importance to the innovation and development of traditional Hunan Kunqu Opera. On this basis, we should strengthen the digital construction of Hunan Kunqu Opera resource management (Fan Yun, 2017). Finally, by regularly investigating the evaluation feedback of Hunan Kunqu Opera stakeholders on the effect of resource management, we can actively adjust and improve the optimization strategy of its digital resource management.

2. Digital management of Hunan Kunqu Opera is conducive to the wide spread of Hunan Kunqu Opera culture

There is no successful experience and management mode that can be directly used for reference. Under the background of the information age, on the basis of comprehensive consideration of the influencing factors of Hunan Kunqu Opera resource management, we should keep pace with the times and apply digital technology to assist Hunan Kunqu Opera resource management, which is conducive to the spread of traditional Hunan Kunqu Opera culture to the greatest extent.

For Hunan Kunqu Opera resource management, all government departments in Hunan need to pay attention to the digital transformation of resource management, and actively build a digital, network and information platform for the protection and inheritance of Hunan Kunqu Opera intangible cultural heritage, so as to effectively connect Hunan Kunqu Opera intangible cultural heritage management departments with other resource management departments such as local culture, education, tourism, performing arts and ethnic cultural industries. So as to realize the sharing of network digital resources and complementary information among different departments, and ultimately achieve the goal of creating a modern digital development environment of Hunan Kunqu Opera, promoting the scientific optimization of its resource management, eliminating the crisis of local intangible cultural heritage, and achieving the purpose of wide spread of Hunan Kunqu Opera culture to the maximum extent.

3. Digital management of Hunan Kunqu Opera is conducive to the construction of an all-round and multi angle platform of inheritor--resource--audience

Hunan Kunqu Opera digital platform, supported by information technology and Internet platform, uses web.2.0 information technology to build and manage the background database, digitizes the text, picture, video, animation, inheritor data and other rich resources about Hunan Kunqu Opera, and adds the system design to the platform content, so as to integrate the Hunan Kunqu Opera related digital resources. It constructs a diversified digital platform of Hunan Kunqu Opera, which integrates cognition, interaction and entertainment.

Based on the Internet information technology, the platform is designed and developed by using digital technology and combining with the characteristics of Hunan Kunqu Opera culture, so as to test the research on Hunan Kunqu Opera digital management in this paper. In a word, it is important to sort out and integrate the relevant resource data of Hunan Kunqu Opera. For example, the resource platform includes information of Hunan Kunqu Opera, performance information of Hunan Kunqu Opera, knowledge popularization of Hunan Kunqu Opera, audio and video resources of Hunan Kunqu Opera and other knowledge, so as to solve and improve the current situation of scattered its resources, and effectively integrate the data resources of it. So that different audiences can get the resources they want on this platform.

Research contribution

1. Contribution to knowledge

This paper comprehensively expounds and combs the history, representative plays, inheritors and related knowledge of Hunan Kunqu Opera, which is helpful to promote Chinese excellent traditional music culture to domestic and foreign academic circles, and facilitate researchers to deeply understand the concept connotation, historical development, genre types, artistic characteristics, social influence and other knowledge and culture of Hunan Kunqu Opera.

2. Contribution to practice

The research results of this paper have a certain value for the concept innovation of Hunan Kunqu Opera digital resource management, which will effectively promote the multi integration of representative repertoire, inheritor, clothing, image, spectrum and other resources. It will be beneficial to the protection, inheritance and optimal management of national music cultural resources, which can better effectively realize the information sharing of Hunan Kunqu Opera resources, promote the digital development of its resource management, improve the effect of Hunan Kunqu Opera resource management, and promote the better protection, inheritance and comprehensive development of traditional Hunan Kunqu Opera culture. The results of this study can also be used for reference to the

innovative protection and inheritance design of other national cultures. It can effectively realize the sharing of national culture and art resources, promote the understanding, appreciation, learning, exchange and dissemination of local culture, and save a lot of manpower, material resources and financial management costs of the government and enterprise departments. Can make the local excellent national culture get better protection, inheritance and development.

3. Some Useful Suggestions on Digital Management of Hunan Kunqu Opera are Put Forward

In the process of field investigation and interview on the digital protection and management of Hunan Kunqu Opera, it is known that there are still many problems to be solved in all aspects of digital protection of Kunqu Opera. According to expert interviews and the experience of digital protection of other types of intangible cultural heritage, this paper makes the following suggestions: (1) Establish the standard basis of digital management of Hunan Kunqu Opera. In recent years, China has issued the relevant policy documents of intangible cultural heritage protection, but in these policy documents, the digital protection mode is not taken as an important way to protect intangible cultural heritage, so as to make a guiding overall planning and deployment. Therefore, the importance of digital protection of intangible cultural heritage should be clarified through the legal effect, and make strategic deployment for the development and construction of intangible cultural heritage digital protection. Second, establish a unified, standardized and feasible standard for the digital management of Hunan Kunqu Opera. Only in this way can the digital management of traditional Chinese opera be used for reference. (2) Establish the digital management mechanism of Hunan Kunqu Opera. The digital management of Kunqu Opera should pay attention to the establishment and improvement of management system, realize the unification of standardization and promotion of digital construction, and standardize the digital construction according to the system, so as to promote the orderly progress of digital management. First of all, it is necessary to establish relevant digital management research institutions. The digital management work of Hunan Kunqu Opera should be carried out by the cooperation and complementarity of Hunan Kunqu Opera training institutions and digital research institutions. Secondly, the government departments should guide, co-ordinate and supervise the digital management of Hunan Kunqu Opera, and supervise the division of responsibilities of various departments to ensure the standardization and orderly implementation of digital management. (3) Strengthen the intelligence support of digital management in Hunan Kunqu Opera. Training of digital management professionals in Hunan Kunqu Opera. The digital management of Hunan Kunqu Opera needs talents who know both Hunan Kunqu Opera and digital technology. Therefore, it is necessary to cultivate a group of talents who combine theoretical knowledge with practical experience to support the construction of digital

management in Hunan Kunqu Opera. To build the digital management research platform of Hunan Kunming. In combination with universities and scientific research institutions, a research platform for digital management of Hunan Kunqu Opera should be set up. At the same time, it is also one of the protection means to actively apply for the digital project of Hunan KunquOpera. Finally, strengthen the exchange and cooperation of digital management of intangible cultural heritage of Chinese traditional opera. Through regular exchanges, all localities can summarize the achievements and explore the experience, and jointly promote the development of digital management of intangible cultural heritage of Chinese opera.(4) Guide social funds to participate in the construction of digitalmanagement in Hunan Kunqu Opera. It is necessary to broaden the sources of funds for digital construction in Hunan Kunqu Opera. We should encourage and support enterprises, institutions, social organizations and individuals to participate in the digital construction of Hunan Kunqu Opera by means of donation or setting up special funds.

Reference

- Deng Jianping. (2018). Theoretical Conception Of Digital Protection Of Xi'an Gaoqiang In Quzhou. *Northern Music*, 38(20), 91–96.
- Fan Qiaozhen. (2017).Preliminary Study On Digital Protection Of Guangxi MusicIntangible Cultural Heritage. *Art Technology*, 30(9), 31.
- Fan Yun. (2017).Research On Digital Protection And Inheritance Of Shadow Play InSouthern Anhui. *Computer Knowledge And Technology*, 13(13), 179–181.
- Gong Longyu. (2016).Analysis Of Digital Protection And Inheritance Of MiaoEmbroidery In Western Hunan. *Drama House*, 20, 152–154.
- Liu Xiaohui. (2017). Summary And Analysis Of Research On Digital Protection OfChinese Traditional Folk Art. *Art Education Research*, 8, 28–29.
- On Guoxin, Zhang Lilong. (2019).On Digital Protection And Inheritance Of Intangible Cultural Heritage. *Library*, 4, 79–84.
- Shen Weili, Zhang Kechun. (2017). Research On Digital Protection Of Ancient Buildings Based On BIM Technology. *Sichuan Building Materials*, 43(12), 63–64.
- Wang Kexiang. (2018). Research On Digital Protection And Inheritance Of NanjingGold Foil Forging Technology. *Creativity And Design*, 5,63–70.
- Wu Yuanyuan. (2016). Research On Inheritance Mode Of Huizhou Folk Song Inheritors From The Perspective Of Digital Protection. *Art Review*, 11, 39–41.

- Xiong Hongyun. (2016). Digital Protection And Inheritance Of Clothing Patterns. *Textile Science Research*, 1, 92–94.
- Yang Jie. (2017). Digital Protection And Promotion Of Hainan Lijin Art. *Journal Of Hainan Tropical Ocean University*, 24(3), 32–36.
- Zhai Leilei. (2016). Digital Protection And Inheritance Of Shaanxi Intangible Cultural Heritage In The Context Of New Media. *Talent*, 17, 232–233.
- Zhang Xiaoyu. (2016). Research Review On Digital Protection Of Intangible Cultural Heritage In China. *Inner Mongolia Science And Technology And Economy*, 12, 6–9.
- Zhou Guanglei. (2018). Digital Protection: A New Way Of Intangible Cultural Heritage Protection. *Comparative Study On Cultural Innovation*, 2(20), 146–147.

Music Education Guideline of Government–Paid Teaching Students, China

Zhang Xiaohong¹ and Manoch Prompanyo²

^{1,2}School of Management, Shinawatra University, Thailand

E-mail: ¹1990273140@qq.com, ²Manoch.p@siu.ac.th

Received February 18, 2022; **Revised** August 15, 2022; **Accepted** August 16, 2022

Abstract

The purpose of this research was to study the main existing problems funded by the government in Hunan Province, China, and to develop a regular education development plan funded by the government in Hunan Province, China. The data collection tool was an online questionnaire of 425 samples. The research statistics were frequency, mean, percentage, standard deviation, t-test, ANOVA, and multiple regression analysis.

The results of the frequency analysis showed that most of them were "women" and most of them lived in Changde and Xiangxi. The four measurement dimension options, namely local cultural value recognition, local cultural participation, music–cultural curricula connection, and homecoming development stability, were the linkages of local culture. In their frequency analysis of GPTS Cognition of Rural Teachers, almost all of them responded, "To guide students to become better people." In a consistent, multi–frequency analysis of success, the subjects thought it made them happier. The subjects felt happiest because of "student achievement" and "social acceptance".

The results of the hypothesis showed that analyzing the influence of the level of identity and the contribution of local cultural values on the degree of association of the local music culture curriculum could be written as follows: $Y1 = 1.061 + 0.286 * X1 + 0.365 * X2$. Analysis of the influence of identity and the contribution of local cultural values on the stability of homeland development, the regression result was $Y1 = 1.140 = 0.372 * X1 + 0.313 * X2$. Analysis of the influence of the local music culture curricula linkage on the stability of homecoming development, the higher the degree of coherence of the local music culture curricula, the better the stability of the hometown development. The equation could be written as $Y1 = 1.457 + 0.591 * X3$.

Keywords: Music Education Guideline; Government–Paid Teaching Students

Introduction

Government-sponsored normal university students, as the special college ones, are shouldered with the mission to change the educational backwardness in rural areas and will have direct and profound influences on China's rural education with their comprehensive performances which reflect their educational conceptions, life values and scientific and cultural cultivation, etc. (Teacher Education Revitalization Action Plan (2018–2022)). In modern society, the basic artistic cultivation acts as the important cultural symbol of high-qualified talents. Art serves as the carrier of the era culture and value view, and the mainstream culture and value view are demonstrated with a variety of artistic forms in the modern society. Without artistic edification, a man is doomed to lag behind the times. Showing rich forms, music is so touching and inspiring, not only an art but also the necessary means of the spiritual cultivation with the irreplaceable value for the development of both the government-sponsored normal university students and the rural education. However, due to various factors, there still exists certain distance between the overall cultural cultivation of the government-sponsored normal university students and the social expectation, and there are also many aspects to explore and improve in their musical education, of which the most prominent are the following:

1. Music Quality has Become Cultural Weakness of Government-sponsored Normal University Student.

The biggest gap on education between urban area and rural area in China is the unequal quality of art education. Due to the majority of the government-sponsored normal university student come from high schools in rural area, compared to the common students at school, those who came from rural area do less good and even some of them never had any music education that they should have had, which can also mean they are zero-based. This kind of situation can be related to the background of their rural education. And artistic accomplishment and artistic value of the government sponsored normal university student will have direct influence on the situation of art education at rural schools. There is a mutual connection between the humanistic quality education and rural education of the government-sponsored normal university student, which means that enhancing art education is not only for the need of individual development but also for the need of the future development of rural education. Music accomplishment which is essential is part of the humanistic quality for the government-sponsored normal university student. How to enhance the music accomplishment of government-sponsored normal university student becomes an important subject of the study on rural teacher education.

2. Lack of Understanding to Value of Education on Music Accomplishment.

Only 10% of government-sponsored normal university student are music majors. Most of these 90% students have a biased understanding of music quality education and believe that they will not engage in music-related work in the future. Therefore, they believe that music literacy has little impact on their study and career, which is the main reason for non-music students lacking music literacy (He, 2009).

3. Institute, as well as non-music teachers also have insufficient understanding of music quality education by the concept of exam-oriented education.

By the reason, insufficient knowing of value will directly lead college pay less attention on music education, declining music practice to address more studying time. Less music course, lacking music teaching equipment and relying on Music College support, all of which seriously affect the quality and effectiveness of government-sponsored normal university student (Huang, 1999).

4. Improper Target Positioning in Music Quality of Government-sponsored Normal University Student.

Music quality education for of government-sponsored normal university student, should first be a general education and non-professional education with clear goal setting curriculum setting, teaching process and evaluation standards which are different from music majors. Accurate positioning of educational objectives is the basis for government-sponsored normal university student to better educate. The teaching philosophy and method focusing on professional skills obviously cannot meet the needs of music quality education for government-sponsored normal university student. At present, due to the lack of goal orientation, students cannot distinguish students with majors and non-majors, thus, this situation increases many problems in music quality education, affecting their literacy education results.

5. Lack of Scientific Research on Music Quality Education.

Scientific research and teaching promote each other, and correct educational ideas and methods come from in-depth scientific research. Government-sponsored normal university student, a special group of normal university students, they have a special education background and the orientation of training target. Affecting factor are diverse, which combined with their own music foundation, internal requirement, and the training mode of school, including the influence of the social values of music, curriculum designing and teaching, examination method and evaluation standard, practice activities, and college attention. Music quality education for government-sponsored normal university student is an organic part composed of interrelated elements, with its own internal structural elements, which are

closely related and interact with each other. Using management variable research method of music literacy research into government-sponsored normal university student is helpful for researchers to reveal the causal relationship between various internal factors in forming music quality, so as to optimize the training program by regulating variables (Ma, 2008).

Statement on the Problem

Education in the rural poverty regions has received special particular concern in many countries. Attaching importance to the training of rural teachers and revitalizing rural education are important measures to realize the fair and balanced development of education in China. Chinese government has implemented the free policy of teacher education since 2007 and formulated the "Action Plan for Revitalizing Teacher Education" to change the backwardness of rural education and the lack of high-quality teachers. It is under this social background that the publicly-funded normal university students are a special group of college students. Compared with ordinary college students, tuition-free normal school students have their own particularity. Enrollment and employment are oriented to the countryside. All the students come from rural schools, and most of them come from poor families who need tuition support. They must follow the contract and return to their place of origin to serve the local primary and secondary schools and engage in education or education management after graduation (Ci, 1999).

The educational background of the rural targeted government-sponsored normal university student is the starting point of junior high school. They receive a phased training form linking the two stages of general education and undergraduate education through a five-year or six-year educational system. They will return to their hometown and assume the mission of changing the backward state of rural education after graduation. Whether the new generations can fulfill the mission depends on the quality of normal education. By education, life values, science and humanities quality structure formed by the comprehensive quality education are all important contents of government sponsored education. Their overall quality whether to meet the social expectations, depends on the cultivation of the scientific and effective methods. Improving life values and humanities are important training targets in rural. Paying more attention on government sponsored music quality education is an important path to achieve this goal (Yan, 2006).

Music Quality is Necessary for Government-sponsored Normal University Student Art, a kind of cultural form, human poetic existence of people in long-term social practice activity, calls for the pursuit of the perfect consciousness, thus learn from the humble pursuit of refinement, that is aesthetic and social functions of art. Art aesthetic is not only skills but also the aesthetic of personality, emotional, aesthetic, life and spiritual needs. It can promote people from barbarism to civilization, from junior to

senior, from coarse to refine. Art is the internal motivation to change human life quality, therefore, poverty is always related to the lack of art education. Art is not only for aesthetic, but also a kind of epistemology, for human understand the world. It combined with science to completely understand this world. Views by lacking art are incomplete, only piece out the shorts, we will keep up with the pace of times. Music is an auditory art, but it works on people's emotions and hearts. Human beings use it to express emotions and feelings, not to be repeated in words, but to express them in pleasant musical sounds, which carries rich humanistic information of human beings in beautiful melodies. When people are using this art, no matter appreciating it or creating it freely, what they bring is the pleasure of obtaining the freedom of mind. Music literacy not only reflects the ability of artistic dialogue with music, but also reflects the ability to use music. Music is closely related to cultural life, ceremony, leisure, cultural activities, and labor and so on. Music, as the media gathered people working together. Obviously, a person without basic music literacy cannot participate in society well. Music literacy not only is an important content of their own personality, but to motivate their participation in society, creating culture of humanities accomplishment. Music quality can rich students' cultural life, improving their ability to participate in society and the creation of culture. Through the media of art, they can know the spirit of the age, era culture, then follow the era, so as to change limited vision of culture field.

Problems in Music Quality Education of Government-sponsored Normal University Student Government-sponsored normal university student are a special group with more attention to by education researchers. However, due to the influence of rural education background, they show a relatively lack of integrity in terms of humanistic cultivation. Some researchers have conducted a questionnaire survey on music literacy of 300 government-sponsored normal university student, more than 10 music teachers for in-depth interviews. They found that music literacy of government-sponsored normal university student has great problems in curriculum setting, teaching mode, assessment method and other aspects. In fact, this is a common phenomenon in every school. Although they are different, the main problems are still mainly reflected in the following aspects (Qu, Z., 2019):

- 1) Music quality and foundation of students are generally poor
- 2) Insufficient understanding of the value of music
- 3) Government-sponsored normal university student lack the awareness of participating in social and cultural activities
- 4) Students lack practical activities about music
- 5) Music literacy education objectives are disconnected from social and cultural activities.

Research Objective

1. To study main course of problems existing in the government funded normal education in Hunan Province, China.
2. To create the improvement plan in the government funded normal education in Hunan Province, China.

Research Scope

Variable Scope including: Independent variables: Basic Information's of GPTS, such as gender, grade level, student origin. Vernacular cultural value recognition and local music cultural connection. Dependent Variable was Homecoming Development Stability of GPTS. Intermediary variable was rural cultural participation.

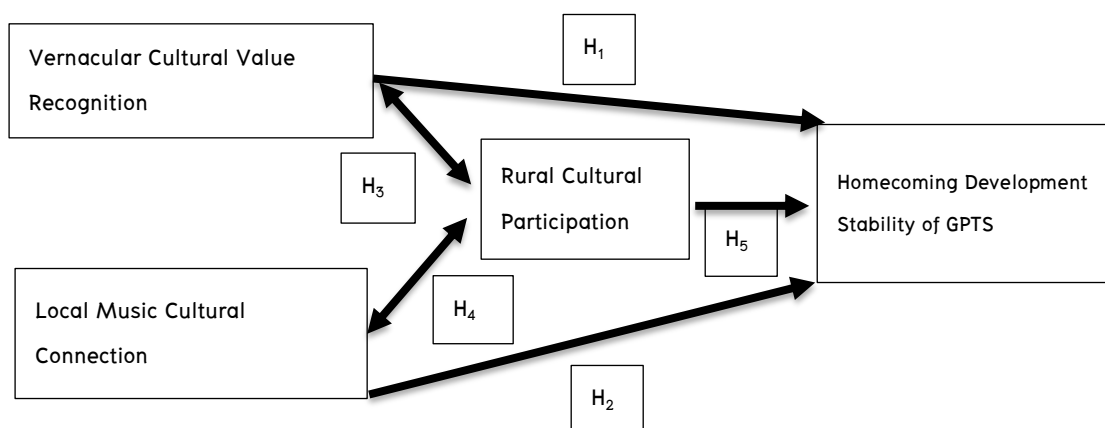
Population and sample: GPTS students in 3 Universities in Hunana Province, China. Follow the Annual reports of 3 universities, there are GPTS students were 25,678 students, applied Yamane formula for sampling calculated equal 400 samples, increasing for error protection 50 samples, equal 450 samples. Authors used online questionnaires and returned for completed calculated equal 425 samples.

Scope of Time: Authors would implement field investigations among Guangxi's off-campus music training institutions, analysis, and synthesis all process from February 2019 to February 2020.

Research Limitation: Because of the COVID-19 Pandemic context, authors designed the data collecting by online questionnaires for safety all in live and property and followed by the healthy hygienic regulation of Hunan Provincial Announcements.

Conceptual Framework

Independent Variables

Research Hypothesis

H₁: The Vernacular Cultural Value Recognition has a significant positive impact to Homecoming Development Stability of GPTS.

H₂: The Local Music Cultural Connection. has a significant positive impact to Homecoming Development Stability of GPTS.

H₃: The positive relationship between Vernacular Cultural Value Recognition and Rural Cultural Participation.

H₄: The Local Music Cultural Connection between Vernacular Cultural Value Recognition and Rural Cultural Participation.

H₅: The Rural Cultural Participation has a significant positive impact to Homecoming Development Stability of GPTS.

Research Result

Descriptive analysis:

Though frequency analysis, it can be seen that the distribution of gender samples is mainly “Female” 351 samples, accounting for 82.59%, and “Male” 74 samples, accounting for 17.41%; the samples of source of birth are mainly in Changde and Xiangxi, accounting for 13.41% and 12.10%, respectively; whether the hometown belongs to a poor country or in poor areas, “No” is the main answer, accounting for 65.65%; in term of grade, the GPTS samples answered the sophomore has the highest proportion of 29.41%; the source are in rich in music and cultural resources. In term of degree the samples is mainly distributed in “General”, accounting for 67.29%; in term of the willingness to be music teacher in the village, the difference between the proportion of “willing” and “unwilling” is not large, and the proportion of “willing” is slightly high at 51.29%, in term of instrument performance skills, the hope to play “Piano” accounting for 48.71%, the highest, follow by guitar, respectively.

The Options in the four measurement dimensions of local cultural value recognition, local cultural participation, local music cultural curriculum connection, and homecoming development stability were set according to Likert 5 level scales. As can be seen, the average value of each dimension of the questionnaire was ranked from low to high, respectively, as the connection degree of the local culture (Mean=3.1007, S.D.=0.724), the participation in local culture (Mean=3.12, S.D. 0.72), the value recognition of the local culture (Mean=3.14, S.D.0.72) and the stability of the development of the hometown (Mean=3.38, S.D.=0.63)

The frequency analysis of GPTS Cognition of Rural Teachers, almost of them answered “to guide students to become better people” (n=328, 24.35%), “Like to get along with students” (n=308, 22.87%), “Attractive job content” (n=212, 15.74%), “Love this profession” (n=209, 15.52%), “Teachers have a good reputation” (n=117, 8.69%), “Teachers’ salaries are high” (n=98, 7.28%), and other reason, such as love to teaching and restore in heritage of nation (.n=75, 5.57%), respectively.

From the analysis of multiple corresponding frequencies of the following achievements that samples think makes them happy, it can be seen that the samples who feel happy, because of: “student achievement”: (n=330, 29.02%) and: “social recognition”(n=314, 27.62%) were the most, respectively.

From the analysis of multiple corresponding frequencies of reasons that samples chose to stick to as a country music teacher, samples generally chose to stick to country music teachers because of “increase rural teachers” wages, housing and other welfare benefits”, “obtaining opportunities to cooperate with local cultural projects”, and “opening up the country music art training and entrepreneurial market”. For posts, the most samples chose to stay because of “increasing the wages and housing benefits of rural teachers” (n=322, 29.33%), “Get the opportunity to cooperate with local cultural undertaking projects” (n=312, 28.42%), “Develop the country music art training and entrepreneurial market” (n=308, 28.05%), and “Opportunity to apply for local music project” (n=107, 9.74%), respectively.

From the reason of samples that usually refuse to participate in local folk activities, because of “Lack of own technical ability” (n=343, 30.01%), “Damage to teachers’ worth” (n=324, 28.35%), “Haven’t participated, don’t know very well” (n=215, 5.60%), “Not interested” (n=105, 9.19%), “No economic return” (n=92, 8.05%), and other such as should wildly announce or PR for everybody know, how to apply and join in this activities. (n=64, 5.60%), respectively.

From analysis of the multiple corresponding frequencies of reasons that samples hinders the learning of local music culture the most, can be seen that samples who answered “Lack of teacher guidance” (n=348, 37.74%), “Musical instruments are too expensive” (n=333, 36.12%), “No learning environment” (n=112, 12.15%), “Learning is not meaningful” (n=75, 8.13%), and other such as No local musical clubs or communities for us. (n=54, 5.86%), respectively.

From the analysis of the multiple corresponding frequencies, can be seen that samples who answered “Inability to realize self worth” (n=328, 34.75%), “Music courses are not taken seriously” (n=288, 30.51%), “No career prospects” (n=146, 15.40%), “Not strong enough professional skills” (n=114, 12.08%), and other, such as interesting in modern musical (n=68, 7.20%), respectively.

From the analysis of the multiple corresponding frequencies, the high mobility of rural teachers, can be seen that samples answers almost “Lack of development opportunities” (n=317, 28.10%), “Lack of display platform” (n=315, 27.93%), “Low welfare benefits for rural teachers” (n=311, 27.57%), “Poor teaching resources” (n=133, 11.79%), and other (n=52, 4.61%), respectively.

From the analysis of the multiple corresponding frequencies, the publicly funded normal school should make students more adapt to and identify with local music and folk culture, can be seen that samples answers almost “Establishing a value connection between normal students and local culture” (n=313, 24.80%), “Improve rural adaptability for post=employment development” (n=299, 23.69%), “Develop music courses with local significance” (n=298, 23.61%), “Cultivate their literacy and creativity to participate in rural culture” (n=295, 23.98%), and other (n=57, 4.52%), respectively.

From the analysis of the multiple corresponding frequencies, a rural teachers, to pursue students’ ideal happiness”, can be seen that samples answers almost “Improve one’s own abilities” (n=338, 20.98%), “Learn to be content” (n=239, 14.84%), “Improve academic qualities” (n=226, 14.03%), “Change the jobs for rural teachers” (n=220, 13.66%), “Rely on the help of parents” (n=115, 7.14%), and other (n=61, 3.79%), respectively.

Research hypothesis Result

Analysis of the influence of the Degree of Identity and Participation of Local Culture Value on the Connection Degree of Local Music Culture Course. Result the adjusted R-square is 0.322, and the independent variable combination can explain the dependent variable with 32.20% possible performance. The F Value is 101.493, the significance probability is less than 0.05, indicating that the model has a good fit, in the model, the standardized regression coefficients of “local culture value recognition” and “local cultural participation” are 0.285, and 0.367, respectively. The t value of the constant term is 7.233, and the sig value is 0.000, which passed the significance test. The coefficient values of regression equations of the independent variables “local culture value recognition” and “local culture participation degree” are 0.286, and 0.365, respectively. And the sig value is 0.000, which passed the significance test. It can be seen from the “local culture value recognition” and “local culture participation degree” have a significant positive impact on the “local music cultural curriculum connection degree”. The more the local cultural value identity and the local cultural participation higher, the better the connection degree of the local culture curriculum. The equation was as follows: $Y1 = 1.061 + 0.286 * X1 + 0.365 * X2$ An analysis of the influence if the Degree of Identity and Participation of local culture value on the stability of returning hometown development, the adjusted R-square of the

model is 0.457, which indicates that the model has a good of fit, and the independent variable combination can explain the dependent variable with 45.70% possible performance. The F value is 172.269, and the significance probability is less than 0.05, indicating that the model fits well. In the model, the standardized regression coefficients of “local culture value recognition” and “local culture participation degree” are 0.419 and 0.357, respectively. The t value of the constant term is 9.846 and the sig value is 0.000, which passed the significance test. The coefficient values of the regression equations of the independent variables “local culture value recognition” and “local culture participation degree” are 0.372 and 0.313, respectively, and the sig value is 0.000, which passed the significance test. From the regression equation, it can be seen that the independent variable “local culture value recognition” and “local culture participation degree” have significant positive effects on “hometown development stability”. The higher the local cultural value identity and the participation of local culture. The better the stability of development when returning home. Regression result is $Y_1 = 1.140 = 0.372 * X_1 + 0.313 * X_2$

Analysis of the influence of the connection degree of the local music culture course on the stability of the development of homecoming. Taking the “local music culture curriculum connection degree” as the independent variable, and the “hometown development stability as the dependent variable, using multiple linear regression analysis, this regression model was obtained. According to the model summary, the adjusted R-square of the model is 0.447, indicating that the model has a good fit, and the independent variable combination has 44.70% possible performance to explain the dependent variable. The F value is 343,527, and the significance probability is less than 0.05, indicating that the model fits well. In the model, the standardized regression coefficients of the “local music culture curriculum connection degree” is 0.669, the t value of the constant term is 14.354, and the sig value is 0.000, which has passed the significance test. The coefficient value of the regression equation of the independent variable is 0.591, and the sig value is 0.000, which has passed the significance test. From the regression equation, it can be seen that the independent variable has a significant positive effect on dependent variable. The higher the connection degree of local music culture curriculum, the better the stability of hometown development. Formula: $Y_1 = 1.457 + 0.591 * X_3$

By using Model 4 in the SPSS macro compared by Hayes (2012) to test the mediation effect, the results show that in the model with “local culture value recognition” as the independent variable and “local music culture curriculum connection degree” as the dependent variable, the R-square is 0.227, and the F value is 124,320. The model fits well, and the independent variable coefficient is positive. The significance test indicates that the independent variable has a significant positive and the F value is 124.320, the model fits well, and the coefficient of the independent variable is positive. The dependent variables have a significant

positive effect, in the model with “local culture value recognition” and “local music culture curriculum connection” as independent variables, and “hometown development stability” as the dependent variable, the R-square is 0.367, the F value is 245,160, the model fits well, the coefficient of the independent variable is positive, and the significance test shows that the independent variable has a significant positive effect on the dependent variable.

The mediating effect of the bootstrap 95% confidence interval of the intermediary effect of the connection degree of the local music culture curriculum does not contain 0, indicating that there is a mediating effect, indicating that the value recognition of the local culture can not only directly reflect the stability of the development of the hometown, but also can pass the intermediary effect of the connection degree of the local music culture curriculum reflects the stability of the dependent of returning home.

By using model 4 in the SPSS macro compiled by Hayes (2012) to test the mediation effect, the result show that in the model with “local culture participation” as the independent variable and “local music culture curriculum connection” as the dependent variable, R-square is 0.266 and the F value is 153.277. The model fits well, and the coefficient of the independent variable is positive. The significance test indicates that the independent variable has a significant positive influence on the dependent variable; in the model with the dependent variable of “homecoming development stability”, the R-square is 0.521, the F-value is 229.297, the model fits well, and the coefficients of the independent variable is positive. The significance test indicates that the independent variable has a positive effect on the dependent variable. There is a significant positive impact; in the model with “local culture participation” and “local music culture curriculum connection” as independent variables, and “hometown development stability” as dependent variables, the R-square is 0.332 and the F-value 210.161, the model fits well, the coefficients of the independent variable is positive, and the significance test shows that the independent variable has a significant positive effect on the dependent variable.

Finally, the mediating effect of the bootstrap 95% confidence interval of the intermediary effect of the local music culture curriculum connection degree does not contain 0, indicating that there is a mediating effect, indicating that the local cultural participation can not only directly reflect the development stability of the hometown, but also can pass through the local music. The intermediary effect of the connection degree of music culture curriculum reflects the stability of the development of return home, and the intermediary effect value is 0.230.

References

- Chen, H. (2006). *Research on the status quo of public music education in science and engineering colleges in China*. Beijing: Capital Normal University.
- Chen, J. (2003). *Music literacy and practice*. Nanjing: Jiangsu Education Press.
- Chinese Academy of Social Sciences. (2012). *Compilation of the institute of linguistics, Chinese Academy of Social Sciences: Modern Chinese dictionary* (6th ed.). Beijing: The Commercial Press.
- Ci, H. (1999). *1999 printed (sound) 3"* (5 volumes). Shanghai: Shanghai Dictionary Press.
- Dong, B. (2012). *Problems in free music education for normal students and countermeasures*. Chongqing: Southwest University.
- Gao, L. (2007). Paying attention to the basic accomplishment of music. *Journal of Chengde National Teachers College*, 27(3), 93.
- Gude, O. (2004). Postmodern principles: In search of 21st century art education. *Art Education*, 57(1), 6–14.
- He, X. (2009). *The status quo and countermeasures of music quality education for non-music students in colleges and universities*. Music Education, 4.
- Huang, L. (1999). *The necessity of improving the music quality of college students from 500 questionnaires*. People's Music, 5.
- Li, S. (2012). *Theoretical and practical research on the cultivation of professional preschool teachers' music quality*. Shanghai: Shanghai Conservatory of Music.
- Liu, M. (2004). *Research on art education in contemporary aesthetic context*. Wuhan: Wuhan University.
- Ma, L. (2008). *On the quality education of colleges and universities*. Central Conservatory of Music.
- Ma, Q. (2011). *Research on the construction of campus music culture in colleges and Universities*. Changsha: Hunan Normal University.
- Qu, Z. (2019). *The improvement of college students' music literacy under the concept of general education*. The House of Drama, 12.
- Teacher Education Revitalization Action Plan. (2018–2022). *Implementation measures for the public education of normal students of the normal university Directly under the Ministry of Education*. Universiteiten van Nederland.
- Xia, Y. (2004). *Interactive research on music education and social music culture*. Changsha: Hunan Normal University.
- Xia, Y. (2004). *Interactive study of music education and social music culture*. Changsha: Hunan Normal University.
- Yan, X. (2006). *On the importance of music literacy in instrumental learning*. Little Performer, 6, 46.

Hunan Intangible Cultural Heritage Drama Project protection and Management

Wenjun Wang¹ and Tananrat Amarinrat²

^{1,2}School of Management, Shinawatra University, Thailand

E-mail: ¹sansuktananrat@gmail.com, ²18670799299@163.com

Received February 4, 2022; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 16, 2022

Abstract

This study aimed to analyze and synthesize the Hunan Intangible Cultural Heritage drama project protection and management and evaluated and gave suggestions to ICH teams. The qualitative research consisted of in-depth interviews with 25 participants who had ever been participated in the management work of ICH protection from the field of government, culture, education, and research units as well as inheritors of ICH at the national, provincial, municipal, and district levels. Subsequently, all the data were analyzed and synthesized until the solution was crystallized: first, the formulation and implementation of relevant policies; second, the reform and development of the opera troupe; third, the cultivation of opera talent; and finally, fourth, the performance of the opera market. However, the authors gave their ICH team a number of recommendations.

Keywords: Intangible Cultural Heritage; Drama heritage project; Protection and management

Introduction

In China, Intangible Cultural Heritage (ICH) conservation is a social cultural conservation campaign, which involves governments' and cultural departments' overall planning, local authorities' support as well as plenty of scholars' enthusiasm rather than a simple cultural project. (Condominas, G.,2004; Arizpe, L.,2004; Wim van Zanten, 2004; Xianqiong, L., 2006; Shiyue, C.,2014; Shengbiao, F. and Shengsheng, H.;2016). The selection of Hunan Intangible Cultural Heritage drama project protection and management as the research object is based on the following considerations:

First, the responsibility for conservation is significant. Given the fact that ICH opera project remains isolated from our cultural ecological environment, how to set up rules to protect and manage the leading position of original inheritors and their creative expression rights?

Second, the project list management requires to be deepened. In terms of the census, declaration, conservation, management, and other aspects of project lists, how to design and establish a mature management procedure and model?

Third, management policies need improvement. So far, for organizations and institutions, the well-targeted and practical conservation management system that orients to ICH opera project has not been shaped completely yet. It gives rise to the low efficiency and poor protection of the work by ICH staff.

Research Objectives

1. To analysis and synthesis, the Hunan Intangible Cultural Heritage drama project protection and management.
2. To evaluate and give the suggestions to ICH teams.

Research Methodology

The semi-constructing questionnaire design of the researcher includes the basic information of the inheritor, the inheritance and protection of the inheritor, and the management of the staff of relevant institutions.

Qualitative method will be adopted in the research. Literature research and in-depth interview are adopted.

Population sample

The 25 respondents in this study concluding relevant persons who had ever been participated in the management work of ICH protection from the field of government, culture, education, research units and institutions in Hunan, as well as the inheritors of ICH at the national, provincial, municipal and county levels. The author spot checked some representative non-legacy lists and collected data by questionnaires and field interviews.

Data analysis method

The researchers obtained the main information and data from respondents by using questionnaires and data collection. The relevant information of the subjects is obtained by means of descriptive statistics (including frequency, percentage, mean and standard deviation), and the inferential statistics are used to test the relationship of variables and verify hypotheses.

As can be seen from the above table, now we have only Hunan Vocational College of Art (the former Hunan Art School), Changde Art School (the former Changde Opera School), Hengyang Art

School (the former Hengyang Opera School) and Shaoyang Art School (the former Shaoyang Opera School). Huaihua Art School, Yueyang Art School, Chenzhou Art School and Yiyang Art School have all been closed and suspended.

Problems Existing in the Development of Opera Troupes: Since the late 1980s, the performance of professional troupes has been declining. Many troupes are struggling financially and in danger of dying out. In this context, the provincial Party Committee and the provincial government took decisive measures to reform the system of provincial art groups, art units and cultural and artistic units. Many of these professional opera troupes have changed their identities and become liability companies. Along the way of reform and development, the problems of the troupe emerged. The main problem is the gaps between opera troupes at different levels are widening, and the differences are obvious. The first is the difference in social influence. Provincial professional opera troupes have accumulated more classic repertoires, with more social influence, popularity, and strong technical strength. Municipal and county-level opera troupes are weak. Especially after the reform, many county-level opera troupes have no obvious advantage in the market competition (ChunPei, 2007; Rong, 2008; Shun, 2014). Second, provincial-level key troupes have received more government support and attention, such as “Troupe protection and support plan”, “Art rescue, protection and support project” and so on. The development of local opera troupes varies greatly due to the different attention and execution of governments and organizations at all levels. (Xingliang, 2005; YuLing, 2009; Wenlong, 2018). Third, the overall age structure shows that the elderly accounts for the majority of opera talents, and the number of talents is not equally distributed. It can be seen that the lack of talent has become an important factor restricting the development of opera troupe. (Weikai, 2012; Xianghua, 2013). First of all, the age structure of opera talents in Hunan Province was statistically analyzed, as shown in the following table 1.

Table 1 Table of Age Structure of Hunan Opera Talents

Time of birth	Number of persons	The proportion of opera talents in Hunan Province
In 1920–1929	4	0.6%
In 1930–1939	53	7.3%
In 1940–1949	202	27.9%
In 1950–1959	95	13.1%
In 1960–1969	253	34.9%
In 1970–1979	81	11.1%
In 1980–1989	35	4.8%
After 1990	2	0.3%

(The form information is provided by the staff of Hunan Academy of Arts)

According to the information in the table, the most populous age group is between 1960–1969, around 50–60 years old. There are 81 people aged between 40 and 50, only 35 people aged between 30 and 40, and only 2 people under 30. It can be seen that the age gap of talents is large, and the cultivation of talents is worrying.

From above, we can find that Changsha Huagu Opera has the most talents, with 231 people. Secondly, Hunan Opera has 119 talents. But minor operas such as Nuo Opera have only six people and Miao Opera has one. The proportion of such talents is uneven, and the situation is worrying.

Suggestion and Organization Management

Research Suggestion: According to the analysis and elaboration in the previous chapters, the research hypothesis has been verified and explained in this paper. And a comprehensive analysis has been carried out on specific issues. Aiming at the existing problems in reality, the author combined theory with practice from the following aspects: financial investment, digital communication, troupe development, talent training, facilities construction, opera performance, opera campus, script creation, opera theory, etc. and put forward relevant suggestions to complete the research results.

Suggestions for Improvement of Financial Input: Through the policy interpretation and practice surveys, we can see that the overall economic investment in the protection of intangible cultural heritage opera shows a good momentum of development. But there are certain gaps among troupes at all levels and regions. Therefore, in terms of specific work management, it is necessary to subdivide management rules, rationally allocate and use special funds, especially to increase the support for local small operas.

First, to foster the creation of local intangible cultural heritage opera art works and the polishing of key repertoires. We will support the touring and publicity efforts of local intangible cultural heritage operas. Especially in the relatively backward areas as Loudi and Yongzhou, there are abundant intangible cultural heritage opera resources. The government needs to give more support to the investment.

Secondly, governments at all levels shall, in accordance with relevant policies, guarantee the basic subsidies for the performance of opera troupes that meet the requirements and relevant funds for the inheritance and development of local opera types. Many municipal (county) opera troupes once brought rich spiritual and cultural life to the local people. Nowadays, because of the economic income and other problems, the survival of these opera troupes has become difficult, and many opera professionals have changed their careers. In our previous investigation and interview work, we have

clearly analyzed the important impact of economic income on opera professionals. Therefore, local governments should strengthen the tilt of policy. To ensure the sustainable development of these opera companies.

Third, we should coordinate the special funds for local small operas and strengthen the guarantee for the inheritance and development of local small operas. We will encourage the establishment of special funds for the development of local operas, support the creation and performance of local operas, update the performance equipment of opera troupes, and reward the construction of performance venues. Operas such as Yang Opera, Nuo Opera and Miao Opera need more attention from social organizations and the public and economic support.

Suggestions for Improvement in Digital Communication: The emergence and application of digital technology has changed people's traditional concept of protecting intangible cultural heritage operas, and also changed the living environment of intangible cultural heritage operas. At present, the digital dissemination and archiving work of Hunan intangible cultural heritage opera is just in its infancy. How to improve, improve, effectively promote the use of digital technology and service functions, effectively promote the social impact of intangible cultural heritage opera protection.

First, according to the actual situation of each region, a plan for the classification and protection of local opera types should be formulated. Local governments have strengthened the preservation of opera materials of intangible cultural heritage, such as scripts, photos, music scores and props, etc. Especially for the opera on the verge of extinction, stage audio and video recordings of the old generation of opera artists, as well as precious historical data of opera, can be saved and recorded by digital technology.

Second, local governments at all levels and the finance bureaus allocate special funds according to the census results of Hunan opera types. Digital cultural service platforms and digital preservation and inheritance directories of local operas should be built so as to realize the comprehensive management of the basic level opera culture.

Third, Hunan intangible cultural heritage opera protection platform is fully connected with relevant national intangible cultural heritage drama protection platform, gradually realizing deep integration of data resources, and gradually building a sharing mechanism. For traditional Chinese opera, we will launch a digital cultural center, build a local resource database, improve the efficiency of communication service, and provide digital support for the construction of a service system.

Suggestions for Improvement in the Development of the Troupe: The development of opera troupes after the reform is uneven. In comparison, provincial opera troupes have more advantages

in financial allocation, performance activities and awards. Different levels of governments, institutions and organizations pay different attention and support to opera troupes at city, county or below county level. In terms of prize-winning projects, the prize-winners are mainly concentrated in the category of large opera, such as Hunan Huagu Opera, Xiang Opera, etc. Other local operas have lower chance of winning and restricted by external factors such as environment and conditions, many small operas in economically backward areas have reached a very difficult point in the cultivation of opera inheritors and other professionals. Based on this, we have the following suggestions:

First, the local government should give priority to grassroots opera troupes and private opera troupes. More funds should be allocated to renew the old equipment, update costumes and props, and update the stage lighting. The improvement of hardware facilities can help these troupes to meet the development needs of the local performance market.

Secondly, more attention should be paid to the performance, management and personnel training of grassroots opera troupes and private opera troupes. The guiding purpose of the organization is to comprehensively improve its artistic production and innovation capacity. At the same time, the government can select a group of local opera art troupes from all local operas in the province as key support objects, so as to give full play to the demonstration and driving role of key troupes. This can help opera troupes with development potential to get rid of the current reality of the predicament and get a new development opportunity.

Third, according to the actual needs of Hunan province local opera development, actively strive for the support of the state financial funds, for example, to equip the county opera organizations with mobile stage vehicles. At the same time, government purchasing of benefit performances can promote the spread and development of excellent private opera troupes with certain social popularity and brand influence in Hunan Province.

Suggestions for Improvement in Personnel Training: The shortage of opera professionals is the core problem hindering the inheritance and development of Hunan opera. Among them, the talent development of small operas is worse than that of big operas, the talent cultivation of economically backward regions is worse than that of developed regions, and the talent cultivation of provincial, municipal and county-level operas is uneven. The existence of these differences is mainly restricted and influenced by the external environment and internal factors. To this end, we have the following suggestions:

Firstly, for opera troupes in economically backward areas, new educational mechanisms such as professional college training, cooperative training of school trouble-shooting and oral-order teaching

can be adopted to jointly cultivate opera talents in short supply. We will support local art colleges and universities where conditions permit to set up opera majors, especially strengthen the talent training of local operas, the emphasis includes Miao Opera, Nuo Opera, Huadeng Opera, etc. and promote the prosperity and development of local operas.

We encourage all local operas, especially professional opera troupes of small operas, to establish a new training method of “teachers leading apprentices”. Through the government investment and two-way selection, the skills will be passed on in the way of “one-on-one, or one-on-two”. The instructor will be given a certain amount of financial rewards after the performance of the opera students have passed the acceptance inspection.

Third, the establishment of excellent talent incentive mechanism. The administrative body should formulate measures to award outstanding opera art talents such as performers, scriptwriters, directors and other professionals who have won national and provincial awards. Incentive policies and amount setting can be allocated and tilted according to the specific financial input of different localities. Priority should be given to the cultivation of opera talents in remote areas and economically backward areas.

Suggestions for Improvement in Facility Construction: According to data statistics and in-depth interviews, in recent years, the construction and maintenance of public facilities related to intangible cultural heritage operas by Hunan provincial government has shown an upward trend on the whole. However, there is a big gap between different regions in terms of government input and support, for example, the economically developed areas, such as Changsha, Yueyang, Changde, are doing a good job. Economically backward areas without significant improvement effects should, with the help of the government and social forces, try their best to adjust measures to local conditions, make reasonable distribution and improve efficiency. To create a good external environment for the protection of intangible cultural heritage operas, our specific suggestions are as follows:

First, to increase the investment of public facilities construction of local opera projects. The proportion of funds in the construction of facilities for the protection and utilization of national intangible cultural heritage, and the construction of theatres, theaters and performing arts facilities shall be strengthened to gradually meet the national standards for the construction of performing arts venues. At the same time, in accordance with relevant laws and policies, in the reconstruction and construction of the old city, the construction of distinctive features, diverse functions, cultural tourism in the integration of the opera performance area. To build a sound provincial, municipal, county and village “four-level” performance venue system.

Second, the county (city, district) government should intensify the construction of theaters, reasonable planning the layout of local opera performance venues. For excellent opera art troupes in economically backward areas, special funds should be given to support the construction. The construction of performing venues for municipal (county) art troupes will be incorporated into local construction plans and public cultural service systems, and preferential policies will be given. We will support the construction of small and medium-sized professional theatres for outstanding representative local opera art troupes and improve the construction of local opera performance venues.

Third, opera troupes can try their best to apply to relevant departments for cultural infrastructure investment projects and comprehensive supporting fees for urban construction. With the help of the society, opera troupes can promote the alliance between opera troupes and local organizations to build opera teaching and rehearsal venues. According to different regions, local governments can implement differentiated policies for the use of facilities for rehearsing and performing opera teaching. At the same time, we can agree on a certain period of payment for the construction land of the key local opera culture projects in accordance with relevant state regulations. In particular, the construction of public welfare opera cultural facilities and related supporting facilities can be exempted from the second-class project fees.

Suggestions for the Improvement of Opera Performances: At present, the largest share of the intangible cultural heritage opera performance market in Hunan is public welfare performance supported by the government, and there are very few commercial performance activities. This phenomenon is abnormal. To be able to grow continuously and healthily, intangible cultural heritage opera needs to inspire their own power and activate their own energy to truly stand the test of the society and the market. This is the foundation and long-term way for the sustainable development of opera. In particular, the development of local intangible cultural heritage opera needs not only external impetus but also internal motives. Only in this way can an ecological and stable mechanism of sustainable development be formed. Our specific suggestions are as follows:

First, traditional opera performances can give full play to the role of the exchange and trading platform for performing arts resources in Hunan Province, and coordinate the provincial theatrical art performance groups and state-owned performance venue resources. We will support the establishment of an electronic ticket sales network covering major cities in the province and explore the establishment of a regional opera performance market based on Hunan.

Second, with the theme of "Cultural exchange and common development", the Troupe organizes Tours and performances of outstanding plays within the province. Carry out the two-way communication

between Hunan opera art performing groups and the provincial troupes. Among them, increasing the frequency of organizing professional opera troupes to perform in cities, counties (districts) and townships (towns). Meanwhile, the production advantages of Hunan animation industry can be used for the transmission and promotion of opera. According to the aesthetic characteristics of young people, innovative “animation opera”, develop new opera products, cultivate young people's interest in local operas.

Thirdly, the government could implement the policy of benefiting the people through the purchase of services. Through the release of “Wenhui Card ” and other ways, allow the masses of the province watch opera performances at low prices or free of charge. In particular, local governments may innovate ways to buy local opera performances. That is, the local finance sets out a certain amount of funds every year to fund the performance activities of local opera troupes. The government has set up a performance procurement management organization, with quality as the main body and audience as the leading policy, to invite bids from state-owned opera art troupes, private opera art troupes, folk opera art troupes and other units to purchase performance services. To promote the balanced development of opera troupes at different levels and levels.

Fourth, through the “opera performance”, “young actors (performers) competition”, “opera script solicitation” and other activities, Hunan Provincial Publicity Department, Department of Culture and other administrative organizations can actively promote the healthy, stable and sustainable development of excellent repertoires and talents. By selecting excellent repertoires through the art festivals, participating in national local opera performances and competitions, the opera troupes could strengthen their discussions and exchanges with other parts of the country, improve the creative ability and performance level, and enhance the popularity and influence of local opera in the country. Opera troupes should also give full play to the brand effect of celebrities, famous troupes and famous operas, and make use of diversified forms of organization and publicity to create opera brands and enhance the vitality of performance.

Suggestions for Improvement of Opera Campus: In recent years, government organizations at all levels have vigorously promoted local operas on campus. These activities include giving lectures on opera knowledge and carrying out opera teaching activities. Government groups hope to use the school's education platform to provide a new development space for the inheritance and

dissemination of local operas and promote the mutual connection between the development of local operas and school education. However, during the interaction between operas and schools, we found that there are some commonalities as well as differences among universities, primary and

secondary schools. At the same time, there are some differences in financial input, policy implementation, platform construction and other aspects between different regions. Therefore, opera education activities in developed areas are diversified in form and rich in content, while those in less developed areas are few in number and single in form. At the same time, in order to better play the role and function of school education inheritance and communication. Regions at all levels and different schools should adopt scientific and reasonable methods and means of communication, education and management in light of their own characteristics in accordance with local conditions. Our specific suggestions are as follows:

First, local universities and primary and secondary schools may invite opera masters into the campus to display opera knowledge and performance and hold opera appreciation lectures and other related activities. Local universities and primary and secondary schools can make full use of the news media and campus broadcasting to popularize and promote the art of traditional Chinese opera.

Second, to increase the performance viewing opportunities. Statistics show that provincial (municipal) level primary and secondary schools have more opportunities to participate in local colleges and universities have fewer opportunities to participate. Every year, there are about 400 educational activities of “Classical Art into Campus” nationwide. In Hunan Province every year there are 20–30 opera performances into the university. However, due to the large number of colleges and universities, the results are not ideal. Therefore, local education authorities can issue relevant regulations to institutionalize activities. At the same time, local colleges and universities can make full use of local opera resources and social forces, implement “school association (troupe, association) linkage”, “Inter-school union” and other modes, and set up local opera lectures and other forms.

Third, art teachers in primary and secondary schools are important teacher resources for the development of local operas. Many art teachers in primary and secondary schools can combine their professional advantages to learn opera skills and culture. With the help of local troupes, intangible cultural heritage protection centers, cultural centers and other departments, these teachers' learning styles can achieve cooperation and training intentions between each other. This can not only form a good interactive relationship, but also provide a new platform for the development and dissemination of local operas. In addition, the academic background of music teachers in many universities in Hunan province is engaged in ethnomusicology research. These teachers can choose local opera as the theme and direction of theoretical research and reach an alliance with primary and secondary school teachers. Through the interaction and exchange of theoretical research and practical activities between music teachers in universities and art teachers in primary and secondary schools, both of them jointly promote

the inheritance, communication and theoretical research of traditional Chinese opera on campus. To this end, schools at all levels can strengthen departmental cooperation, give full play to the advantages of school education platform, and realize resource sharing and complementation. In this way, we can use the power of education to develop new sustainable development space for local operas. So as to further improve the overall level of public cultural services.

Suggestions on the Improvement of Opera Script Writing: In recent years, in the process of formulating and implementing relevant rules and documents of national and provincial departments, the training of creative talents and script creation in Hunan Province have been greatly promoted. In the past three years, the funding for artistic creation in Hunan Province has increased from 15 million Yuan to 30 million Yuan, which has effectively promoted the development of artistic creation. According to relevant data collection and interview survey, there are still some regional, level and level differences in talent training of opera writers and drama script creation. For example, the two major types of Hunan opera as Xiang Opera and Huagu opera script creation in recent years have been presenting a certain prosperity. The construction of their talent team for opera creation has also been managed to a certain extent. However, there is a serious shortage of creative talents for many small opera types in Hunan, and the quality of script writing declines seriously. The imbalance and difference in the development of these operas directly affect the overall inheritance and communication effect of Hunan's intangible cultural heritage operas. It caused great trouble to the further development of Hunan Opera. In addition, the problems in the creation of opera are related to the lack of experience and practice of a group of young drama writers. Few of them have produced high quality, high level opera works. All these have greatly restricted the development of Hunan opera creation. We must identify problems, strengthen weak areas, strengthen weak areas, and focus on making up for the differences. Our specific suggestions are as follows:

First, the local government should strengthen the support of grassroots opera troupes and private troupes. Special funds will be given to these troupes for their script creation. At the same time, actions should be taken by the local government to support excellent local opera script creation with market prospect. It should be emphasized that the government should give more support to the traditional opera projects listed on the representative list of intangible cultural heritage and find more ways to solve the funding problems for the local drama creation.

Secondly, with the help of network, organizations should improve the provincial, municipal and county drama creation network with drama studios and creation offices as the main body. At the same time, the Hunan Provincial Department of Culture can carry out the source project of Hunan provincial

stage art creation and insist on "Signing key plays of Hunan Province". Relevant groups carefully organize the creation of scripts and strive to put 2 or 3 key repertoires (plays) into creation and rehearsal every year, so as to create artistic masterpieces that truly belong to the people.

Third, the management organization should strengthen the opera art criticism, highlighting the regional characteristics, the characteristics of the Times. We will guide the healthy development of opera creation and production. Administrative organs and protection organs may study and formulate the evaluation system of Hunan opera works. We will explore and implement a system of cultural and artistic criticism, guide the formation of a healthy and rational atmosphere for criticism, and encourage criticism to exert positive energy.

Suggestions on the Improvement of Opera Theory

Our theoretical research on the intangible cultural heritage opera of Hunan Province should not be limited to mere talk. The theoretical research of the intangible cultural heritage opera in Hunan Province needs to be controlled from the macro level. From the theoretical perspective of synchronic and historical combination, this paper expounds and discusses the protection essence, fundamental attribute, existence value and development direction of traditional Chinese opera. Only when we clearly explain the theoretical logic relations, structure and framework, can we better guide the practice of opera. In this way, greater social value, cultural value, artistic value and spiritual value can be generated. Therefore, relevant research institutions and researchers need to constantly improve the quality of theoretical research, improve the level of theoretical research, and build a theoretical research system. Our specific suggestions are as follows:

First of all, we should strengthen the basic and countermeasures of Hunan opera. We will strengthen support for the research results of local operas. We will encourage opera performing groups, art academies and research institutes to reach consensus and make collaborative innovations in repertory creation, singing music, performance procedures and basic theoretical research. Government departments, local universities, social organizations and other units are encouraged to set up special opera research institutions to carry out theoretical research on the development history, connotation value, performance characteristics and playwriting of local operas.

Second, we should make full use of the talent resources advantages of literary criticism organizations, research institutions and institutions of higher learning, to establish a team of opera commentators with profound theoretical skills, excellent professional skills and certain discourse power. A special column of drama criticism and a special issue could be created to advocate positive, healthy and orderly drama criticism, and to guide opera creation and production to always stick to the right

direction. At the same time, the feedback and evaluation mechanism of the drama market will be further formulated and improved, and a drama intellectual property protection center be established to safeguard the legitimate rights and interests of the creators.

Thirdly, in-depth and extensive academic discussions should be conducted among research institutions to clarify the basic theoretical issues related to traditional Chinese opera, so as to provide a window for the public to understand local traditional Chinese opera culture. Research institutes and protection institutes will work closely together to provide theoretical support for the application, planning and protection of intangible cultural heritage operas by investigating, collecting, sorting out and exploring local opera resources, and to provide practical guidance for the protection of intangible cultural heritage operas. Research institutions should also undertake the task of training professional talents and train academic researchers engaged in the study of intangible cultural heritage operas. Therefore, we may ensure the continuous development of theoretical research on the protection of intangible cultural heritage operas.

The above research suggestions are from the macro level and the micro level, from the theoretical perspective and practical needs and other aspects of the elaboration and discussion. Whether and how these research recommendations can be implemented, relevant institutions and organizations need to cooperate, manage and act together. Only in this way can we promote the healthy and sustainable development of Hunan intangible cultural heritage opera.

Discussion on Organization Management

Detailed research recommendations have been put forward, and the implementation subject of these recommendations is the organization. The following content discusses and expounds how these organizations carry out scientific work management so as to promote the sustainable development of Hunan's intangible cultural heritage opera.

we can confirm that an organization is a complex, large and dispersed network of social groups. For this reason, the author of this paper integrates and classifies institutions and organizations. There are five main categories: management institutions, protection institutions, educational institutions, research institutions and social organizations. First, we explain the job responsibilities and roles of each organization, and then analyze the main problems existing in the protection and management of opera work within and between institutions. Finally, from the three theoretical perspectives of collaborative management, fine management and characteristic management, we will conduct theoretical guidance and practical discussion on the management work of the organization, to strengthen and improve the

management and development of intangible cultural heritage operas. (Zuyin, 2006; Shujuan and Song, 2010; Quo, 2016; Xiaohong and Wenlong, 2018)

Introduction to Institutions

Hunan intangible cultural heritage institutions mainly include management institutions, protection institutions, educational institutions, research institutions and social organizations. Each organization is composed of different units, each of which is responsible for the main job responsibilities and role positioning.

References

- Cheng shiyue. (2014). Theoretical discussion on the inheritance of ethnic traditional culture in minority community education. *Journal of Tianjin R & TV University*, (1),76–80.
- Chen Xiaohong, YU Wenlong. (2018). Inheritance and Protection of intangible Cultural heritage of Dong nationality in Hunan. *Journal of Hunan Institute of Humanities and Technology*, (3), 156–168.
- Fan guo. (2016). Research on the protection and innovation mode of intangible cultural heritage based on the development of hunan cultural industry. *Industry and technology BBS*, 45, 221–232.
- Fan zuyin. (2006). Reflections on the protection of intangible cultural heritage. *Music research*, March, 11–12.
- Fan shengbiao, he shengsheng. (2016). Discourse analysis on three basic issues of "intangible cultural heritage" protection. *Journal of chongqing university of arts and sciences (social science edition)*, (1),7–11.
- Georges Condominas. (2004). Researching and Safeguarding the Intangible Heritage. *Museum International*, 57, 21–31.
- He Xingliang. (2005). Protection of intangible Cultural Heritage and national Modernization. *Journal of Central South University for Nationalities (Journal of Humanities and Social Sciences)*, (3), 289–293.
- Huang Wenlong. (2018). Investigation and Analysis of Intangible Cultural Heritage Tax revenue in Hunan. *Journal of Hunan Taxation College*, (6), 89.
- Liu Shujuan, Wu Song. (2010). Current Situation and Countermeasures of legal protection of Intangible Cultural Heritage in Hunan. *Journal of Hunan Public Security College*, (12), 89.

- Long Xianqiong. (2006). Theoretical Reflections on the connotation, Characteristics and Protection Principles of Intangible Cultural Heritage. *Journal of Hubei Institute for Nationalities (Philosophy and Social Science edition)*, (5), 548–552.
- Lourdes Arizpe. (2004). Intangible Cultural Heritage Diversity and Coherence. *Museum International*, 56, 130–136.
- Luo ChunPei. (2007). Research on tangible utilization of intangible cultural heritage in tourism. *Zhejiang gongshang university*, (2), 26.
- Wang Weikai (2012). A Review of the Protection Methods of Intangible Cultural Heritage in Japan and Korea. *Chinese Urban Economy*, (1), 23–36.
- Wang YuLing (2009). Research on the development mode of xinjiang intangible cultural tourism resources. *East China normal university*, 1, 13–16.
- Wim van Zanten. (2004). Constructing New Terminology for Intangible Cultural Heritage. *Museum International*, 56, 36–44.
- Xiong Xianghua (2013). Research on the Inheritance of intangible Cultural Heritage from the perspective of school Education. *Guizhou Ethnic Studies*, 25, 112–120.
- Yao Shun (2014). On the construction of hunan Intangible Cultural Heritage Database. *Journal of Agricultural Books and Information*, 9, 45.
- Zhong-Kui Rong. (2008). Family education: what have you done in the inheritance of traditional culture? on the inheritance of traditional culture in current family education in China. *Education theory and practice*. (1), 54–57.

Management Mechanism for Safeguarding of Musical Intangible Cultural Heritage in Heretors in Hunan, China

Xiaomang Liao¹, Sarana Photchanachan²

^{1,2}School of Management, Shinawatra University, Thailand

E-mail: ¹sarana.p@siu.ac.th, ²18684940929@qq.com

Received February 4, 2022; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 16, 2022

Abstract

The basic premise of this article was that in recent years, research on intangible cultural heritage had caused heated debate among researchers, resulting in valuable achievements and rich experience accumulation. Therefore, this research aimed to study the current situation and hardships of those who inherited Hunan's music-intangible cultural heritage, to study the incentives and performance appraisal mechanisms in Hunan's music-intangible cultural heritage activities, and to further study people's understanding of Hunan music, including inheritance protection, and internal and external factors influencing successor protection.

The research results were based on the underlying conditions of their successors and the factors influencing their protection. Usually, the successor must be in the good physical condition and in good health. The status of the successor and the protection effect were the inheritance and protection of the intangible cultural heritage. In addition, public administration and successor protection results were classified as systemic administration.

Keywords: Management Mechanism; Safeguarding; Musical Intangible Culture; Cultural Heritage

Introduction

Intangible Cultural Heritage is a living cultural heritage formed by people's skills, experience and spirit. The inheritor is the main body of Intangible Cultural Heritage, and the main body of Intangible Cultural Heritage protection is to protect the inheritor (Song Weizu, 2019). Since the beginning of the new century, the academic circle has made a lot of analysis and research on issues related to the protection of the inheritor, including the basic situations, identification system,

responsibilities and obligations of the inheritor, supporting strategies, and policies, regulations and systems related to the protection of the inheritor, etc. (Li Tao.,2018).

Research Objectives

1. To investigate the current situation and difficulties of the inheritors of Hunan musical Intangible Cultural Heritage
2. To investigate the incentive mechanism and performance evaluation management mechanism of Hunan musical Intangible Cultural Heritage activities, and
3. To study people's cognition of inheritor protection, the internal and external factors that influence the effect of inheritor protection.

Conceptual Framework

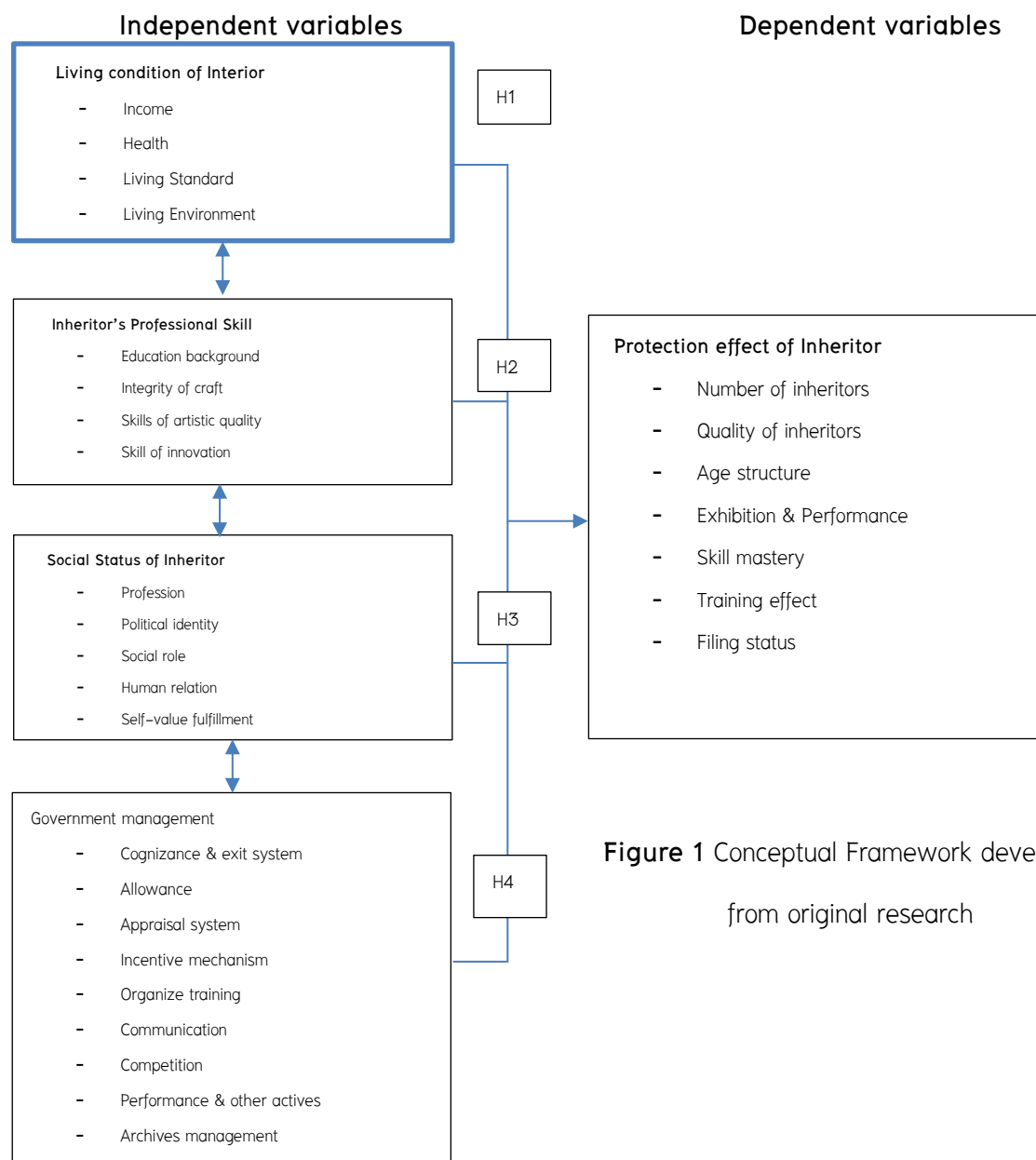

Figure 1 Conceptual Framework developed from original research

Research Hypothesis

H1: The survival condition of the inheritor has significant influence on the protection effect of the inheritor.

H2: The inheritor's professional skills have a significant influence on the inheritor's protection effect.

H3: The social status of the inheritor has a significant influence on the protection effect of the inheritor.

H4: Government management has a significant influence on the protection effect of inheritor.

Research Methodology

Research Design

This paper mainly focuses on discussing the living conditions and inheritance work of national and provincial intangible cultural heritage inheritors of Hunan music category. At the same time, it incorporates the incentive mechanism and the management mechanism of inheritance effectiveness evaluation (Liu Guangping, 2017). Therefore, this paper will adopt a mixed research method which mainly uses qualitative research supplemented by quantitative research.

The purpose of in-depth interview is to collect qualitative research data of intangible cultural heritage policy makers and management departments as policy practitioners from key insiders (Wang Jinjing, 2018), heads and staff of intangible cultural heritage government management departments, heads and members of intangible cultural heritage performance groups, etc.

The questionnaire is designed on the basis of literature collection, collation, analysis and induction, drawing lessons from mature scales, and combining the opinions of tutors and specialists. Starting from the basic survival status of the inheritors of intangible cultural heritage, this questionnaire collects data on the inheritors' living conditions, living status, inheritance incentive mechanism and inheritance effectiveness evaluation, aiming at the relevant problems of intangible cultural heritage protection (Yuan Li, 2007).

Conclusion and Implication of Research results

China has always respected cultural traditions and attached importance to cultural inheritance. In the pre-Qin period, there was a custom of gathering "feng" (winds). In ancient times, folk songs and ballads were called "winds". Gathering winds is the activity of collecting folk songs (Tan

Hong, 2016). Although it is difficult to trace back the origin of this system, it can be confirmed that it has existed since the Zhou Dynasty according to the literature. The *Book of Songs of the Spring and Autumn Period* and the *Yuefu* of the Qin and Han Dynasties all have the fine folk songs collected and spread widely, forming the fine tradition of inheriting and developing Chinese culture.

Research Conclusion

The goal of inheritor protection is to inherit and develop intangible cultural heritage projects. Understanding the influential factors of the protection of intangible cultural heritage inheritors can not only provide reference for the protection of inheritors, but also provide more valuable data and suggestions for the government decision-making on the protection of intangible cultural heritage, as well as provide reference for the inheritance of inheritors (Chen Jingmei, 2014). Therefore, this paper uses the method of combining qualitative research and quantitative research, applies data processing and analysis methods such as grounded theory research, one-way an ANOVA, correlation analysis and multiple linear regression analysis to test the influential factors of inheritor protection (Liu Xiaochun, 2012). The research in this paper can draw the following conclusions:

1. Basic Conditions of Inheritors and Influencing Factors of its Protection

Among the inheritors of Hunan music intangible cultural heritage, the inheritors at the national and provincial levels are in their old age, with a higher proportion of males and generally lower educational level. The inheritors are generally in good physical condition and highly satisfied with their own physical health. Most inheritors take farming as their main career and have a good sense of self-fulfillment, but their basic living conditions are not good, which is mainly reflected in low economic income, and most inheritors are satisfied with their living environment after taking care of their children and inheriting their current living conditions (Winter, T., 2013). The inheritors of the intangible cultural heritage of music in Hunan have higher social status and better interpersonal relationship. The main factors affecting the survival status and inheritance effectiveness of the inheritors of Hunan music intangible cultural heritage include: the aging of inheritors is serious, and there is a shortage of young people to join the inheritance team; low level of inheritance of human and culture; the inheritor's economic income is not stable and so on.

2. Status of Inheritors and the Protection Effect

Through the verification and analysis of multiple regression, the condition of the inheritor and their protection measures directly affect the protection effect of the inheritor. The older the inheritor is, his/her energy, physical fitness and work enthusiasm will decline, which will affect the inheritance

effect. The longer the inheritor has been engaged in intangible cultural heritage work, the more experienced he will be and the more skilled he will become in the process of long-term practice. These factors will directly affect the effect of inheritance and protection of intangible cultural heritage. The higher the income of the inheritor, the more interest and energy he has to engage in the inheritance and protection of intangible cultural heritage, the better the inheritance effect will be (Chen Ning, 2019). Therefore, increasing the amount of subsidy and improving the living treatment of inheritors is conducive to improving the efficiency of inheritance and development of intangible cultural inheritance.

In the dimension of the current status of inheritors, the physical condition, living condition and professional skills of the inheritor will all have an impact on the training of the next generation of inheritors. The better the physical condition, living condition and professional skills, the longer the time of inheriting the next generation of inheritors, and the more complete the skill inheritance.

The identity, occupation and social role of the inheritor will have a positive impact on the inheritance effect of intangible cultural heritage, and the higher the degree of education, the greater the impact of intangible cultural heritage. Identity occupation and social role represent the social status and social influence of the inheritor. Survey data shows that occupations such as public officials, teachers and township cadres are conducive to the inheritance and transmission of intangible cultural heritage.

3. Government Management and Inheritor Protection Effect

At the level of government management, in the dimension of system, the higher the degree of perfection of recognition system, exit mechanism, support system and other systems, the better the protection effect of inheritor will be. The system is a kind of guidance. A perfect system will enable managers, inheritors and researchers to have a positive attitude towards the inheritance, communication and innovative development of the article's cultural heritage, and such a positive attitude will directly affect the protection effect of intangible cultural heritage inheritors.

In the dimension of inheritor training, the more perfect the training system is and the better the training effect is, the more influence it has on inheritor protection effect. The inheritors provide training to familiarize themselves with national systems and policies, understand the value of intangible cultural heritage, master the inheritance methods, and learn the concepts and methods of inheritance and communication. All these have a positive impact on the inheritance of inheritors and also play a positive role in the inheritance and development of intangible cultural heritage.

In the dimension of incentive mechanism, financial support has the greatest impact on the effect of inheritor protection. Many inheritance activities are restricted by insufficient funds, and other activities such as providing inheritance venues, supporting inheritance activities, supporting learning and training,

and supporting participation in social public welfare activities also have a positive impact on inheritor protection.

4. Differences Between Inheritors of Different Demographic Characteristics

In the age dimension, the quantity and quality of "teaching with apprentices" of inheritors under 60 years old are higher than that of inheritors over 60 years old. The older you get, the more limited your time and energy will be.

In the gender dimension, the number and proportion of female inheritors are significantly lower than that of male inheritors. Since the reform and opening up, the proportion of women in the inheritance of the new generation has been gradually increasing. In the inheritance and transmission of music intangible cultural heritage, women have certain advantages, but the proportion of identified female inheritors is still not high, which has some adverse effects on the inheritance of music intangible cultural heritage. The identification of women as inheritors can not only balance the gender structure of inheritors, but also ensure the authenticity and artistic features of the music intangible cultural heritage.

In the dimension of education level, the inheritance effect of inheritors with education level above middle school is obviously higher than that of inheritors with education level below middle school. According to the survey data, the higher the level of education, the higher the inheritor's understanding of intangible cultural heritage, the mastery of skills and the methods of teaching and so on, all show certain advantages.

Research Contribution

1. Research Object Innovation

Most of the previous studies focused on the protection and inheritance of intangible cultural heritage itself, but few studied from the perspective of protecting the inheritors. In particular, there are very few studies on regional inheritors, and no comprehensive ecological investigation and analysis on intangible cultural heritage inheritors have been conducted, and the comprehensive research results have not been systematically sorted out and discussed. This paper investigates the management mechanism of intangible cultural heritage protection and inheritance in Hunan from the perspective of inheritors, and has some innovations in the research objects.

2. Innovation in Research Methods

This paper takes the inheritor of Hunan intangible cultural heritage music project as the specific research object. On the basis of in-depth and systematic investigation of the representative projects and inheritors of Hunan intangible cultural heritage, relevant theories and research methods, such as

management science, sociology, folklore, music culture anthropology, especially ethnomusicology and other related theories and research methods. The Hunan music intangible heritage inheritors were put in the background of history, culture and reality, and comprehensive research was conducted from the height of the management, culture, sociology, on the transmission spectrum of inheriting people, ecological status quo, artistic features and functions of system, macro, in-depth research, analysis and interpretation, so as to realize the innovation of research method.

3. Research Data Innovation

Focusing on the theoretical level and starting from the practice of investigation and interview, this paper conducts a scientific and pragmatic research on the protection and management system of inheritors of Hunan intangible cultural heritage music projects, and collects and organizes the primary materials of representative projects of Hunan intangible cultural heritage music and their representative inheritors. Make on-the-spot recording of all scattered projects, relevant plays, qupai (titled melody), inheritors, audio, book score, images, performance scenes, performance forms and other materials. Many of the materials were discovered for the first time.

4. Research Theoretical Innovation

The research on the protection and management system of inheritors of Hunan music intangible cultural heritage projects adheres to the methodological principles of taking field investigation as the foundation, taking theoretical research as the orientation, and combining theory with practice. Making full use of existing literature and field research obtained firsthand material, absorbing the management science, anthropology, art research experience at home and abroad, summarizing the ways and approaches to the study of the intangible cultural heritage, the innovation of research method of the modern Chinese intangible and content, this paper builds the Hunan music intangible cultural heritage protection system research theory paradigm, and realize the theoretical innovation.

5. Recommendation for Future Research

Through investigation and analysis of the influencing factors of Hunan music intangible cultural heritage protection, the research tried to understand the status quo of Hunan intangible cultural heritage inheritance and its protection; through the investigation and study of the inheritor protection, the researcher tried to find out the suitable way of protecting Hunan music intangible cultural heritage, so as to protect Hunan music intangible cultural heritage.

Scientific and reasonable identification system of inheritors is the basis for optimizing management mechanism of inheritors of Hunan music intangible cultural heritage. The identification of the inheritor is the prerequisite and the first step for the protection of the inheritor. Only by a scientific,

reasonable and effective identification system can the inheritor who can truly represent the national culture be selected and protected. A standardized and effective inheritor training system is the guarantee for optimizing the management mechanism of inheritors of Hunan intangible musical cultural heritage. The inheritance of intangible cultural heritage is the key to the rescue and protection of the project. The intangible cultural heritage inheritance is characterized by oral and psychological instruction, and all the skills are interdependent with the inheritor.

The inheritance and protection of intangible cultural heritage is a systematic project, which requires not only the joint efforts of the inheritors and scientific research institutions, but also the care and support of the society, of the government and competent departments of intangible cultural heritage. Only in this way can a comprehensive and multi-channel protection and management system for intangible cultural heritage inheritors be formed, and the work of inheritors can be promoted more effectively. Future studies should further advance the relationship between the parties to the agreement, deepen and improve relevant research in the collection of primary data, interpretation of relevant systems, construction and testing of management system, etc., so as to make active exploration for promoting the inheritance and development of Hunan music intangible cultural heritage projects!

References

- Chen ning. (2019). On the protection mode of non-genetic inheritor. *Popular literature and art*, 5, 2.
- Chen jingmei. (2014). System reflection and theoretical construction of inheritors of intangible cultural heritage . *Guangxi social sciences*, 5, 54–58.
- Liu guangping. (2017). Reflections on the protection and inheritance mechanism construction of non-genetic inheritors. *Peony*, 28(5), 23–25.
- Liu xiaochun. (2012). Several theoretical and practical problems of inheritors of intangible cultural heritage. *Ideological front*, 38(6), 53–60.
- Li tao. (2018). Empirical analysis on local legislation of intangible cultural heritage. *Huxiang BBS*, 31(5), 135–145.
- Song weizu. (2019). Active protection and inheritance of intangible cultural heritage. *Qunyan*, (7), 29–31.
- Tan hong. (2016). Conflict and coordination anthropological reflection on China's intangible cultural heritage list system. *Cultural heritage*, (4), 65–73.
- Wang jinjing. (2018). Research on the protection and inheritance mechanism construction of non-genetic inheritors . *Art appreciation*, 36(21), 46–48.

Winter, T. (2013). Clarifying the critical in critical heritage studies .*International Journal of Heritage Studies*, 19(6), 532–545.

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร

Actual State and Desired State of Human Resource Development (HRD) of
Yasothon Kindergarten School

เรวัต วามะลูน

Rawat Vamaloorn

มหาวิทยาลัยราชธานี

Ratchathani University, Thailand

E-mail: rawat.vamaloorn@gmail.com

Received October 7, 2021; Revised January 1, 2022; Accepted January 1, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนอนุบาลยโสธร จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNI Modified ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธรในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธรมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้าน 2) แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธรในภาพรวม พบว่าด้านการออกแบบกิจกรรมเป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการประเมินและจัดลำดับความจำเป็นและด้านการปฏิบัติกิจกรรม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินผลกิจกรรม

คำสำคัญ: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์; สภาพที่พึงประสงค์; สภาพปัจจุบัน

Abstract

This research was descriptive research. The objectives of this research were 1) to study the actual state and desired state of human resource development of Yasothon Kindergarten School, and 2) to propose guidelines for human resource development of Yasothon Kindergarten School. The research population consisted of 70 administrators, teachers, and personnel of Yasothon Kindergarten School. The research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire. The data were analyzed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Index Modified (PNI Modified). The results of the research showed that: 1) The actual state and desired state of human resource development of Yasothon Kindergarten school (overall and in each aspect) were at the high and highest level. The desired state of human resource development of Yasothon Kindergarten school was higher than the actual state in all terms. 2) The overall human resource development approach of Yasothon Kindergarten school revealed that the activity design had the highest Priority Needs Index Modified, followed by evaluation and prioritization of necessity and the implementation of the activities respectively. On the other hand, activity assessments had the lowest Priority Needs Index Modified.

Keywords: Human resource development; The Desirable State; The Actual State

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่โลกและสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ในขณะเดียวกันโลกทั้งโลกต่างก็เชื่อมต่อกันได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ประชากรแต่ละประเทศต่างกลายเป็นประชากรโลกที่แทบจะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ทำให้โลกก้าวสู่ยุคการแข่งขันทางเศรษฐกิจเสรีไร้พรมแดน และสังคมบนฐานแห่งความรู้ กระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาองค์การให้สามารถก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง มีความสามารถมีศักยภาพสูงประกอบกับต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจและความสามัคคีของบุคลากรภายในองค์กร (ชุตินาญจน์ ศรีวิบูลย์, 2557) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ถูกนำมาใช้ในอดีตเป็นเวลานาน และเริ่มให้ความสำคัญและนำมาใช้อย่างจริงจังเมื่อราว ปี ค.ศ. 1968 และต่อมาในปี ค.ศ. 1970 จึงได้มีการนำมาใช้มากขึ้นเป็นลำดับ การพัฒนาองค์การจึงมีความสำคัญ โดยจะต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและมีศักยภาพในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548) ความท้าทายของการบริหารในยุคของการแข่งขันด้วยทุนมนุษย์ “คน” จึงเป็นต้นทุนสำคัญขององค์การในการทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์และตอบสนองต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่ปรับเปลี่ยนในสังคม (จุมพล โพธิ์สุวรรณ, 2564) สวมารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (โสภณ ชยามฤต, 2564) การพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรจึงจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งให้เพียงพอที่จะเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลง (ทิพสุคนธ์ บุญรอด และ มัทนา วังนอมศักดิ์, 2564)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2564 ขึ้น ได้วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศการพัฒนาคน หรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ “ครู” คือ ปัจจัยด้านบุคคลที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี (สุทธาวรรณ ภาณุรัตน์, 2560) สามารถสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการและธรรมชาติของผู้เรียน สามารถพัฒนาความสามารถของตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (Phumphongkhochasorn et al., 2021) ครูจะต้องการพัฒนาครูให้เป็นครูดี ครูเก่ง มีคุณภาพและศักยภาพสูงจะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (ชัตติยา ดวงสำราญ, 2564)

โรงเรียนอนุบาลยโสธรเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และเป็นโรงเรียนอยู่ในระดับต้นของจังหวัดยโสธรที่ประชาชนชาวนิยม/แข่งขันกันนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลยโสธรอย่างต่อเนื่องท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร เพื่อรวบรวมและนำเสนอข้อค้นพบที่ได้ไว้เป็นแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้กับผู้บริหารโรงเรียนเพื่อศึกษาและนำไปปรับใช้ในการ พัฒนาครูในโรงเรียนให้เป็นครูที่มีความรู้ ความสามารถและมีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมในการเป็น ผู้นำในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลยโสธร

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (Mondy & Premeaux, 1996) มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรใน องค์กรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติในการทำงานที่ดีขึ้น (ชูชัย สมितिไกร, 2541) ตลอดจนเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็น

ประโยชน์ในการทำงานของบุคลากร เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (พยอม วงศ์สารศรี, 2552)

ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกระบวนการที่องค์การต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต่างให้ ความสำคัญ โดยมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกองค์การอยู่เสมอ ๆ เพื่อให้บุคลากรในองค์การมีความรู้ ความสามารถที่จะสร้างสรรค์งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงมีความสำคัญในการช่วยให้บุคลากร ในองค์การมีความรู้ ความสามารถและเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน (Desimone and Harris, 2006) รวมทั้งมีทัศนคติที่เอื้อ ต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและ บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (ชูชัย สมितिโกร, 2541)

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ เพื่อเพิ่มคุณลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนความคิด และทัศนคติของบุคลากรในองค์กร ให้ ตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่องค์กรต้องเผชิญ (ชุดิภาญจน์ ศรีวิบูลย์, 2557) เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้บุคลากรมีความก้าวหน้าทางอาชีพ (ศิริภัสสรค์ วงศ์ทองดี, 2556) องค์กรมีความเจริญงอกงาม สามารถปฏิบัติงานตามที่มอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Damnoen et al., 2021; Songsraboon et al., 2021)

รูปแบบและกระบวนการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีการ ดำเนินการอย่างมีระบบขั้นตอน ซึ่งกระบวนการดังกล่าว ประกอบด้วยการดำเนินการในหลาย ขั้นตอนจากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์โดยอาศัยกรอบแนวคิดกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสุณี ฤกษ์ขำ (2557) และ Desimone and Harris (1998) มาสรุปคำจำกัดความของกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อใช้ในการการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธร ตามกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Assess and Prioritize HRD Needs)

2. การออกแบบกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Design HRD Programs)

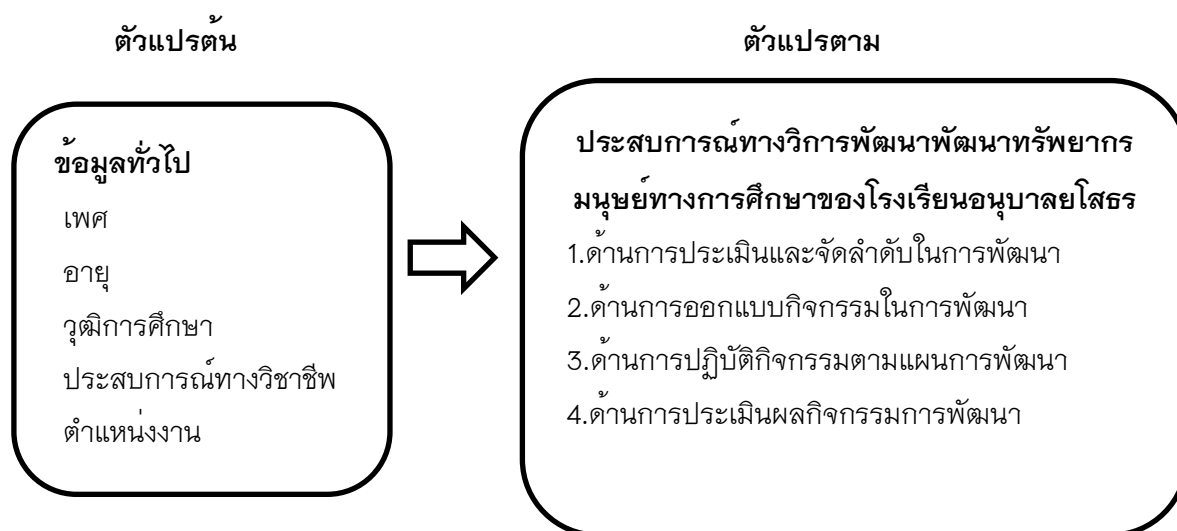
3. การปฏิบัติตามแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Implement HRD Programs)

4. การติดตาม/ประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Evaluate HRD Programs)

ซึ่งในแต่ละขั้นตอน มีการประเมินและจัดลำดับความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Assess and Prioritize HRD Needs)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์กรอบแนวคิดกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development Process) โดยประยุกต์มาจากกระบวนการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ของ Desimone and Harris (1998) ประกอบกับแนวคิดของสุธีณี ฤกษ์ขำ (2557) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนอนุบาลยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1

ประชากร คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทั้งหมดของโรงเรียนอนุบาลยโสธร จำนวน 70 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน ครูจำนวน 58 คนและบุคลากรจำนวน 9 คน (ครูผู้ช่วย 5 ลูกจ้างประจำ 1 คนและพนักงานราชการ 3 คน) รวม 70 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) จำนวน 5 ข้อคำถาม ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ/วุฒิการศึกษา/อายุ/ ประสบการณ์ทางวิชาชีพและตำแหน่งงาน ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการในปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธร มีลักษณะเป็นแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน 1. ประเมินและจัดลำดับความจำเป็นในการพัฒนาครูและบุคลากร (Assess and Prioritize HRD Needs) 2. ออกแบบกิจกรรมในการพัฒนาครูและบุคลากร (Design HRD Programs) 3. ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการพัฒนาครู

และบุคลากร(Implement HRD Programs) และ 4. ประเมินผลกิจกรรมการพัฒนา (Evaluate HRD Programs) ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC จากข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ พบว่าข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.50–1.00 ทั้ง 35 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลยโสธร อำเภอ ยโสธร จังหวัดยโสธร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บแบบสอบถามการวิจัยด้วยตนเอง (จำนวน 70 ชุด) 3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา (ครบทั้ง 70 ชุด) และ 4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทำการลงรหัส (Coding) เพื่อเตรียมสำหรับการ วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยบันทึกข้อมูลและใช้การคำนวณทางสถิติเพื่อประมวลผลข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์แจกแจง ความถี่ (Frequency Distribution) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาครูและบุคลากรของโรงเรียนอนุบาลยโสธร วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำเสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผลการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธร

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.10 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.90 อายุระหว่าง 41–45 ปี และอายุระหว่าง 46–50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.60 เท่ากัน ประสบการณ์ทางวิชาชีพ 16–20 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.60 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 82.85

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของโรงเรียนอนุบาลยโสธร

สภาพปัจจุบันของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$ $\sigma = 0.78$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินผลกิจกรรม ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.76$) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติกิจกรรม ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.81$) และด้านการประเมินและจัดลำดับการพัฒนา ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.74$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการออกแบบกิจกรรม ($\mu = 4.11$, $\sigma = 0.80$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธรในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินผลกิจกรรม ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.51$) และด้านการปฏิบัติกิจกรรม ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.53$) รองลงมา คือ ด้านการออกแบบกิจกรรม ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.53$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินและจัดลำดับในการพัฒนา ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.49$)

จากผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธรในภาพรวม พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีมีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการออกแบบกิจกรรม ($PNI_{Modified} = -0.118$) รองลงมา คือ ด้านประเมินและจัดลำดับในการพัฒนา ($PNI_{Modified} = -0.115$) และด้านการปฏิบัติกิจกรรม ($PNI_{Modified} = -0.111$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินผลกิจกรรม ($PNI_{Modified} = -0.105$)

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธร มีดังนี้

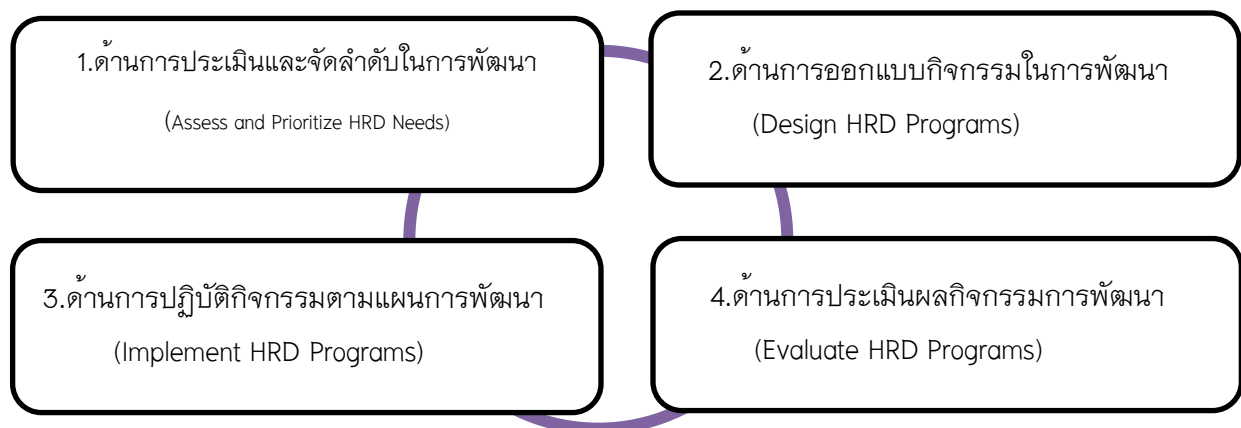
1. ด้านการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มี 4 ข้อเสนอ
2. ด้านการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มี 4 ข้อเสนอ
3. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มี 4 ข้อเสนอ
4. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มี 4 ข้อเสนอ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียน อนุบาลยโสธรและลำดับความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยในการพิจารณาภาพรวม พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธรอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครุมีความรู้ ความสามารถและมีศักยภาพสูงในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับ ผู้เรียน ทั้งยังเป็นการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธร พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการออกแบบกิจกรรมอาจเนื่องมาจากการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนรูปแบบในการจัดกิจกรรมการพัฒนา ผู้ที่จำเป็นต้องเข้ารับการพัฒนา การจัดเตรียมความพร้อมด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ ซึ่งสามารถที่จะช่วยทำให้การจัดกิจกรรม การพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการและสามารถดำเนินกิจกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายในระยะเวลาที่กำหนดและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งยังช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหารตลอดจนครูและบุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ว่ากิจกรรมที่จะจัดขึ้นได้ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์และวางแผนการ ดำเนินการมาเป็นอย่างดี สอดคล้องกับสถานการณ์ ความจำเป็นและแนวโน้มของสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ สุทธิณี ฤกษ์ขำ (2557) เสนอแนะว่า กระบวนการวางแผนและออกแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นระบบจะส่งผลดีต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะว่าครูและบุคลากรจะได้ทราบแนวโน้มการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต ขององค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตลอดจน เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเอง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ และความรับผิดชอบของตนเอง (สุทธาวรรณ ภาณุรัตน์, 2560; โฟพกา ผิวคำ, 2564)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนอนุบาลยโสธร มีดังนี้

1. ด้านการประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: การสำรวจความต้องการในการพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อใช้ในการกำหนดและ วางแผนการพัฒนาครูและบุคลากรของโรงเรียน การติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคมและนโยบายการศึกษาที่ส่งผลต่อ ความต้องการหรือความจำเป็นในการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การวิเคราะห์ลักษณะงาน บทบาท

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูและบุคลากร ในแต่ละตำแหน่งงาน การประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะและทัศนคติของครูและบุคลากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อหาความต้องการในการพัฒนา

2. ด้านการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: การสนับสนุนและจัดเตรียมความพร้อม ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในกิจกรรมการพัฒนาครูและบุคลากร การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนา ครูและบุคลากรของโรงเรียน หรือ รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียน

3. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: การให้ครูและบุคลากรไปศึกษาดูงาน สถานศึกษาอื่นหรือหน่วยงานภายนอก หรือ การพิจารณาปรับเปลี่ยนกิจกรรมการพัฒนาครูและบุคลากร เพื่อให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดแนวทางการวางระบบ ประเมินและบริหารจัดการ ความเสี่ยง ที่อาจเกิดขึ้นได้ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาครูและบุคลากรแต่ละ ครั้ง เพื่อเตรียมแนวทางในการรองรับและจัดการกับความเสี่ยงที่ทำให้การจัดกิจกรรมต้องมีการ เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ของครูและบุคลากรในการได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทัศนคติในการทำงานเป็นสำคัญ

4. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: การแจ้งผลการประเมินการ ปฏิบัติงานและให้ผลป้อนกลับแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน หรือ การติดตามผลการพัฒนาการปฏิบัติงาน ของครูและบุคลากรหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ถูกต้อง ครบถ้วน ควรทำให้เกิด การสะท้อนความคิดและควรมีการสื่อสาร อธิบาย พูดคุยเพื่อสร้างความ เข้าใจและลดความกังวลของ ครูและบุคลากรในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมด้วย

สรุป

การประเมินและจัดลำดับความต้องการ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร ตลอดจนครูและบุคลากร เล็งเห็นความสำคัญและต้องการให้มี การสำรวจ วิเคราะห์ ประเมินและจัดลำดับความสำคัญหรือความ จำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียนได้ทราบสถานการณ์ ปัญหา ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการในการพัฒนาที่ แท้จริง และสามารถ กำหนดนโยบายในการพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้อง และสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดให้มีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาความรู้ ความสามารถที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ดำเนินการ

อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยอาจมีการสังเคราะห์ประเด็นความต้องการของครูและ บุคลากรที่ได้จากการสำรวจ แล้วจึงกำหนดแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรที่สอดคล้องกับประเด็น ความต้องการ

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดช่วงเวลาและตารางการฝึกอบรมโดยพยายามไม่ให้ กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร โดยกำหนดตาราง กิจกรรมที่ชัดเจน มีลำดับการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมการจัดการศึกษาภายนอก โดยส่งเสริมให้ครูและบุคลากรของ โรงเรียนได้ไปเยี่ยมชมและศึกษาดูงานสถานศึกษา อื่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในห้องเรียนของตนเองให้เกิดผลและมี ความหมายที่สุดสำหรับนักเรียน

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติงานให้ครูและบุคลากรทราบทั้ง ในภาพรวมและรายบุคคล โดยมีเอกสารแสดงประกอบให้เห็นและเข้าใจผลการประเมินได้อย่างชัดเจน และควรมีการพูดคุยชี้แจง เพื่อให้ผลสะท้อนย้อนกลับเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงานที่โรงเรียน ต้องการอย่างชัดเจน ร่วมกับการสนับสนุน ชี้นำให้ครูและบุคลากรระบุดูจุดแข็ง จุดอ่อน สิ่งที่ตนเอง ต้องการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาตนเองบนพื้นฐานของความเป็นจริงและการมุ่งเน้นผลงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในโรงเรียนอนุบาลยโสธร เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องออกแบบวางแผนการจัดกิจกรรมการ พัฒนาความรู้ ความสามารถให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาครู และบุคลากรในโรงเรียนให้มีความพร้อมและมีศักยภาพสูงในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

- ชัตติยา ดวงสำราญ. (2564). ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการระดมทรัพยากรของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศิลปการ จัดการ*, 5(2), 501-512.
- จุมพล โพธิ์สุวรรณ. (2564). พฤติกรรมผู้นำเชิงยุทธศาสตร์. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์*, 4(1), 135-148.
- ชุดิภาณูจน์ ศรีวิบูลย์. (2557). *หลักบริหารพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: เพชรสำนักพิมพ์.
- ชูชัย สมितिไกร. (2541). รายงานการวิจัย เรื่องการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์การ ธุรกิจในประเทศไทย: การเปรียบเทียบระหว่างองค์การที่มีผลการดำเนินงานดีและไม่ดี. เชียงใหม่: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โชติชวัล พุทธิกาญจน์. (2556). กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์. *มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์*, 4(1), 33-45.

- ทิพสุคนธ์ บุญรอด และ มัทนา วังถนอมศักดิ์. (2564). ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วารสารศิลปการจัดการ*, 5(2), 486–500.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2552). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ไพฑูรย์ พิธดำ. (2564). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 3(1), 11–18.
- ศิริภัสสรต์ วงศ์ทองดี. (2556). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธาวรรณ ภาณุรัตน์. (2560). ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนขจรโรจน์วิทยา. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 12(2), 323–337.
- สุธิณี ฤกษ์ขำ. (2557). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสมวลี ชยามฤต. (2564). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับยุคดิจิทัลขององค์การภาครัฐและเอกชน. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(1), 38–50.
- Damnoen, P. S., Phumphonkhochasorn, P., Pornpitchanarong, S., & Nanposri, N. (2021). Development of Strategies for the Use of Innovative Information in Education for Secondary Schools under the Office of the Basic Education Commission in the Eastern Region. *Turkish Journal of Physiotherapy and Rehabilitation*, 32(3), 20483–20490.
- Desimone, R. L. and Harris, D.M. (1998). *Human Resource Development*. (2nded.). Orlando: The Dryden Press.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. (2nd ed.) New York: Harper & Row.
- Phumphonkhochasorn, P., Damnoen, P. S., Suwannaprateep, T., & Phoomparmarn, U. (2021). National Educational Standards and the Improvement of Thai Education System with World Class. *Asia Pacific Journal of Religions and Cultures*, 5(1), 75–86.
- Songsraboon, R., Thongtao, J., Damnoen, P. S., & Huanjit, P. S. (2021). Course Management Based on Outcome-Based Education (OBE) of Learning by Working in Real Conditions. *Turkish Journal of Physiotherapy and Rehabilitation*, 32(3), 20491–20499.
- Yorks, L. (2005). *Strategic human resource development*. South Western Thomson: Mason.

การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

Organization Administration Influencing Personnel Participation of The National
Broadcasting and Telecommunication Commission (NBTC)

พีระพงษ์ วรภักดิ์ธีระกุล

Peerapong Woraphatthirakul

คณะบริหารธุรกิจและรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Faculty of Business Administration and Public Administration, Western University, Thailand

E-mail: salangsing2530@gmail.com

Received January 25, 2022; Revised August 13, 2022; Accepted August 16, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร 2) เปรียบเทียบการบริหารองค์การ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน โดยใช้สูตรของเครจซ์และมอร์แกน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า

1. การบริหารองค์การด้านลักษณะของพนักงานในหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$) = 3.61 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย และการมีส่วนร่วมของบุคลากรด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$) = 3.64 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย

2. การเปรียบเทียบการบริหารองค์การ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ความสัมพันธ์การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร พบว่าการบริหารองค์การในด้านลักษณะของหน่วยงานมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = .943$) และความสัมพันธ์ของบุคลากรในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = .733^{**}$) โดยผลการศึกษา

การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลทางตรงร่วมกันต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร พบว่า ($R^2=0.84$, $R^2_{Adjusted}=0.83$, $Sr^2=3.34$, $F=23.52$, $p<0.001$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารองค์การ; การมีส่วนร่วมของบุคลากร; สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

Abstract

The objectives of this research were to 1) study organization administration influencing personnel participation of the NBTC 2) compare organization administration and personnel participation, and 3) study the relationship of organization administration influencing personnel participation. This research was quantitative research. The sample consisted of 170 people using Krejcie and Morgan's formula. The data collection tool was a questionnaire. The statistics in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, One-Way ANOVA, Pearson correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The finding indicated that:

1. Organization administration in terms of employee characteristics in the department had the highest average ($\bar{X}$) = 3.61. The opinion level was at the agreed level. The participation of personnel in terms of participation in the performance audit had the highest average ($\bar{X}$) = 3.64. The opinion level was at the agreed level.

2. Comparison of organization administration and personnel participation classified by personal data, overall, there was no difference except for education level and monthly income, the difference was statistically significant at the .05 level.

3. The relationship of organization administration influencing personnel participation, it was found that organization administration in terms of organizational characteristics was at a high level ($r = .943$), and personnel in terms of planning was at a high level ($r = .733^{**}$). The results of organization administration that had a direct influence on personnel participation showed that ($R^2=0.84$, $R^2_{Adjusted}=0.83$, $Sr^2=3.34$, $F=23.52$, $p<0.001$), respectively.

Keywords: Organization Administration; Personnel Participation; The National Broadcasting and Telecommunication Commission (NBTC)

บทนำ

ปัจจุบันผู้บริหารต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่หลากหลาย ท่าทาย และเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก จะต้องทำงานโดยมุ่งเน้นแก้ปัญหาที่ซับซ้อนตลอดเวลาต้องเผชิญกับการแข่งขันต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับการศึกษาของจิระศักดิ์ จิยะจันทร์ (2563) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารองค์การที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสายงานปฏิบัติการนครหลวง บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด พบว่า การบริหารองค์การด้านลักษณะของหน่วยงานมีความสัมพันธ์ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์แรงจูงใจด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีความสัมพันธ์ในระดับสูง พร้อมทั้งจิรัชญา ศุขโกคา (2561) พบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากหัวหน้างานส่งผลทางบวกต่อการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การ และส่งผลในทางบวกต่อการกำหนดนโยบาย สวัสดิการแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้พนักงานเกิดความรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ และมีความมุ่งมั่นในการทำงาน เนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ภาวะวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของพรพรพิชชา เถลิงพล (2563) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการระบบประกันสุขภาพของกลุ่มแรงงานต่างด้าว ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยลักษณะงานบริหารจึงไม่แน่นอน พร้อมทั้งพิชญา แก้วสระแสน และไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์ (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำงานความเครียดและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความเครียดในการทำงาน ด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อภาวะที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารองค์การที่ต้องการมุ่งเน้นพัฒนาองค์การให้เปลี่ยนแปลงไปตามระบบที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับวรรณภา ลือกิตินันท์ (2560) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรด้วยความสุขในการทำงานเป็นประโยชน์ต่อองค์การในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน และสร้างความยั่งยืนในการดำเนินงานให้กับองค์กร รวมถึงสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ซึ่งเป็นการช่วยธำรงรักษาพนักงาน เพื่อนำจุดแข็งขององค์การมาผลักดันการพัฒนาให้มีกลไกการควบคุมทิศทางตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของพลัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล (2562) พบว่าแรงจูงใจในด้านลักษณะของผู้บริหารมีผลต่อการปฏิบัติงานบุคลากรสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขตพื้นที่ 13 (กรุงเทพมหานคร) ดังนั้นการพัฒนาองค์การมิได้หมายถึงการพัฒนาแต่เฉพาะองค์การที่มีปัญหาเท่านั้น หากแต่องค์การที่มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่แล้วก็ควรได้รับพัฒนาให้เจริญยิ่งขึ้น (ศิริจันทร์หา เชียงฟุ้ง, 2561)

ในปัจจุบันองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญกับบุคลากรเพราะบุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการทำงานที่ส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งยังมีความก้าวหน้าและเสื่อมถอยขององค์กรบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันภารกิจให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจเนื่องจากแรงจูงใจนั้นมีอิทธิพลต่อผลิตผลของงาน ซึ่งจะมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้นขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายนักที่พนักงานจะตอบสนองต่องานโดยที่ขาดแรงจูงใจ (วรชัย สิงห์ฤกษ์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2560)

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนและบูรณาการนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสังคมสู่การปฏิบัติอย่างมีผลสัมฤทธิ์ โดยต้องควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)” เพื่อเป็นการศึกษาถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ให้ดียิ่งขึ้นมีความสุข มีความพึงพอใจในการทำงานและจะเป็นผลดีต่อองค์การทำให้การปฏิบัติงานในหน่วยงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจ และเป้าหมายเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดความรู้ ความสามารถ หรือศักยภาพในการปฏิบัติงาน และส่งผลให้ผลลัพธ์ของงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดขององค์การต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารองค์การ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

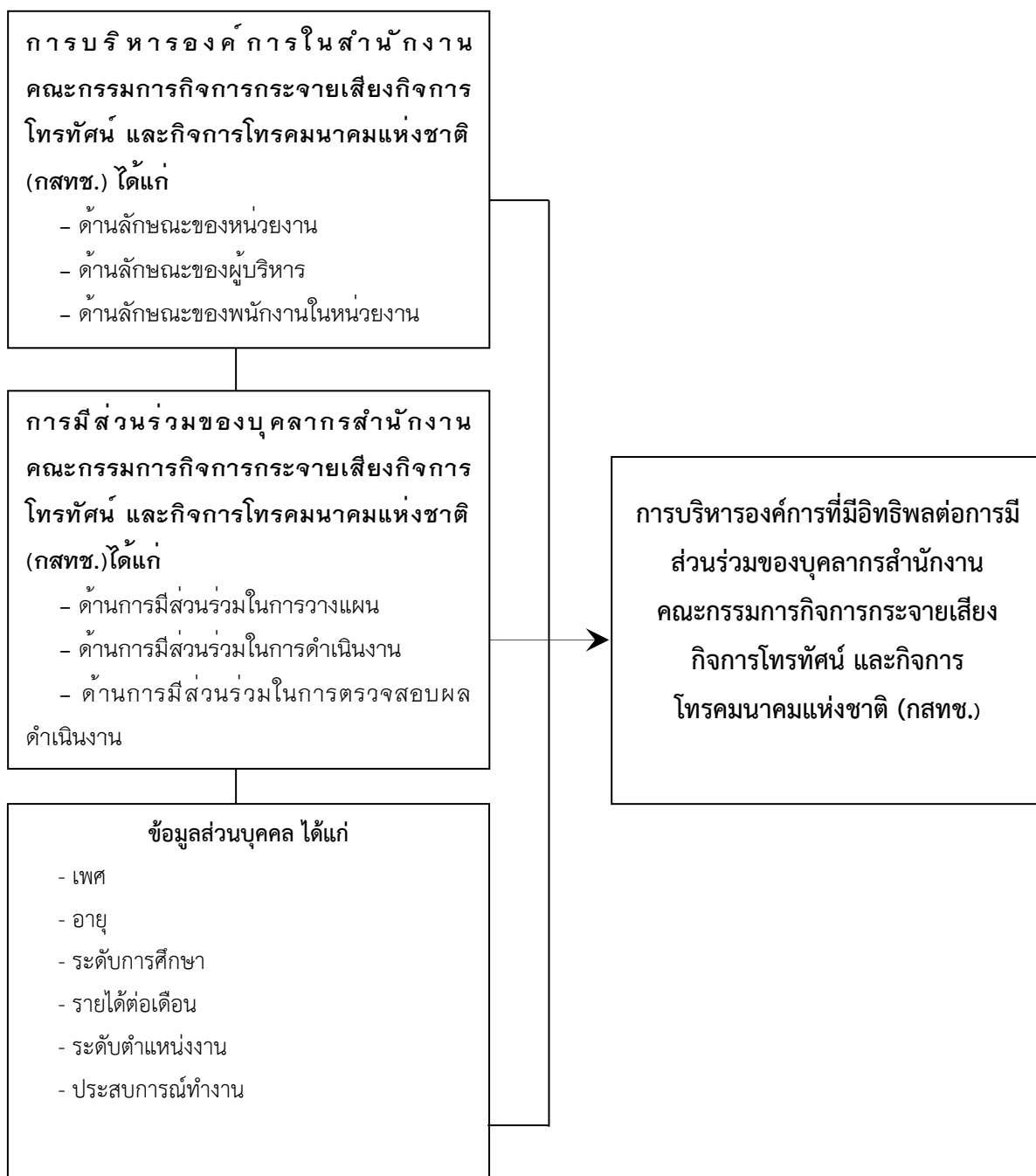
สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานโดยดังต่อไปนี้

1. บุคลากรที่มีข้อมูลส่วนบุคคล แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารองค์การ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านการบริหารองค์การ มีความสัมพันธ์ในระดับสูงต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
3. ปัจจัยด้านการบริหารองค์การมีอิทธิพลทางตรงร่วมกันต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและผลงานที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถเขียนเป็นระบบได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บข้อมูลจากประชากร ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำลูกจ้าง ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ภาค 1. โดยมีจำนวน 300 คน (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ภาค 1, 2563) กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งได้มาจากการคำนวณหาค่ากลุ่ม ตัวอย่างที่เหมาะสมนั้นใช้สูตรการคำนวณกรณีการศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) (ศิริพงศ์ พงษ์พิพันธุ์, 2551) ยอมรับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างได้ 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 168 คน โดยผู้วิจัยขอเพิ่มเป็น 170 คน เพื่อป้องกันการเก็บข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์จากแบบสอบถามที่ได้รับตามลำดับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามด้วยวิธีวัดความสอดคล้องภายในของข้อคำถามจากแบบสอบถาม 30 ชุด ได้ค่า α - Coefficient เท่ากับ 0.850 ซึ่งถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือตามหลักสถิติ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจถึงวัตถุประสงค์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จำนวน 170 ฉบับแล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ (1)สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ(2) สถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าที่ (t-Test) และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) พร้อมทั้งวิเคราะห์เชิงซ้อนด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference หรือ (LSD) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณตามลำดับ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 17 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 ส่วนใหญ่มีอายุ 25- 34 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 37.80 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 ส่วนใหญ่มีระดับตำแหน่งงานเป็นบุคลากร 113 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 และส่วนใหญ่มิ่ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งประกอบไปด้วยการบริหารองค์การ ได้แก่ 1) ด้านลักษณะของหน่วยงาน 2) ด้านลักษณะของผู้บริหารและ 3) ด้านลักษณะของพนักงานในหน่วยงาน และการมีส่วนร่วมของบุคลากร ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ 3) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงาน โดยสรุปผลการศึกษาดังนี้

2.1) การบริหารองค์การของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) พบว่าด้านลักษณะของหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด ($\bar{X} = 3.62$) รองลงมาด้านลักษณะของผู้บริหารโดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.58$) และด้านลักษณะของพนักงานในหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยโดยรวมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ

2.2) การมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$) รองลงมาด้านด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.60$) และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการบริหารองค์การ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ใช้สถิติทดสอบความแตกต่างของค่าที (t-Test) และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) ใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference หรือ (LSD) โดยนำเสนอตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการบริหารองค์การ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

N = 170

การบริหารองค์การ	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	รายได้ต่อเดือน	ระดับตำแหน่งงาน	ประสบการณ์ทำงาน
ด้านลักษณะของหน่วยงาน	.015*	.723	.017*	.035*	.177	.026
ด้านลักษณะของผู้บริหาร	.006*	.392	.351	.512	.248	.096
ด้านลักษณะของพนักงานในหน่วยงาน	.742	.647	.254	.016*	.168	.110
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	.320	.236	.383	.213	.203	.731
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	.076	.141	.341	.591	.201	.092
ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงาน	.019*	.156	.198	.813	.309	.110

*P<0.05

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปว่า 1) การบริหารองค์การในด้านลักษณะของหน่วยงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันของบุคลากรในเรื่องเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน และด้านลักษณะของผู้บริหาร มีความคิดเห็นแตกต่างกันของบุคลากรในเรื่องเพศ และด้านลักษณะของพนักงานในหน่วยงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันของบุคลากรในเรื่องรายได้ต่อเดือน 2) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน บุคลากรมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันของบุคลากรในเรื่องเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความสัมพันธ์การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยนำเสนอตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร

การบริหารองค์การ	ด้านลักษณะของ หน่วยงาน (Y_1)	ด้านลักษณะ ของผู้บริหาร (Y_2)	ด้านลักษณะของ พนักงานใน หน่วยงาน (Y_3)	รวม (Y_{tot})
การมีส่วนร่วมของบุคลากร				
ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (X_1)	1	.406**	.500**	.943 **
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2)	.409**	1	.380**	.543 **
ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ผลดำเนินงาน (X_3)	.489**	.384**	1	.785 **
รวม (X_{tot})	.733**	.492 **	.368 **	1
ร้อยละรวมความสัมพันธ์	30%	20%	30%	34%

* $P < 0.01$; ร้อยละรวมความสัมพันธ์ = $(r^2) \times 100\%$

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารองค์การของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ประกอบด้วย ด้านลักษณะของหน่วยงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง ($r = .943$) รองลงมาด้านลักษณะของพนักงานในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .785$) และด้านลักษณะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับน้อย ($r = .543^{**}$) ส่วนในเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($r = .733^{**}$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($r = .492^{**}$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงาน ($r = .368^{**}$) มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับน้อย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า การบริหารองค์การ มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของ

บุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยวิเคราะห์อำนาจการทำนายความสัมพันธ์การบริหารองค์การ

โมเดล วิเคราะห์	การบริหารองค์การ	สัมประสิทธิ์		R ²	R ² _{adj}	Sr ²	R ² Change
		ถดถอย					
		(Coefficient)					
		B	β				
โมเดล 1	1. ลักษณะของหน่วยงาน	0.74	0.70	0.78	0.78	0.27	0.68
	2. ลักษณะของผู้บริหาร	0.25	0.24	0.83	0.83	0.26	0.05
	3. ลักษณะของพนักงานใน หน่วยงาน	0.12	0.10	0.84	0.83	0.25	0.02

($R^2 = 0.84$, $R^2_{Adjusted} = 0.83$, $Sr^2 = 3.34$, $F = 23.52$, $p < 0.001$)

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยศึกษาสามารถร่วมกันทำนายการบริหารองค์การของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ($R^2 = 0.84$, $R^2_{Adjusted} = 0.83$, $Sr^2 = 3.34$, $F = 23.52$, $p < 0.001$) ตัวแปรที่เป็นปัจจัยทำนาย ได้แก่

1. ด้านลักษณะของหน่วยงาน สามารถทำนายโมเดลที่ดีที่สุด ($R^2 = 0.78$, $R^2_{Adjusted} = 0.78$; $B = 0.70$, $95\%CI = 37.6-39.2$, $\beta = 0.70$, $p < 0.001$)

2. ด้านลักษณะของผู้บริหารต่อการบริหารองค์การ สามารถทำนายโมเดลที่ดีที่สุด ($R^2 = 0.83$, $R^2_{Adjusted} = 0.83$, $R^2_{changed} = 0.04$; $B = -0.25$, $95\%CI = 42.3-43.8$, $\beta = -0.24$, $p < 0.001$)

3. ด้านลักษณะของพนักงานในหน่วยงาน สามารถทำนายโมเดลที่ดีที่สุด ($R^2 = 0.84$, $R^2_{Adjusted} = 0.83$, $R^2_{changed} = 0.01$; $B = 0.12$, $95\%CI = 29.3-30.7$, $\beta = 0.10$, $p < 0.001$)

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยวิเคราะห์อำนาจการทำนายการมีส่วนร่วมของบุคลากร

โมเดล วิเคราะห์	การมีส่วนร่วมของบุคลากร	สัมประสิทธิ์		R ²	R ² _{adj}	Sr ²	R ² Change
		ถดถอย					
		(Coefficient)					
		B	β				
โมเดลที่ 2	1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน	0.404	0.462	0.735	0.540	4.332	0.540
	2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.623	0.193	0.760	0.578	4.154	0.038
	3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงาน	0.520	0.293	0.771	0.594	4.081	0.016

($R^2 = 0.807$, $R^2_{adjusted} = 0.651$, $F = 465.3$, $p < 0.001$)

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์พหุเชิงซ้อนพบว่าตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยศึกษาสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ($R^2 = 0.807$, $R^2_{\text{adjusted}} = 0.651$, $F = 465.3$, $p < 0.001$) ตัวแปรที่เป็นปัจจัยทำนายได้แก่

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน สามารถทำนายโมเดลที่ดีที่สุด ($R^2 = 0.735$, $R^2_{\text{Adjusted}} = 0.540$, $B = 0.404$, $95\%CI = 0.325-0.487$, $\beta = 0.462$, $p < 0.001$)
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สามารถทำนายโมเดลที่ดีที่สุด ($R^2 = 0.760$, $R^2_{\text{Adjusted}} = 0.578$, $R^2_{\text{changed}} = 0.038$; $B = 2.623$, $95\%CI = 1.653-3.594$, $\beta = 0.193$, $p < 0.001$)
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงานสามารถทำนายโมเดลที่ดีที่สุด ($R^2 = 0.771$, $R^2_{\text{Adjusted}} = 0.594$, $R^2_{\text{changed}} = 0.016$; $B = 0.520$, $95\%CI = 0.352-0.687$, $\beta = 0.293$, $p < 0.000$)

อภิปรายผลการวิจัย

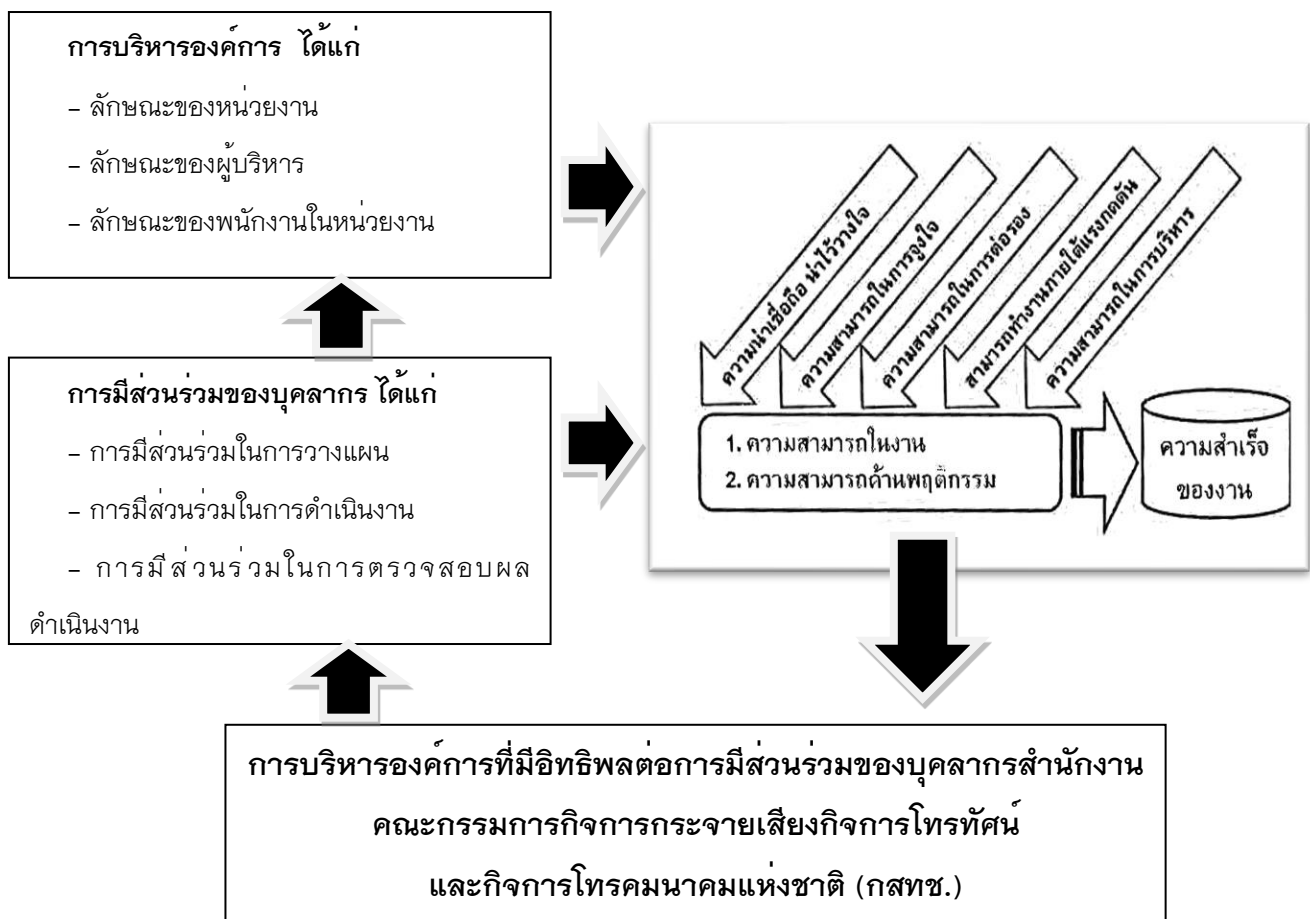
ผลการวิจัยประเด็นที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยสรุปว่าการบริหารองค์การในด้านลักษณะของหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด ($\bar{X} = 3.62$) และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$) ทั้งนี้มีผลมาจากการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) จะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากบุคลากรในองค์การนั้นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล (2562) ศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีต่อการบริหารสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขตพื้นที่ 13. (กรุงเทพมหานคร) พบว่า ลักษณะของหน่วยงาน ลักษณะของบุคลากรในหน่วยงาน การจัดการองค์การ และลักษณะของผู้บริหารมีผลต่อการปฏิบัติงานบุคลากร พร้อมทั้งผลงานวิจัยของฉัตรรัตน์ พิมพ์ภากรณ์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การจัดการความสุขในการทำงานขององค์การ: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานเป็นแรงจูงใจสำคัญของพนักงาน ซึ่งการสนับสนุนจากองค์การนับว่ามีส่วนสำคัญต่อการสร้างความสุขในการทำงานของพนักงาน โดยองค์การควรนำแนวทางการสร้างสุขในการทำงานมาจัดทำเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์องค์การตามลำดับ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของของพิชญา แก้วสระแสน และไพบูลย์ อาชารุ่งโรจน์ (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการทำงานความเครียด และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทอสังหาริมทรัพย์ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความเครียดในการทำงาน ด้านจิตใจ มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อภาวะที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารองค์การที่ต้องการมุ่งเน้นพัฒนาองค์การให้เปลี่ยนแปลงไปตามระบบที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งสอดคล้องกับผลงานวิจัย

ของกนกวรรณ เต็มโคกีนกุล (2560) ผลวิจัยพบว่าระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์การมีผลต่อความผูกพันต่อองค์การในการปฏิบัติงานของบุคลากรตามบทบาทความรับผิดชอบให้กับผู้บริหารตามลำดับ

ผลการวิจัยประเด็นที่ 2 การบริหารองค์การมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช. พบว่ามีผลมาจากการมีส่วนร่วมจะเป็นแรงผลักดันให้พนักงานทำงานด้วยความกระตือรือร้นและความสมัครใจซึ่งจะมีผลทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด จากผลการวิเคราะห์พหุเชิงซ้อนพบว่าตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยศึกษาสามารถร่วมกันทำนายการบริหารองค์การ ($R^2=0.84$, $R^2_{Adjusted}=0.83$, $Sr^2=3.34$, $F=23.52$, $p<0.001$) และผลการวิเคราะห์พหุเชิงซ้อนพบว่าตัวแปรซึ่งเป็นปัจจัยศึกษาสามารถร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมของบุคลากร ($R^2= 0.80.7$, $R^2_{adjusted}= 0.651$, $F=465.3$, $p< 0.001$) โดยสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธนวัฒน์ วิเศษสมบัติ (2561) พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานความพึงพอใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์การมีต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการของพนักงานในอุตสาหกรรมยานยนต์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของของวรชัย สิงห์ฤกษ์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2560). พบว่า การบริหารองค์การมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานทั้งการสนับสนุนจากองค์การ พร้อมทั้งการศึกษางานวิจัยของกัลยา สว่างคง และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2559) ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากหัวหน้างานและจากองค์การมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันด้านความรู้สึกต่อองค์การ แต่มีความสัมพันธ์ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการมีผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย พบว่า การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) โดยผู้บริหารขององค์การต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความสุขและมีแรงจูงใจเพื่อความพึงพอใจในการทำงาน ก็มักจะได้ผลลัพธ์ และผลการดำเนินการที่น่าพอใจแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญมากต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร พร้อมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้กับพนักงานที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มใจ เพื่อให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีรู้สึกที่ดีต่องาน มีความมั่นคง ทำให้เกิดความสุข โดยจะส่งผลดีทั้งตัวบุคคลและองค์กรซึ่งจะส่งผลต่อการนำพาองค์การไปสู่ผลสำเร็จและยั่งยืน นำเสนอได้ดังภาพที่ 2 ต่อไปนี้

ภาพที่ 2 โมเดลการบริหารองค์การที่มีต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1.1) ผู้บริหารขององค์การต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม สร้างความสุข และความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรไปสู่ผลสำเร็จและยั่งยืนต่อไป

1.2) ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กรอยู่เสมอ เช่น การถ่ายทอดและสอนงานจากหัวหน้า มีกระบวนการเรียนรู้ การฝึกอบรมและฝึกทักษะเน้น จะทำให้บุคลากรทำงานกับองค์กรได้อย่างมีความสุข และอยู่ร่วมกันได้ในระยะยาวขึ้น

1.3) ความยุติธรรมนั้นเป็นรากฐานที่ดีให้กับองค์กรที่จะสร้างความเท่าเทียมที่เหมาะสมตลอดจนสร้างมาตรฐานที่ดีให้กับการทำงานและพฤติกรรมของบุคลากรได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีประสิทธิภาพในการทำนายในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งการกำหนดตัวแปรใหม่ ๆ มาใช้ในการทำวิจัยเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาได้ต่อไป

2.2) มองปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการวิจัยในครั้งนี้ พร้อมทั้งการร่วมกันทำความเข้าใจปัญหา นำมาเชื่อมโยงกับความสามารถและกำหนดทางเลือกใหม่ ของการบริหารมีความปรารถนาาร่วมกันที่จะผลักดันการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ นำไปสู่ความสำเร็จในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ เต็มไกรินกุล. (2560). การรับรู้การสนับสนุนจากองค์การและความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. *วารสารวิทยบริการ*, 28(1), 64–73.
- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- กัลยา สว่างคง และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2559). อิทธิพลของการรับรู้การสนับสนุนจากหัวหน้างานและจากองค์กรที่มีผลต่อความตั้งใจในการลาออกจากงานผ่านความผูกพันด้านความรู้สึกต่อองค์กรของพนักงานบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร. *วารสารการจัดการสมัยใหม่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 14(1), 91–103.
- จิรศักดิ์ จิยะจันทร์. (2563). การบริหารองค์การที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสายงานปฏิบัติการนครหลวง บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(1), 240–253.
- จิรัชญา ศุขโกคา. (2561). อิทธิพลการรับรู้การสนับสนุนจากหัวหน้างานและจากองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานผ่านความผูกพันต่อองค์กรและความไว้วางใจของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(2), 1835–1852.
- ถิรรัตน์ พิมพ์ภรณ์. (2561). *กลยุทธ์การจัดการความสุขในการทำงานขององค์กร: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์* (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนวัฒน์ วิเศษสมบัติ และ ลูติมา ไชยะกุล. (2561). ผลกระทบของแรงจูงใจ ความพึงพอใจ และความผูกพันต่อองค์กร ที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการอุตสาหกรรมยานยนต์ของเขตนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด 1 จังหวัดระยอง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 4(3), 14–26.

- พัสสรณ์ วรภัทร์ธีระกุล. (2562). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่มีต่อการบริหารสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขตพื้นที่ 13 (กรุงเทพมหานคร). *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 6(1), 486-498.
- พรวิภา พิชชา เกลิงพล. (2563). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประกันสุขภาพของกลุ่มแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(1), 254-267.
- พิชญา แก้วสระแสน และไพบุลย์ อาชารุ่งโรจน์ (2560). ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยในการทำงาน ความเครียด และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของพนักงานบริษัทอสังหาริมทรัพย์ใน กรุงเทพมหานคร. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(2), 1042-1057.
- วรชัย สิงห์ฤกษ์ และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2560). อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงาน ผ่านความผูกพันต่อองค์กรของลูกจ้างสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช. *วารสารวิจัยและพัฒนาโดยองค์การในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(2), 203-210.
- วรรณภา ลือกิตินันท์. (2560). ตัวแบบความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 9(3), 55-66.
- ศิริจันทร์ เชียงฟู. (2561). วัฒนธรรมและความผูกพันที่ส่งผลต่อความสุขในองค์กร ของพนักงานโครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาเขื่อนแม่กลอง. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 5(2). 45-58.
- ศิริพงศ์ พงษ์พิทักษ์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: ฮาซันพรีนติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ภาค 1. (2563). *รายงานแผนยุทธศาสตร์ สำนักงาน กสทช. ประจำปี 2564*. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2564, จาก <https://nbt.go.th>

Operation Management of Chinese Dance Application

Xia Li¹ and Wasin Phromphithakkul²

^{1,2}School of Management, Shinawatra University, Thailand

Email: wasin.p@siu.ac.th, Email: 272300250@qq.com

Received February 4, 2022; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 16, 2022

Abstract

The dance application is an important product that coincides with the rapid development of the Internet in the past few years and the number of users has increased dramatically. In 2020, during the COVID-19 pandemic, the form of dance heritage below the line was greatly restricted, especially in school education, which was commonly taught online. As a result of this situation, the rapid development of dance applications was made. This paper was quantitative research. A research hypothesis on user satisfaction and loyalty to Chinese dance applications was presented with questionnaire formulation, data acquisition, and validation. In this regard, it was intended as a reference for the development of sustainable dance applications.

Keywords: Dance Application; Chinese User; Satisfaction's Loyalty

Introduction

With the development of Chinese dance applications, with the popularization of smartphones, energy will be further released, and more innovative dance products and related content will continue to emerge, which has a huge impact on dance communication, innovation, and consumption. The users of the Chinese dance application include professionals engaged in dance-related work, amateur dance enthusiasts, and the general public. Compared with traditional dance face-to-face instruction, dance applications have the following characteristics: wider content coverage, faster information dissemination, unlimited personnel, less time and space constraints, and greater possibility of creating wealth (Doll W J, Torkzadeh G., 1988; Fomell C., 1992; Lv, Y.S., 2018). Dance applications play an important role in dance teaching, dance communication, dance innovation and other professional fields; it also includes the stability of people's psychological and emotional; and it plays an important role in the development of physical health. The dance application brings together dance lovers, to meet their own leisure and

entertainment needs and the needs recognized by them, in this process, people's dance knowledge and social skills have been improved, reducing their pressure in study and life, and satisfying their sense of belonging (Peterson, A.,1997). The application's high degree of integration, high sense of belonging, and freedom from the limitations of time and space meet the ever-changing needs of users under the development of the current era, and stimulate the development of Chinese dance applications (Bolten R N, Drew j h.,1991; Bloch P H, Ridgway N M. Dawson S A.,1994; Devaraj S, Fan M, Kohli R., 2002; Bowman, S., & Willis, C., 2003; Chen, Y.W., 2012; Chen, Y.D., 2015;.

1. Research conceptual framework design and research hypothesis

This article refers to national policies and regulations, industry authoritative white papers, related books, papers, conference documents, questionnaires, interviews and other information materials to classify and analyze dance application users, and try to put forward dance application development suggestions and ideas. Based on the characteristics of the current dance application, a research conceptual framework was developed.

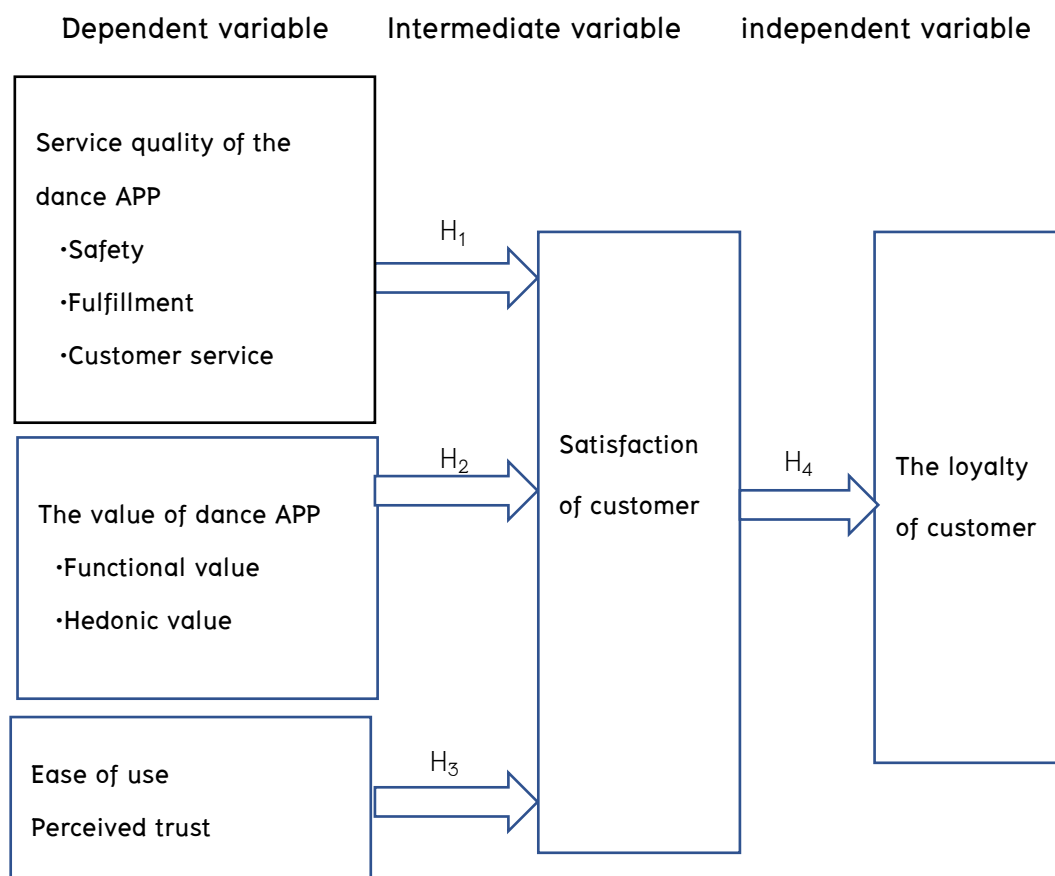

Figure 1 Researchers self-developed

According to the research framework, the research hypothesis is proposed.

H₁ The safety, fulfillment and customer service of dance applications have an impact on user satisfaction.

H₂ The functional value and hedonic value of dance applications have an impact on user satisfaction.

H₃ The ease of use and perceived trust of dance applications have an impact on user satisfaction.

H₄ User satisfaction has an impact on loyalty.

2. Questionnaire design and reliability and validity test

2.1 Design of the questionnaire

This article first studies the literature, combines practical interviews and surveys, mainly adopts quantitative research methods, and uses the data obtained from the previous research to design the questionnaire. The composition of the questionnaire is divided into the following 4 parts.

Part 1. Personal profiles, including gender, age, income, etc., a total of 10 – 12 questions.

Part 2. Is about the attitude and behavior of the personal with the dance application, a total of 10 questions.

Part 3. Problems related to dependent variables and independent variables, a total of 20 – 30 questions.

Part 4. Respondents' suggestions on the operation of dance application.

Of these, Part 2 and Part 3 are scaled questions following the 7 scale of Likert's scale concept.

Variable	Very dissatisfied (1)	Dissatisfied (2)	Less dissatisfied (3)	Neutral (4)	More satisfied (5)	Satisfied (6)	Very satisfied (7)
----------	--------------------------	---------------------	--------------------------	----------------	-----------------------	------------------	-----------------------

Figure 2 seven-level scale

Source: Likert's scale concept.

2.2 Validity test of questionnaire

The trial test mainly checks the surface validity, content validity and reliability of the scale. Surface validity refers to whether each item of the scale measures the content that needs to be measured. Content validity is concerned with whether all items of the scale cover the content to be tested. The surface validity and content validity are mainly based on the subjective judgment of

individuals. The researcher will apply IOC (items objective congruence) tests for validity and reliability. The index of Item–Objective Congruence (IOC) was developed by Rovinelli and Hambleton in 1977.

2.3 Reliability coefficient of test questionnaire

The questionnaire was set according to Likert's seven–level scale. Invite at least five experts to conduct an IOC assessment of the target questions in the questionnaire, it ratings are: 1: item clearly taps objective. 0: unsure/unclear. –1: item clearly does not tap objective. A statistical formula (or SAS program) is then applied to the ratings of each item across raters. Take the average value given by several experts, the closer the value is to 1, the higher the validity, and the value should be above 0.7 (Nunnally, 1978) to accept this question.

3. Collection and analysis of user personal data

In addition to basic personal information, this article also investigates the personal experience of using the Internet, the number of times of surfing the Internet, and the frequency of logging in to dance applications.

3.1 Statistical Analysis of Network Experience

Table 3.1 Respondents' Network Experience Statistics

Use network experience	Frequency	Percentage
Less than 1 year	15	1.2
1–2 years	28	2.2
3–4 years	107	8.3
5–6 years	195	15.1
7–8 years	169	13.1
Over 8 years	776	60.2
Total	1289	100

In terms of network experience, 776 people have more than 8 years of experience, accounting for 60.2%, the largest number and the highest proportion. There are only 15 people with less than 1 year of experience, accounting for 1.2%, the least number and the lowest proportion. There are relatively few people with 1–2 years of experience, 28 people, accounting for 2.2% of the proportion, 2–8 years of use experience is more evenly distributed.

3.2 Statistical Analysis of Internet Browsing Frequency

Table 3.2 Respondent's Internet Browsing Frequency

Internet browsing	frequency	percentage
Several times a day	1066	82.7
Once a day	147	11.4
once a week	43	3.3
Once a month	3	0.2
Less than once a month	5	0.4
Rarely/never	6	0.5
Don't know / hard to tell	19	1.5
Total	1289	100

As shown in the above table, 1066 people use the Internet several times a day, with the largest number of people, accounting for the highest proportion of 82.7%; the number of people who use it once a day is 147, accounting for 11.4%. Others who use less frequently and are not clear, the total number is less than 100, and the proportion is also low.

3.3 Login Application Frequency

Table 3.3 Respondents Log in to Application Frequency

Login application frequency	frequency	percentage
Several times a day	119	9.2
Once a day	88	6.8
once a week	135	10.5
Once a month	116	9.0
Less than once a month	320	24.8
Rarely/never	204	15.8
Don't know / hard to tell	308	23.9
Total	1289	100

The above table shows that compared with the frequency of surfing the Internet, the frequency of logging in to the application is lower. The number of people who log in to the application is less than once a month, which is 320, accounting for 24.8%. The number of people who rarely/never log in to the application is 204, accounting for 15.8%. In addition, 308 people said they didn't know or were difficult to say about logging in to the application, accounting for 23.9%. Relatively few people log in to the application frequently.

3.4 Awareness of Dance Application

Table 3.4 Respondents' Awareness of the Dance Application

Awareness of dance application	frequency	percentage
Understand and be very clear	53	4.1
Heard of it but not very clear	510	39.6
Never heard of	726	56.3
Total	1289	100

As shown in the table above, 726 people have never heard of dance application, accounting for 56.3%. 510 people who have heard of it but are not very clear, accounting for 39.6%. Only 53 people know and know, accounting for 4.1%. This shows that the dance app is still unfamiliar to most groups of users.

4. Exploratory Factor Analysis

According to the suggestions of Gerbing and Anderson (1988), an exploratory factor analysis (EFA) was performed on the independent variables and dependent variables of the dance application user satisfaction model. Before performing exploratory factor analysis (EFA), it is necessary to perform BST (Bartlett Sphericity Test) and KMO (Kaiser–Meyer–Olkin, the closer the KMO value is to 1, the stronger the correlation between variables) tests on the data.

4.1 Exploratory factor analysis of independent variables

The independent variables of the dance application user satisfaction model include: application design, fulfillment/reliability, security/confidentiality, customer service, perceived ease of use, and transaction experience.

Table 4.1 Independent Variable KMO and BST Test

Category	Index	Value
KMO		0.922
BST	Approximate chi-square value	27496.202
	Degree of freedom	210
	Significance	0.000

Table 4.1 is the BST test sum and KMO test results of the independent variables. The KMO is 0.922 and the significance level is 0.000, indicating that the common variance of the correlation matrix between groups is sufficient for factor analysis.

The exploratory factor analysis adopts the maximum variance rotation method, and requires that the eigenvalue is greater than 1, and the factor load is greater than 0.5.

Table 4.2 Independent Variable Factor Loading

Item	Code	Factor loading
Application design	WD1	0.7030
	WD2	0.6828
	WD3	0.7010
	WD4	0.5738
	WD5	0.5158
Performance/reliability	FR1	0.6485
	FR2	0.6941
	FR3	0.5941
Security/confidentiality	SP1	0.6094
	SP2	0.7181
	SP3	0.6683
Customer service	CS1	0.7958
	CS2	0.8177
	CS3	0.8216
Perceived ease of use	EU1	0.8122
	EU2	0.8616
	EU3	0.7853
	EU4	0.8182
Transaction experience	EP1	0.7969
	EP2	0.7707
	EP3	0.8570

Application design, fulfilment/safety, and customer service represent different dimensions of service quality. Application service quality is the service quality evaluation of the entire application process; Application design represents service evaluation, and fulfilment/safety belongs to process service evaluation. Customers Service evaluation after service representative pays. The eigenvalues of the five factors of the independent variables are all greater than 1, and the cumulative explained variance is 67.26% (Table 4.2).

Table 4.3 Exploratory Factor Analysis of Independent Variables

Item	Code	Factor		Explained variance (%)	Cumulative explained variance (%)
		loading	Eigenvalues		
Application design	WD1	0.70	1.25	5.94	5.94
	WD2	0.68			
	WD3	0.70			
	WD4	0.57			
	WD5	0.52			
Fulfilment/Safety	FR1	0.65	8.30	39.53	45.47
	FR2	0.69			
	FR3	0.59			
Security/confidentiality	SP1	0.61			
	SP2	0.72			
	SP3	0.67			
Customer Service	CS1	0.80	1.31	6.23	51.70
	CS2	0.82			
	CS3	0.82			
Perceived Ease of Use	EU1	0.81	2.26	10.76	62.46
	EU2	0.86			
	EU3	0.79			
	EU4	0.82			
Transaction Experience	EP1	0.80	1.01	4.80	67.26
	EP2	0.77			
	EP3	0.86			

4.2 Exploratory factor analysis of dependent variables

Satisfaction, functional value, hedonic value and loyalty are the dependent variables of the application customer satisfaction model, Bartlett sphere test (BST) and Kaiser–Meyer–Olkin (KMO). The test results (Table 4.4) indicate that the dependent variable is suitable for exploratory factor analysis.

Table 4.4 Dependent Variable KMO and BST Test

Category	Index	Value
KMO		0.932
BST	Approximate chi-square value	28661.47
	Degree of freedom	171
	Significance	0.000

Table 4.5 is the result of exploratory factor analysis of dependent variables, functional value and loyalty are independent factors, 6 of the 8 items of hedonic value are subordinate to the hedonic value factor, and the other 2 items are subordinate to the satisfaction factor. Since the operational definition of cumulative satisfaction does not include these two items, they are deleted. The factor load and explanatory variance after removing bad indicators are shown in Table 4.6.

Table 4.5 Dependent Variable Factor Load

Item	Code	Factor loading
Satisfaction	ES1	0.85
	ES2	0.81
	ES3	0.72
Functional value	UV1	0.72
	UV2	0.71
	UV3	0.82
	UV4	0.76
Hedonic value	HV1	0.56
	HV2	0.50
	HV3	0.61
	HV4	0.74
	HV5	0.71
	HV6	0.83
	HV7	0.80
	HV8	0.76
Loyalty	EL1	0.81
	EL2	0.87
	EL3	0.85
	EL4	0.81

Table 4.6 Exploratory Factor Analysis of Dependent Variables

Item	Code	Factor loading	Eigenvalues	Explained variance (%)	Cumulative explained variance (%)
Satisfaction	ES1	0.86	1.14	6.73	6.73
	ES2	0.83			
	ES3	0.75			
Functional value	UV1	0.73	1.46	8.61	15.34
	UV2	0.72			
	UV3	0.83			
	UV4	0.77			
Hedonic value	HV3	0.62	7.44	43.76	59.01
	HV4	0.75			
	HV5	0.72			
	HV6	0.83			
	HV7	0.80			
	HV8	0.77			
Loyalty	EL1	0.82	2.17	12.77	71.78
	EL2	0.88			
	EL3	0.85			
	EL4	0.81			

5. Hypothesis Testing

Table 5.1 Model Test Results

Research hypothesis	Path coefficient	t Value	Result
Application design–user satisfaction	0.19***	4.06	support
Reliability/Fulfillability, customer service–user satisfaction.	0.10***	2.04	support
Functional value, hedonic value–user satisfaction.	0.75***	16.09	support
Perceived ease of use–user satisfaction.	0.37***	11.54	support

Research hypothesis	Path coefficient	t Value	Result
Application design, customer service, perceived ease of use–hedonic value.	0.37***	11.38	support
User satisfaction–loyalty.	0.17***	5.05	support

H₁ Reliability/Fulfillability and customer service positively affect user satisfaction. Through the path analysis data of the structural equation, it can be seen that the path coefficient in the conceptual model is 0.10, and the t value is 2.04. It reaches a significant level at 0.05 and hypothesis H₁ holds.

H₂ The functional value and hedonic value of dance application positively affect user satisfaction. Through the path analysis data of the structural equation, it can be seen that the path coefficient of effort expectation and performance expectation in the conceptual model is 0.75, and the t value is 16.09, reaching a significant level at 0.001, hypothesis H₂ holds.

H₃ Perceived trust positively affects user satisfaction. From the path analysis data of the structural equation, it can be seen that the path coefficient of perceived ease of use and user satisfaction in the conceptual model is 0.37, and the t value is 11.54, reaching a significant level at 0.001, hypothesis H₃ holds.

H₄ User satisfaction positively affects loyalty. From the path analysis data of the structural equation, it can be seen that the path coefficient in the conceptual model is 0.17 and the value is 5.05, reaching a significant level at 0.001, hypothesis H₄ holds.

Conclusion

The empirical analysis results show that in the service environment of dance applications, user satisfaction, functional value, and hedonic value of dance applications have an impact on loyalty, which further confirms the relationship between functional value, etc.–satisfaction–loyalty (Spreng et al., 1996). The results show that satisfaction has the greatest impact on loyalty, but functional value and hedonic value also have a more obvious impact on loyalty. In addition to direct influence, functional value and hedonic value also indirectly affect loyalty through satisfaction (Zheng, G.Q., 2017; Zhao, C.J., 2019).

Recommendations for the spread of dance application resources, 1) Adhere to the "people-oriented" user experience, the center of Internet thinking is user thinking, and user thinking is also the basic principle of the Internet in use. Therefore, the Internet business model must be built on a people-oriented business foundation. It should be the same for disseminators to disseminate online dance resources. It is very necessary to consider the problem from the perspective of users. Provide more

resources to make these resources in line with the aesthetic taste of the general public, let the seemingly high-end dance knowledge close to the people, and gradually improve the people's dance aesthetics. At the same time, the public also appreciates the beauty of professional dance. We will transform marginal users into ordinary users, and then gradually transform ordinary users into precise users. This is a process resource that can meet popular needs, and can also meet more precise individual needs. Every dance media platform must pay attention to the user's sense of participation and experience in the platform. 2) Realize directional communication and tap deep communication. Currently, users of various media dance resources are spreading unevenly. For mass users, dance websites and dance microblogs are generally rarely used. Most people are more inclined to pay attention to social media dance resources such as WeChat official accounts and Douyin. It is necessary for the communicator to target the target audience and carry out in-depth communication in a targeted manner. On the one hand, good content can meet the needs of users. On the other hand, it can make users feel the seriousness of every detail. Even communicators can think of some good experiences that users have not thought of temporarily, beyond expectations. In addition to presenting high-quality, original, exclusive, and timely content, it can also output system dance resources for classification. Good content, even if the format is not good, will form a good word of mouth to spread. On the basis of achieving directional communication and in-depth communication, complete diversified communication modes. While creating content first, we must also pay attention to the simplicity of the content and avoid continuous nonsense. of course, it does not refer to simple content and short sentences, but refers to the efficiency of obtaining content. 3) Keeping up with user needs and gradually updating, technology is changing, and human needs are also changing. The development of science and technology continues to meet the needs of consumers and create surprises for consumers. Only by quickly responding to the needs of the audience can the content be closer to the audience. On some network platforms, it is even possible to analyze user preferences from user usage data, so that the platform can automatically push users' favorite information to complete further communication. The integrated platform can link some common points of interest to find potential fans.

References

- Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin*, 103(3), 411–423.
- Bloch P H, Ridgway N M. Dawson S A. (1994). The Shopping Mall as Consumer Habitat. *Journal of Retailing*, 70(1), 23 – 42.

- Bolten R N, Drew j h. (1991). A Longitudinal Analysis of the Impact of Service Changes on Customer Attitudes. *Journal of Marketing*, 55, 57–71.
- Bowman, S., & Willis, C. (2003). We Media: How Audience Shaping the Future of News and Information. *The American Press Institute*, 4(1). 7–15.
- Chen, Y.D. (2015). Development of commercial value of sports dance under Internet thinking. *Contemporary Sports Technology*, 5(26), 171–172.
- Chen, Y.W. (2012). *Current Situation of Chinese College Students' Dance Aesthetic Education Textbooks A Case Study of Mainland China Publications from 2001 to 2010* (Research Report). China Academy of Art.
- Devaraj S, Fan M, Kohli R. (2002). Antecedents of B2c Channel Satisfaction and Preference: Validating e–Commerce Metrics. *Information Systems Research*, 13(3), 316 – 333.
- Doll W J, Torkzadeh G. (1988). The Measurement of End–User Computing Satisfaction. *MIS Quarterly*, 12(2), 259–274.
- Fomell C. (1992). A National Customer Satisfaction Barometer : The Swedish Experience. *Journal of Marketing*, 56(1), 6–21.
- Ly, Y.S. (2018). Looking back on forty years--The historical mission and hidden worry of Chinese dance higher education. *Journal of Beijing Dance Academy*, 4, 14–16.
- Peterson, A. (1997). The rise and fall of highbrow snobbery as a status marker. *Poetics*, 25, 76.
- Spreng, R.A., MacKenzie, S.B. and Olshavsky, R.W. (1996) A Reexamination of the Determinants of Consumer Satisfaction. *Journal of Marketing*, 60, 15–32.
- Zhao, C.J. (2019). Exploration of the inheritance and development path of non–legacy dances: based on the "Internet +" thinking concept. *Art evaluation*, 12, 67–69.
- Zheng, G.Q. (2017). The huge impact of new media technology on advertising, *Art Science*, 11, 1–2.

Management Strategies for Dance Teachers in Universities: Central China

Ren Huiting¹ and Wasin Phromphithakul²

^{1,2}School of Management, Shinawatra University, Thailand

E-mail: ¹wasin.p@siu.ac.th, ²649852208@qq.com

Received February 4, 2022; **Revised** August 13, 2022; **Accepted** August 16, 2022

Abstract

According to the review of the research and development trends of management theory, art management, and dance studies, this paper draws on a combination of theory and empirical research to address management strategies and other issues of college dance teachers in central China. An empirical analysis and discussion were conducted on the impact of performance and possible solutions. This study analyzed the structure of dance teacher management strategies, compiled questionnaires, and conducted empirical research on the impact of dance teacher management strategies on performance. Moreover, it explored the impact of different dimension management strategies on dance professional teacher satisfaction through empirical research and studying the impact of satisfaction on job performance. Hierarchical regression analysis methods were used to compare variables such as personal information, personality traits, emotional factors, job recruitment, continuing education, performance assessment, salary distribution, promotion, employee supervision, team collaboration, and individual adaptation. The results showed that the above independent variables had a significant impact on job performance, indicating that the above factors were the organizational behavior variables that must be focused on job performance research and actual work. At the end of the thesis, based on the aforementioned investigation and research and data analysis results, some relevant countermeasures and suggestions were given to solve the management problems of dance teachers in colleges.

Keywords: Central China Region; College dance teacher; Management Strategies; Work Performance

Introduction

The management strategy of contemporary Chinese college dance teachers, strictly speaking, began with the Beijing Dance School, the first professional dance college established by the Republic in

1954. Since then, Beijing Dance Academy, has trained a large number of professional dance teachers for universities across China. Colleges have also begun to train their own professional dance teachers. In 1978, the Beijing Dance Academy was officially upgraded to The Beijing Dance Academy(a higher level) (Chen Miao, 2018) with an education level of undergraduate and above (Chen Miao, 2018), and dance departments of colleges across China have also been upgraded to undergraduate education and above. Up to now, there are about 300 colleges in China offering dance majors. Among them, there are 50 colleges in Henan, Hunan, and Hubei provinces in central China that offer dance majors. It is of great significance to study the management of dance teachers in colleges. For every college that has opened a dance department, if you want to develop dance education, you must study the management strategy of dance teachers. How to build a team of professional dance teachers with a higher level and outstanding performance from the interests of teachers, psychological needs, learning needs, cooperation awareness, and common vision are the central tasks of the management strategy of dance teachers in colleges.

The management of dance teachers in colleges and universities is aimed at specific objects. Therefore, it is also in line with the general laws of management. The classic theories of management can provide us with good support for understanding the management of dance teachers in colleges and universities. For example, Vroom (1964) put forward the expectation theory, based on the assumption of rational people, it is believed that the reason why people can actively engage in a certain job and achieve management goals is because the work or management goals will help They achieve their goals and meet certain aspects of their needs. Adams (1965) published a series of papers in the 1960s to establish the theory of equity, focusing on the rationality, fairness and impact of income and remuneration distribution on individual work motivation. Locke (1976) puts forward the goal setting theory, which mainly explores the specificity, challenge and performance feedback of the goal on people's motivation. Heider (1982) proposes to attribute human behavior from two aspects: internal factors (personal tendency) and external factors (contextual tendency). Argyris (1960) first proposed the concept of psychological contract. Eisenberger (1986) and others believe that employees often develop a comprehensive sense of how management evaluates their contributions and pays attention to employee benefits in the course of work. George (1992) and others believe that this comprehensive perception may also be assessed as assurance and assurance that employees can get help from management when they need to work effectively and cope with stress situations. Kraimer et al. (2001) studied the impact of employee management, manager–staff exchange and spousal support on the job adaptation and performance of foreign–related employees. Eisenberger et al. (1987) and Liden et al.

(1997) both believe that employee management will generate self-identity as an important member of management, and therefore have fewer career streams. Activation and collective behavior. Eisenberger (2002)'s analysis of employee support shows that the management strategy mainly has three leading variables or three major influencing factors: treatment and working conditions, management support and procedural fairness. David (2003) and others believe that participation in decision-making, fair treatment and development opportunities are three important factors in management strategies. Staw (1994) and others believe that employees' personality traits, values, motivations, abilities and emotions can directly affect their behavior. The management of teachers majoring in dance in colleges and universities is also an integral part of the management of teachers in colleges and universities.

In short, the management of dance teachers in colleges is a management problem to be solved. Various research theories of predecessors have also conducted in-depth discussions on similar issues from different perspectives, forming a rich theoretical system, revealing the important role of "management" and general law of research activities.

Research Design

This study was designed as a descriptive and diagnostic study by using qualitative and quantitative research methods. The researchers used in-depth interviews, questionnaires and observations to collect qualitative data of the interviewees, who are managers, leaders and teachers of dance colleges in China's universities. The quantitative research methods used in the study included: Cronbach's alpha method to measure the reliability of the questionnaire; factor analysis to measure the reliability and validity of the structure and content of the questionnaire; one-way analysis of variance, mainly for different ages, professional title, educational background structure analysis, implementation effect of dance teacher team construction; correlation analysis method to study the correlation between multiple dimensions of job satisfaction and performance output; multiple regression analysis to test different variables and hypotheses. There are three main research tools used in this study, The first is the self-compiled questionnaire analysis scale of "Research on the Management Strategies of College Dance Teachers", the second is Expert content validity evaluation for IOC, the third is to use SPSS 19.0 data analysis software for exploratory factor analysis.

1. Statistical descriptive analysis to understand the structure and characteristics of dance teachers in the sample, and then modify the hypothesis.

2. Reliability analysis, using Cronbach to test the reliability of the questionnaire.

3. Effectiveness analysis, using factor analysis to measure the effectiveness of questionnaire structure and content.

4. One-way analysis of variance, mainly for different ages, titles, and educational background structures to analyze the implementation effects of college dance teachers.

5. Correlation analysis, and make corresponding correlations among multiple dimensions that affect job satisfaction and performance output.

6. Multiple regression analysis is used to test the relationship between different variables in the theoretical model.

7. Using qualitative research methods, discuss the experience teaching materials and suggestions of dance teachers in the interview, and summarize and derive them.

Overview of all steps and methods used in the study:

Overview of research methods:

1. Determine population and sample size, analyze and plan data collection

2. Design an open questionnaire and invite experts to test its IOC validity, Contact the survey subjects and randomly select the survey subjects according to the required number; make an appointment interview with key information providers after obtaining permission; make questionnaires and properly keep interview records and observation results.

The target population in this study is the dance teachers and related management teachers of colleges in Central China. In the qualitative stage, simple random sampling was used, with a sample size of 140 people, and an open questionnaire survey was used to collect data. The quantitative stage adopts simple random sampling, and the sample size is calculated as 400 according to Yamane's formula. Based on the phenomenological research strategy and taking into account the recovery rate of the questionnaire, 500 questionnaires were distributed.

First, prepare research design, determine population and sample size, and plan data collection methods and analysis;

Secondly, the questions of interview and questionnaire were designed and tested by 14 experts;

Third, contact the public, i. e. dance schools and departments that meet the requirements, confirm which institutions are the population, and randomly select the school staff or students according to the required number;

Fourth, after modifying the questions that will be used for different key information groups and obtaining the permission of the institution, the researchers made an appointment with key information providers and conducted interviews. Before the interview, the researchers asked the key information

providers to allow the dialogue to be recorded, and then collected the data of the key information providers through interviews or questionnaires, sometimes through observation.

Finally, the questionnaire should be sorted out and the interview records and observation results should be kept properly.

The questionnaires have been tested for reliability and validity.

Result

Correlation analysis the degree of correlation between the various elements that affect the formation of the management of dance teachers in colleges in this study, the results are shown in Table 1:

[illegible]

		Personality traits	Emotional Factors	Recruitment	Continuing Education	Performance Evaluation	Salary distribution	Promotion	Employee care	Degree of group collaboration	Individual's collaborative fitness	Satisfaction	Teaching performance	Scientific research performance
Promotion	Pearson correlation	.511**	.523**	.483**	.487**	.509**	.522**	1	.416**	.505**	.407**	.115*	.445**	.511**
	Pearson correlation													
	Significance (bilateral)	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.011	.000	.000
	N	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479
Employee care	Pearson correlation	.526**	.455**	.574**	.471**	.361**	.411**	.416**	1	.691**	.599**	.362**	.536**	.526**
	Significance (bilateral)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	Significance (bilateral)													
	N	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479
Degree of group collaboration	Pearson correlation	.593**	.569**	.635**	.634**	.425**	.488**	.505**	.691**	1	.683**	.480**	.545**	.593**
	Pearson correlation													
	Significance (bilateral)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	N	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479
Individual's collaborative fitness	Pearson correlation	.611**	.637**	.449**	.508**	.475**	.175**	.407**	.599**	.683**	1	.534**	.790**	.611**
	Significance (bilateral)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	Significance (bilateral)													
	N	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479
Satisfaction	Pearson correlation	.472**	.443**	.350**	.457**	.311**	-.007	.115*	.362**	.480**	.534**	1	.423**	.472**
	Significance (bilateral)	.000	.000	.000	.000	.000	.877	.011	.000	.000	.000		.000	.000
	Significance (bilateral)													
	N	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479
Teaching performance	Pearson correlation	.542**	.487**	.474**	.405**	.450**	.085	.445**	.536**	.545**	.790**	.423**	1	.542**
	Significance (bilateral)	.000	.000	.000	.000	.000	.063	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	Significance (bilateral)													
	N	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479
Scientific research performance	Pearson correlation	.497**	.463**	.487**	.497**	.261**	.288**	.422**	.499**	.705**	.658**	.491**	.669**	.497**
	Significance (bilateral)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	Significance (bilateral)													
	N	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479	479

Significantly correlated at the 0.01 level (bilateral)

Table 1 Correlation statistics of management strategy elements for teachers of dance majors in colleges and universities. Ren Huiting. 2019 year

From Table 1, it can be seen that the twelve elements of the management strategy of college dance teachers and their teaching performance and scientific research performance are all significantly correlated with each other.

Multiple linear regression analysis is a statistical method to determine the quantitative relationship between two or more variables that depend on each other.

Taking the influencing factors of the individual characteristics of college dance teachers as independent variables and teaching performance as dependent variables, we can get Table:

$$Y=2.710+0.151*X1+0.220*X2+0.312*X3-0.070*X4-0.124*X5-0.152*X6+0.069*X7+0.062*X8$$

Y: Teaching performance; X1: Gender; X2: Teaching age; X3: Final degree; X4: Type of school; X5: Main job functions; X6: monthly salary; X7: Part-time Job; X8: Total part-time income

Taking the influencing factors of the individual characteristics of college dance teachers as independent variables, and scientific research performance as dependent variables:

$$Y=2.940+0.198*X1+0.174*X2-0.170*X3+0.157*X4$$

Y: scientific research performance; X1: Teaching age; X2: Final degree; X3: Main job functions; X4: Part-time Job

Taking the influencing factors of the management of dance teachers in colleges and universities as independent variables and teaching performance as dependent variables, we can get the following regression equation:

$$Y=1.272+0.214*X1+0.260*X2+0.115*X3-0.324*X4+0.107*X5+0.201*X6$$

Y: teaching performance; X1: personal characteristics; X2: emotional factors; X3: continuing education; X4: performance appraisal; X5: promotion; X6: personal coordination adaptability

Taking various influencing factors in the management of dance teachers in colleges as independent variables and scientific research performance as dependent variables, the regression equation can be obtained as follows:

$$Y=1.533-0.170*X1+0.155*X2+0.157*X3+0.518*X4-0.133*X5$$

Y: scientific research performance; X1: personality characteristics; X2: emotional factors; X3: recruitment; X4: continuing education; X5: employee care

Taking the various influencing factors of college dance teachers' management as independent variables and scientific research performance as dependent variables,

$$Y=1.045-0.254*X1+1.002*X2$$

Y: teaching performance X1:The degree of cooperation; X2:The adaptation degree of cooperation

Taking the influencing factors of college dance teachers' collaboration as independent variables and teaching performance as dependent variables,

$$Y = -0.773 + 1.199 * X1$$

Y: teaching performance; X1: The adaptation degree of cooperation

The target population in this study is the dance teachers and related management teachers of colleges in Central China. In the qualitative stage, simple random sampling was used, with a sample size of 140 people, and an open questionnaire survey was used to collect data. The quantitative stage adopts simple random sampling, and the sample size is calculated as 400 according to Yamane's formula. Based on the phenomenological research strategy and taking into account the recovery rate of the questionnaire, 500 questionnaires were distributed.

According to the correlation analysis of the results of the questionnaire survey, the differences in the personal characteristics of college dance teachers have a significant impact on their work performance (see Table 2):

No.	Gender	Marriage	Age	Teaching years	Degree	Title	School	Function	Weekly class	Salary	Part-time days	Income
37	0.201**	0.112*	0	0.128**	0	0	0	0	0	-0.104*	0	0
38	0.119**	0.227**	0.099*	0.209**	0.184**	0	-0.160**	0	0	0	0	0
39	0	0.162**	0	0.156**	0.128**	0	-0.197**	0	0	0	0	0
40	0.128**	0	0	0.108*	0.112*	0	-0.127**	0	0	0	0	0
41	0.104*	0	0	0	0	0	-0.182**	-0.099*	0	-0.160**	0.098*	0
42	0	0.096*	0	0	0.108*	0	-0.116*	-0.162**	0	-0.093*	0.145**	0
43	0	0.182**	0.125**	0.217**	0	0	-0.195**	0	-0.109*	0	0.100*	0
44	0	0.144**	0	0	0.130**	0	-0.120**	-0.100*	0	0	0.179**	0.098*
45	0	0.140**	0	0.117*	0	0	0	-0.091*	0	0	0.308**	0.191**
46	0	0.113*	0.093*	0.118**	0	0	0	0	-0.102*	0	0.198**	0.121**
47	0	0.136**	0	0	0	0	0	-0.093*	0	0	0.227**	0.163**
48	0.093*	0.172**	0	0	0.120**	0	-0.136**	0	0	0	0.154**	0.096*

Significantly correlated at the 0.05 level (two-sided). **. Significantly correlated at the .01 level (bilateral).

Table 2 Correlation analysis of individual characteristics of college dance teachers and various indicators of teaching and scientific research performance. Ren Huiting. 2019 year

"Personality characteristics", "emotional factors", "recruitment", "continuing education", "performance appraisal", "salary distribution", "promotion", "employee care" of college dance teachers Differences in management factors such as "collective collaboration", "collaboration adaptability", etc. have a significant impact on satisfaction.

	Satisfaction
Personality traits	0.294**
Emotional Factors	0.213**
Recruitment	0.219**
Continuing Education	0.302**
Performance	0.228**
Evaluation	
Salary distribution	0.232**
Promotion	0.224**
Employee care	0.242**
Collective	0.269**
collaboration	
Collaborative	0.271**
adaptability	

There was a significant correlation at the level of 0.05 (bilateral). **, Significantly correlated at the level of.01 (bilateral).

Table 3 Correlation between management factors and satisfaction of college dance teachers.

Ren Huiting. 2019 year

The difference in satisfaction of teachers has a significant impact on all aspects of teaching and scientific research performance. The higher score for management factors show well teaching and scientific research performance.

Performance question number	Satisfaction
37	0.314**
38	0.283**
39	0.259**
40	0.302**
41	0.268**
42	0.242**
43	0.221**
44	0.247**
45	0.263**
46	0.281**
47	0.297**
48	0.253**

There was a significant correlation at the level of 0.05 (bilateral). **, Significantly correlated at the level of.01 (bilateral).

Table 4 Correlation between satisfaction and performance of dance teachers in colleges. Ren

Huiting. 2019 year

The satisfaction of college dance teachers and all performance indicators are statistically significant and positively correlated.

Discussion

To discuss the management strategies of dance teachers in colleges and universities, it is necessary to combine the general theory and rules of management, as well as common sense and experience based on the results of the questionnaire survey and data analysis. In general, targeted and personalized management should be carried out according to teachers' personal information, personality and emotional factors. Besides, teachers' satisfaction will be comprehensively improved by management factors such as recruitment, continuing education, performance evaluation, salary distribution, promotion and staff care, as well as cooperative factors such as collective collaboration and adaptability, thus achieving the management goal of improving work performance through the intermediate variable of satisfaction.

1. The management of dance teachers in colleges and universities should focus on the management of teaching, strengthen the management of continuing education and pay attention to the personality characteristics of teachers. When recruiting teachers, we should check whether the candidate matches the current management strategy of dance teachers and pay attention to their coordination adaptability. Some of the issues that should be addressed are salary distribution, performance appraisal, and collective management, and some of the differences that should be focused are promotion system, salary distribution and collaboration. In addition, attention should be paid to the impact of individual characteristics of gender, marital status, age, teaching age, school category, average monthly salary, part-time days and part-time income on the management of dance teachers in colleges and universities.

2. The management strategy of dance teachers in colleges and universities should focus on external factors and comprehensively consider the social status quo, college system, discipline system and other practical difficulties. We should stress on the solving of limitations on university dance teachers' management system, organizational structure and professional direction. The main idea of the overall management strategy of dance teachers in colleges and universities is to strive for $1+1>2$, the key is cooperation and competition, and the soul is constructive conflict management. There are five principles of the overall management strategy, namely, the principle of system, the principle of seeking truth from facts, the principle of gradual progress, the principle of equality for all and the principle of complementary advantages. And it mainly includes five aspects: social identity, interpersonal relationship, role definition, values and task-oriented. The institutional construction of dance teacher management in colleges and universities should focus on recruitment system, continuing education system, performance evaluation system, salary distribution system and staff care system.

3. The management of dance teachers in colleges and universities should also pay attention to the construction of collective cooperation culture. The specific manifestations of the role of high collective collaboration culture include three aspects: guiding function, motivating function and coordinating function. The content of collective collaborative culture management managed by college dance teachers mainly includes three aspects: the construction of values, the integration of collective culture and the renewal of collective culture. The obstacles to the construction of collective collaborative culture to be solved include three aspects: teachers' personal factors, interpersonal factors and organizational structure factors. The cultural construction of collective collaboration in the management of dance teachers in colleges and universities can select teachers based on "cultural identity" in the recruitment process, advocate and establish concepts that are conducive to the growth and performance of dance teachers in colleges and universities, and establish scientific incentive mechanisms and effective conflict management mechanisms.

Conclusively, this study proposes the following management schemes to solve the management problems and improve the work performance of dance teachers in colleges and universities:

1. Strengthen management to improve the stability and expectations of dance teachers in colleges
2. Innovative management principles to improve the collective and personal cooperation willingness of college dance teachers
3. Innovative performance management to improve the teaching and scientific research performance of dance teachers
4. Innovate resource management to improve the salary system, performance system, continuing education system, bring improvements in teaching performance and scientific research performance;
5. Innovative academic resource management to improve job satisfaction of dance teachers
6. Innovative performance management to improve the teaching and scientific research performance of dance teachers
7. The purpose of innovative performance management to improve the teaching and scientific research performance of dance teachers

References

- Argyris, C. (1960). *Understanding Organizational Behavior*. London: Tavistock Publications.
- Allen, N. J. , Meyer, & J. P. (1990). The measurement and antecedents of affective, continuance and normative commitment to the organization. *Journal of Occupational Psychology*, 63 (1),1–18.
- Cropanzano, R., Howes, J. C., & Grandey, A. A. (1997). The relationship of organizational politics and support to work behaviors, attitudes, and stress. *Journal of Organizational Behavior*, 18(2), 159–180.
- David G., Lynn G., & Rodger W. (2003). The role of perceived organizational support and supportive human resource practices in the turnover process. *Journal of Management*, 29(1), 99–118.
- Eisenberger, R., Cotterell, N., & Marvel. (1987). J. Reciprocation ideology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 53,743–750.
- Eisenberger, R., Huntington. R., Hutchison, S. and Sowa, D. (1986). Perceived Organizational Support. *Journal of Applied Psychology*, 71, 500–507.
- Eisenberger, R., Stinglhamber, F. & Vandenberghe, C. (2002). Perceived supervisor support: contributions to perceived organizational support and employee retention. *Journal of Applied Psychology*, 87, 565–573.
- George, J. M., and Brief, A. P. (1992). Feeling good–doing good: A conceptual analysis of mood at work–organizational spontaneity relationship. *Psychological Bulletin*, 112, 310–329.
- Heider, F. (1982). *The Psychology of Interpersonal Relations*. New York: Psychology Press.
- Adams, J.S. (1965). Inequity in Social Exchange. *Advances in Experimental Social Psychology*, 2, 267–299.
- Kraimer, M. L, Wayne, S. J, & Jaworski, R. A. (2001). Sources of support and expatriate performance: The mediating role of expatriate adjustment. *Personnel Psychology*, 54(1), 71–100.
- Liden, R. C., Sparrowe, R. T., & Wayne, S. J. (1997). *Leader–member exchange theory: The past and potential for the future*. In: Rowland, K. M., Ferris, G . R. Eds. *Research in Personal and Human Resource Management*. Greenwich, CT: JAI Press.
- Locke, E. A. (1976). The Nature and Causes of Job Satisfaction. In Dunnette, M. D., Ed., *Handbook of Industrial and Organizational Psychology*. Chicago, IL: Rand McNally.
- Meyer, J. P., and Allen, N. J. (1993). Commitment to Organizations and Occupations: Extension and Test of a Three Component Conceptualization. *Journal of Applied Psychology*, 78, 538–551.

- Meyer, J. P., Allen, & N. J. (1997). *Commitment in the workplace: Theory, research, and application*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Meyer, J. P., Smith, C. A. (2000). HRM practices and organizational commitment: Test of a mediation model. *Canadian Journal of Administrative Sciences*, 17(4), 319–331.
- Staw, B. M., Sutton, R., & Pelled, L. H. (1994). Employee positive emotion and favorable outcomes at the workplace. *Organizational Science*, 5(1), 51–71.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and Motivation*. New York: Wiley.
- Witt, L. A. (1992). Exchange ideology as a moderator of the relationships between importance of participation in decision-making and job attitudes. *Human Relations*, 45, 73–85.

การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล
Strategic Management in the Digital Age towards Excellence in Academic
Administration of Schools under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational
Service Area District Office

กริชนาฏ สมพงษ์¹ และ สมใจ สืบเสาะ²

Kritchanat Sompong¹ and Somjai Suebsor²

^{1,2}มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

^{1,2}Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

E-mail: ¹kritchanatparn@gmail.com, ²somjai.sub@rmutr.ac.th

Received January 21, 2022; Revised February 14, 2022; Accepted February 28, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ 2) เพื่อศึกษาข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการกับข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปริมณฑล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา 2564 จำนวน 284 คน เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ ภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2. ข้อบ่งชี้การบริหารวิชาการ ภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการและข้อบ่งชี้การบริหารวิชาการ มีความสัมพันธ์กันทิศทางเดียวกันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีดังนี้ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์และจัดทำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลขององค์กรสู่ความเป็นเลิศ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการประเมินและการควบคุมกลยุทธ์ องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ เป็นประโยชน์เพื่อพัฒนาการบริหารวิชาการให้มีความเป็นเลิศ

คำสำคัญ: การจัดการกลยุทธ์ยุคดิจิทัล; การบริหารงานวิชาการ; ความเป็นเลิศ

Abstract

The objectives of this article were 1) to study strategic management in the digital age toward excellence in academic administration 2) to study the scope of academic administration 3) to study the relationship between strategic management in the digital age towards excellence in academic administration and academic administration framework, and 4) to study the strategic management approach in the digital age towards excellence in the academic administration of schools under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area District Office.

This research was mixed-method research. The sample group was 284 teachers in the academic year 2021. The tools were structured interviews, questionnaires, and appropriate assessments. Data were analyzed using mean, standard deviation, and hypothesis testing with Pearson's correlation coefficient.

The results showed that

1. Strategic management in the digital age towards excellence in academic management (overall and individual aspects) was at a high level.

2. The scope of academic administration (overall and individual aspects) was at a high level.

3. The relationship between strategic management in the digital era towards excellence in academic administration and the scope of academic administration had a statistically high correlation at the .01 level in the same direction.

4. The approach of strategic management in the digital era towards excellence in academic management as a whole was at a very appropriate level: corporate environment analysis and strategic analysis, formulation and creation of academic management strategies in the digital age of organizations toward excellence, strategy implementation, and strategic evaluation and control. This research knowledge was useful for the development of academic administration toward excellence.

Keywords: Strategic Management in the Digital Age; Academic Administration; The Excellence

บทนำ

ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552-2559 พบว่า ไทยประสบความสำเร็จใน หลายด้าน และมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป ในด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เป็นปัญหาแรกๆ ที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นระบบบริหาร และการจัดการในสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ควรมีการพัฒนา รวมถึงการจัดการกลยุทธ์ในสถานศึกษาตามยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์แผนการศึกษาแห่งชาติ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ มีพันธกิจในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาไปสู่ Thailand 4.0 ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหาร จึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นไปตาม วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงต้องมีการกำหนดนโยบาย การจัดการกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ ความรู้ทางทฤษฎีและวิชาการ มีทักษะ ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล จากนโยบายที่ 2 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ให้มีความสำคัญกับศักยภาพ และคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ การพัฒนาการบริหารวิชาการในสถานศึกษา ในยุคปัจจุบันหรือที่เรียกว่ายุคดิจิทัล มีความจำเป็นอย่างมากเพื่อให้คุณภาพเด็กไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

สถานศึกษาจึงควรมีการจัดการเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัลในการบริหารด้านวิชาการ ให้เป็นไปในแนวทางที่ช่วยให้เกิดการส่งเสริมศักยภาพของ ครู นักเรียน ตอบสนองความต้องการในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์อย่างรวดเร็วการมีการจัดการกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา ชุมชนนักเรียน จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-12 (พ.ศ. 2540-2564) ซึ่งมุ่งเน้นให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างคนที่มีคุณภาพ มุ่งสู่ความเป็นมาตรฐานสากลและนำพาองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ

ดังนั้นวิจัยนี้เสนอ การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์ เพื่อเป็นแนวทาง ในการวางแผน ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดสู่ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพยอดเยี่ยมมีความเป็นเลิศในงานบริหารวิชาการ ยกย่องให้เด็กไทยได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษากับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล
4. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑลมีความสัมพันธ์กัน
2. แนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑลอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

การทบทวนวรรณกรรม

เพิร์ซและโรบินสัน (Pearce and Robinson, 2000) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า การใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ไปดำเนินการ จะช่วยให้ผู้จัดการทุกระดับของบริษัทได้เข้ามาทำงานร่วมกัน ทั้งด้านการวางแผนและการนำแผนงานไปปฏิบัติ การให้ผู้จัดการทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ย่อมก่อให้เกิดผลประโยชน์ในเชิงพฤติกรรม (Behavioral Consequences) ในแง่ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือทำให้ผู้บริหารทุกระดับเกิดความรัก ความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน พร้อมทั้งจะอุทิศตนอุทิศเวลามุ่งมั่นทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานเดินหน้าไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสิ่งดังกล่าวเหล่านี้ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ แต่มีความหมายอย่างยิ่งในเชิงการจัดการ

วรารคณา ผลประเสริฐ (2556) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ 2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 3. การกำหนดกลยุทธ์ 4. การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ 5. การควบคุมกลยุทธ์เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารเชิงกลยุทธ์

สุเมธ งามกนก (2564) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยอาศัยการนำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ต้องมีภาวะผู้นำเชิง

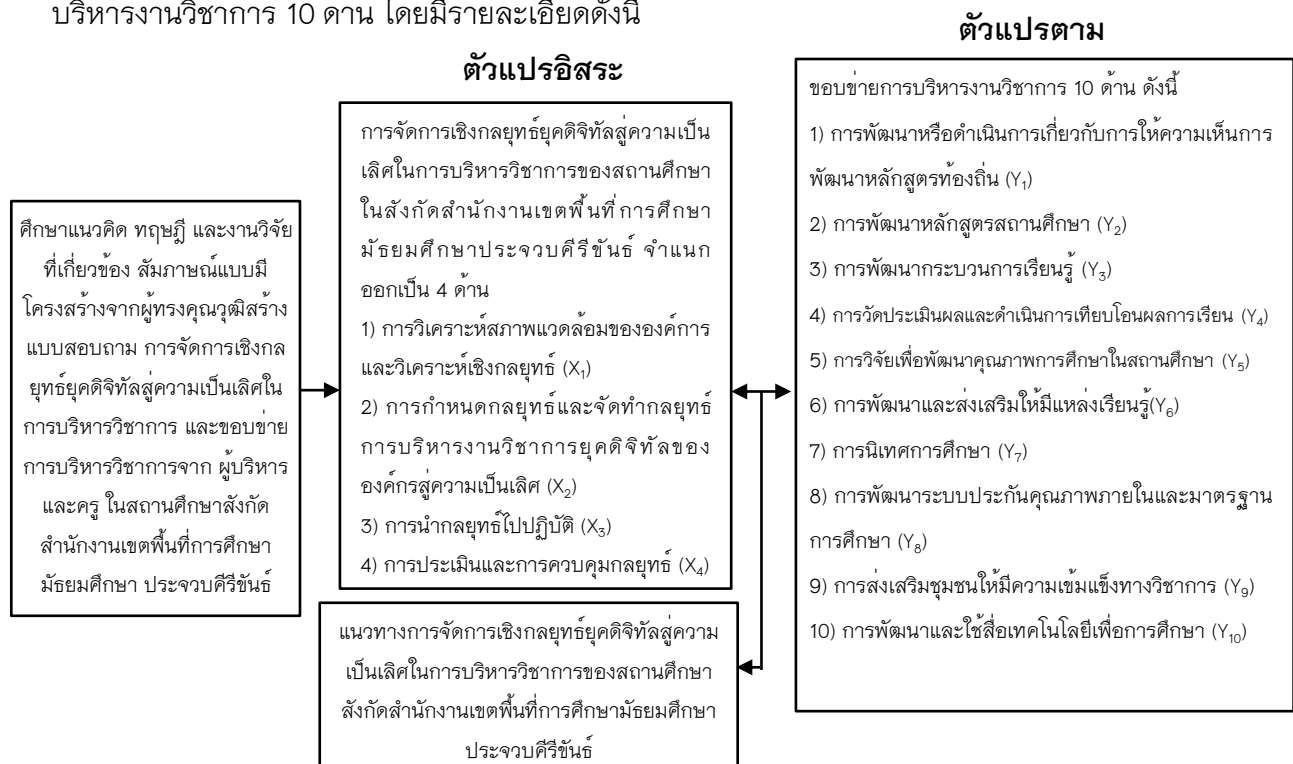
เทคโนโลยีและภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อรองรับการบริหารสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันและในอนาคต

รุ่งรัชดาพร เวหาชาติ (2553) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีการจัดกิจกรรมที่เป็นการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัล เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้วยกระบวนการวางแผนกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์ เพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการที่จะต้อง วิเคราะห์และประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อดำเนินงานตามแนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารวิชาการ มีองค์ประกอบดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ 2) การกำหนดกลยุทธ์และจัดทำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลขององค์กรสู่ความเป็นเลิศ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การประเมินและการควบคุมกลยุทธ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยผสมวิธี ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด ทฤษฎี ของ วรางคณา ผลประเสริฐ (2556) ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ 4 ด้าน และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 10 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1,088 คน (ข้อมูลจาก สพม.ปช. ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2564)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา จำนวน 284 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยทั้งหมด 3 ประเภท คือ

1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ข้อคำถามในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 4 ส่วน

2) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจ (Check List) จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ ในด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ในด้านขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

3) แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ชั้น จำนวน 17 ข้อ

การพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาสร้างเครื่องมือ ตามนิยามของ การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

5. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ ครู อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารวิชาการ จำนวน 15 ท่าน

6. รวบรวมแบบสัมภาษณ์ จากนั้นนำมาสรุปประเด็นสัมภาษณ์พร้อมทั้งสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปประเด็นเป็นเพื่อรอบในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

7. สร้างแบบสอบถามการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา เพื่อศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ให้ครอบคลุม ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) ข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ทุกข้อคำถาม สามารถนำไปใช้ได้

9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (tryout) กับ ผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงกาฬ จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 4 คน และ ครูจำนวน 26 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

10. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาสังเคราะห์ พัฒนาจนได้เป็น แนวทางทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

11. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ให้ครอบคลุม ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา

12. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) ข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ทุกข้อคำถาม สามารถนำไปใช้ได้

13. นำแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์ เพื่อนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ที่มีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศ ศึกษาניתดศกัครู อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารวิชาการ ประเมินแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาวิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจาก วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงกาฬ การตอบแบบสอบถาม

2. นำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ส่งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 284 ฉบับ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างส่งคืนแบบสอบถาม

ตามที่กำหนดในผู้รับ – ส่ง หนังสือราชการของสถานศึกษา จำนวน 18 แห่ง จากกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหาร จำนวน 14 คน ครู 270 จำนวน คน รวมเป็น 284 คน ได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นอย่างละเอียด จับใจความหลัก พิจารณาเชื่อมโยงความเหมือนและแตกต่าง มาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืน ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ในการตอบ
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ ของสถานศึกษา กับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
5. วิเคราะห์หาแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหาร วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหาร วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ

การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ ในการบริหารวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับการ ดำเนินการ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร และวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์	4.33	.72	มาก
ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และจัดทำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของ องค์กรสู่ความเป็นเลิศ	4.43	.67	มาก
ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.43	.68	มาก
ด้านการประเมินและการควบคุมกลยุทธ์	4.41	.66	มาก
โดยภาพรวม	4.40	.68	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการศึกษารับรองการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีร์ชนั

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นขอรับรองการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในภาพรวม

ขอรับรองการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		ระดับการ ดำเนินการ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น	4.35	.63	มาก
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.49	.63	มาก
ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.43	.66	มาก
ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.46	.60	มาก
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.32	.63	มาก
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.32	.66	มาก
ด้านการนิเทศการศึกษา	4.45	.61	มาก
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.48	.60	มาก
ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.32	.66	มาก
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.47	.60	มาก
รวม (Y)	4.41	.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ขอรับรองการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = .63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ การจัดการเชิงกลยุทธ์ดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหาร
วิชาการของสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีร์ชนั

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การจัดการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีร์ชนั โดยภาพรวมกับขอรับรองการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา
ประจำปรีร์ชนั

การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัล สู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ	ขอรับรองการบริหารวิชาการ		
	Pearson	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
	Correlation (r)	(2-tailed)	
	.790**	0.000	สัมพันธ์สูง

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในสถานศึกษา (X) กับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (Y) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กัน $.790^{**}$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน พบว่า มีความเหมาะสมภาพรวมระดับมาก มีแนวทางการจัดการกลยุทธ์ ดังนี้

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์

ทบทวนแผนกลยุทธ์เดิม วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมากำหนดกรอบทิศทางเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ โดยใช้แพลตฟอร์มเทคโนโลยีและการสื่อสารอย่างเหมาะสม และความรับผิดชอบต่อสังคมออนไลน์ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อทราบโอกาสและอุปสรรคของโรงเรียน

2) การกำหนดกลยุทธ์และจัดทำกลยุทธ์การบริหารวิชาการยุคดิจิทัลขององค์กรสู่ความเป็นเลิศ

นำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโดยใช้ SWOT Analysis และ TOWS Matrix วิเคราะห์นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการบริหารวิชาการ ใช้แพลตฟอร์มเทคโนโลยี บริหารจัดการการสื่อสารข้อมูล กำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดกลยุทธ์ กำหนดมาตรฐานผลการปฏิบัติงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ครู และบุคลากร

3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานเพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ถ่ายทอดแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติโดยสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมให้เกิดสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามแผนกลยุทธ์ และ มุ่งให้เกิดการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี เกิดการกระตุ้นให้มีการแข่งขัน มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

4) การประเมินและการควบคุมกลยุทธ์

แต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินและรายงานการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียนกำหนดระบบกลไกการควบคุมติดตามและประเมินผลเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลแผนกลยุทธ์ หาแนวทางปรับปรุงและการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้ผลรับตัวชี้วัดตามแผนกลยุทธ์ โดยมีระบบบริหารจัดการข้อมูลที่สามารถดำเนินการได้เป็นแพลตฟอร์มเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล รายงานและการวิเคราะห์การทำงาน ผลการดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการบริหารองค์กรในปัจจุบัน ผู้บริหารจะต้องมีวิธีการที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นุชจรินทร์ ปิ่นทอง และมณฑา จำปาเหลือง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10

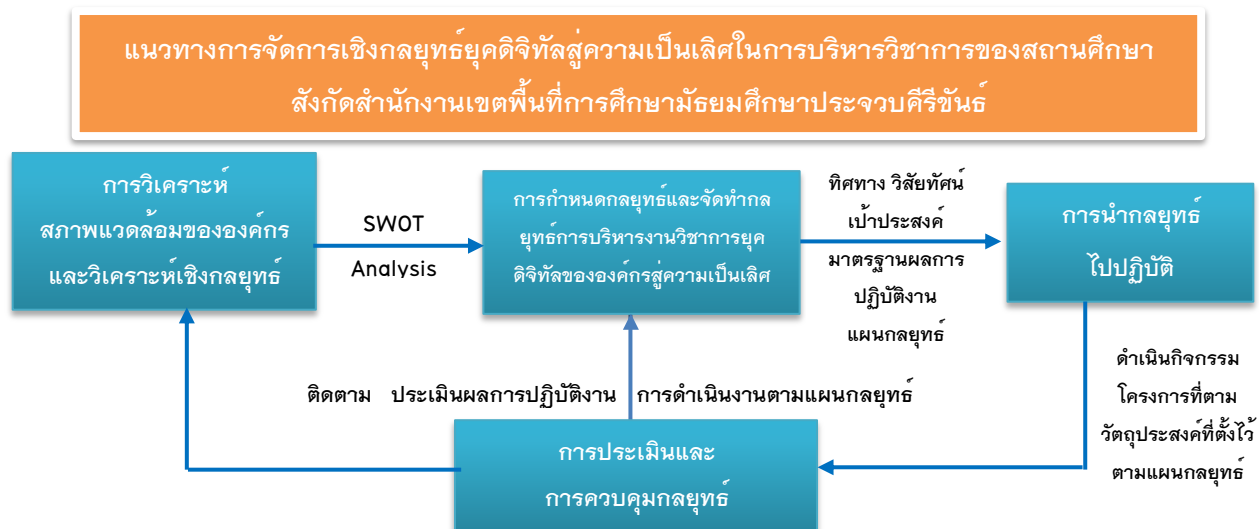
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการการวิจัย ขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในโดยภาพรวมมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีพันธกิจในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 จึงต้องใช้กลยุทธ์ ในการบริหารวิชาการทุกขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่ม้อย (2561) มีการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น โดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดกิจกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจนในการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สอดคล้องกับขอบข่ายการบริหารวิชาการของสถานศึกษา จากนโยบายที่ 2 นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ให้เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ในยุคดิจิทัล และให้เป็นสถานศึกษาที่ได้มาตรฐาน เกิดจากการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรหาวิธีการรองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่รวดเร็ว นำพาองค์กรสู่ความเป็นเลิศต่อไป

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลที่สามารถนำไปสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ได้จากการศึกษาสังเคราะห์ จากแนวคิดทฤษฎี วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้และการประเมินความเหมาะสมของแนวทางที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ มีแนวทางการจัดการกลยุทธ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ 2) การกำหนดกลยุทธ์และจัดทำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลขององค์กรสู่ความเป็นเลิศ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การประเมินและการควบคุมกลยุทธ์

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้อันเป็นผลมาจากการวิจัย คือแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา มี 4 ขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายแนวทางทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา โดยสังเขปดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรและวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์

1.1 ทบทวนแผนกลยุทธ์เดิม วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา กำหนดกรอบทิศทางเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการของสถานศึกษา ทั้ง ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ในการพัฒนาที่ชัดเจน

1.2 ผู้บริหารชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของการบริหารโรงเรียนการจัดการและการจัดองค์กร

1.3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ การรวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์ ข้อมูลของสถานศึกษา ทั้งข้อมูลภายในและภายนอกโดย มีระบบบริหารจัดการข้อมูลโดยใช้แพลตฟอร์มเทคโนโลยีและการสื่อสารอย่างเหมาะสม มีความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ มีจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย

(1) ระบบรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระบบข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ครู บุคลากร ผู้บริหาร ในสถานศึกษา ระบบประกันคุณภาพ ระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

(2) การพัฒนาแพลตฟอร์มเทคโนโลยี สำหรับ นักเรียน ครู บุคลากร และผู้บริหาร เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ กำหนดและจัดทำกลยุทธ์ขององค์กรครอบคลุมขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในทุกด้าน

1.4 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อทราบโอกาสและอุปสรรคของโรงเรียน

2. การกำหนดกลยุทธ์และจัดทำกลยุทธ์การบริหารวิชาการยุคดิจิทัลขององค์กรสู่ความเป็นเลิศ

2.1 นำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโดยใช้ SWOT Analysis และ TOWS Matrix วิเคราะห์นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการบริหารวิชาการ มากำหนดเป็นกลยุทธ์การบริหารวิชาการในยุคดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ โดยกำหนดให้มีทิศทางที่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน และชุมชน ใช้แพลตฟอร์มเทคโนโลยี บริหารจัดการการสื่อสารข้อมูลรวมกับการตัดสินใจจากนักเรียน ครู บุคลากรและผู้บริหาร สื่อสารการส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา มีการพัฒนากระบวนการทำงาน การสื่อสาร การปฏิบัติงาน ระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ทันต่อสถานการณ์ และการเปลี่ยนแปลง

2.2 กำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดกลยุทธ์ จัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน และกำหนดโครงสร้างในการบริหารงานวิชาการ โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อให้ความเห็นชอบ

2.3 กำหนดมาตรฐานผลการปฏิบัติงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ การสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยการบริหารที่มีผลสัมฤทธิ์ ความเป็นเลิศทางการสอน ความเป็นเลิศทางการวิจัย ความเป็นเลิศในการบริหาร ความเป็นเลิศในสมรรถนะของผู้เรียน มุ่งเน้นการสร้างความเป็นเลิศเพื่อการเข้าถึงคุณภาพในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนด

2.4 จัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนฉบับร่าง และยุทธวิธีการปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการ เพื่อบรรลุเป้าหมายให้สนองความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครอง

2.5 นำแผนกลยุทธ์ฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ครู และบุคลากร ร่วมพิจารณาเห็นชอบ

2.6 จัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ครู และบุคลากร

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานเพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

3.2 ถ่ายทอดแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติโดยสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

3.3 ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมให้เกิดสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตามแผนกลยุทธ์ และ มุ่งให้เกิดการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดี เกิดการกระตุ้นให้มีการแข่งขัน มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

4. การประเมินและการควบคุมกลยุทธ์

4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ประเมินและรายงานการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียน

4.2 ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ และความสำเร็จของโรงเรียน ติดตามเป้าหมายการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ติดตามแผนกิจกรรมประจำเดือน ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือกิจกรรม ประเมินประโยชน์ของแผนปฏิบัติการ

4.3 กำหนดระบบกลไกการควบคุมติดตามและประเมินผลเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ และก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ได้จริงกับเป้าหมายที่กำหนดในรูปผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome)

4.4 จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลแผนกลยุทธ์เพื่อเสนอต่อผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบและร่วมกันหาแนวทางปรับปรุงและการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้ผลรับตัวชี้วัดตามแผนกลยุทธ์ต่อไป โดยมีระบบบริหารจัดการข้อมูลที่สามารถดำเนินการได้เป็นแพลตฟอร์มเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล รายงานและการวิเคราะห์การทำงาน ผลการดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

สรุป

การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีชั้นต้น มีความสัมพันธ์กัน ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดการจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาบุคลากร และทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน ตามมาตรฐานและมีคุณภาพ ดังนั้นระบบบริหาร และการจัดการในสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ควรมีการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาควรนำทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา ไปวางแผนปฏิบัติการกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา สำหรับการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้ในการดำเนินการพัฒนาการบริหารวิชาการของสถานศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ขอบข่ายการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาร่วมกัน กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ให้สอดคล้องกับการจัดการกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาเพื่อบูรณาการสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ทุกด้าน ดังนั้นสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้ ประยุกต์ใช้ในการบริหารวิชาการในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้ตรงจุดและเป็นสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่าแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีความเหมาะสม ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงกาฬ ควรดำเนินการ เสนอแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด เพื่อพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้เกิดความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการในยุคดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ ที่สำคัญ คือ แนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงกาฬ โดยควรให้ความสำคัญกับ การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลในการบริหารงานวิชาการ และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ การจัดการเชิงกลยุทธ์ยุคดิจิทัลในการบริหารงานอื่น ๆ เช่น การบริหารงานบุคคล การบริหารงานบริหารทั่วไป และการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงกาฬ เพื่อให้สถานศึกษามีการบริหารงานทุกฝ่ายทันต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic Management*. (ฉบับปรับปรุงใหม่) กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด ยูเคชั่น.
- นุชจรินทร์ ปิ่นทอง และ มณฑา จำปาเหลือง (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดเพชรบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: นำศิลป์ โฆษณา.
- เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์ และคณะ. (2553). *การจัดการเชิงกลยุทธ์: strategic management*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ถึงทรัพย์ การพิมพ์.
- วรางคณา ผลประเสริฐและคณะ. (2554). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหารโรงพยาบาล*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิด และทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด ชูเคชั่น.

สุเมธ งามกนก. (2557). *นโยบายและการวางแผน*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

สุเมธ งามกนก. (2564). การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 3(1), 59–67.

Pearce, J.A & Robinson, R.B. (2000). *Strategic management*. NJ: McGraw–Hill.

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี

Role of School Administrators of Demonstration Schools in Pathumthani in the 21st Century

ณัฐญา ธรรมสมพงษ์¹ และ สมใจ สืบเสาะ²

Nuttaya Tumsompong¹ and Somjai Suebsor²

^{1,2}มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

^{1,2}Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

E-mail : ¹Nuttaya.tum@vru.ac.th, ²somjai.sub@rmutr.ac.th

Received January 22, 2022; Revised March 6, 2022; Accepted March 17, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นเป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตาม เพศ อายุและประสบการณ์ทำงานของครู สังกัดโรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจากครูในโรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติค่าที และสถิติค่าเอฟ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานีภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนดำเนินการอยู่ในระดับมาก 2. วิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุและประสบการณ์ทำงานของครู สังกัดโรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 องค์ความรู้จากงานวิจัยนี้ เป็นประโยชน์ต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ที่สำคัญ คือ บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ การเป็นผู้นำในการจัดการศึกษา เป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในการสร้างสรรค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอื่น ๆ โดยควรให้ความสำคัญในการกำหนดทิศทางที่มีความทันสมัยและเป็นเอกลักษณ์ขององค์กรได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: บทบาทผู้บริหาร; ศตวรรษที่ 21; โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the role of school administrators of demonstration schools in Pathum Thani province in the 21st century, and (2) to compare the role of school administrators in the 21st century. Survey research was conducted to study the role of school administrators of demonstration schools in Pathum Thani Province in the 21st century classified by gender, age, and work experience of teachers under Demonstration Schools in Pathum Thani Province. It was quantitative research. The sample group was 144 teachers in a demonstration school in Pathum Thani province in the academic year 2021. The research tool was a questionnaire. The data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested using t-test, and F-test using analysis of variance.

The research results were as follows: 1. The role of school administrators of demonstration schools in Pathum Thani province in the 21st century (overall and in each aspect), the average was at a high level. 2. The role of school administrators of demonstration schools in Pathum Thani in the 21st century was taken into account in the analytical process by age and work experience of teachers in Pathum Thani Demonstration Schools. The overall and each aspect had a statistically significant difference at the 0.05 level. This research knowledge was useful for the role of school administrators of demonstration schools in Pathum Thani province in the 21st century. Importantly, the leadership role could be applied to leadership in education as an organizational identity in the creation of other schools. Moreover, emphasis should be placed on setting a modern and unique direction for the organization.

Keywords: School Administrators' Role; The 21st century; Demonstration Schools in Pathumthani

บทนำ

โลกแห่งการเปลี่ยนแปลง คือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหาร โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership Model) ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึงเรื่องของคุณภาพ (qualities) ความรู้ (knowledge) และทักษะ (skills) ของผู้นำทางการศึกษา พอสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E-Learning พัฒนาโรงเรียนให้เป็นที่ชุมชนการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และความสำเร็จและ และ พัฒนาคณะอื่นให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาทักษะ ภาวะผู้นำที่เหมาะสมส่งผลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนใน

ด้านการบริหารงานวิชาการ งาน บริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการกระจายอำนาจ และยังส่งผลต่อความสามารถในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือและการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของสมาชิกอย่างทั่วถึง เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทอย่างมาก เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ระหว่างประเทศจึงทำให้แต่ละประเทศมุ่งเข้าสู่สังคมพหุวัฒนธรรม ภาคการศึกษาจำเป็นต้องตื่นตัวและเตรียมพร้อมจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ทักษะสำคัญ เช่น ทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการปรับตัว ทักษะทางสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม ทักษะความรับผิดชอบ และทักษะความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่น (Guide and lead Others) ทักษะภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพ ประเทศไทยได้กำหนดให้ภาวะผู้นำเป็นทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและได้ กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) แผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545–2559) วิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552–2561) และแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551–2565) ต่างมุ่งให้สมาชิกในสังคมเรียนรู้และพัฒนาภาวะผู้นำ สะท้อนให้เห็นว่าประเทศให้ความสำคัญกับทักษะภาวะผู้นำเป็นอย่างมาก (วิจารณ์ พานิช, 2555)

ปัจจุบันการบริหาร และความก้าวหน้าของสถานศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ คือ บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งขึ้นอยู่กับตำแหน่งและบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูงส่วนใหญ่มักจะคุ้นเคยกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ขาดทักษะด้านการจัดการทางการศึกษา ซึ่งโดยทั่วไปผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐานจะมีทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์การจูงใจ การรับรู้วัฒนธรรมองค์การ การร่วมรับผิดชอบต่อการตัดสินใจกลุ่ม ซึ่งประสบการณ์เบื้องต้นนี้ อาจจะเพียงพอสำหรับการบริหารงานในตำแหน่ง บริหารระดับกลางเท่านั้น แต่สำหรับตำแหน่งที่สูงขึ้นบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งอาจขาดความพร้อม จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำในสถานศึกษา พบว่า ผู้นำที่ขาดความพร้อมจะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ไม่ตระหนักถึงผลกระทบ ของยุคความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้ที่จะเป็นอนาคตของสถานศึกษา

โรงเรียนสาธิตโรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี มีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกต้องอาศัยทักษะภาวะผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน มองเห็นภาพ อนาคต

และสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการจะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี โดยศึกษาตามความคิดเห็นของครู และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ทางการวิจัยทางการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

Derick Meado (2016) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนได้เขียนบทความเรื่อง The Role of the Principal in Schools ได้สรุปบทบาทหน้าที่ในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ที่สำคัญ 9 บทบาท ดังนี้

1. บทบาทในฐานะผู้นำ (Role as school leader) ประกอบด้วย การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ (Being an effective leader) โครงการจัดหาทุนอุปถัมภ์โรงเรียนการพัฒนาการประเมินผลครูผู้สอน และ นโยบายการพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น

2. บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัยของผู้เรียน (Role in Student Discipline) งานส่วนใหญ่ของผู้บริหาร การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน ที่ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจให้แก่ครูทุกคน และต้องเป้าหมายของการนำไปใช้กับผู้เรียน จะทำให้งานง่ายขึ้น

3. บทบาทในฐานะผู้ประเมิน (Role as a Teacher Evaluator) ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องมีความรับผิดชอบในการประเมินผลงานของครู โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องจัดให้มีการประเมินตามกระบวนการด้านคุณภาพครูอย่างมีความเป็นธรรม และต้องชี้ให้เห็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของการปฏิบัติหน้าที่ของครู

4. บทบาทในการพัฒนา การดำเนินงาน และการประเมินโครงการ (Role in Developing, Implementing, and Evaluating Programs) เป็นหนึ่งบทบาทที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องหาวิธีการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้เรียนเพิ่มขึ้น โครงการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต้องครอบคลุมพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางเดียวกันและต้องมีการประเมินทุกปี และพัฒนาเสมอถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น

5. บทบาทในการทบทวนนโยบายและกระบวนการภายใน (Role in Reviewing Policies and Procedures) เอกสารสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหาร (governing) โรงเรียน คือ คู่มือนักเรียน (Student Handbook) ถือเป็นตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถทำให้งานของผู้บริหารง่ายขึ้น ให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองได้นโยบายและขั้นตอนการทำงานประสบผลสำเร็จได้

6. บทบาทในการกำหนดตาราง (Role in Schedule Setting) การสร้างตารางต้องทำทุก ๆ ปี ซึ่งจะเป็นภาระงานที่ผู้บริหารต้องการสร้างขึ้นเอง ได้แก่ ตารางการติวเข้มการเข้าเรียน ตารางการปฏิบัติงาน ตารางการใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ตารางการใช้ห้องสมุด ฯลฯ ตรงข้ามผู้บริหารต้องตรวจสอบแต่ละตารางเหล่านั้นว่า ไม่ทำให้บุคลากรแต่ละคนต้องมีตารางมากเกินไปในแต่ละปี

7. บทบาทในการจ้างครูใหม่ (Role in Hiring New Teachers) เป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ต้องจ้างหรือรับครูและเจ้าหน้าที่เข้ามาใหม่ในการทำงานได้อย่างถูกต้อง ด้วยกระบวนการสัมภาษณ์หรืออบรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่ง

8. บทบาทในการปกครองและชุมชนสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่และสมาชิก ในชุมชนสามารถเป็นประโยชน์กับคุณในความหลากหลายของพื้นที่ การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล และธุรกิจ ในชุมชนสามารถช่วยให้โรงเรียนอย่างมาก รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับบริจาคเวลาส่วนตัวและการสนับสนุนในเชิงบวกโดยรวม

9. บทบาทในการมอบหมายงาน (Delegating) ผู้นำหลายคนโดยธรรมชาติ มีงานหนักอยู่ในมือที่ต้องสั่งการลงไป ผู้บริหารต้องมีการมอบหมายงานบางอย่างซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น โดยมอบหมายให้กับ บุคคลที่มีความรู้และไว้วางใจผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพไม่มีเวลามากพอที่จะทำทุกอย่างที่ ต้องการทำได้ด้วยตัวเอง จึงต้องพึ่งพาคนอื่น ๆ มาช่วยทำเพื่อให้ผลงานบรรลุผลสำเร็จ

10. Grossman (2011) กล่าวว่า เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความรับผิดชอบใหม่เหล่านี้ สมาคมโรงเรียนภาวะผู้นำระหว่างรัฐ (ISLLC) สร้างชุดมาตรฐานการพัฒนาสำหรับผู้บริหาร โดยกลุ่มองค์กรที่เป็นผู้นำการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งชาติและสภาหัวหน้าเจ้าหน้าที่โรงเรียนของรัฐ ได้พัฒนาชุดมาตรฐานการ พัฒนาผู้บริหาร ซึ่งได้นำมาใช้ในการพัฒนาในปี 2008 มีแนวทางที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบตามบทบาทดังนี้

1. บทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
2. บทบาทในการออกแบบหลักสูตร การใช้หลักสูตร การวัดผล และการประเมินผล
3. หลักความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์
4. บทบาทในการบริหารสารสนเทศ การรวบรวมข้อมูล และกลยุทธ์การวิเคราะห์ข้อมูล
5. วิธีสร้างแรงบันดาลใจบุคคลด้วยวิสัยทัศน์ที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น

DoDEA 21 (2014) ได้นำเสนอเครื่องมือการประเมินเรื่อง Instructional Leadership: Self Assessment and Reflection Continuum เป็นเครื่องมือประเมินความเป็นผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร

สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 การกำหนดตัวชี้วัดด้านสมรรถนะและความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 มี บทบาท 4 ด้านหลักดังนี้

1. ผู้นำโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 กำหนดให้มีการกำกับดูแลด้านการบูรณาการการเรียนการสอนต่อการประยุกต์นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ และการประเมินผล ได้แก่ การให้คำแนะนำแนวคิดใหม่ ๆ สำหรับครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้ห้องเรียนที่มีประสิทธิผล การสนับสนุนให้การเรียนการสอนสอดคล้อง กับปัจจัยภายในและภายนอกโรงเรียน

2. มีการนำรูปแบบทางดิจิทัลมาสนับสนุนการเรียนการสอนของครูเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ นำไปใช้ในห้องเรียน ส่งเสริมให้ครู นักเรียนใช้เครื่องมือทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้อย่างต่อเนื่องรวมทั้งการประเมินประเมินความพร้อมของโรงเรียนที่จะนำทักษะทางดิจิทัลมาใช้

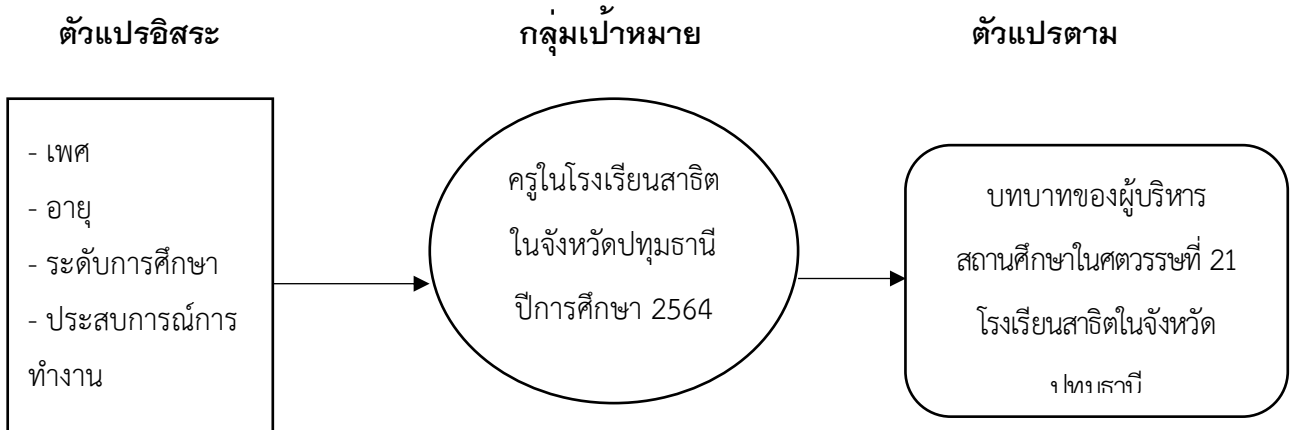
3. ให้โอกาสแก่ครูได้พิจารณาไตร่ตรอง กำหนดจุดมุ่งหมาย และการร่วมมือกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่มีความเสี่ยงแล้วสามารถนำมาเป็นโอกาส ได้แก่ ให้ครูกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยด้านหลักสูตรด้านการเรียนการสอน และด้านการประเมินผล และให้นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริง

4. ต้องจัดสภาพแวดล้อมบนพื้นฐานยึดการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และความรู้สึกที่ดีต่อของชุมชน ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการสอน และการเรียนรู้ด้านทักษะในศตวรรษที่ 21 กำหนดให้จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือยึดหยุ่นภายในโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ควรเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ด้านโลกมากขึ้น และออกแบบทางสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มโอกาสการพัฒนาทักษะการคิด ทักษะชีวิต และทักษะทางอาชีพและเตรียมผู้เรียนสำหรับการทำงานในอนาคต

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ ประกอบด้วย บทบาทในฐานะผู้นำทางวิชาการ บทบาทในฐานะผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะผู้ประเมิน บทบาทในการทบทวน นโยบาย บทบาทในการการบริหารหลักสูตรและการสอน บทบาทในการกำหนดตารางการปฏิบัติงาน บทบาทในการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ บทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและ บุคลากร บทบาทในการประชาสัมพันธ์ บทบาทในการประสานสัมพันธ์กับชุมชน และบทบาทในการ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณพื้นที่วิจัย ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณพื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ประชากร คือ ครูโรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จากสถานศึกษาทั้งหมด 4 แห่ง จำแนกเป็น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต และ โรงเรียนสาธิตนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี รวมประชากร ทั้งหมด 225 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2564 ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) เป็นตารางที่ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ในระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน

จากนั้นแยกสกัดส่วนครูในแต่ละโรงเรียนแล้วจึงใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามมีลักษณะสามตอนคือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นมากที่สุด ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี 6 ด้าน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไข ปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม โดยใช้สูตร (Index of Item-objective Congruence: IOC) การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครู ที่ไม่ได้สังกัดโรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990) รวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือส่งให้ครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ภายในเดือนกันยายน 2564 ได้คืน จำนวน 144 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติค่าที และสถิติค่าเอฟ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของครูโรงเรียน ของครูโรงเรียน โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่ เป็นเพศ หญิง 97 คน คิดเป็นร้อยละ 67.36 มากกว่า เพศชาย 47 คน คิดเป็นร้อยละ 32.64 จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 47.92 ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 27.08 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คนคิดเป็นร้อยละ 25 จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 59.72 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 40.28 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 29 มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 และมีประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ภาพรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนดำเนินการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับการดำเนินการมากที่สุด คือ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือ บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรม และจริยธรรม และ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ผลการศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี	ระดับความคิดเห็น		ระดับดำเนินการ
	$\bar{x}$	S.D.	
1. บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ	4.40	0.83	มาก
2. บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู	4.21	0.72	มาก
3. บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์	4.33	0.90	มาก
4. บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ	4.47	0.79	มาก
5. บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.25	0.94	มาก
6. บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.30	0.80	มาก
รวม	4.31	0.83	มาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิต ใน จังหวัดปทุมธานี พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม และภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตใน จังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม และภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตใน จังหวัด ปทุมธานี จำแนกตามอายุ พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม และภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตใน จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี บทบาทผู้บริหารด้าน

ความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม และภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม เพศ จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตามอายุ และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

บทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21	จำแนกตามเพศ (ชาย)		จำแนกตาม ระดับการศึกษา (ปริญญาตรี)		จำแนกตามอายุ		จำแนกตาม ประสบการณ์ ทำงาน	
	t	sig	t	sig	F	p.-value	F	p.-value
บทบาทผู้บริหารด้าน ความเป็นผู้นำ	-18.76	0.00*	3.21	0.00*	19.15	0.00*	50.02	0.00*
บทบาทผู้บริหารด้าน การพัฒนาครู	-10.24	0.00*	2.29	0.02*	8.65	0.00*	26.78	0.00*
บทบาทผู้บริหารด้าน มนุษยสัมพันธ์	-16.47	0.00*	2.91	0.00*	13.44	0.00*	70.59	0.00*
บทบาทผู้บริหารด้าน การบริหารจัดการ	-18.22	0.00*	2.67	0.01*	10.42	0.00*	45.58	0.00*
บทบาทผู้บริหารด้าน คุณธรรมและ จริยธรรม	-23.36	0.00*	2.73	0.01*	17.25	0.00*	74.54	0.00*
บทบาทผู้บริหารด้าน การสร้างสรรค์ นวัตกรรม	-10.77	0.00*	2.79	0.01*	14.73	0.00*	30.12	0.00*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิต ใน จังหวัดปทุมธานี พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตใน จังหวัดปทุมธานี บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม

บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม และภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญญา ทรัพย์โสม (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหญิงในทศวรรษของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารหญิงตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนจังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 4 ตามแนวทฤษฎี 3 มิติของ William และเปรียบเทียบพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารหญิง ตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนจังหวัดนครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และวิทยฐานะ เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารหญิงตาม ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 มีความ คิดเห็นต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารหญิงอยู่ในระดับบ่อยครั้งคือแบบนักประนีประนอมและแบบนักบุญ ส่วนแบบเผด็จการและแบบหนึ่งงานอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง และ พฤติกรรมภาวะผู้นำแบบที่มีประสิทธิผลสูงอยู่ในระดับบ่อยครั้ง คือแบบนักพัฒนา แบบนักบริหาร แบบเผด็จการแบบมีศิลป์ และแบบผู้ทำตามระเบียบในด้านครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารหญิงแบบเผด็จการและแบบผู้ทำตามระเบียบแตกต่างกัน

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม และภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยันต์ นิคมล่อม (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะ ของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาความทัศนะของครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนใน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุ พบว่า อายุที่ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม และภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธัญชนก ทรัพย์ย้อย (2558) เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรีเขต 2 สำหรับผู้บริหารที่สอดคล้องกับการปกครองในองค์การภาคีรัฐการศึกษาวิจัยครั้งนี้มี

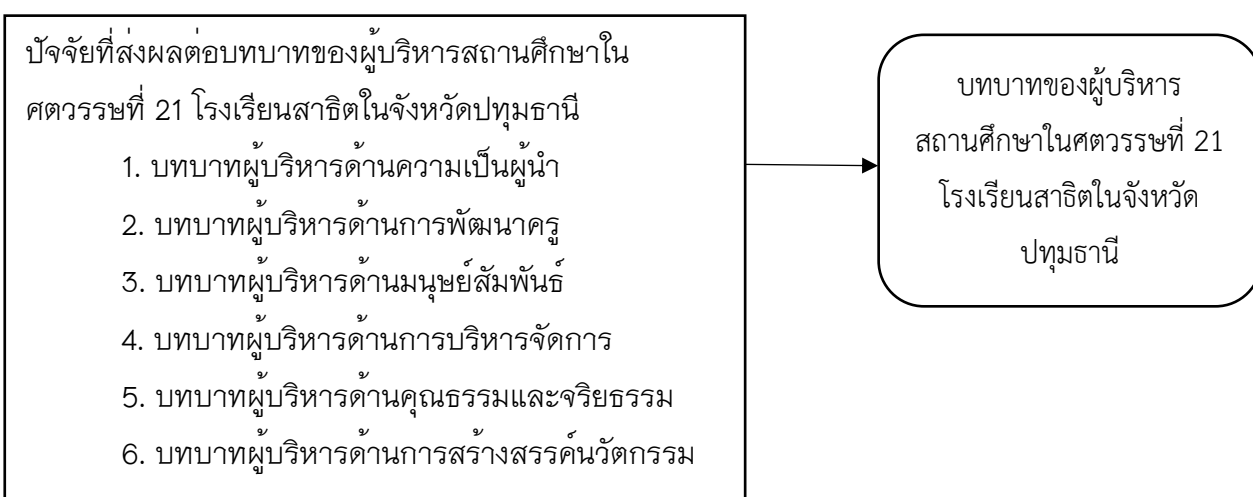
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนางานคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามอายุ และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 297 คน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม และภาพรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธรดา แพงไทย (2560) เรื่อง บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลของการใช้นวัตกรรมการศึกษา ขั้นเรียน และวิธีการแบบเปิด 2) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำนวัตกรรมทางการศึกษาสู่การปฏิบัติ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนคูคำพิทยาสรรพ์ จำนวน 122 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่าประสบการณ์ทำงาน ส่งผลให้ บริบท โรงเรียนคูคำพิทยาสรรพ์ ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนทดลองนำร่อง การใช้นวัตกรรมการศึกษาขั้นเรียน โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น ภายใต้โครงการโรงเรียนในฝันเพาะปัญญา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัย มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการใช้นวัตกรรมของโรงเรียน โดยจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สื่อ ครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ มีผู้เชี่ยวชาญภายนอกจากสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมในกระบวนการใช้นวัตกรรม ด้านกระบวนการมีการวางแผนการใช้นวัตกรรม กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน การร่วมสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การสังเกตชั้นเรียน และการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ผู้บริหารเข้าร่วมในกระบวนการใช้นวัตกรรมทุกกิจกรรม และ ผลการการใช้นวัตกรรม โรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นต้นแบบการใช้นวัตกรรมจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น และเป็นแหล่งศึกษาดูงานจากหน่วยงานทางการศึกษา

คณะผู้บริหาร ครูจากทั่วประเทศ ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการสอน มีการจัดการเรียนการสอนตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน มีการทำงานเป็นทีม ครูพัฒนาวิชาชีพ ผู้เรียน กล้าคิดกล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผลมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นผู้นำ สถานศึกษามีเอกลักษณ์ของตนเองมีระบบการนิเทศภายในที่เข้มแข็ง เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ชุมชนพึงพอใจและมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี พบว่าบทบาทของผู้บริหารการศึกษาทั้ง 6 ด้าน มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี

1. บทบาทผู้บริหารด้านความเป็นผู้นำ ในด้าน เป็นผู้นำในการจัดการศึกษา เป็นเอกลักษณ์ขององค์กรในการสร้างสรรค์
2. บทบาทผู้บริหารด้านการพัฒนาครู ในด้าน การให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ นำระบบเครือข่ายและระบบเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3. บทบาทผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ ในด้าน สามารถแนะนำหรือชี้แนะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้
4. บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ ในด้าน บริหารจะต้องมีความสามารถในการกำหนดทิศทางที่มีความทันสมัยและความสามารถในการใช้นวัตกรรมได้เป็นอย่างดี
5. บทบาทผู้บริหารด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในด้าน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจาใจ
6. บทบาทผู้บริหารด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม ในด้าน ส่งเสริมการใช้รูปแบบการสอนเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ ผลการวิจัย (1) ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานีพบว่าภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนดำเนินการอยู่ในระดับมาก และ (2) ด้านผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามอายุและประสบการณ์ทำงานของครู สังกัดโรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี พบว่าในภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี ที่สำคัญ คือ บทบาทผู้บริหารด้านการบริหารจัดการ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการสถานศึกษาอื่น ๆ โดยควรให้ความสำคัญบริหารจะต้องมีความสามารถในการกำหนดทิศทางที่มีความทันสมัยและความสามารถในการใช้นวัตกรรมได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสาธิตในจังหวัดปทุมธานี 21 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสวงหา นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำข้อผิดพลาดจากบุคคลหรือหน่วยงานมาปรับใช้ให้เป็นประสบการณ์การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์

3. ผู้บริหาร สถานศึกษาควรนำบุคลากรไปศึกษาดูงานสถานศึกษาหรือองค์กร ที่มีความเป็นเลิศในนวัตกรรม ด้านต่าง ๆ (Best Practice) และพยายามบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีการมุ่งเน้นผสมผสานนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เอกสารอ้างอิง

ชัยยันต์ ฉิมกล่อม. (2555). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3* (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญญา ทรัพย์โสม (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหญิงในทรรคนะของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 14(65), 89–102.*

- วิจารณ์ พานิช. (2555). *การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์: เชาวน์ทางปัญญา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ศศิธรดา แพงไทย. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 6(1), 7–11.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ* (รายงานการวิจัย). สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สุธัญชนก ทรัพย์ย่อย. (2558). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- Cronbach, L.J. (1990) *psychological of testing* (5th ed.). Nedministration, New York: problem Publishers, Inc.
- Derick Meado. (2016). *The Role of the Principal in Schools*. Retrieved June 15, 2021, from <http://teaching.about.com/od/admin/tp/Role-Of-The-Principal.htm>
- DoDEA 21 (2014). Principals' Transformational Leadership Skills and Their Teachers Job Satisfaction in Nigeria. *Dissertation Abstracts International*, 69(1), 112–A.
- Grossman, D. C., Mueller, B. A., Riedy, C., Dowd, M. D., Villaveces, A., Prodzinski, J., Nakagawara, J., Howard, J., Thiersch, N., Harruff, R. (2011). Gun storage practice and risk of youth suicide and unintentional firearm injuries. *JAMA*, 293, 707–714.
- William J. R. (2000). Leadership Requirements in the 21st Century: The Perceptions of Canadian Private Sector Leaders. *Dissertation Abstracts International*, 13(1), 43–57.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd Ed) .New York: Harper and Row Publications.

**ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์**
**Innovative Leadership of School Administrators under the Prachuap khiri
khan secondary educational service area district office**

นันทิยา ยิ้มรักษา

Nanthiya Yimraksa

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

E-mail: nansmile2528@gmail.com

Received January 22, 2022; Revised March 6, 2022; Accepted March 17, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2564 จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ผู้บริหารสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

Abstract

The objectives of this article were 1) to study the innovative leadership of school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area District Office, and (2) to compare the innovative leadership of the school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area District Office classified by school size. The research model was quantitative research. The sample consisted of 291 administrators, teachers, and personnel in schools under the Prachuap Khiri Khan Secondary Educational Service Area District Office, the academic year 2021. The research instrument was a 25-item 5-level estimation scale questionnaire with a confidence value of .98. The statistics in the data analysis were mean, standard deviation, and F-test.

The results showed that

1 .The innovative leadership of the school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office (overall and individual aspects) was at a high level.

2 .The comparison of innovative leadership of school administrators under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office classified by school size (overall) was significantly different at the .05 level.

Keywords: Innovative Leadership; School Administrator; Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 64 กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าวได้นั้น บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการศึกษาในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านการศึกษาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลง

ทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษา ซึ่งการประยุกต์ใช้นวัตกรรมในระบบการบริหารจัดการทางการศึกษาก็มีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ศติประภา ชัยประสิทธิ์ (2553 อ้างถึงใน จิราภา ประพันธ์พัฒน์, 2560) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีทักษะเชิงนวัตกรรม เพื่อสร้างหรือส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ วิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ และเป็นผู้นำทางนวัตกรรม และเพื่อพัฒนาองค์กรในการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีชนธ ได้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 18 โรงเรียน ซึ่งเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษาตามบริบทพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีสมรรถนะความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ และภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมปัจจุบันในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งการพัฒนาทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ ทำให้สังคมเป็นสังคมแห่งข้อมูล ข่าวสาร มีการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความต้องการของบุคคล รวมทั้งแนวทางการดำเนินชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ นวัตกรรมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะผลักดันให้การดำเนินงานมุ่งไปสู่ความสำเร็จ

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีความชำนาญในการประยุกต์ ทั้งวิธีการคิด วิธีการทำงาน มีความซื่อสัตย์ และเปิดรับข้อมูลเพื่อเหตุผล หาวิธีใหม่ ๆ เพื่อสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงภาพในอนาคตที่เป็นไปได้ เพื่อที่จะพัฒนาองค์กรและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ให้ได้

บทความวิจัยนี้นำเสนอ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีชนธ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นองค์ความรู้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีชนธ
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีรีชนธ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล มีความแตกต่างกันจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตรงกับนักวิชาการทางด้านการศึกษาดังนี้ จีรภา ประพันธ์พัฒน์ (2560); ภิญญา สายศิริสุข (2561); เวียงวิวรรณ ทำทูล (2557); อรพิน อิมรัตน์ (2561); เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562); พิสิษฐวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559); นิชาภา สุนทรไชย (2561); ปุณณพัฒน์ สิงห์จรรย์ (2564); ปวีณา กันถิน (2560); ลลิตินันท์ นันทะศรี (2563); จรุณี เก้าเอี้ยน (2556); Roscorla (2010); ปรีชา ออกกิจวัตร (2564) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป จะได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย สามารถวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา และนำมากำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษาได้ สามารถดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง โดยมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสามารถสร้างโอกาสในการพัฒนาสถานศึกษาได้ทุกสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง

2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ หลากหลายรูปแบบ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการสร้างทางเลือกใหม่และคิดนอกกรอบ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรคิดสร้างสรรค์พัฒนางานใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรมีอิสระด้านความคิดในการวางแผนการทำงาน

3) ด้านการสร้างความร่วมมือ หมายถึง ความสามารถในการสร้างเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา มีความเป็นกลาง เข้าใจบุคคลและวัฒนธรรมในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างโอกาสในการทำงานและพัฒนาสถานศึกษา มีความสามารถในการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การให้ความสำคัญในการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในสถานศึกษาและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม หมายถึง การกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม มุ่งเน้นและผลักดันให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมภายในองค์กร ให้ความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมกันเต็มศักยภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรมและสร้างผลงานที่มีคุณภาพให้แก่สถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ และสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาออกเป็น 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ขนาดสถานศึกษา
1. ขนาดกลาง (120-719 คน)
2. ขนาดใหญ่ (720-1,679 คน)
3. ขนาดใหญ่พิเศษ (1,680 คนขึ้นไป)

ตัวแปรตาม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง
2. ด้านการคิดสร้างสรรค์
3. ด้านการสร้างความร่วมมือ
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีทัศน์ ประชากร คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีทัศน์ จำนวน 1,070 คน (สำรวจ ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2564 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีทัศน์) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครูและ

บุคลากรใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ใช้วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการสร้างความร่วมมือ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

การสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย

3. เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.98

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว มาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือถึงวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามที่เป็นเอกสารและแบบ QR Code (รูปแบบออนไลน์) พร้อมทั้งสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 291 ฉบับ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดวันและเวลาเพื่อเก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลในเขตโรงเรียนใกล้เคียงและขอให้สถานศึกษานำส่งแบบสอบถามคืนด้วยช่องทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมรูปแบบการเก็บตัวอย่างโดยใช้แพลตฟอร์ม Google Form ในการเก็บตัวอย่างอีกช่องทาง

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านขนาดของสถานศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่า F – test แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม ดังตาราง 1

ที่	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.16	0.66	มาก
2	ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.16	0.64	มาก
3	ด้านการสร้างความร่วมมือ	4.23	0.64	มาก
4	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.21	0.64	มาก
5	ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.18	0.70	มาก
รวม		4.19	0.61	มาก

จากตาราง 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนการดำเนินการมากที่สุดคือ ด้านการสร้างความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนการดำเนินการน้อยที่สุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.16$)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ดังตาราง 2

ที่	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ผลรวม กำลังสอง (SS)	องศา แห่งอิสระ (Df)	ผลรวม กำลังสองเฉลี่ย (MS)	F	Sig.
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์การ เปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	8.31	2	4.15	10.13*	0.00
		ภายในกลุ่ม	118.22	288	4.10		
		รวม	126.53	290			
2	ด้านการคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	5.14	2	2.57	6.32*	0.00
		ภายในกลุ่ม	117.12	288	4.07		
		รวม	122.27	290			
3	ด้านการสร้างความร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	2.08	2	1.04	2.51	0.08
		ภายในกลุ่ม	119.62	288	4.15		
		รวม	121.71	290			
4	ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	7.83	2	3.91	9.96*	0.00
		ภายในกลุ่ม	113.25	288	3.93		
		รวม	121.08	290			
5	ด้านการสร้างบรรยากาศ องค์กรนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	4.93	2	2.46	5.05*	0.00
		ภายในกลุ่ม	140.35	288	4.87		
		รวม	145.28	290			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	4.86	2	2.43	6.69*	0.00
		ภายในกลุ่ม	104.66	288	3.63		
		รวม	109.52	290			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่าการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ โดยจำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการสร้างความร่วมมือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านการคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ในสถานศึกษา เข้าใจบุคคลและวัฒนธรรมในสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน ในการพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม สามารถดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ขององค์กรได้อย่างแท้จริง โดยมุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ ภิรญา สายศิริสุข ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปัญญาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตปัญญาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลาง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษามีความแตกต่างกันไปตามบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละขนาดสถานศึกษา รวมถึงการได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลตามขนาดสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาขนาดกลางขาดความพร้อมด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ในรูปแบบ TCCII model ดังภาพ

สามารถอธิบายได้ดังนี้

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ จังหวัด 5 ด้าน คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (Transformational Vision) 2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 3) ด้านการสร้าง ความร่วมมือ (Collaborative) 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communications Technology) และ 5) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (Innovative Organization) หรือเรียกว่า TCCII model ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้การบริหาร ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม มีความชำนาญในการประยุกต์ ทั้งวิธีการ คิด วิธีการทำงาน มีความซื่อสัตย์ และเปิดรับข้อมูลเพื่อเหตุผล หาวิธีใหม่ๆ เพื่อสร้างผลงานที่มี ประสิทธิภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อการวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารจัดการการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ ของสังคม และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงภาพในอนาคตที่เป็นไปได้ เพื่อที่จะพัฒนาองค์กรและพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ให้ได้

สรุป

บทความนี้ได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ ขนาดของสถานศึกษา 3 ขนาด ประกอบด้วย 1) ขนาดกลาง 2) ขนาดใหญ่ 3) ขนาดใหญ่พิเศษ และองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการสร้างความร่วมมือ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 5) ด้านการ สร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ในด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้น เช่น มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสภาพปัจจุบัน การสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลาง มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางจึงควรสนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ ๆ โดยการเข้ารับการพัฒนาทั้งจากองค์กรภายนอกและของ สพฐ. เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีงบประมาณเฉพาะในการพัฒนาครู แล้วใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการความรู้และพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรรณี เก้าเอี้ยน. (2556). คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของสังคมพหุวัฒนธรรม (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณิชภา สุนทรไชย. (2561). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- เนาวรัตน์ เยาวนาถ. (2562). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ปรีชา ออกกิจวัตร. (2564). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษา 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใน ภาคกลางและภาคตะวันออก (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม.
- ปรีณา กันถิ่น. (2560). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ เขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญญพัฒน์ สิงห์จารย์. (2564). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิสิฐวัฒน์ กลิ่นไธสงค์. (2559). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภริญา สายศิริสุข. (2561). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มสหวิทยา เขตัญจภาคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วัชรพงศ์ ทศนบรรจง. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ สถานศึกษาในโครงการโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรสงคราม (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เวียงวิวรรณ ทำทูล. (2557). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์การขีดสมรรถนะสูง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 (วิทยานิพนธ์ศึกษา ศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรพิน อิมรัตน์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล

Relationship between management and the use of innovation in schools under the
Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office in the 21st century

ภรณก สายชล

Phonkanok Saichon

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

E-mail: beau.saichon@gmail.com

Received January 22, 2022; Revised February 17, 2022; Accepted February 28, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 (2) ศึกษาการใช้
นวัตกรรมในสถานศึกษา และ (3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21
กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ประจำปริมณฑล การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล จำนวน 292 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่ม
ตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น
ทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย (1) การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑลโดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล พบว่า มีความสัมพันธ์
กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21; การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา; ความสัมพันธ์การ
บริหารกับการใช้นวัตกรรม

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the relationship between management and the use of innovation in schools under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office in the 21st century, (2) to explore the use of innovation in schools under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office, and (3) to investigate the relationship between management and the use of innovation in schools under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office in the 21st century. It was quantitative research. The samples were 292 school administrators and teachers under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office through Stratified Random Sampling. The research instruments were the 5-level rating scale questionnaires with a reliability of 0.94. The data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and Pearson Correlation Coefficient.

The results showed that (1) the school management under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office was at a high level, (2) the use of innovation in schools under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office was at a high level, and (3) the relationship between management and the use of innovation in schools under the Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Office in the 21st century was statistically significant at the 0.01 level.

Keywords: Management in the 21st Century; Use of Innovation in Schools; Relationship between Management and Use of Innovation

บทนำ

โลกปัจจุบันกำลังอยู่ในศตวรรษที่ 21 โลกได้เข้าสู่สังคมที่เรียกว่า “สังคมความรู้” ที่มีองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นทุกวัน ผู้คนสามารถรับความรู้ได้จากหลายช่องทาง การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลได้จัดตั้งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์และจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่าง ๆ

ในด้านการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้สอนแนะนำงาน (Coaching) และเป็นพี่เลี้ยง (Mentors) แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล เพื่อนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑลเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดปริมณฑล จำนวน 18 โรงเรียนมีผู้บริหารและครูในสังกัด จำนวน 1,088 คน ปฏิบัติงานภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรมาตรฐานมุ่งพัฒนาบุคลากรและนักเรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมภายใต้วิถีคุณภาพ เพื่อให้มีทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาขับเคลื่อนโรงเรียนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ เนื่องจากครูซึ่งเป็นผู้อยู่ได้บังคับบัญชาของผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานตามการบริหารงานของผู้บริหารทั้งสิ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปริมณฑล โดยศึกษาการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ว่าส่งผลหรือสัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครูหรือไม่ มากหรือน้อยอย่างไร อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่ได้มาตรฐานตามการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปริมณฑล
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปริมณฑล

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปริมณฑล

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขาคีร์พันธ์ ได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษา ซึ่งมีการบริหารจัดการใน ศตวรรษที่ 21 ที่ตรงกันประกอบนักวิชาการทางการศึกษาดังนี้ Hoyle, English and Steffy (2005); กรรณิกา เรตมอนด์ (2559); ศศิตา เพลิณจิต (2558); แพรดาว สอนองพันธ์ (2557) และวิฑูรย์ สิมะโชติ (2541) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป จะได้รับการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการสื่อสาร (Communication) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนสื่อความ และสรุปความได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสามารถตีความ วิเคราะห์แยกสาระของ สื่อ และสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจง่าย รวมถึงมีศิลปะในการพูด เจรจาต่อรอง โน้มน้าว เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีต่อการปฏิบัติงาน

2) ด้านการบริหารจัดการองค์การ (Management) หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษาเข้าใจ หลักการ แนวคิดและทฤษฎีของการบริหารจัดการองค์การ รวมถึงสามารถนำหลักการ แนวคิดและ ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร จัดการสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

3) ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดเชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนย่อยไปจนถึงส่วนใหญ่ออย่างเป็นระบบได้ สามารถ คิดวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ แปลงใหม่ โดยการนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาประยุกต์สร้างสรรค์ นำไปสู่สิ่งใหม่เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) ด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and Digital Literacy) หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาระบบงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ เครือข่ายเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร การบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และสร้างเครือข่ายชุมชน แห่งการเรียนรู้

2. การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2559) ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรมตามขอบข่ายของการจัดการศึกษา แบ่ง ออกได้ 5 ประเภท คือ

1) นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร เป็นการใช่วิธีใหม่ ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของบุคคลให้มากขึ้น เช่น หลักสูตรบูรณาการหลักสูตรรายบุคคล หลักสูตรกิจกรรมและประสบการณ์ หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรท้องถิ่น

2) นวัตกรรมการเรียนการสอน เป็นการใช่วิธีการเชิงระบบในการปรับปรุงและ คิดค้นพัฒนาวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้มีคุณภาพขึ้น เช่น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ แบบศูนย์การเรียนรู้ การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

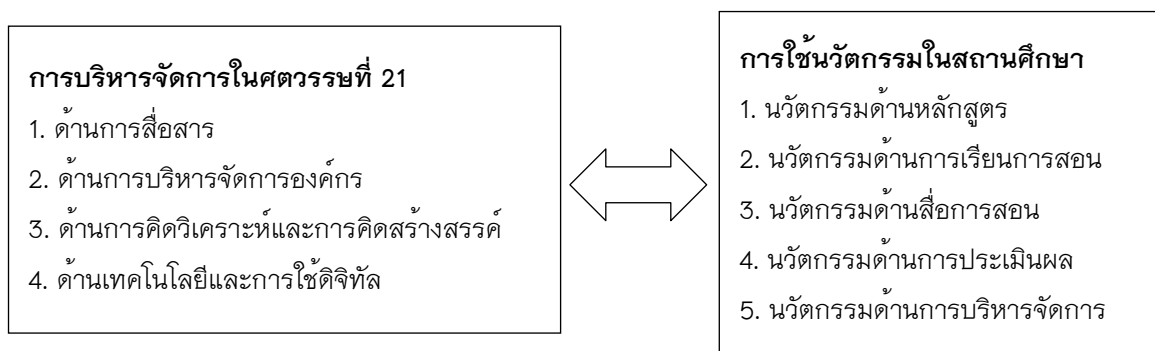
3) นวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน เป็นนวัตกรรมที่อาศัยความก้าวหน้าของ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เครือข่ายและเทคโนโลยีโทรคมนาคมมาใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ ทั้งการเรียนด้วยตนเอง การเรียนเป็นกลุ่ม และการเรียนแบบมวลชน ตลอดจนสื่อ ที่ใช้เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมัลติมีเดีย (Multimedia) ชุดการสอน (Instructional Module) วิดีทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive Video) การเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสมกับผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย

4) นวัตกรรมการประเมินผล เป็นนวัตกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำได้อย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการวิจัยทางการศึกษาการวิจัยสถาบัน

5) นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา เป็นการใช้นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ สารสนเทศ มาช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษาให้มีความรวดเร็วทันเหตุการณ์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เช่น ระบบการจัดการฐานข้อมูลของหน่วยงานสถานศึกษา เกี่ยวกับฐานข้อมูล นักเรียน นักศึกษา ฐานข้อมูลครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ฐานข้อมูลด้านการเงิน บัญชี พัสดุ และ ครุภัณฑ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ และสังเคราะห์การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 4 ด้าน และการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา 5 ด้าน ตามการแบ่งประเภทของพิชิต ฤทธิ์จัญญ (2559) โดยมีรายละเอียด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล จำนวน 1,088 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของทาโรยามาเน (Yamane, 1970) ได้ตัวอย่างจำนวน 292 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ตอนที่ 2 การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน จำนวน 24 ข้อ และตอนที่ 3 การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียน จำนวน 25 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้ 1) ติดต่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2) นำแบบสอบถามที่เป็นเอกสารและแบบ QR Code (รูปแบบออนไลน์) พร้อมทั้ง สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 292 ฉบับ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พร้อมทั้ง กำหนด วัน เวลา เพื่อเก็บแบบสอบถามคืนโดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลในเขตโรงเรียน ใกล้เคียงและขอให้สถานศึกษานำส่งแบบสอบถามคืนด้วยช่องทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมรูปแบบการเก็บตัวอย่างโดยใช้แพลตฟอร์ม Google Form ในการเก็บตัวอย่างอีกช่องทาง

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลแต่ละชั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านสถานภาพ และขนาดโรงเรียน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง 2) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 และการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียน โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยภาพรวม

การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการสื่อสาร	4.25	.523	มาก
ด้านการบริหารจัดการองค์กร	4.11	.826	มาก
ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.07	.880	มาก
ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	4.12	.832	มาก
รวม	4.14	.693	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ซึ่งเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.25$) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 4.11$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.07$)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชนธ์ โดยภาพรวม

การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร	4.15	.716	มาก
2. นวัตกรรมการเรียนการสอน	4.11	.867	มาก
3. นวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน	4.11	.815	มาก
4. นวัตกรรมการประเมินผล	4.19	.800	มาก
5. นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา	4.18	.818	มาก
รวม	4.15	.724	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชนธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ซึ่งเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ นวัตกรรมการประเมินผล ($\bar{X} = 4.19$) นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.18$) นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.15$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นวัตกรรมการเรียนการสอน นวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.11$)

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชนธ์ มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ดังตารางที่ 3

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_{tot}
X_1	.666**	.695**	.720**	.675**	.704**	.768**
X_2	.701**	.747**	.730**	.736**	.729**	.809**
X_3	.741**	.751**	.802**	.766**	.731**	.841**
X_4	.731**	.798**	.808**	.800*	.707**	.854**
X_{tot}	.789**	.831**	.851**	.830**	.794**	.909**

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = .909$) ซึ่งเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (X_4) สัมพันธ์กับนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน

เรียนการสอน (Y_3) ($r = .808$) ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้าง (X_3) สหสัมพันธ์กับนวัตกรรม
 สื่อการเรียนการสอน (Y_3) ($r = .802$) และด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการ
 สื่อสาร (X_1) สหสัมพันธ์กับนวัตกรรมทางด้านหลักสูตร (Y_1) ($r = .666$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า
 การบริหารจัดการของผู้บริหารส่งผลโดยตรงกับผู้ปฏิบัติงานได้บังคับบัญชาโดยตรง หากผู้บริหาร
 สามารถนำหลักการ แนวคิดและทฤษฎีมาปรับใช้กับการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้ายยุคสมัย
 และความต้องการในปัจจุบันก็จะสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุ
 วัตถุประสงค์ขององค์กรได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารและครูจึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการใน
 ศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิตา เพลินจิต (2558) ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21
 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม เขต 1
 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ
 มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
 มาก

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น
 เพราะผู้บริหารและครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาปรับ
 ใช้ในการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ ภาณุมาส วรรณศรี ชาญวิทย์
 หาญรินทร์ และ รชฏ สุวรรณภูมิ (2560) ได้ศึกษาการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับการ
 ใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา พบว่า การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร
 สถานศึกษาและครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ณัฏฐลดา บุตรดีวงศ์ (2561) ได้ศึกษา
 การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน
 แสนสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี
 สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนแสนสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงกาฬมีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 และการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา กล่าวคือ การบริหารที่มีความยืดหยุ่น ทันต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทำให้เกิดโอกาสในการรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาณุมาศ วรรุครุ ชาญวิทย์ หาญรินทร์ และ รชฏ สุวรรณภูมิ (2560) ได้ศึกษาการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา พบว่า การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงกาฬในรูปแบบ CMCT&EI model ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา

การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการใช้กลยุทธ์และกระบวนการในการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการสื่อสาร (Communication) 2) ด้านการบริหารจัดการองค์การ (Management) 3) ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking) 4) ด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล (Technological and Digital Literacy)

นวัตกรรมในสถานศึกษา (Educational Innovation) คือ การนำสิ่งใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นความคิด วิธีการ หรือการกระทำ หรือสิ่งประดิษฐ์ขึ้น ทั้งในส่วนที่ไม่เคยมีมาก่อน หรืออาจเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากสิ่งที่มีอยู่แต่เดิมให้ดีขึ้น โดยใช้หลักการ ทฤษฎี ที่ได้ผ่านการทดลองวิจัยจนเชื่อถือได้ นำมาใช้บังเกิดผลเพิ่มพูนประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร 2) นวัตกรรมการเรียนการสอน 3) นวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน 4) นวัตกรรมการประเมินผล และ 5) นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 น้อยที่สุด คือ ด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น อาจเป็นการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

2. การใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นต่อการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา น้อยที่สุด คือ นวัตกรรมการเรียนการสอน และนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน และนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอนมากขึ้น เช่น การจัดแข่งขันการผลิตและใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน หรือนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน กระตุ้นให้สถานศึกษาใช้นวัตกรรมที่หลากหลายในสถานศึกษา

3. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรนำการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลดีต่อการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษาและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 กับการใช้นวัตกรรมของสถานศึกษาเป็นรายกรณีเพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุที่เป็นปัจจัยกระตุ้นการสร้างและการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา

2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมการสร้างสื่อและนวัตกรรมในชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อและนวัตกรรมในชั้นเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา เรตมอนด์. (2559). *ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (คุณานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ณัทชลิตา บุตรดีวงษ์. (2561). *การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนแสนสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกริก.
- พิชิต ฤทธิ์เจริญ. (2559). *เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แพรวดาว สอนองพันธ์. (2557). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาณุมาศ ควรครู, ชาญวิทย์ หาญรินทร์ และรชฏ สุวรรณบุญ (2560). การบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 7(3), 44–52.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมเพื่อสังคม.
- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2541). *การบริหารงานแบบคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เอเชียเพรส.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2549). *การพัฒนาเมืองและชนบทประยุกต์*. กรุงเทพฯ: ฟอว์เพช.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศศิรา แพงไทย (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 6(1), 7–11.
- Bellanca, J., & Brandt, R. (2010). *21st Century skills, rethinking, how students learn*. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- Driscoll, M. (2015). *Top 10 Characteristics of Successful 21st Century School Leaders*. Retrieve September 5, 2021, from <https://thinkstrategicforschools.com/top-10-characteristics-21st-century-school-leaders/>

- Gaze, A. (2016). *Preparing School Leaders: 21st Century Skills*. Retrieved September 8, 2021, from <https://www.oecd.org/site/eduistp2012/49850576.pdf>
- Hoyle, English and Steffy (2005). *Skills for Successful 21st Century School Leaders*. Retrieved September 8, 2021, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED420911.pdf>
- Likert, R. (1967). *The method of constructing and attitude scale*. New York: Wiley & Son.
- Schleicher, A. (2015). *School for 21st century learners: Strong leaders, confident teachers, innovative approaches*. International Summit on the Teaching Profession, OECD.
- Yamane, T. (1970). *Statistic: an Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper & Row.

สมรรถนะของผู้บริหารที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ
ของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน

Administrator Competency Affecting Job Motivation of Ordinary Civil Servants
Under The Office of The Private Education Commission

กิตติกานต์ ศรียา¹ และ กนิษฐา แยมโพธิ์ไชย²

Kittikarn Sriya¹ and Kanitta Yampochai²

^{1,2}สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{1,2}Major Field Social Development and Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, Thailand

E-mail: ¹kittikarnsriya@gmail.com

Received January 22, 2022; Revised July 15, 2022; Accepted August 15, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) แรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 2) ศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและสมรรถนะของผู้บริหาร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 3) ศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประเภทวิชาการ และประเภททั่วไป จำนวน 134 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและสหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการปฏิบัติราชการอยู่ในภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) สมรรถนะของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการไม่แตกต่างกัน 4) สมรรถนะของผู้บริหาร ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติ ที่ระดับ .01

ผลการวิจัยนี้นำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้บริหารตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดและนำไปพัฒนาสมรรถนะที่

เหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและส่วนราชการอื่น

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหาร; แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน; สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

Abstract

The objectives of this article were 1) to study the job motivation of ordinary civil servants under the Office of the Private Education Commission, 2) to explore personal factors and administrator competency under the Office of the Private Education Commission, 3) to compare job motivation of ordinary civil servants under the Office of the Private Education Commission, classified by personal factors, and 4) to study the relationship between administrator competency and job motivation of ordinary civil servants under the Office of the Private Education Commission. The sample consisted of 134 ordinary civil servants under the Office of the Private Education Commission classified by academic and general category using cluster sampling. The research tool was a questionnaire. Data were analyzed using statistics to determine percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and Pearson correlation. The major findings indicated that: 1) The overall motivation of the respondents was at a high level. 2) The overall competency of the administrators was at a high level. 3) The respondents with different personal factors had different job motivations. 4) The six competencies of administrators were statistically significantly related to their motivation to perform official duties at the .01 level.

The findings could be used as information to develop the competence of administrators in accordance with the Office of the Civil Service Commission and develop appropriate competencies in the performance of the administrators of the Office of the Private Education Commission and other government agencies.

Keywords: Administrator competency; Job motivation; The Office of the Private Education Commission

บทนำ

ข้าราชการถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างควมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารราชการแผ่นดินในการพัฒนาประเทศการปฏิบัติราชการของข้าราชการจึงเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่รัฐต้องให้ความสนใจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2562) การพัฒนาประเทศและขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยี และทรัพยากรมนุษย์โดยผู้นำหรือผู้บริหารภาครัฐ มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้นผู้บริหารในภาครัฐจึงต้องมีสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบันที่จะช่วยนำพาองค์กรบรรลุเป้าหมาย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน จึงได้กำหนดมาตรฐานและแนวทางการกำหนดความรู้ ความสามารถทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทบริหาร เพื่อสร้างความเป็นผู้บริหารภาครัฐที่มีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2563)

ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญ ในบทบาทของผู้นำ (Leader) มุ่งอำนวยการ จูงใจ ดึงดูดสื่อสาร และควบคุม เพื่อการดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนด และเป็นบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการจูงใจและชี้นำผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ (Mintzberg, อ้างใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2555) จะเห็นได้ว่านอกจากการบริหารองค์การให้ประสบความสำเร็จแล้ว ผู้บริหารยังต้องบริหาร ทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานให้สามารถใช้ศักยภาพในการทำงานเกิดประโยชน์สูงสุดในฐานะผู้ที่สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามหลักทฤษฎีของ Chester Barnard การที่จะให้บุคคลมาร่วมแรงร่วมใจในการทำงานนั้น ต้องเป็นภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องสร้างความสมดุลระหว่างมูลเหตุจูงใจให้ร่วมแรงร่วมใจและความเต็มใจของบุคคลที่จะทำงานให้ เท่า ๆ กัน ทำให้การปฏิบัติงานในองค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นมาได้จากความเต็มใจของบุคคลส่วน ประสิทธิภาพเกิดขึ้นมาได้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการร่วมแรงร่วมใจของบุคคลในองค์การ (วิเชียร วิทย์อุดม, 2554)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษาเอกชน จะเห็นได้ว่าผู้บริหารองค์การในฐานะผู้นำองค์การหรือเป็นผู้บังคับบัญชาในสำนักงานการศึกษาเอกชน มีความจำเป็นต้องมีสมรรถนะทางการบริหาร เพื่อบริหารจัดการ ให้เป็นไปตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังและความสามารถให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงาน ด้านจัดการศึกษาเอกชนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาอันจะนำไปสู่การใช้การศึกษาเพื่อการพัฒนาคน เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ จะนำผลการวิจัย

สมรรถนะของผู้บริหารที่มีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการในแต่ละด้าน มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้บริหารตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดและนำไปพัฒนาสมรรถนะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและส่วนราชการอื่น และนำไปเป็นแนวทางในการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติราชการและพัฒนาองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล สมรรถนะของผู้บริหาร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการแตกต่างกัน
2. สมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. **แนวคิดสมรรถนะของผู้บริหาร** สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะว่าเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความสามารถ ทักษะ ความรู้ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร และได้จัดประเภทสมรรถนะออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) คือคุณลักษณะร่วมกันของ

ข้าราชการ พลเรือนสามัญของไทย เพื่อให้เกิดพฤติกรรมร่วมกันและเป็นค่านิยมทั้งระบบ และสมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Functional Competency) คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับแต่ละกลุ่มงาน และสมรรถนะผู้บริหารที่มีสมรรถนะประจำตำแหน่งบริหาร จำนวน 6 ตัว ได้แก่ สภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ การวางแผนกลยุทธ์ภาครัฐ ศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง การควบคุมตนเอง และการสอนงานและการมอบหมายงาน เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งในแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่หน้าที่ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

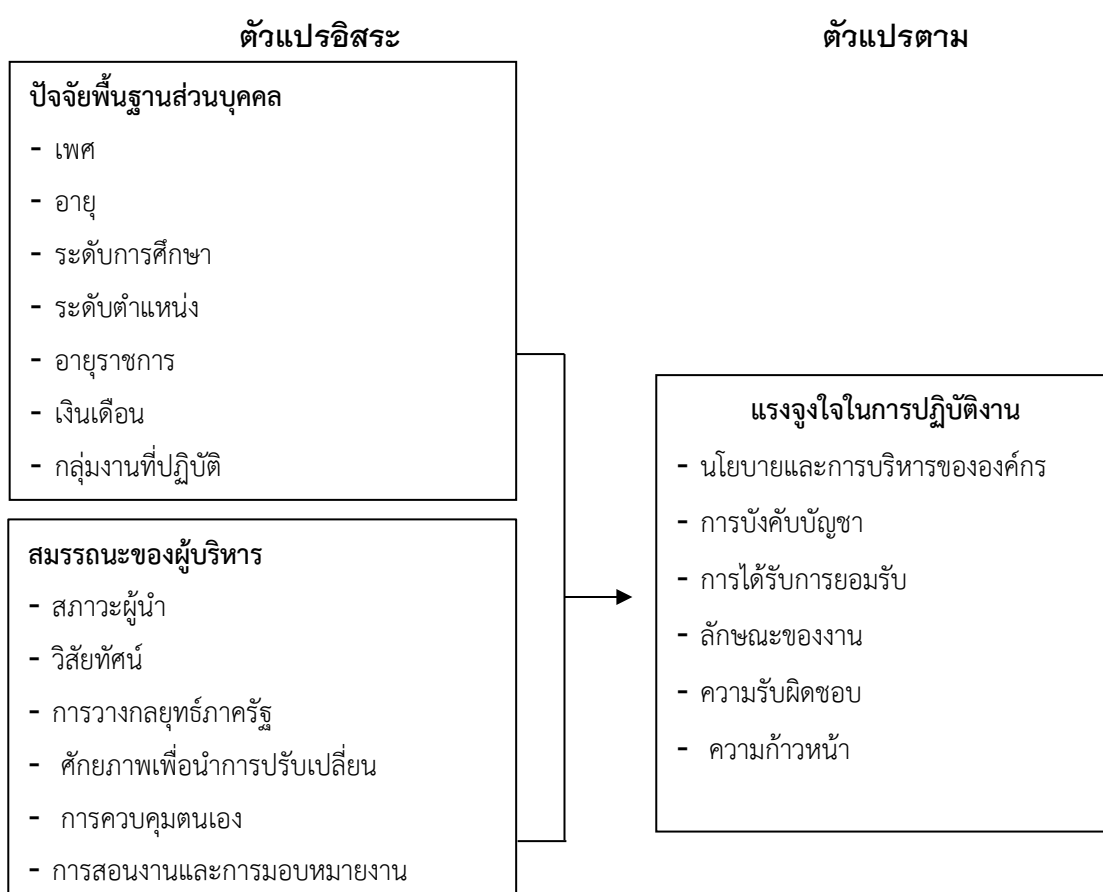
2. แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (Two-Factor Theory) (เจษฎานกน้อย, 2560) ได้อธิบายว่า กิจกรรมในที่ทำงานมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของสถานที่ทำงานที่ทำให้คนมีความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน Herzberg ใช้ปัจจัยจูงใจ (Motivators) ได้แก่ 1) นโยบายและการบริหารขององค์กร (Company Policy and Administration) 2) การบังคับบัญชา (Supervision) 3) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา (Relationship with Supervisors, Peer and Subordinates) 4) สภาพการทำงาน (Working Condition) 5) เงินเดือน (Salary) 6) ความเป็นส่วนตัว (Personal Life) 7) ความมั่นคงในอาชีพ (Job Security) เพื่อระบุปัจจัยด้านการปฏิบัติงานที่ทำให้พนักงานมีความพึงพอใจและมีความสุขและ ใช้ปัจจัยอนามัย (Hygiene) ได้แก่ 1) ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) 2) การยอมรับ (Recognition) 3) ลักษณะของงาน (Work Itself) 4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) 5) ความก้าวหน้า (Advancement) เพื่อระบุปัจจัยด้านการปฏิบัติงานที่ทำให้พนักงานเกิดความไม่พึงพอใจหรือไม่มีความสุขในการปฏิบัติงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็นต่อผู้บริหารอย่างมาก ในการเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย ในการวิจัยนี้จะศึกษาสมรรถนะผู้บริหารด้านสภาวะผู้นำ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ภาครัฐ การนำศักยภาพเพื่อนำการเปลี่ยนแปลง ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสอนงานและการมอบหมายงาน ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานสำหรับตำแหน่ง และระดับสมรรถนะให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้กำหนดในการประเมินผู้บริหารของแต่ละตำแหน่ง ซึ่งนอกจากสมรรถนะหลักที่ข้าราชการพลเรือนทุกคนพึงมีแล้ว ผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องมีสมรรถนะทางการบริหาร เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงาน ภาครัฐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นสมรรถนะของผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็นต่อผู้บริหารอย่างมาก ในการเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งในการบริหารหน่วยงานของภาคราชการพลเรือน ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนด เป็นคุณลักษณะร่วมของตำแหน่งประเภทบริหาร เพื่อสร้างความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และจากทฤษฎีของ Herzberg ได้อธิบายว่าผู้บริหารองค์กรควรจะต้องมีการตอบสนองต่อความต้องการของพนักงาน เพื่อให้พนักงานเกิดความพึงพอใจในการทำงาน และสามารถทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการทำงานนั้น ๆ และมีประสิทธิภาพ

มากขึ้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญตามทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg ผู้วิจัยจึงขอเลือกทำการศึกษาตัวแปรที่เห็นว่าเกี่ยวข้องและมีความเหมาะสมมากที่สุด คือ นโยบายและการบริหารขององค์กรการบังคับบัญชาการได้รับการยอมรับ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ Herzberg (เจษฎา นกน้อย, 2560) ประกอบสมรรถนะผู้บริหารที่มีสมรรถนะประจำตำแหน่งบริหารของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนประชากร คือ ข้าราชการพลเรือนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 201 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ประเภทวิชาการและประเภททั่วไป จำนวน 134 โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Yamane (1973 อ้างใน ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) โดยใช้

วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) ด้วยวิธีการใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากข้าราชการแต่ละกลุ่มงาน 7 กลุ่มงานเป็นหน่วยของการเลือกให้ครบตามจำนวน จะมีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มงานละ 19 คน จำนวน 6 กลุ่มงาน และอีก 1 กลุ่มงาน จำนวนตัวอย่าง 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีแสดงความสอดคล้อง เรียกว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item–Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความแม่นยำ เป็นการนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกันคำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับคำถามที่จัดทำขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องประเมินด้วย คะแนน 3 ระดับ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยได้ถามผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และผลการตรวจค่าความตรงเกิน 0.5 ทุกข้อ

2. หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบเก็บข้อมูล จำนวน 30 ชุด กับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เนื่องจากเป็นหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และมีโครงสร้างหน่วยงาน และการบริหารภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คล้ายคลึงกันกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำหรับการวัดตัวแปรเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ใช้วิธีวัดหาความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ค่าที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.6 ได้ค่าทั้งฉบับ 0.986 โดยมีความเชื่อมั่นรายด้าน ดังนี้

2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านสมรรถนะของผู้บริหาร 0.982

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ 0.982

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้ 1) ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีเอกสาร และข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบ แนวคิดในการศึกษาวิจัยและนำสร้างแบบสอบถาม 2) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 134 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้ 1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายเพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ เงินเดือน กลุ่มงาน ที่ปฏิบัติงาน สมรรถนะของผู้บริหาร ได้แก่ ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ สภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ การวางกลยุทธ์ ภาครัฐ ศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน การควบคุมตนเอง การสอนงานและการมอบหมายงาน แรงจูงใจ ในการปฏิบัติราชการ 6 ปัจจัย คือ นโยบายและการบริหารขององค์กร การบังคับบัญชา การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า 2) สถิติอนุมาน (Inferential

Statistics) เป็นการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยในครั้งนี้ด้วยการทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway Analysis of Variance) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยการทดสอบความแตกต่างนัยสำคัญน้อยสุด (Least Significant Difference Test (LSD Test) ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามของข้าราชการพลเรือนสามัญในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ข้าราชการทั้งหมด 13 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 72.4) อายุระหว่าง 27 – 35 ปี (ร้อยละ 29.9) และอายุระหว่าง 36 – 44 ปี (ร้อยละ 29.9) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 61.9) รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท (ร้อยละ 33.6) มีระดับตำแหน่งปฏิบัติการ (ร้อยละ 47.0) รองลงมา คือ ระดับตำแหน่งชำนาญการ (ร้อยละ 17.2) มีอายุราชการ 1 – 12 ปี (ร้อยละ 64.9) รองลงมา คือ 25 – 36 ปี (ร้อยละ 13.4) เงินเดือนส่วนใหญ่ 15,000 – 26,900 บาท (ร้อยละ 56.0) รองลงมา คือ 26,901 – 43,600 บาท (ร้อยละ 22.4) มีกลุ่มงานที่ปฏิบัติกลุ่มงานเลขานุการกรม (ร้อยละ 14.9)

2. ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหาร ของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) ด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) ด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) ด้านศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.71) ด้านการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) และด้านการสอนงานและมอบหมายงาน (ค่าเฉลี่ย 3.66) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของระดับสมรรถนะของผู้บริหาร

สมรรถนะทางการบริหาร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ	3.74	0.524	มาก
2. สมรรถนะด้านวิสัยทัศน์	3.79	0.574	มาก
3. สมรรถนะด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐ	3.79	0.568	มาก
4. สมรรถนะด้านศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน	3.71	0.610	มาก
5. สมรรถนะด้านการควบคุมตนเอง	4.01	0.621	มาก
6. สมรรถนะด้านการสอนงานและมอบหมายงาน	3.66	0.608	มาก
รวมเฉลี่ย	3.78	0.510	มาก

3. ผลการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและการบริหารองค์กรอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.70) ด้านการบังคับบัญชาอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.90) ด้านการได้รับการยอมรับอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.02) ด้านลักษณะงานอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.99) ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.80) และด้านความก้าวหน้าอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.67) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ

แรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. ด้านนโยบายและการบริหารองค์กร	3.70	0.544	มาก
2. ด้านการบังคับบัญชา	3.90	0.546	มาก
3. ด้านการได้รับการยอมรับ	4.02	0.524	มาก
4. ด้านลักษณะงาน	3.99	0.527	มาก
5. ด้านความรับผิดชอบ	3.80	0.591	มาก
6. ด้านความก้าวหน้า	3.67	0.569	มาก
รวมเฉลี่ย	3.73	0.514	มาก

4. ผลการศึกษาการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ เงินเดือน กลุ่มงานที่ปฏิบัติ มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานราชการไม่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานราชการไม่แตกต่างกัน นัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	F	p-value
1. เพศ	1.364	.245
2. อายุ	1.448	.232
3. ระดับการศึกษา	.907	.440
4. ระดับตำแหน่ง	.559	.762
5. อายุราชการ	.150	.930
6. กลุ่มงานที่ปฏิบัติ	1.653	.138

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่าสมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายและการบริหารองค์กร ด้านการบังคับบัญชา ด้านการได้การยอมรับด้านลักษณะงานด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหาร สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ มีค่าเท่ากับ 0.654 สมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ มีค่าเท่ากับ 0.740 สมรรถนะด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐ มีค่าเท่ากับ 0.758 สมรรถนะด้านศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน มีค่าเท่ากับ 0.723 สมรรถนะด้านการควบคุมตนเอง มีค่าเท่ากับ 0.716 และสมรรถนะด้านการสอนงานและมอบหมายงาน มีค่าเท่ากับ 0.739 และ p-value ทุกด้านเท่ากับ 0.000 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ตัวแปร	แรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน													
	ภาพรวม		ด้านนโยบายและการบริหารองค์กร		ด้านการบังคับบัญชา		ด้านการได้การยอมรับ		ด้านลักษณะงาน		ด้านความรับผิดชอบ		ด้านความก้าวหน้า	
	r	p-value	r	p-value	r	p-value	r	p-value	r	p-value	r	p-value	r	p-value
สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ	0.65	0.00	0.53	0.00	0.65	0.00	0.56	0.00	0.56	0.00	0.55	0.00	0.48	0.00
สมรรถนะด้านวิสัยทัศน์	0.74	0.00	0.65	0.00	0.68	0.00	0.62	0.00	0.66	0.00	0.58	0.00	0.59	0.00
สมรรถนะด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐ	0.75	0.00	0.75	0.00	0.69	0.00	0.59	0.00	0.64	0.00	0.54	0.00	0.67	0.00
สมรรถนะด้านศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน	0.72	0.00	0.73	0.00	0.59	0.00	0.59	0.00	0.61	0.00	0.55	0.00	0.62	0.00
สมรรถนะด้านการควบคุมตนเอง	0.71	0.00	0.62	0.00	0.65	0.00	0.66	0.00	0.64	0.00	0.55	0.00	0.55	0.00
สมรรถนะด้านการสอนงานและมอบหมายงาน	0.73	0.00	0.76	0.00	0.65	0.00	0.51	0.00	0.63	0.00	0.58	0.00	0.63	0.00

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผลการวิจัย

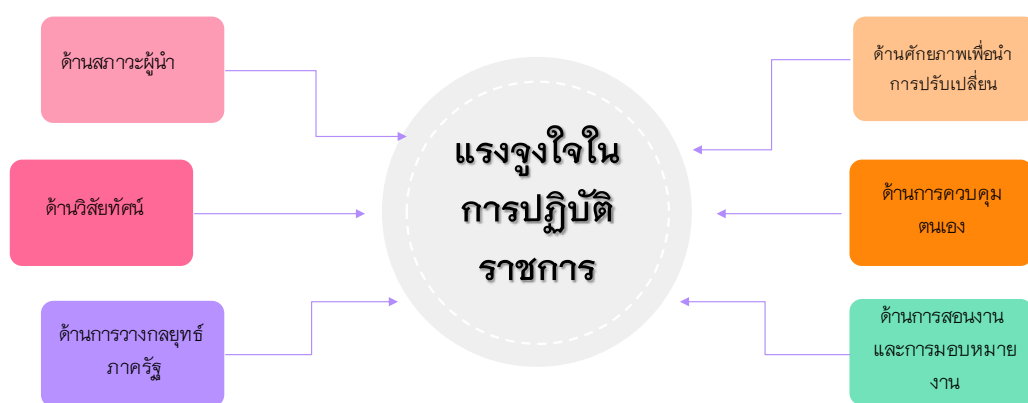
ผลจากการวิจัย สมมุติฐานที่ 1) ศึกษาจากปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ เงินเดือน และกลุ่มงานที่ปฏิบัติ ที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนสามัญไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานของรัฐ ที่ข้าราชการพลเรือนสามัญ อยู่ภายใต้กฎและระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน 2551 มาตรา 8 ข้อ 3 ที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์วิธี และมาตรฐานการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ส่วนราชการเป็นแนวทางในการดำเนินการ และมาตรา 8 ข้อ 10 การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อรับรองผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และคุณวุฒิอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือน และการกำหนดค่าตอบแทน รวมไปถึงระดับตำแหน่งและประเภทตำแหน่งของคุณวุฒิดังกล่าว ในการดำเนินการสรรหาบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธี และเงื่อนไขการสอบแข่งขันไว้ตามหนังสือ สำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1004/ว 17 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2556 เรื่องการสรรหาโดยการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ เพื่อเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญในตำแหน่งประเภททั่วไป และประเภทวิชาการโดยได้ใช้หลักการสรรหาและเลือกบุคคลเข้ารับราชการไว้ว่า การสรรหาและคัดเลือกจะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และประโยชน์ของทางราชการ การสรรหาและคัดเลือกต้องคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาส โดยเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีคุณสมบัติอย่างเดียวกันได้รับการเลือกสรรเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติในการเข้ารับราชการ และผู้ที่เข้ารับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้ารับราชการเนื่องจากความมั่นคงในงาน ในขณะที่เงินเดือนและสวัสดิการ ความก้าวหน้าในอาชีพ ไม่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้ารับราชการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภินันท์ ทรัพย์มาก และเนตรนภา ไวยเลิศศักดิ์ (ยานุชิตะ) (2559) ได้ศึกษาปัจจัยจูงใจในการเลือกอาชีพรับราชการ ก่อนและหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 : กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการและความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นสองปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการเลือกรับราชการทั้งสองกลุ่ม จึงทำให้ข้าราชการพลเรือนที่มีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของไพรัช มโนศรี (2561) ที่พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ประสบการทำงาน ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ไม่แตกต่างกัน

ผลจากการวิจัย สมมุติฐานที่ 2) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้านวิสัยทัศน์ สมรรถนะด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐ สมรรถนะด้านศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน สมรรถนะด้านการควบคุมตนเอง และสมรรถนะด้านการสอนงานและมอบหมายงานมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน สอดคล้องกับแนวคิดสมรรถนะผู้บริหารของ Hellriegel, Jackson and Slocum ได้กล่าวถึงสมรรถนะผู้บริหารไว้ว่าผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ในการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ เป้าหมาย สร้างบรรยากาศความร่วมมือ แรงจูงใจในการทำงาน และการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกของทีมได้ ทั้งนี้ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีสมรรถนะของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) ซึ่งจากสมรรถนะของผู้บริหารนี้ ทำให้ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ข้าราชการในสังกัดได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี ERG ของ Alderfer เป็นแรงจูงใจจากการจัดกลุ่มความต้องการของคน ด้านความต้องการความเติบโต ก้าวหน้า คือความต้องการที่จะใช้ความรู้ความสามารถและทักษะของตน เพื่อพัฒนาความสามารถของตน รวมไปถึงการได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคม โดยจะเห็นได้จากการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ ที่พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการสองอันดับแรก คือ ด้านการได้รับการยอมรับ (ค่าเฉลี่ย 4.02) และด้านลักษณะงาน (ค่าเฉลี่ย 3.99) และในภาพรวมผลการศึกษาแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.78) ทั้งนี้อาจจะเพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากการประเมิน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความประพฤติและประวัติการรับราชการซึ่งจะต้องมีผลงานอันที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้วตามแนวทางในการปฏิบัติการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1001/ว 22 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2553 นอกจากนี้ผู้ที่จะสามารถเข้ารับการคัดเลือกในตำแหน่งบริหารจะต้องเคยดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ หรือตำแหน่งอื่นที่ปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับตำแหน่งอำนวยการมาก่อน ไม่น้อยกว่า 3 ปี และต้องผ่านการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง ระดับต้นของสำนักงาน ก.พ. หรือหากไม่ผ่านจะต้องได้รับการอบรมหลักสูตรผู้บริหารภายใน 1 ปีหลังจากได้รับการแต่งตั้ง ผู้บริหารจึงมีความเหมาะสมกับตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประเภทบริหารเป็นนักบริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี ที่สามารถนำการปรับเปลี่ยน และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นโยบายของรัฐ ที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการความเต็มใจและปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของส่วนราชการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณิต จินดาศรี สุรัตน์ ไชยชมภู และสมุทร ชำนาญ (2560) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว ทั้ง 4 แบบ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรณสรณ์ นรดี (2563) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจการปฏิบัติงานของครูใน

กลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกเพชรดองท่าเม็ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อค้นพบในงานวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าสมรรถนะของการผู้บริหารมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทำให้เกิดความรู้ในการรับบทบาทการเป็นผู้บริหารที่สร้างแรงจูงใจให้แก่ข้าราชการในสังกัด ดังนี้

1. ด้านสถานะผู้นำ หมายถึง ความสามารถหรือศักยภาพที่จะรับบทในการเป็นผู้นำของกลุ่ม เพื่อจะทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ รวมทั้งการกำหนดวิธีหรือแนวทางในการทำงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือสมาชิกในทีมสามารถปฏิบัติงานได้ อย่างราบรื่นตามประสิทธิภาพที่มีอยู่จนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการราชการได้ในที่สุด

2. ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และรายละเอียดของพันธกิจที่ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เบี่ยงเบนไปจากจุดมุ่งหมายที่กำหนด วิสัยทัศน์นี้ หมายถึงรวมถึงความสามารถ ในการสร้างความร่วมแรง ร่วมใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วย

3. ด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐ หมายถึง ความสามารถในการบริหารที่มีลักษณะสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสมรรถนะในด้านวิสัยทัศน์ โดยสามารถนำความเข้าใจดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ของส่วนราชการได้ เป็นการแสดงความรอบรู้ในการนำกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4. ด้านศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการคิด ริเริ่ม และมีความพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงในทุกรูปแบบไม่ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้น จะเกิดจากการดำเนินการของตนเอง หรือของหน่วยที่เหนือขึ้นไป จะแสดงให้เห็นถึงการสร้างความคิด ในเรื่อง

การเปลี่ยนแปลงเป็นเบื้องต้น ไปจนถึงความพยายามที่ผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถของตนผลักดันในการปรับเปลี่ยนดำเนินต่อไปอย่างราบรื่น

5. ด้านการควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถที่จะต้องระงับทั้งอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองภายใต้สภาวะกดดันที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยอาจมีการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าแล้ว หรือในสภาวะที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนก็ได้ บางสถานการณ์อาจจะเป็กรณีที่อาจจะถูกยั่วยุด้วยท่าทีที่ไม่เป็นมิตร ทำให้ต้องทำงานในบรรยากาศที่กดดัน ซึ่งผู้นำหรือผู้บริหารจะต้องใช้ความอดทนอดกลั้นเพื่อให้ตนเองพ้นผ่านภาวะตึงเครียดเหล่านั้นไปได้

6. ด้านการสอนงานและการมอบหมายงาน หมายถึง การกำหนดงานตามความสามารถและความเหมาะสมให้แก่สมาชิกในกลุ่มหรือผู้ใต้บังคับบัญชา การให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หรือการเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่อง และสามารถมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้นั้นมีอิสระในการคิดในการตัดสินใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

1. ผลการศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 134 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 72.4) อายุระหว่าง 36 – 44 ปี และอายุระหว่าง 27-35 ปี (ร้อยละ 29.9) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 61.9) มีระดับตำแหน่งปฏิบัติการ (ร้อยละ 47.0) มีอายุราชการ 1-12 ปี (ร้อยละ 64.9) เงินเดือนส่วนใหญ่ 15,000 – 26,900 บาท (ร้อยละ 56.0) ส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานที่กลุ่มงานที่ปฏิบัติกลุ่มงานเลขานุการกรม (ร้อยละ 14.9)

2. ผลการศึกษาศมรรถนะของผู้บริหารในภาพอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีสมรรถนะทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการควบคุมตนเองอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) ด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.79) ด้านสภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) ด้านศักยภาพ เพื่อนำการปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.71) และด้านการสอนงานและมอบหมายงาน (ค่าเฉลี่ย 3.66)

3. ผลการศึกษาแรงงุใจในการปฏิบัติราชการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.78) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแรงงุใจทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการได้การยอมรับอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.02) ด้านลักษณะงานอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.99) ด้านการบังคับบัญชาอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.90) ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.80) ด้านนโยบายและการบริหารองค์กรอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.70) และด้านความก้าวหน้าอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.67)

4. ผลการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง อายุราชการ เงินเดือน และกลุ่มงานที่ปฏิบัติ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการไม่แตกต่างกัน

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหาร ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการวางกลยุทธ์ภาครัฐ ด้านศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสอนงานและมอบหมายงาน และแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ นโยบาย และการบริหารขององค์กร การบังคับบัญชา การได้รับการยอมรับ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สมรรถนะของผู้บริหารพบว่ามีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดังนั้นหน่วยงานควรกำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมาย หรือจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาสมรรถนะปัจจุบันและสมรรถนะที่ต้องการของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ให้ตรงตามลักษณะงานในการบริหารจัดการการศึกษาเอกชนและติดตามประเมินผลเพื่อนำมาจัดทำเป็นแผนในการพัฒนาต่อไป

1.2 กำหนดให้ผู้บริหาร จัดทำแผนพัฒนาตนเอง และติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม และนำผลไปใช้ในการพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนเงินเดือน การพิจารณารางวัลต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนา มาพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารที่มีผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

เอกสารอ้างอิง

กันยารัตน์ ทองมาก. (2562). การศึกษาแรงจูงใจที่มีต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา กรมท่าอากาศยาน กระทรวงคมนาคม. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ*, 9(2), 290–327.

เจษฎา นกน้อย. (2560). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: ปิสนิเนสอาร์แอนด์ดี.

บรรณสรณ์ นรดี. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว. *วารสารนวัตกรรมทางการศึกษาและการวิจัย*, 4(3), 305–317.

ปรานิต จินดาศรี สุรัตน์ ไชยชมภู และสมุทรา ชำนาญ. 2560 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในจังหวัดสระแก้ว. *วารสารวิชาการ มรภ.บุรีรัมย์*, 9(1), 113–136.

ไพรัช มโนศรี. 2561. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 1(2), 33–42.

รัศมี วงศ์ศิริ. (2557). บทบาทของผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพฯ. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 28(9), 22–30.

วิเชียร วิทย์อุดม. (2564). *ทฤษฎีองค์การ ฉบับใหม่*. กรุงเทพฯ: ธนธัชการพิมพ์.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). *คู่มือสมรรถนะหลัก: คู่มือสมรรถนะทางการบริหาร*. นนทบุรี: สำนักงานงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะหลัก*. นนทบุรี: สำนักงานงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2563). กำลังคน (ภาครัฐ) ในศตวรรษที่ 21. *วารสารข้าราชการ*, 62(2), 4.

อภิณัฐ ทรัพย์มาก และเนตรนภา ไวยเลิศศักดิ์ (ยาบุชิตะ). (2559). ปัจจัยจูงใจในการเลือกอาชีพรับราชการก่อนและหลังการประกาศใช้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551: กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 11(1), 83–97.

การเรียนรู้เชิงรุก: แนวทางการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21

Active Learning: Guidelines for Best Practice in the 21st century

ภริมา วนิตาสติกุล¹และ ชนินันท์ แยมขวัญยืน²

Parima vinitasatitkun¹ and Chaninun Yaemkwanyuen²

^{1,2}มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

^{1,2}Saun dusit, Thailand

E-mail: ¹parima9451@gmail.com; ²markanntony1978@gmail.com

Received July 8, 2022; Revised July 22, 2022; Accepted August 6, 2022

บทคัดย่อ

สถานการณ์โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปรับตัวในโลกอนาคต การเรียนรู้เชิงรุก “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ ความรู้มีทักษะ มีคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยมีการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปพัฒนาการคิดเชิงระบบ และเป็นรูปธรรมในลักษณะของการเรียนแบบมีการปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนร่วมกันทั้งการเรียน การสร้างองค์ความรู้ การลงมือปฏิบัติด้วยจริง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนไปปรับโครงสร้างเพิ่มเวลาเรียนรู้ จัดกิจกรรมการสอนทุกระดับทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน หรือทางออนไลน์ เพื่อเข้ากับบริบทของผู้เรียนอย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในกำหนดช่วงเวลาของกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การสร้างสรรค์ และเข้าใจในเชิงลึกในสถานการณ์ต่าง ๆ จนผู้เรียนสามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน และสังคมส่วนรวมได้อย่างแท้จริง

จึงกล่าวได้ว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 ผ่านการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนเพื่อขยายขอบเขตความรู้จากการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอสิ่งที่ผู้เรียนสนใจอย่างแท้จริง ผ่านวิธีการหรือการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการกำหนดอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การสะท้อนความรู้ ภายใต การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีส่วนร่วม ผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การเรียนรู้เชิงรุก; กระบวนการการเรียนรู้เชิงรุก; การเรียนการสอนที่เป็นเลิศ

Abstract

The world situation in the 21st century is changing rapidly in all aspects, especially technological changes and innovations. Learning new things is essential for adjusting to the future world. Active learning is “reducing time study and increasing time learning” in which learners have a greater role in learning, knowledge, skills, morals, and ethics and can adapt to society appropriately. In this regard, the approach of active learning management is applied to develop systematic and concrete thinking in the form of interactive learning in learning together such as learning, building knowledge, hands-on practice, and exchanging ideas both inside and outside the classroom to restructure to increase learning time and organize teaching activities at all levels both inside and outside the classroom or online to fit the context of the learners and can be further developed to have learning achievement in determining the duration of the learning process at all levels. Moreover, this approach encourages students to develop advanced thinking processes through the process of thinking, analyzing, synthesizing, creating, and understanding situations so that learners can adapt themselves to future changes in the world. Importantly, knowledge can be applied and improved the quality of life of oneself and society.

It can be said that the guidelines for best practices in the 21st century through active learning are the design of an instructional system for teachers to expand their knowledge by allowing learners to present their interests through methods or the design of a procedural instructional system: determining what the learner must do, planning, implementation, and reflection of knowledge under thinking, analysis, problem-solving, and participation. Learners will have better experiences and learning achievements.

Keywords: Active Learning; Process of Active Learning; Best Practices for Teaching and Learning

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 สถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกกาภิวัตน์ การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) “ลดเวลาเล่น เพิ่มเวลา” ตามความนัด ความสนใจ โดยเพิ่มความรู้ มีทักษะ มีคุณธรรมและจริยธรรม เชื่อมโยงกับการปฏิรูปการเรียนการสอนในยุคประเทศไทย 4.0 (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2560) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้มากขึ้น มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับคน

อื่น ทั้งในการเรียน การสร้างองค์ความรู้ การลงมือปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่าน กระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การสร้างสรรค์ สามารถเข้าใจในเชิงลึกในสถานการณ์ต่าง ๆ และเชื่อมโยงจนเกิดประโยชน์และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นหาคำถามและความชอบของตนเอง สามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตได้

ที่ผ่านมารูปแบบการเรียนรู้มีลักษณะของการให้ความรู้จากครูผู้สอนเป็นผู้ส่งสาร ผู้เรียนเป็นผู้รับสาร เปรียบเสมือนการสื่อสารทางเดียว ถือได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้ผู้สอนต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ นำเทคโนโลยีทางการสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้สร้างกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ผู้สอนเปลี่ยนจากผู้ให้ความรู้เป็นผู้คอยชี้แนะ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้แสวงหาและคัดกรองความรู้ได้ด้วยตนเอง (กนกวรรณ ฉัตรแก้ว และศรีสมร พุ่มสะอาด, 2564) กอรปกับนโยบายของการพัฒนาเยาวชนที่เน้นทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 เช่น สร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ/สื่อ/เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นต้น จึงเป็นเรื่องที่หลายภาคส่วนด้านการศึกษาต้องการสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีพฤติกรรมที่ดี กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และสร้างทักษะความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ดังนั้นวิธีในการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกกาภิวัตน์ และการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) น่าจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี

กระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถดำเนินการได้อย่างไร ผู้สอนต้องมีสมรรถนะด้านการเรียนการสอนอย่างน้อยแค่ไหน ซึ่งภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนั้น การที่ผู้เรียนนำเอากระบวนการสร้างความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้จริง โดยสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สังคม และส่วนรวมได้อย่างแท้จริง ทั้งการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างยั่งยืน บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทบทวนเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อนำ Active learning ไปปรับโครงสร้างเพิ่มเวลาเรียนรู้ จัดกิจกรรมการสอนทุกระดับทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และทางออนไลน์ เพื่อเข้ากับบริบทของผู้เรียนอย่างเหมาะสม เพื่อให้กระบวนการการสอนและเรียนรู้สัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนดและให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตได้

ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก

การเรียนรู้เชิงรุก มีชื่อที่นิยมเรียกในภาษาอังกฤษว่า “Active learning” เป็นแนวคิดทางด้านการศึกษาศาสตร์ที่นำมาประยุกต์ใช้ในระบบการเรียนการสอนให้แก่สถานศึกษาในทุกกระดับ เนื่องจากการเรียนรู้เชิงรุกเป็นสิ่งที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) โดยผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมกันในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมและลงมือทำด้วยตนเอง ผู้เรียนและผู้สอนสามารถสร้างความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างเรียน เกิดความเข้าใจความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ เกิดการสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงเป็นสิ่งที่การเรียนรู้เชิงรุกมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยที่การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาของรายวิชา ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้ และเข้าใจในเชิงลึก และทำให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์จากสิ่งที่เรียน สามารถสรุปความหมายเกี่ยวกับบทบาท โดยความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก มีนักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความหมายและคำอธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ไว้อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 แสดงคำนิยามของคำว่า การเรียนรู้เชิงรุก

ผู้ให้ความหมาย	คำนิยาม/ความหมาย
Gifkins (2015)	“การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาในรูปแบบใดๆ ที่สามารถแสดงความคิดผ่านกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้หรือผ่านกระบวนการจัดทำข้อมูลเพื่อกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับเนื้อหาแทนที่จะถ่ายทอดข้อมูลเพียงอย่างเดียว แต่เป้าหมายคือ การพัฒนาทักษะการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การอภิปราย การประยุกต์ใช้หลักการเพื่อส่งเสริมความคิดขั้นสูงการคิดเชิงวิเคราะห์”
บุหงา วัฒนะ (2546)	“กระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างนักเรียนด้วยกัน ในการนี้ผู้สอนต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะ ทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยการพูด การเขียน หรือการอภิปรายกับเพื่อน ๆ”
ศักดิ์ ไซกิจิณญ์ (2548)	“การเรียนรู้ที่ผู้เรียนหาความหมายและทำความเข้าใจด้วยตนเองหรือร่วมกันกับเพื่อน เช่น ร่วมกันสืบค้นหาคำตอบ ร่วมอภิปราย ร่วมนำเสนอ และสรุปความคิดรวบยอดร่วมกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือ การเปลี่ยนผู้เรียนจากการเป็นผู้นั่งฟังอย่างเดียว (passive) มาเป็นผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมการแสวงหาความรู้ที่ผู้สอนกำหนด”

ผู้ให้ความหมาย	คำนิยาม/ความหมาย
ปราวินยา สุวรรณรัฐโชติ (2551)	“การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึก โดยผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมกับประสบการณ์เดิมที่มี แยกแยะความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มี สามารถประเมินคุณค่าเดิมและสร้างแนวคิดของตนเองซึ่งเรียกว่ามีการเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเรียนรู้ระดับผิวเผิน โดยเน้นการรับรู้ข้อมูลและจดจำข้อมูลเท่านั้น ผู้โดยลักษณะนี้จะเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียน (Learning How to learn) เป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีทักษะที่สามารถเลือกรับรู้ข้อมูลวิเคราะห์และสังเกตข้อมูลได้อย่างมีระบบ”
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	“การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถามและถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้”

จากการให้คำนิยาม ความหมายของคำว่า การเรียนรู้เชิงรุกของนักวิชาการ สามารถสรุปความหมายว่า การเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้สอนจะมีการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้แบบเดิมที่ผู้สอนบรรยายเนื้อหาเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

ความสำคัญของการเรียนรู้เชิงรุก

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการคือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Meyers and Jones, 1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (Receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Co-Creators) (Felder and Brent, 1996) ซึ่งลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning Bonwell and Eison (1991) ได้อธิบายไว้ว่า การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดกระบวนการสื่อสาร และการถ่ายทอดเนื้อหาให้กับนักเรียนเพียงอย่างเดียว เน้นการพัฒนาการคิดระดับสูง เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติมากกว่าฟังบรรยาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อ่าน เขียน และอภิปราย เสริมสร้างเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน เพิ่มทักษะด้านการคิดในระดับสูง ผู้สอนและผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับจากการสะท้อนความคิดอย่างรวดเร็ว

Shenker, Goss and Bernstein (1996) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ไว้ว่า การเรียนรู้เชิงรุกต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทบาทการเรียนรู้ของตนเองมากกว่าการรับความรู้หรือทักษะใหม่ ๆ จากผู้สอนที่เป็นเพียงผู้รับฝ่ายเดียว ซึ่งการเรียนรู้เชิงรุกผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง นำไปสู่การเรียนรู้ที่มีคุณค่า น่าตื่นเต้น สนุกสนาน สอดคล้องกับความรู้ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

Silberman (1996) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ไว้ว่า การเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ มีการพูดคุยกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน และยังเป็นการทำงานร่วมกัน และมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้น ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน และผู้สอน ดังนี้ (นนทลี พรธำคำวิทย์, 2561; ศักดา ไชกิจภิญโญ, 2548)

1. เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงกับการแก้ปัญหาตามสภาพจริง ช่วยเป็นพลังสำหรับผู้เรียนมีความสนใจอยากเรียนรู้ เกิดความสนุกสนาน สามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง คือ วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล ผู้เรียนได้กำหนดแนวคิด การวางแผน การยอมรับ การประเมินผล และการนำเสนอผลงานเกิดการทำงานเป็นทีม ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ผู้เรียนมีทัศนคติ อยากรู้ อยากเรียน เช่น กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. เกิดประโยชน์ต่อผู้สอน กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถนำเนื้อหาเรียนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้สอนสามารถรับรู้ถึงความเข้าใจของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม การจัดการการเรียนรู้ทุกรูปแบบย่อมมีข้อจำกัดทำให้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น เวลาในการเตรียมการ พื้นที่ในการจัดการเรียนการสอน ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้ เป็นต้น

แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหลายองค์ประกอบ ได้แก่ การเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับสื่อการเรียนการสอนด้วยการนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือใช้สำหรับสื่อการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ซึ่งในอดีตเป็นการสอนที่ใช้เนื้อหาและกระดานดำ ชอล์ก บัตรคำ แถบข้อความ เป็นต้น (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2557) เมื่อเกิดความก้าวหน้าทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ทำให้ภาคส่วนการศึกษาได้รับประโยชน์ในการพัฒนาสื่อการเรียนได้หลากหลายรูปแบบ

มากขึ้น และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนมีองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ ประกอบด้วย ผู้เรียน ผู้สอน วัตถุประสงค์การเรียนรู้ วิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

ทั้งนี้ ถ้าจะกล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกในศตวรรษที่ 21 อาจไม่ใช้พิจารณาคุณลักษณะของผู้เรียนและผู้สอนอย่างในอดีต ควรให้ความสำคัญกับวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหากผู้สอนมีกลยุทธ์ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สามารถดึงดูดและช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียน หรือการกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองของผู้เรียน จึงกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญย่อมมีความแตกต่างจากการที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้เพียงฝ่ายเดียวเท่านั้นโดยนิยามของการรับความรู้เพียงฝ่ายเดียว อาจเรียกได้ว่าการเรียนรู้เชิงรับ (Passive Learning) ซึ่ง วารินทร์พร พันเพ็ญ (2562) ได้กล่าวว่า “การเรียนรู้เชิงรับ (Passive Learning) เน้นการบรรยายจากผู้สอน เน้นการแข่งขัน เป็นการสอนรวมทั้งชั้น ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและจัดเนื้อหาเองทั้งหมด ผู้สอนเป็นผู้ใส่ความรู้ลงในสมองผู้เรียน ผู้สอนเป็นผู้วางกฎระเบียบวินัย วางแผนหลักสูตรแต่ผู้เดียว ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ที่ผู้สอนถ่ายทอดเพียงอย่างเดียว จำกัดวิธีการเรียนรู้และกิจกรรม”

การเรียนการสอนเชิงรุก ซึ่งนักวิชาการต่างประเทศใช้คำภาษาอังกฤษว่า “Active Learning” มีความสำคัญกับวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผล ตัวอย่างเช่น การศึกษาของสุไรโร นันทบุรมย์ (2560: 45) ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบผสมผสานวิธี ห้องเรียนกลับด้าน พื้นที่การเรียนรู้ และการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งในประเด็นของการเรียนรู้เชิงรุกผู้เรียนเป็นฝ่ายลงมือปฏิบัติ อาศัยการพูดคุย ถกเถียง ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยวิธีที่ตนเองถนัด เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม การอภิปราย แสดงความคิดเห็น ที่แตกต่างไปจากการนั่งบรรยาย มีส่วนสำคัญให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น สิ่งแรกที่ผู้สอนจะต้องพิจารณา คือ การจัดกิจกรรมหรือการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของตนเองเป็นอย่างไร เช่น การออกแบบการมอบหมายงานในลักษณะเป็นกลุ่มย่อย หรือใช้กลวิธีของกระบวนการกลุ่มเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนมีการลงมือปฏิบัติ ทำงาน คิดและแก้ปัญหาาร่วมกัน เป็นต้น (ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ, 2551; แพทยศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2559 ; สุพรรณิ ชาญประเสริฐ, 2557)

ดังนั้น แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้สอนมีการสำรวจความสนใจของผู้เรียนก่อนเรียนในช่วงสัปดาห์แรกของการเรียนการสอน หรืออาจในระหว่างการเรียนการสอนสัปดาห์อื่น ๆ ตามช่วงสถานการณ์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้แก่ผู้เรียนได้เป็นส่วนหนึ่งในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจอย่างแท้จริง
2. ด้านกิจกรรมเป็นการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะเกิดทักษะด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ เป็นต้น สิ่งที่ผู้สอนจะใช้หลักการเรียนรู้เชิงรุกควรต้อง

พิจารณาว่าผู้สอนจะเลือกประสบการณ์การเรียนรู้อย่างไร เช่น การออกแบบกิจกรรมแบบปัญหาเป็นฐาน โดยการจัดให้ผู้เรียนตั้งคำถามจากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น และขยายขอบเขตความรู้ของผู้เรียนจากคำตอบที่ได้ลงมือทำ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

นอกจากนี้ แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 อาจจะมีการผสมผสานสื่อการเรียนการสอน (Instructional media) ที่ทันสมัยมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของผู้เรียน โดยผู้สอนอาจคำนึงถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามระดับความเป็นนามธรรม หรือที่เรียกกันว่า “กรวยประสบการณ์ (Cone of experience) ของเอ็ดการ์ เดล ซึ่งแนวคิดดังกล่าวอธิบายว่าประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แตกต่างจากประสบการณ์ที่เป็นนามธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้เชิงรุกย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่าการเรียนรู้เชิงรับ จึงกล่าวได้ว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้เชิงรุกถือได้ว่ามีคุณค่าและเกิดประโยชน์ในการช่วยให้ผู้เรียน และผู้สอน เนื่องจากการเรียนรู้เชิงรุกให้ประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น มีความอดทนในการเรียน ผึกคิดและแก้ปัญหา และที่สำคัญคือช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning)

บทบาท หน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21

บทบาทหลักของผู้สอน พฤติกรรมการสอน และพฤติกรรมการเรียน จำแนกตามแนวการสอน 2 แบบ คือการเรียนรู้แบบเดิม หรือการเรียนรู้เชิงรับ (Passive Learning) และการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สรุปได้ดังนี้

1. วิธีการเรียนรู้แบบเดิม หรือการเรียนรู้เชิงรับ (Passive Learning) มีวิธีสอนแบบบรรยาย พฤติกรรมเป็นการสอน บอก เล่า ประกอบการใช้ สื่อการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้สรุปความรู้โดยพฤติกรรม เป็นการเรียนของผู้เรียน ฟังและทำตามคำสั่ง

2. การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีวิธีสอนแบบบรรยาย ประกอบกับการปฏิบัติ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมพฤติกรรมเป็นการสอน ให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม ผู้สอนและผู้เรียน ร่วมกันสรุป และพฤติกรรมเป็นการเรียน มีส่วนร่วมในการฟัง ลงมือทำ การพูด และอภิปราย

ทั้งนี้การเรียนรู้เชิงรุกเป็นแนวการสอนที่ใช้การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยแนวการสอนนี้ทำให้ผู้สอนได้พบจุดเด่น จุดบกพร่องจากการประเมินตามสภาพจริง แล้วผู้สอนนำมาเขียนไว้ในวันพักหลังสอน ทำให้ผู้สอนต้องหาแนวทางเสริมเด็กที่เด่น และซ่อมเด็กที่มีจุดบกพร่อง แนวทางที่ได้จะนำไปสู่การทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน หรือวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนในการเรียนรู้เชิงรุกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง โดยดำเนินการดังนี้

บทบาทของผู้สอนในการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21

พรทิพย์ วงศ์โพนบูลย์ (2560) กล่าวว่า ผู้สอนเป็นผู้ที่ทำหน้าที่กระตุ้นการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยบทบาทของผู้สอนสำหรับการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 คือ ผู้สอนมีบทบาทในการอำนวยความสะดวก จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง และควรดำเนินการ ได้แก่

1. สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
2. ลดบทบาทการสอน และการให้ความรู้โดยตรง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นพลวัต (มีการเคลื่อนไหว/การขับเคลื่อน) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความสำเร็จในการเรียนรู้ สามารถหาความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ
4. จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน รวมถึงเนื้อหาและกิจกรรม
5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากวิธีการสอนที่หลากหลาย
6. เปิดใจกว้างยอมรับในความสามารถ การแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน
7. ผู้สอนควรทราบว่าผู้เรียนมีความถนัดที่แตกต่างกัน และทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน
8. ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเรียน ให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าตอบและมีความสุข ในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด ครูผู้สอนต้องพยายามสร้างลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก ให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยจะต้องให้ผู้เรียนได้เข้าใจและรู้บทบาทในการเรียนรู้

ดุขฎิ โยเหลา และคณะ (2557) ได้กล่าวถึง บทบาทสำคัญของครูผู้สอนในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องแสดงบทบาทต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกขึ้น โดยครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้สังเกตการทำงานของนักเรียน ครูผู้สอนต้องสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ โดยใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นการเรียนรู้แทนการบอกกล่าว ครูผู้สอนต้องศึกษาและรู้จักข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อแสดงบทบาทให้เหมาะสมในการทำให้เกิด Active Learning กับนักเรียนเป็นรายคน

บทบาทของผู้เรียน Active Learning

1. รู้ว่าตัวเองจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง รู้สิ่งที่จะเรียน
2. สิ่งที่จะเรียนรู้นั้น เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เราเรียนไปแล้วอย่างไร
3. สิ่งที่จะเรียนรู้นั้น สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับความเป็นไปของโลกปัจจุบันอย่างไร
4. ผู้เรียนต้องรู้ว่า ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าข้อเท็จจริงหรือข้อความรู้ที่ได้รับรู้นั้น ถูกต้องแน่นอน
5. ผู้เรียนจะต้องกลับไปตรวจสอบการบ้าน หรือสิ่งที่ค้นคว้าใหม่ ว่าได้คำตอบที่ถูกต้องหรือไม่ หรือตอบถูกต้องตรงกับคำถามข้อไหน

6. สามารถสอบถามความรู้เพิ่มเติมจากผู้อื่น หรือทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ได้คำตอบก่อนที่จะสรุป คำตอบสุดท้าย โดยต้องฟังหรือหาคำตอบให้ได้มาอย่างสมบูรณ์ที่สุด ก่อนที่จะสรุปนำเสนอ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก

กระบวนการแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning Process) สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ McKinney (2008) เสนอเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเชิงรุก ได้แก่ ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนด แลกเปลี่ยนความคิดและนำเสนอความคิดเห็น ผู้เรียนวางแผนทำงานร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหาภายใต้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้เกมส์ วีดีโอ แบบทดสอบที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้นมา เป็นต้น

ทั้งนี้ กระบวนการแบบการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อจัดการเรียนการสอน ควรมีขั้นตอนดังนี้

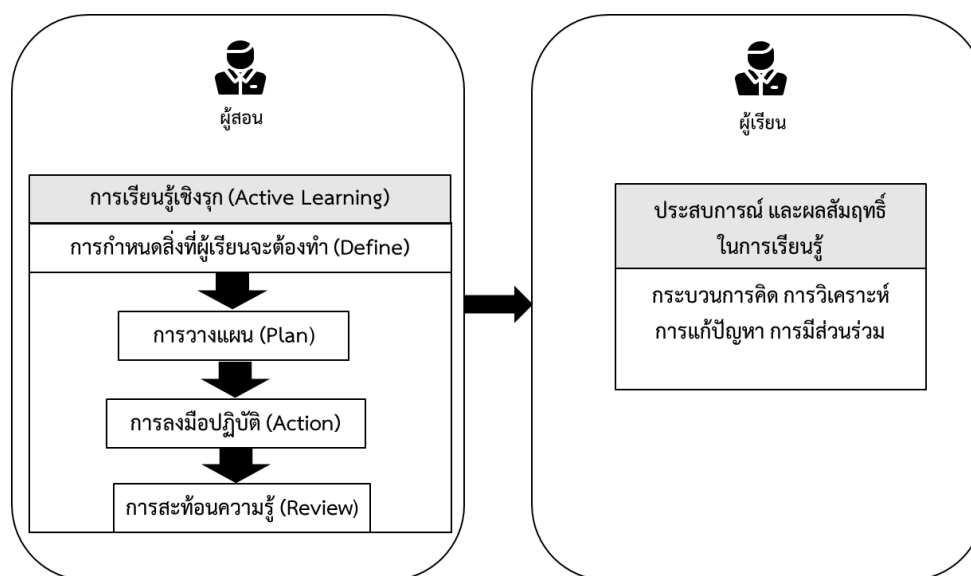
ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำ (Define) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาใด โดยผู้สอนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากแผนการเรียนการสอนที่ผ่านมาในอดีต หรือคุณภาพของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับในอดีตเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนสอน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Plan) หมายถึง การที่ผู้สอนมีการตั้งสมมติฐานเบื้องต้นเพื่อพิจารณาผู้เรียน ตลอดจนสามารถเข้าใจความสามารถของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน ผู้เรียนมีเครื่องมือในการเรียนเพียงพอ

ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) หมายถึง การที่ผู้สอนอธิบายกิจกรรมที่เตรียมไว้สำหรับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนใช้ทักษะในการคิดและแก้ปัญหาด้วยกันกับผู้อื่น ๆ โดยผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานร่วมกับเพื่อน

ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนความรู้ (Review) หมายถึง การที่ผู้เรียนนำเสนอสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ (ชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย) ความรู้ที่ได้รับ ต่อผู้สอนและผู้เรียนทั้งหมด หลังจากนั้นผู้สอนทำการสรุปประเมินความรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน

ดังนั้น แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 ผ่านการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนเพื่อขยายขอบเขตความรู้ จากการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอสิ่งที่ผู้เรียนสนใจอย่างแท้จริง ผ่านวิธีการหรือการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการกำหนดอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การสะท้อนความรู้ ภายใต้ การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีส่วนร่วม ผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 ผ่านการเรียนรู้เชิงรุก

บทสรุป

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมกับการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแก้ปัญหาร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับทุกระดับทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยผู้สอนควรลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยจะเป็นผู้มีส่วนร่วมกับการเรียนในชั้นเรียน มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนทั้งกับผู้เรียนและผู้สอนผ่านการอ่าน การพูด การฟัง การเขียน การอภิปรายและการสะท้อนความคิดเป็นสำคัญเพื่อสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และได้พัฒนาทักษะขั้นสูงในการคิดรูปแบบต่าง ๆ ในขณะที่ผู้สอนจะเป็นผู้คอยชี้แนะ ประเมินผล คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนผ่านการใช้กระบวนการคิดและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อผู้เรียนและสามารถพัฒนาให้สัมฤทธิ์ผลในกำหนดช่วงเวลาของกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับและปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และสามารถนำเอากระบวนการสร้างความรู้ไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ทั้งในชีวิตประจำวัน และสามารถการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนทั้งการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างหลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ นัฏฐ์แก้ว และศรีสมร พุ่มสะอาด. (2564). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 7(1), 136-151.
- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2560). *Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564, จาก <http://www.libarts.up.ac.th/v2/img/Thailand-4.0.pdf> 20/6/2562
- คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2559). การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning). *สารแพทยศาสตร์ศึกษา มอ.*, (1), 2-4. <https://meded.psu.ac.th>
- ดุขฤ โยเหลา และคณะ. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ.
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2551). *การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564, จาก <http://pirun.ku.ac.th/>
- นนทลี พรธาดาทิพย์. (2561). *การจัดการเรียนรู้แบบ Active learning*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ทริปเพิลเอ็ดดูเคชั่น.
- บุหงา วัฒนะ. (2546). Active learning. *วารสารวิชาการ*, 10(9), 30 -34.
- ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2551). *การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์. (2560). การเรียนรู้เชิงรุกและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning). *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 8(2), 327-336.
- วัชรพล วิบูลยศรีน. (2557). *นวัตกรรมการและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารินทร์พร พันเพื่องฟู. (2562). การจัดการเรียนรู้ Active Learning ให้สำเร็จ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 9(1), 135-145.
- ดักดา ไชกิจิณญ์. (2548). สอนอย่างไรให้ Active Learning. *นวัตกรรมการเรียนการสอน*, 2(2), 12-15.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหน่วยศึกษานิเทศก์*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564, จาก http://academic.obec.go.th/images/document/1603180137_d_1.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564, จาก <http://www.sesa17.go.th/site/images/Publish2.pdf>

- สุพรรณิ ชาญประเสริฐ. (2557). สะเต็มศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 186, 3–5.
- สุรไกร นันทบุรณย์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบผสมวิธีห้องเรียนกลับด้าน พื้นที่การเรียนรู้ และการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารห้องสมุด*, 61(2), 45–63.
- Bonwell, C.C. and Eison, J.A.. (1991). *Active Learning Creating Excitement in The Classroom*. ASHEERIC Education Report No.1, Washington, D.C.: The George Washington University, School of Education and Human Development.
- Felder, R. & Brent, R. (1996). Navigating the Bumpy Road to Student–Centered Instruction. *Journal of College Teaching*, 44(2), 43–47.
- Gifkins, J. (2015). *What Is ‘Active Learning’ and Why Is It Important? E–international relations*. Retrieved January 23, 2021, from <http://www.eir.info/2015/10/08/what-is-active-learning-and-why-is-it-important>
- Mckinney, S. E. (2008). Developing teachers for high–poverty schools: The role of the internship experience. *Urban Education*, 43(1), 68–82.
- Meyers, Chet & Jones, Thomas. B. (1993). *Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom*. San Francisco: Jossey–Bass.
- Shenker, J. I., Goss, S. A. & Bernstein, D. A. (1996). *Instructor’s Resource Manual for Psychology: Implementing Active Learning in the Classroom*. Retrieved January 23, 2021, from <http://s.psych.uiuc.edu/~jskenker/active.html>
- Silberman, M. (1996). *Active Learning: 101 Strategies to Teach Any Subject*. Allyn and Bacon: Boston.

สำนักงานกองบรรณาธิการ
สถาบันเทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษาและการวิจัยแห่งสุวรรณภูมิ (สนว.)
เลขที่ 22/2 ม.5 ต.หนองปรือ อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี 20140 โทร 038-198600
094-9615665